

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 7 / Sayı 78 / 15 Mayıs 1989 / 2.50 DM

Bahar Atılımımız zirvede

1 MAYIS EYLEMLERLE KUTLANDI

● Dersim-Çiçekli'de, Siirt-Eruh'ta, Hakkari-Çukurca'da, Dersim-Ovacık'ta, Siirt-Şırnak'ta, Hakkari-Uhudere ve Beytüşşebap'da, Mardin-İdil'de yeni eylem dalgası

Ulusal kurtuluş savaşıımız bahar döneminin yaygın eylemlerle yaşıyor. Bahar döneminin son günlerinin yaşandığı ülkemizde eylemlerdeki yükseliş zirveye ulaştı. Sömürgeci Türk devletinin sıkı sansür uygulayıp, gelişmeleri kamuoyuna duyurmamak istememesine rağmen, yine de eylemlerin bir kısmı basına yansıtılmak zorunda kaldı. Basına yansayan eylemler bile sömürgecilerin yaşadığı çöküşü çok açık bir şekilde gözler önüne sermektedir. Bize ulaşan bilgiler yaşanan yoğun eylemliliğin bütününe yansımama bile, ülkemizde yaşanan Bahar Atılımının yaygınlığını göstermeye yetecek düzeydedir.

Bahar dönemi eylemliliğinin zirveye ulaşması, sömürgecileri büyük bir panik ve korku içerisinde sürükledi. Sömürgecilerin yaşanan korkuya birçok örnekle dile getirmek zorunda kaldı. Hürriyet gazetesi 12 Mayıs tarihli nüshasında son 12 gün içerisindeki eylem bilançosunu yayınlayarak, gelişmeler karşı-

sında devleti bir kez daha uyardı. Burjuva basınının diğer gazete ve dergileri de gelişmeler karşısında, ulusal kurtuluş mücadeleme karşı iftira kampanyasına başlıdalar.

Yeni dönem Bahar Atılımımı-

zin sağladığı gelişmeleri gizlemek için sömürgeciler, yoğun bir çaba içerisinde girdiler. Basının yanısıra, özel savaş birliklerini de harekete geçirerek bahar döneminin gelişmelerini engel-

Devam: 3. sayfada

1989 Newroz kutlamaları coşkuyla sonuçlandı

GELECEK NEWROZLARA...

● 1989 Newroz birlik, direniş ve isyan gecelesi son Kopenhag, Londra, Gronobl, Metz ve Batı Berlin kutlamalarıyla sonuçlandı.

KOPENHAG: 22 Nisan 1989 günü Danimarka'nın başkenti Kopenhag'da birlik ve isyan günü Newroz, bir gece dügenlenerek kutlandı. Coşkuyla kutlanan Newroz'a 1000'e yakın kitle katıldı.

Gece programı devrim şehitlerinin anısına bir dakikalık saygı duruşuyla başladı. Koro, Ozan Dilges, Ozan Armanç, Koma Nujin, Arhus'tan Müzik Grubu, Ozan Xelil Xemgin ve Koma Berxwedan program aksı içerisinde marş ve Türküler söyleyerek alkışladılar. Gecede yapılan siyasi

konuşmada, Newroz'un anlamı ve ulusal kurtuluş mücadeleyle katedilen gelişmeler dile getirildi. Ramazan ayı nedeniyle oruçlu olan yurtseverler için özel yer ayrıldı. Kopenhag'dan çocuk folklor ekibi YWK-Kopenhag folklor ekibi ve Stockholm'den çocuk folklor ekibi Kürdistan'dan halk oyunlarını sergilediler. Programın ikinci bölümünde tiyatro ile başlandı. Sahnenelenen tiyatrodada Yeşilyurt olayı ve TC'nin ajanlık faaliyetleri gibi konular işlendi.

Devam: 6. sayfada

Deniz Gezmis, Hüseyin İnan ve Yusuf Aslan
17. ölüm yıldönümülerinde anıldılar
4. sayfada

Bayan Mitterrand'ın gezisi ve Fransa'nın Kürt sorununa yaklaşımı
Orta sayfada

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaşlığındır:

“ÖrgütSEL bağılarımıza ve anlayışımız güçlü olmalıdır”

“...Örgüt yaşamı, tamamen örgütSEL yaşamadır. Bütün hal, hareket ve mimiklerden tutalım, en resmi otoriter tavra kadar; yemek başındaki sohbetlerden tutalım, hayatı bir söylev vermeye kadar; hepsi örgütSEL yaşamadır. Düşman, bugün en çok bu özelliğimize öfkeleniyor. 'Hepsi birbirine benzeyen, sanki bir makinadan çıkmış gibiler' diyor...”

Yazısı orta sayfada

Kürdistan halkı ile benzer sorunları ve hedefleri olan kardeş Tamil halkın mücadale tarihini Tamil Kurtuluş Kapıları (LTTE)'nin MK Üyesi L. Thilakar anlatıyor:

“Halkımızın özgürlüğü ve saygınlığını kazanmak için savaşım veriyoruz”

16. sayfada

GERÇEKLER VE BURJUVA BASININ ARTAN HEZEYANLARI

Faşist burjuva basınının, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelene yönelik karalama kampanyası sürüyor. Bu kampanya sürecek elbette; sona erecek bekentisine düşülemez tabii. Ancak bu iki yüzlü kampanyanın yeni boyutlarına, netleşen organizeligine dikkat çekmek gerekiyor.

1989 yılında birlikte “yenileşen” özel savaş kampanyasının basın cephesi komutanlığına, azgın şovenist yüzünü gizleme gereğini duymayan Tercüman atanmıştır. Hep Tercüman öne çıkacak değil tabii. Hürriyet, Milliyet ve Tercüman'ın öteden beri bu işi devre devi yaptıkları biliniyor. Ancak Tercüman, uşaklığını yaptığı rejim gibi bir krizi yaşıyor. Bir basın panelinde Nazlı İlıcak, kocası Kemal İlıcak'ın, gazetesini (Tercüman'ı) yaşıtmak için büyük servet kaybına uğradığını belirtti. İşte bu açığı kapatmanın yolunu, Tercüman, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelene karşı özel savaşın basın cephesindeki önçülgüğünde bul-

Devam: 12. sayfada

1 Mayıs işçi sınıfının birlik ve dayanışma günü; 1989 1 Mayıs'ında güçlü ve militanca kutlandı. Kürdistan'da, Türkiye'de ve yurt dışında Kürdistanlı ve Türkeli kitleler geniş katılımlarla sokaklara dökülüp 1 Mayısı kutladılar.

Türkiye'nin büyük metropollerinde, yasaklamalara rağmen işçiler, devrimciler, demokratlar ve yurtseverler, Türkçe ve Kürtçe olarak “Yaşasın 1 Mayıs-Biş 1

PKK ile bağlantılı “terörist birlik” nedeniyle 17 Kürdün davasına ve Federal Savcılıkın iddianamesine ilişkin avukatların yaptığı basın açıklaması:

“Federal Savcılık tarafından tüm Avrupa'da yürütülen takibat, PKK'ye ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelene karşı Türk askeri rejimini destekleme eylemidir”

“Federal Savcılık iki yıldan bu yana bir bütün olarak PKK'yi ‘terörist’ olarak lanse etme yönünde geniş ve yoğun bir basın politikası yürütmektedir. PKK'ye mal edilen cinayetler ve ‘Halk Mahkemeleri’ gibi değişik iddiaların kısmi olarak yanlışlığı ortaya çıkmış bulunuyor...

“Hukuki açıdan iddianame öyle karışık ve temelsiz ki, ‘normal’ bir savcının böyle bir iddianameyi ileri sürmesi mümkün değildir...

“PKK'nın silahlı eylemleri (Kürdistan'daki) Uluslararası Savaş Hukukuna göre bir savaş olduğundan PKK'liler ceza hukukuna göre takibata uğratılamazlar ve demek ki PKK bir bütün olarak ‘terörist karakterli’ bir kuruluş olarak ifade edilemez...

“Kürd gazetelerinin okunmasına izin verilmemesi, savunma ve düşünme özgürlüğünne vurulmuş en büyük darbedir. Müvekkillerimiz PKK için veya PKK bünyesinde yürüttükleri faaliyetlerinden dolayı suçlanmaktadır. O halde, savunmalarını hazırlamak için mevcut kendi yayınlarından yararlanmalarına imkan verilmek zorunluluğu vardır...

“Dava, ‘Avrupa'da açılan ikinci cephe’ olarak Türkiye tarafından sevinçle karşılandı...”

8. sayfada

1 Mayıs Kutlamaları bu yıl daha militanca

“Gulan” sloganlarını haykırarak ve faşist-sömürgeci rejimin uygulamalarını protesto eden yazılı pankartlar taşıyarak yürüdüler.

1 Mayıs, Kürdistan'ın bazı şehirlerinde de gösteri vb. eylemlerle kutlandı. Ancak bu kutlamalar özellikle dışarıya sızdırılmıştı.

Kürdistan'da bu kutlamalar dışında, Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu-ARGK gerillaları, Türk ordu birliklerine karşı saldırdı ey-

Devam: 5. sayfada

DİRENİŞ KAHRAMANLARIMIZ

Partimizin seçkin militanlarından ve ARGK'nın değerli komutanlarından Mustafa ÖMÜRCAN (Ömer) yoldaşı ölümüslüğün ikinci yıldönümünde saygı ile anıyoruz.

Mustafa ÖMÜRCAN yoldaş, Maraş'ın Pazarcık ilçesine bağlı Bayramgazi köyünde geçimini topraktan sağlayan emekçi bir ailenin ortanca çocuğu olarak dünyaya geldi. İlkokulu bitirdikten sonra erkenden yaşam kavgasına atılarak terzilik mesleğini öğrenmeye başladı. Antep'te başladığı mesleğini ilerletmek amacıyla daha sonraki yıllarda İstanbul'da çalışmaya başladı. Çok duyarlı ve dürüst bir karaktere sahip olan Mustafa yoldaş, değişik ortamlarda geçen bu yılları süresince, geldiği yapıyı inkar ederek yozlaşmak ve metropollerde erimek yerine, aksine bu yaşam gelişmenin, olgunlaşmanın aracı haline getirdi. Olumlu kişilik özellikleri emekçi kişilikle bütünleşerek ortaya sağlam, direngen ve geleceğe hükmeye bilen bir kişiliğin çıkması için, işlenmeye elverişli bir yeri çıktı.

İstanbul'da geçen yılının ardından yeniden Antep'e dönen terzilik yapmaya başlayan Mustafa yoldaş, 1976 yılında burada ulusal kurtuluşu düşüncelerle tanıtı. Kürdistan gençliğini derinden etkilemeye başlayan ulusal kurtuluşu düşüncelere ilk sahip çıkanlardan biri de Mustafa yoldaş oldu. O bir emekçi olarak, sınıfından aldığı olumlu özelliklerinin yanısıra dürüst ve halktan yana kişiliğiyle de bu düşüncelere sahip çıkmakta bir an bile reddetmedi. Haki KARER yoldaş önderliğinde bu alanda verilen mücadelenin ilk neferleri arasında yer aldı. Başlangıçta sempatizan düzeyinde sürdürdüğü ilişkisi çok geçmeden profesyonelce katılma dönüştü. Çalışkan, atak ve fedakar yapısıyla her geçen gün daha çok güven uyandıran bir konuma ulaştı. Sadece ilkokul düzeyinde eğitim görmüş olmasına karşılık, engin kavrayışı ve kıvrak zekasıyla ideolojiyi özümsemekte zorluk çekmedi. Giderek propaganda ve kitle örgütlenme faaliyetleri içinde yer almaya başladı. Ancak daha ilk dönemlerden başlayarak, cesareti ve ustalığıyla askeri alanda daha büyük bir gelişme ortaya koydu. Ulusal kurtuluş hareketimizin, doğusuya birlikte dört bir taraftan saldırularla yüzüze gelmesi, ideolojik ve silahlı mücadelenin içe yürütmemesini de kaçınılmaz kılmaktaydı. Bu dönemde Antep'te de bir yandan MHP'li faşistler, bir yandan da HK, DHB gibi sosyal şoven örgütler Hareketimizi silahlı saldırularla daha gelişmeden

Ulusal kurtuluş davası ve Partiye bağlılığın seçkin militanı, Komutan Mustafa ÖMÜRCAN yoldaşı ölümüslüğünün ikinci yıldönümünde saygıyla anıyoruz

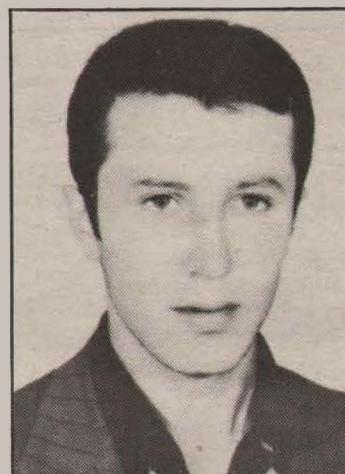
boğmak istiyorlardı. Mustafa yoldaş bu güçlerden kaynaklanan saldırılara karşı Hareketimizi savunmak ve yurtsever çevrelerimizi korumak için aktif bir çaba içinde oldu.

Mustafa ÖMÜRCAN yoldaş yalnızca faşistler ve sosyal-şovenlerden kaynaklanan saldırılara karşısında değil; MİT tarafından örgütlenen ve Hareketimizin varlığına yönelik Sterka Sor ve Tekoşin oluşumlarının saldırılara karşıda kararlılıkla duranlardandır. 1977 yılında Haki KARER yoldaşın ajan örgüt Sterka Sor eliyle katledilmesi ardından bu ajan örgütün dağılmasıyla aktif rol alarak, öğrencisi olduğu Haki yoldaşın anısına layık olmayı bildi. Yine bu dönemde Hareketimizin varlığına kasteden ajan-provokatör Tekoşin yapılanmasına karşı Hareketin birlik ve bütünlüğünün korunması ve bu alçakça provokasyonun etkisiz kılınmasında çaba sarfetti.

Mustafa yoldaş, 1980 yılında faşist cuntanın iktidarı gaspetmesine kadar Antep alanındaki mücadele içinde yer aldı. Bu süreçte çeşitli mahallelerde sorumlu olarak görev almanın yanı sıra esas olarak Askeri Komite içinde görev yürüttü. Bizzat kendi önderliğindeki grubuya birçok eylemi başarıyla planlayıp gerçekleştirdi. Devrimci silahlı otoritenin hakim kılınması ve siyasi mücadele-örgütleme alanlarında başarı kaydedilmesinde Mustafa yoldaşın da içinde yer aldığı Askeri Komite'nin önemli rolü oldu. Mustafa yoldaş uzun bir zaman sürecinde bu faaliyet içinde bulunmasına karşılık kendini korumayı ve düşmana kolay yem olmamayı bildi. Bu O'nun devrimci faaliyet ilkelerindeki tutarlılığının, kurallara sıkı sıkıya bağlı olmasının yanısıra zekası ve ustalığının da bir sonucuydu. Yine, böbürlenme, kendini ön plana çıkarma, yaptıklarından dolayı gurura kapılma yerine, son derece sade ve alçakgönüllü bir yapı sergilemesinin de bundaki payı büyüktür. Bu özelliklerle Mustafa yoldaş halkta saygı ve güven uyandırır, sevildi.

Sömürgeci-faşist cuntanın iktidara geldiği 1980 yılının Ekim ayında Mustafa yoldaş, Partinin geri çekilmeye taktığının bir gereği olarak Lübnan-Filistin sahnesine geçti. Burada çeşitli kampalarda siyasi ve askeri eğitim gördü. Geçmiş mücadeledeki eindiği deneyimleri bu eğitimle bütünleştirerek güçlendi; kişiliğini köklü bir yenilemeden geçirdi. Partinin II. Kongresi'nde yer alan Mustafa yoldaş, Kongre'de alınan "ülkeye dönüş" kararının en coşkun savunucularından biri oldu ve Kongre sonrası ülkeye yönelen ilk gruplar içinde yer aldı.

Şemdinli alanında görev verilen Mustafa yoldaş, 1983 yılında komutası altındaki grupla birlikte bu alanda silahlı propaganda hazırlık faaliyetlerini geliştirmeye başladı. Daha önce Hareketimizin hiçbir çalışmasının olmadığı Şemdinli alanı yeni dönem mücadelelerin gelişmesinde büyük önem

taşılmaktaydı. Buradan başlayarak adım adım Botan'a yaya ve Botan'ı ulusal kurtuluş savaşımızın bir çıkış noktası olarak kullanma hedefi vardı. Sorumlusu olduğu grupla birlikte, alanın tanımı, ilk ilişkileri oluşturma ve barınma olanaklarını yaratma görevlerini başarıyla tamamlayan Mustafa yoldaş bu çaballarıyla ilerde Şemdinli'nin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadeledeki tarihi çıkışın merkezlerinden birisi olma koşullarının yaratılmasında önemli rol oynadı. 1984 yılının ortalarına gelindiğinde ülkedeki grupların silahlı propagandanın zeminini yaratma çabası başarıyla ulaşmış ve Kürdistan'daki tarihi çıkışın koşulları yaratılmıştı. Bu çıkış için seçilen iki alan vardı: Eruh ve Şemdinli. 15 Ağustos 1984'te Kürdistan tarihinde yeni bir sayfa yazılıyordu. Bu sayfaya yazılan onurlu isimlerden biri 14 Temmuz Silahlı Propaganda Birliği, diğeri ise 21 Mart Silahlı Propaganda Takımı idi. Mahsum KORKMAZ yoldaş önderliğindeki 14 Temmuz Silahlı Propaganda Birliği Eruh'a basın gerçekleştirirken, komutanlarından biri de Mustafa ÖMÜRCAN yoldaş olan 21 Mart Silahlı Propaganda Takımı da Şemdinli'yi basıyor ve başarılı bir eylemle ulusal kurtuluş savaşımızın başlığını ilan ediyor. Planlanması ve gerçekleştirmesinde aktif rol aldığı Şemdinli baskını ile Mustafa yoldaş, Kürdistan ulusal kurtuluş savaşının kahramanları arasında yer alırken, komutanlığı adım adım gelişmesi de hız kazanıyordu.

1985 yılı başına kadar Şemdinli'deki faaliyetlerini sürdürmen Mustafa yoldaş bir yandan örgütlenme faaliyetlerini sürdürürken diğer yandan da birçok eylemde yer aldı. Yer aldığı eylemlerle Şemdinli ve çevresinde çeteçiliğin ezilmesinde önemli katkıları oldu. Yaratılan zemin üzerinde mücadelezin gelişme koşullarının artması ve yeterli güçle önemli oranda ulaşılması sonucu Mustafa yoldaş yeni alanları mücadeleye açmak göreviyle yeni hedeflere doğru yoldaştı. 1985 yılı başında sorumluluğunu üstlendiği bir grupla beraber Bingöl-Diyarbakır üzerinden Kürdistan'ı bir baştan diğer başa yürüyerek Adiyaman'a ulaştı. Adiyaman ve çevresinde mücadeleyi yükselterek Botan'a bu cepheden güç verme çabası içine girdi.

1985-86 yıllarında Adiyaman'da Mustafa yoldaşın sorumluluğunda önemli gelişmeler yaşandı. 1986 bahar atılımı Adiya-

man'da güçlü eylemlerle karıştı. Toybelen Petrol Dolum Tesislerinin tahrip edilmesi ve sömürgeci ordu güçlerine önemli darbelerin vurularak bazı askerlerin silahlarına el konulması, Kürdistan'da yeni bir savaş cephesinin güçlendirilmekte olduğunu ortaya koyuyor ve sömürgecileri paniğe itiyor.

Bu dönemde Mustafa yoldaşın gerçekleştirdiği bir diğer önemli görev de Maraş-Pazarcık alanlarını dolaşarak incelemeler yapması, keşif hareketini yürütmesi ve mücadelenin gelişirilmesi koşullarını saptaması oldu. Düşmanın 12 Eylül sonrasında üzerinde en çok oynadığı, devrimcilerin bitirildiğine kitleye önemli oranda inandırdığı bu alanda, Mustafa yoldaş geliştirdiği sınırlı ve dar ilişkilerle umut tohumlarını ekmemi başardı. Alan hakkında önemli gözlemlerde bulunarak Partinin bu alana yapacağı müdahalenin koşullarını saptadı. Halka derin güveni ve devrimci inceleme tarzıyla, alanın mücadelenin gelişirilmesine elverişli olduğu, görünerdeki durgun ve yığın yapının altında hızla umuda ve mücadeleye dönüşebilecek bir yapının yaratma olduğu ve bu nedenle de alana devrimci müdahalenin acil ve önemli olduğu sonuçlarına vardı; durumu Partiye bildirdi.

Mustafa ÖMÜRCAN yoldaş ülkede gerçekleştirdiği bu görevlerin ardından Parti III. Kongresi'ne katılmak üzere 1986 Haziran'ında yeniden alandan ayrıldı. Ulaştığı yeni alanda aktif olarak III. Kongre hazırlık çalışmalarına katıldı. Bir yandan savaş içinde geçen yılın ardından kendini yenileme çabası içinde girerken diğer yandan da savaş deneyimlerini yoldaşlarına aktarmaya çalışıyordu. Mücadelein sorunlarının tartışıması ve çözümlere ulaşılması için üzerine düşen rolü oynuyordu. 1986 Ekim'de yapılan III. Kongre'ye delege olarak katıldı ve Merkez Komitesi Yedek Üyesi seçildi.

Kongre ardından Mustafa yoldaş tüm gücüyle III. Kongre Kararlarının hayatı geçirilmesi ve yeni döneme hazırlık faaliyetlerine katıldı. Bu dönemde Mahsum KORKMAZ Akademisi yönetiminde görevlendirildi. Kendinde var olan tüm bilgi birikimi ve yetenekleri yoldaşlarıyla paylaşmak, onları geleceğe en iyi şekilde hazırlamak için örnek bir çaba içinde bulunuyor; bu alanda büyük bir fedakarlık ve sorumluluk sergiliyor.

III. Kongre sonrası dönemde Mustafa yoldaşın ortaya koyduğu çabalar ve kişilik, ulusal kurtuluş mücadelede yeni denış olumlu örneklerini kavramada bir ışık benim için. Mustafa yoldaşın daha önce en son 1979'da Antep'te kısa bir süre için görmüştüm. O'nun devrimci mücadelede kaydettiği gelişmeye yakından tanık olmamakla birlikte zaman zaman olumlu gelişmesini duyuyordum. Ancak 1986 sonlarından 87'de ülkeye yönelikçe kadarki sürede Akademî ortamında tanıdığım insan yepeni bir insandı. Aske-

ri alandan örgütlemeye kadar devrimci mücadelenin hemen her alanında büyük deneyim sahibi, uzmanlaşma yolunda küfürsenmeyecek bir yolkatmış olan bir öğretmendi karşılık. Burjuva eğitiminden sınırlı oranda yararlanmış olmasına karşılık devrim okulunda seçkin bir eğitimden geçmiş; kendisini her yönden eğitti. Her konuda bizleri eğitiyor; öğretmenlik yapıyordu. Gerilla savaşının inceliklerini pratik yaşam içinde ölümle burun buruna öğrenmiş, şimdi bizlere deneyimlerini aktarıyordu. Elinde tebeşirle kara tahtanın başına geçmiş; anlatıyor, yazıyor, semalar çiziyor. Ama devrimci mücadelene yetiştiği bu "profesör"ün geçmişte gördüklerimizle hiçbir ilgisi yoktu; O hayatın gerçeklerini, düşmanı nasıl yeneceğimizi öğretiyor ve öğretirken bile aynı zamanda bir öğrenci olduğunu unutmuyor, devrimci alçakgönüllüğün en yicesini sergiliyor.

Yoldaşlarına karşı derin bir sevecenlik duyar; onları hatalara karşı uyarmada, eğitmeye, korumada büyük çaba sarfederdi. Sorumluluk duygusu çok derindi. Tehlikeyi sezdiginde herkesten önce ileriye atılır, kendisini yoldaşlarına siper ederdi. O'nun bu özelliğine Akademî'de yaşadığımız bir olay sırasında çok yakından tanık olduk. Yine dershaneyi doldurmuş, Mustafa yoldaşın gerilla taktikleri üzerine verdiği dersi dinliyorduk. Birden büyük bir gürültüyle dershanenin duvarları, camları sarsıldı. İsrail yeni bir saldırıyla geçmiş, kampları bombalıyordu. İlk aklima gelen, kamplımızın bombalandığıydı. Hemen silahlarımıza alıp açık alanda mevzilenmek üzere kapıya yöneldik. Ancak Mustafa yoldaş hemen gerekli komutları vererek hepimizden önce kapıya yöneldi ve yakın çevrede tehlike olmadığını anladık sonra, arkadaşların çıkışmasını sağladı. Ardından, arazide üçer-beşer dağılarak konumlanmış olan grupları tek tek dolaşıp eğitime devam etti. Ancak konu bu kez somut durumdan alınacak dersler üzerindeydi. Ülkede yaşadığı bir çok örnekten yola çıkarak, hava saldırularına karşı nasıl kamuflaj yapacağımız, nasıl korunacağımız konusunda eğitiyordu bizlere.

Bu dönemde Mustafa yoldaşın sergilediği en seçkin özelliklerinden biri de Parti içi sınıf mücadele konusundaki tutarlılığı, Partiye derin bağlılığı ve kendisini bütünüyle devrime adama özgürlüğü. Parti içi sınıf mücadeleşinin yoğun bir şekilde yaşandığı bu dönemde III. Kongre çizgisinin tüm yapıya ve kendi şahsına egemen kılınması için yoğun bir çaba sergiliyor; eleştiri-özelestiri silahını yetkice kullanıyor; Partiçikarları ve yoldaşlık bağlarını her türlü kişisel, feodal bağın üstünde tutarak sınıf mücadeledeinde yeri kararlılıkla alıyor. Karşısında mücadele edilmesi gereken ögelerin üzerine son dere-

1 MAYIS EYLEMLERLE KUTLANDI

Başterafta 1. sayfada
lemeye çalışan sömürgeciler,
başarılı olamayacaklarını gö-
rünce, katı bir sansür uygula-
masına başvurdular. Bununla-
da gelişmelerin düzeyini yansıt-
mamayı amaçlıyorlar. Ancak
tüm örtbas etme çabaları da
boşa çıktı.

Bahar Atılımımız, ülke içinden
ve dışında büyük yankı uyandırmaya devam ediyor. Sömürgeci ordu birliklerine, özel tim elemanlarına ve son kırıntıları
kalan köy koruculuğuna vurulan
darbeler, halkımızın ulusal
kurtuluş mücadelemiz etrafında
daha fazla toparlanması sağlıyor. Gelişen mücadele, sömürgecilerin "bitirdik, yoket-
ti" iddialarının asılsızlığını da
ortaya koyuyor. Nitekim, özel
savaş yönetimi son dönemlerde
"bitirdik, yokettik, kalmadılar"
biçimindeki nakaratı tefafuz et-
memi bırakı. Özel savaş yönetimi,
ortaya attığı iddialara çocukların
bile inanmadığını çok
iyi biliyor. Bunun için de, bu tür
iddiaları nakarat gibi yinele-
memi bırakı. Bu gelişme düzeye-
ne ulaşmak bile, mücadelemin
güçünü gösteren önemli bir
gelişmedir.

Dersim Çiçekli'de karakol baskını

Özel savaş yönetiminin, ulusal
kurtuluş mücadelemizin ge-
lişmesini engellemek için ola-
ğanüstü tedbirlere başvurduğu
bölgelelerden biri de Dersim'dir.
Önemli bir askeri gücü bu alana
yığın özel savaş yönetimi, 1
Mayıs dolayısıyla tedbirlerini
daha da yoğunlaştırdı.

1 Mayıs'ı kutlama dolayısıyla
ulusal kurtuluş güçlerimizin
eylemlere gireceğini bilen
özel savaş yönetimi, özel
kuruluşlar, karakol ve kışlalar
etrafındaki güvenlik tedbirlerini iki katına çıkardı. Böylece, muhtemel eylemlerin öünü
almak isteyen özel savaş
yönetimi, tüm hazırlıklarını ulusal
kurtuluş güçlerimizin ha-
reketliliğini engellemeye yone-
lik olarak yaptı.

Düşmanın bu yoğun hazırlık-
larına rağmen, bir ARGK birliği
1 Mayıs'ın anlamına uygun ola-
rak, düşmana beklediği alan-
larda ağır bir darbe indirdi. 1
Mayıs günü, Çiçekli karakolunu
basan ARGK birliği, düşmana
ağır kayıp verdirdi. Baskında
7 asker ölüken, 10'u ağır yara-
landı. ARGK birliği baskında
kayıp vermeden geri çekilmeyi
başardı.

Düşmanın yoğun tedbir al-
diği bir dönemde, başarılı bir
eylemle karakol baskınının ger-
çekleştirilmesi, ARGK'nın as-
keri gücünün geliştiğinin bir
kanıtıdır.

Ovacık'ta ihbarçılara ait iki ev yakıldı

Ulusal kurtuluş mücadele-
miz önünde ciddi engeller o-
luşturulan ajan-ihbarçı yapıya
yönelik geliştirilen eylemler, bu
engelin ortadan kaldırılmasının
önemli gelişmeler sağladı.

Düşmanın ajan-ihbarçı yapıya
ağırlık verdiği bölgelerden
biri de Dersim'dir. Köy korucu-
luğunu geliştiremeyen özel sa-
vış yönetimi, burada ajan-ih-
barçı yapıyı örgütlemeye ağırlık

verdi. Bazı alanlarda kendisine
ihbarcılar bulan düşman, bun-
ları ulusal kurtuluş mücadele-
mize karşı kullanmaya başladı.

ARGK gerillaları, düşmanın
bu oyununu boşça çıkarmak için
yoğun bir propaganda, ikna ve
yıldırma faaliyetiliği içerisinde
girdiler. Yürüttülen çalışmalar,
geniş etki yaratarak, düşmanın
oyunu boşça çıkardı. Son ola-
rak Ovacık'ta iki ajan-ihbarci-
nın evini yakarak uyarıda bulu-
nan ARGK birliği, ihanete aman
tanımaya çalıştığıda bu eylemiyle
bir kez daha gösterdi.

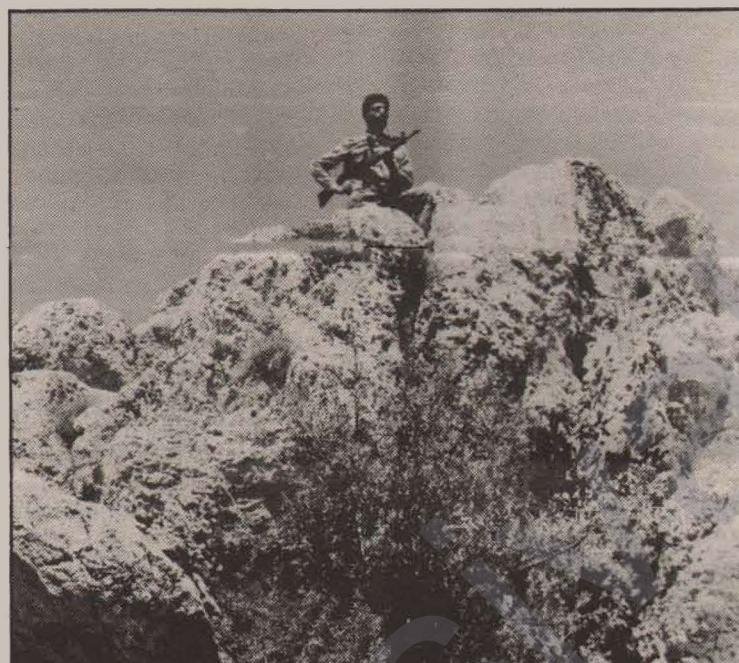
Eruh'ta eylem dalgası

Mayıs ayının ilk gününden
başlayarak, Eruh bölgesinde
peşpeşe eylemler gelişti. 1 Mayıs'ta 5 özel tim elemanı asker
ve 1 üstteğmen, 2 Mayıs'ta 1 asker,
3 Mayıs'ta 1 asker, 9 Mayıs'ta çok sayıda asker öldürül-

bölgесine binlerce kişilik özel
birlik sevkedildi. Bunların yanı-
sıra, helikopterler eşliğinde özel
timler bölgede operasyonlara
katıldı. Operasyon ise Siirt
Güvenlik Bölge Komutanı Tuğ-
general Erdinç Türe ile jan-
darma Alay Komutanı Albay
Temel Cingöz yönettiler. Bütün
bu çabalara rağmen, sömürge-
ciler yeni darbeler yemekten
kendilerini kurtaramadılar.

Düşmanın operasyon birli-
ğine karşı pusu kuran ARGK
birliği, düşman güçlerini yay-
ılım atesi altında tuttu. Yoğun
ateş sonucu 1 asker öldü, bir
çoğu da ağır yaralandı.

3 Mayıs'ta ikinci bir çatışma
daha meydana geldi. Bu çatış-
mada 1 asker öldü, bir çoğu
yaralandı. 8 Mayıs'ta mayına
basan sömürgeci askerlerden
biri öldü, bir-kaçı ağır yara-
landı. Eruh'un Dönerdöver ile
Dadaklı köyleri arasındaki bölg-

dü; onlarca da ağır bir şekilde
yaralandı. Bu yoğun eylemlilik
icerisinde ARGK'nın iki kah-
raman savaşçısı da şehit düştü.

1 Mayıs günü, Eruh-Fındık
yolunu ulaşımı kapatan ARGK
gerillaları, bütün taşıtları dur-
durarak kimlik kontrolü ve a-
rama yaptılar. Sayısı 50'yi bulan
ARGK gerilla müfrezesi, yola barikat kurdukları sürede 7
adet minibüs ve çok sayıda
taşıtı durdurdu.

Yapılan kimlik kontrolü so-
nucunda yolcular arasında bulu-
nan 5 özel tim elemanını ayı-
rarak tutukladılar. Barikat so-
nucu biriken topluluğa yönelik
konuşma yapan ve 4 adet minibüs
ateşe veren ARGK birliği, eylemini tamamladığında 5 özel
tim elemanını da birlikte götürdü.
Yapılan soruşturma sonucu
suçları sabit görülen özel tim
elemanlarına hak ettileri ceza
verildi. Kurşuna dizilen 5 özel
tim elemanı haktekleri sona
ugratıldılar.

Eylem haberini alan sömürge-
ci ordu birlikleri, eylem ala-
nına yönelik olarak bir operasyon
başlattılar. Operasyon ala-
nında ARGK'nın çeşitli noktalara
dosdoğru mayınlara basan
düşman askerlerinden çok sayıda
ölü ve yaralı var. Bir mayına
basarak ağır yaralanan üsteğ-
men Ömer Mavi daha sonra öldü.
Böylece, aynı gün içerisinde
düşmanına peşpeşe kayıp verdi-
rildi.

2 Mayıs'ta Türk sömürgeci
ordu birlikleri operasyonlarını
devam ettirdiler. Eruh-Fındık
2 Mayıs'ta Türk sömürgeci
ordu birlikleri operasyonlarını
devam ettirdiler. Eruh-Fındık

gede yere döşeli mayına basan
sömürgeci orduda panik ve korku
daha da arttı. Aynı gün mey-
dana gelen çatışmadaysa 1 as-
ker öldürüldü. Eruh'un Tunek-
pınar köyü yakınlarında mey-
dana gelen çatışmadada düşman
güçlere ağır darbe indirildi.

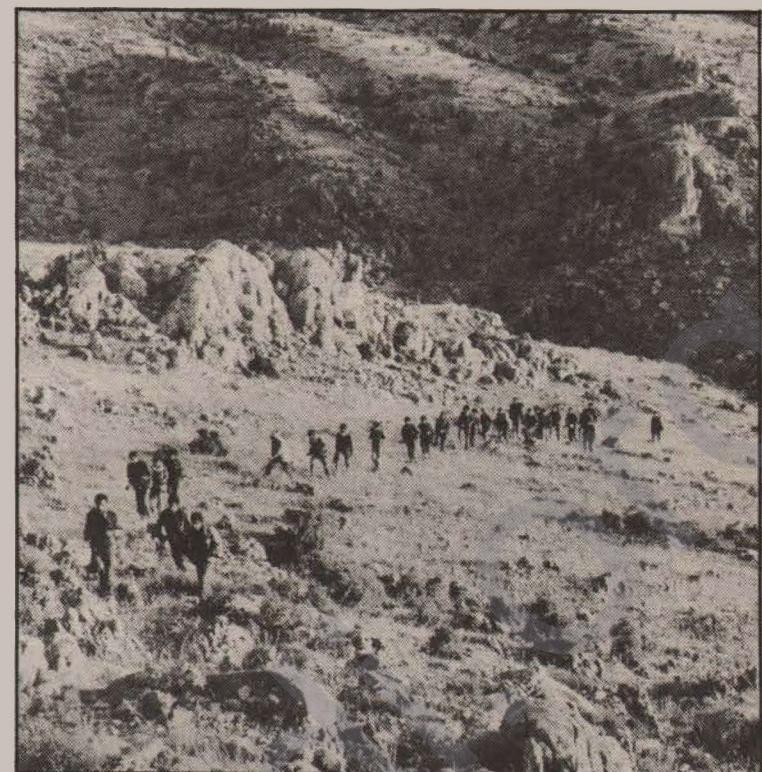
Düşman birliklerine karşı
gerçekleştirilen pusu ve baskın
eylemleri düşman saflarındaki
çöküşü daha da hızlandırdı. Sömürgeci birliklerin önemli oranda
hareket kabiliyetlerini kaybet-
tiler.

Eruh alanında büyük bir çatışma-
ya 9 Mayıs günü mey-
dana geldi. Eruh ilcesi Fındık
bucagına bağlı Akdzıgin köyünde
meydana gelen çatışmadada
düşmanın büyük sayıdaki gücüne
rağmen, ARGK birliği düşman-
a kayıp verdirmesini bildi. Kesin-
ticice elimize ulaşmamakla bir-
likte, düşmanın ölü ve yaralı
olarak kaybının çok yüksek ol-
duğu bildirilmektedir. Aynı çatış-
mada ARGK'nın iki değerli
savaşçısı da şehit düştü.

Cukurca'da 6 çete silahsızlandırdı

Cukurca'nın Pinyanış-Seve
mıntıkasında 6 çete silahsızlan-
dırıldı; su sabit görülen çete-
lerden birisi de cezalandırıldı.
Cezalandırılan çete, birçok ope-
rasyona fili olarak katılmış, bu
operasyonlarda düşmanı öncülük
etmiş biriydi.

Aynı zamanda yörede de çete-
ciliginin gelişmesine güç veren

bu çetenin hak ettiği cezaya çarp-
tırılması halkta büyük bir etki
yarattı. Halk, ihanetçilerin,
kendi kardeşlerine karşı silah
kullananların affedilmeyeceğini
bu örnekle bir kez daha gördü.

Diger çetelerin silahlarını
el hanesi ARGK birliği, bu çete-
leri de uyararak, düşmanın ya-
nında, kendi kardeşlerine karşı
savaşmaktan vazgeçmelerini
istedi. Bir daha düşmanın ya-
nında yer almayacaklarına dair
söz vermeleri üzerine, ARGK
birliği kalan 5 çeteyi serbest
bıraktı.

Pervari ve Şırnak'ta ARGK saflarına katılım sürüyor

26 Nisan günü, Şırnak'ın İkiz-
ce köyünde çeteçilik yapan bir
hain ölümle cezalandırıldı. Öteden
beri sık sık uyarılmasına rağ-
men, ihanette ısrar eden çete, en
sonunda hak ettiği cezayı buldu.

Şırnak ve Pervari'de ARGK
saflarına gençler yoğun olarak
katılmaya devam ediyorlar. Şır-
nak'ta ve Pervari'de yoğun bir
şekilde devam eden katılımlar,
bu alanda gelişen Bahar Atılı-
mımızın ortaya çıkardığı bir
sonuçtur.

Şırnak'tan 10'a yakın genç
ARGK saflarına katılırken, en
son olarak Pervari'nin Erkent
köyünden de 3 genç daha ARGK
saflarına katıldı.

Ülkemizin diğer alanlarında
ARGK saflarına katılım yo-
ğun bir şekilde sürüyor. Kürdis-
tan gençliği, kendi öz ordusu
saflarına katılarak, ulusal
kurtuluş mücadele saflarındaki
yerini alıyor.

5 Mayıs'ta Şırnak'ın Sarıdalı
köyüne giden bir ARGK birliği,
burada 1 genci askere aldı. Aynı
eylemde köylülerde yönelik pro-
paganda amaçlı bir toplantı da
düzenleyen ARGK birliği, köy-
lülerden büyük bir ilgi gördü.

Cizre'de baskın

9 Mayıs günü, Cizre şehir
merkezinde ajan bir aileye ait
eve baskın düzenlendi. Aynı za-
manda çevreye yozluğu ve ah-
laksızlığı yaymaya çalışan aja-
nin evine düzenlenen baskın
halkta büyük bir etki yarattı.
Baskın sonucunda evde bulunan
3 kişi ağır yaralandı.

İdil'de bir çete ağır yaralandı

İdil'e bağlı Yükseköy'de bir
çeteeye karşı eylem gerçekleştir-
ildi. Köy çıkışında gerçekleştir-
ilen eylemde çete ve kardeşi
ağır yaralandı.

ARGK'nın tüm uyarılarına
rağmen, çeteçiliği bir meslek
haline getirip ihaneti sürdür-
en çete simdilik hak ettiği ölüm
cezasından kurtulmuş olsa da
ihaneti sürdürmeyecektir.

Uludere'de yolamayın

Uludere ilçesinin Ortabağ
köyü yolunamayın döşeyen
ARGK birliği düşmanı ağır ka-
yıp verdi. ARGK birliğinin
yola döşediği mayına çarpan
düşman birliği ölü ve yaralı
olarak kayıp verdi.

Şırnak merkezinde eylem

Şırnak şehir merkezinde ko-
ruculuk yapan İsmail Kur'an'ın
evine bomba atıldı. Yapılan u-
yarılara rağmen, çeteçilikte is-
rar eden bu hain son bir kez
uyarılarak ihanetten vazgeç-
mesi istendi.

Son bir uyarı amacıyla yapı-
lan eylem köy korucularını ve bu
haini büyük bir korku içerisinde
sürükledi. Şehir merkezinde
kendilerine ulaşlamayacağını
sanan bu hainler, gerçekleşen
eylemle birlikte ciddi bir uyarı
aldılar. Eylemin ardından koru-
culardaki panigin daha da arttı-
ğı bildirilmektedir.

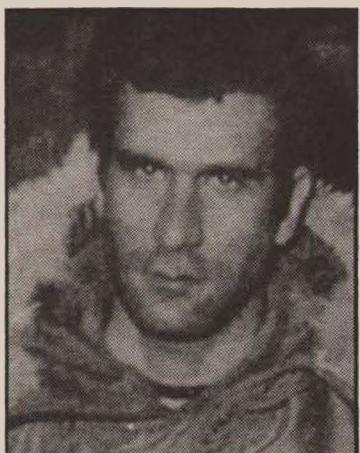
Beytüşşebap-Ayvalık köyüne baskın

Ayvalık köyünde düşmanı
ajanlık yapan, köy muhtarı ve
diğer 2 kişinin evlerine yönelik,
saldırı eylemi gerçekleştirildi.

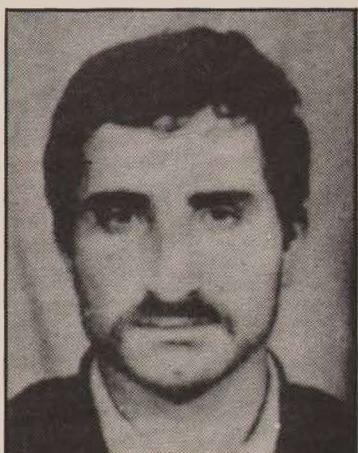
Köy muhtarı ve diğer iki
ajanın evlerine yönelik olarak
gerçekleştirilen eylemde, hain-
lerin evleri tamamen yıkıldı,
ARGK birliği, daha önceki
düşmanı işbirliği yapmama
konusunda uyarıdığı 3 haine yönelik
gerçekleştirildiği eylemle,
çetelerin ve ajanların yürek-
lerine korku saldı.

Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan ve Yusuf Aslan

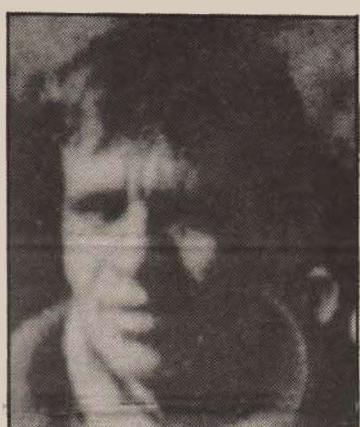
17. ölüm yıldönümlerinde anıldılar

Deniz GEZMİŞ

Yusuf ASLAN

Hüseyin İNAN

6 Mayıs 1972'de idam edilen Türkiye devrimci-gençlik hareketinin önderlerinden Deniz Gezmış, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan ölüm yıldönümlerinde çeşitli etkinliklerle anıldılar.

12 Mart faşizmi ile birlikte devrimci-gençliğin önderleri üzerinde amansız bir şekilde yelenen Türk egenmenleri, Mahir Çayan ve arkadaşlarını Kızıldere'de, Sinan Cemgil ve arkadaşlarını Nurhak'larda, İbrahim Kaypakkaya'yı işkencede katletti. Deniz Gezmış, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ı ise tutuklayarak idama mahkum etti.

Deniz Gezmış, Yusuf Aslan, ve Hüseyin İnan 6 Mayıs 1972'de idam sehpasına çekildiler. Deniz, Yusuf, Hüseyin celladin idam ipini boyunlarına geçirip "Yaşasın Türk ve Kürt halklarının mücadeleşi" sloganı ile devime duyduları büyük inançla karşıladılar.

Ölülerinin yeni bir yıldönümünde devime duyduları büyük inancı idam sehpasında son nefeslerini verirken bile haykırın: *"bu ihtilaleci devrimcileri anmak için çeşitli etkinlikler yapıldı. İstanbul Üniversitesi'nde bir grup devrimci, ilerici öğrenci, forum düzenledi. Forumda idam sehpası yakılarak, Deniz, Yusuf ve Hüseyin'in idamları protesto edildi. Öğrenciler 6 Mayıs 1972'nin unutulmaya cağırınlı birlikte, anılarına bağlı kalacaklarını haykırdılar.*

Türkiye devrim tarihinde devrimci-ihtilalci çıkıştı temsil eden 6 Mayıs direnişçilerini ölümsüzlüklerinin 17. yıldönümünde bir kez daha saygıyla anıyoruz. Anılarına bağlılığın da bir gereği olarak, Kurdistan'da bağımsızlık ve özgürlük mücadelemizin bayrağını daha da yükseklerde dalgalandıracağız.

Diyarbakır DGM'de 200 tutuklu tahliye edildi

Yeni yıl başından bu yana yapılan operasyonlarda tutulanlar cezaevlerine konulan 200 kişi Diyarbakır DGM'de 9 Mayıs 1989'da yapılan celsede tahliye edildi.

Yılbaşından itibaren Batman, Diyarbakır ve Mardin şehir merkezleriyle ilçelerinde yapılan operasyonlarda binlerce yurtsever Kürtstanlı göz altına alındı. Büyük çoğunluğu mahkemelere bile çıkarılmadan, işkencelerden geçirildikten sonra serbest bırakıldı. Günümüze kadar süren operasyonlarda ise 200 kişi tutuklandı. Diyarbakır DGM'de ilk celseye çıkarılan 200 tutuklu da serbest bırakıldı.

Binlerce kişinin gözaltına alınıp, sonradan serbest bırakılması, Türk sömürgecilerinin operasyonlarının hangi amaca yönelik olduğunu çok açık bir şekilde göstermektedir. Ulusal kurtuluş savasımızın kitleleşmesini engellemek için faşist Türk sömürgecileri böylesine yaygın tutuklamalara girişmektedir. Yaygın bir terör estirerek kitlelerin ulusal kurtuluş saflarına düşkündürdürülmeye çalışan özel savaş yönetimi, bahar döneme girmeden tutuklamaları yoğunlaştırdılar. Binlerce insanımız işkenceden geçirilecek PKK'ye destek vermemeği yönünde tehdit edildi.

İnsanlık dışı uygulamalarla ve uygulanan vahşete rağmen, kitleler düşmana boyun eğmediler. "PKK'ye desteğinizin kesin" biçimindeki düşman tehdidine karşı kararlı Partiye sahip çıktılar. Kürtistan yurtseverlerinin bu kararlı tutumu geleceğin "İntifadası"nın da bir işaretidir. Düşmana karşı artan öfke, ulusal kurtuluş güçlerimiz PKK, ERNK ve ARGK'ye artan destek Kurdistan İntifadası'nın pek de uzak olmadığını haber veriyor.

Çanakkale ve Bayrampaşa cezaevlerinde açık görüş yasağı

Şeker Bayramı dolayısıyla cezaevlerinde yapılan açık görüşler İstanbul-Bayrampaşa ve Çanakkale cezaevinde engellendi.

Bayramın ilk günü Çanakkale cezaevine gelen tutuklu aile ve yakınlarından 1'nci derecede akrabaları dışında, diğerlerinin açık görüşe alınmayacağı açıklandı. Yapılan bu açıklama devrimci tutukların açık görüş haklarını gaspetmeye yönelik bir girişimdi.

Devrimci tutuklar bu engellemeyi kabul etmeyeceklerini açıklayarak, 3'ncü derecedeki yakınlarının da açık görüşe alınmasını istediler. Cezaevi idaresinin, daha önce varolan bu hakkı gaspetme girişimleri nedeniyle devrimci tutuklar görüşe çıkmayarak bu durumu protesto ettiler. "Ziyaret hak-

kımız engellenmez. Keyfi yonetme son. Kahrolsun faşist yönetim" sloganlarını atan devrimci tutuklar koğuşlarına çekildiler. 1'nci derecedeki yakınlarıyla da açık görüş yapmayaarak, cezaevi idaresinin bu tutumunu protesto ettiler.

Bayrampaşa Cezaevinde ise tünel bulunduğu gereği ile devrimci tutukların görüş hakları gaspedildi. Devrimci tutuklar ile aileleri ve yakınları, bu yasağı protesto ederek, açık görüş hakkının gaspedilmesine karşı çıktılar.

12 Eylül faşizminin ölüme terkettiği tutuklu devrimci Hamdullah Erbil'e sahip çıktı!

Yaşadığımız son on yıl içinde cezaevine girmeyen, tutulanmayan, hatta gözaltına alınmayanlar bile bizim koşullarımız hakkında önemli oranda bilgi sahibidirler. Çünkü bu yıllar cezaevleri ve cezaevlerindeki kişilerin karşılaşlıklarını uygulamalar ile toplumun bütün alanındaki yaşamın bir göstergesiymişti. Ücreti yaşamasına yetmeyen işçi, ürünü yok pahasına elinden alınan köylü, ya da en sıradan demokratik haklarına sahip çıkma durumunda olan insanların tüm cezaevi gerçekleştirile karşı karşıyadırlar. Halen de böyledir. Bu durumda, insanların cezaevine girmesiyle yaşam hakkı en ciddi kararları vermiş olması gerekiyor. 12 Eylül'ün gerçekleştirmeleri sadece dışarıda polisi, işkencesi, ihbarı ve teröre değil, aynı zamanda cezaevlerindeki uygulamalarıyla insanları sindirmek, seslerini çıkaramaz Hale getirmek istiyordu. Elbette bu durumda da onuruna sahip çıkanları eğer aşıktan öldürmemiye, bedenen ve ruhen çürütmek, karşısına çıkaracak bir muhalif olmaktan kaçınmak istiyordu. Cezaevlerinde, bu amaca hizmet eden uygulamaları gizli ölüm infazları diye adlandırmak gerekiyor. Aslında bunu gizli demek bile uygun düşmüyör. Çünkü düzen, kendine muhalif herkese açık yaşam hakkı tanımak istemiyor. Bu savaştan, onuruna sahip çıkan onlarcasını şehit verdik. Şimdi yüzlercesi bu yılların tarihbatlarını, bünyelerinde tedavisi olanaksız hastalıkların ortaya çıkmasıyla, gizli ölüm cezası infazın sürecini yaşıyor.

Yaşadığımız koşullara yabancı sayılmazsınız. Çünkü dışarıda da yaşam koşulları zindandan pek farklı değil. Ama şu da var ki, dışarıda insanların yaşamalarını yönlendirmede bizden daha özgür olmaları söz konusudur. Zaten bir devletin karakterinin bilinmesinde en önemli kıstaslardan biri olarak cezaevlerine bakılmasının belirlenmesi, insanları tutsak edip duvarlar arasında koyduktan sonra, onların yaşamı üzerinde nasıl bir tasarrufta bulunduğu önemindendir. Tarih, gelişmeye engel olan güçlerin, bu tavırlarını zindanları doldurmaktan gösterdiklerine onlarca kez tanık olmuştur. Nitekim gelismeden, özgürlükten ve demokrasiden yana olan güçlerin de ilk önemli eylemlerinin zindanları boşaltmak olduğu örneklerle sabittir. Zindan yaşamı bizim için geleceğin özgürlüğü için ödenen bir bedeldir. Ne var ki her şeye olduğu gibi, bu konuda ödenen bedelin büyük olup olmaması sadece gelişmeye engel olmak isteyen gücün karakterine bağlı değildir. Bir de bedel ödetilmek istenelerin, yanı toplayık halkın, kendi değerlerine ve haklarına sahip çıkışının da önemi büyütür. Nitekim bizlerice cezaevlerine doldurmakla yetinmeyip yaşamamızı bile çok gören bir zihniyet elbette onlarca şehit vermeseydi ve dışarıda halkın bizim şahsimizda kendi haklarına sahip çıkmaması olmasayı bugünden aramızda yaşayan onlara insanlık ya da gizli yine ölüme yollayacağı kesindir. 9 yıllık sürecin bize ödettiği sadece şehitlerimizle mi sınırlıdır? Elbette değil. Hemen hepimiz aklık grevleri ve ölüm oruçları ardından sadece nişasta ve şekerle yenilenen hücrelerinin direnci en ufak bir mikrobik hastalığı bile dayanamayacak derecede zayıflamış durumdadır. Bizleri ayakta tutan en çok da geleceğe, özgürlüğe olan inancımızdır. Ama bu, aramızdan birilerinin sık sık ölümcül ve tedavisi ya hiç ya da cezaevi koşullarında mümkün olmayan bir hastalığa yakalanmasını önlemeye yetmiyor.

Hamdullah Erbil adlı devrimci arkadaşımıza, Çukurova Tıp Fakültesi Hastanesi'nde lösemi (kan kanseri) teşhisi konulmuştur. Hamdullah arkadaş 12 yıldır cezaevinde yattı. Yillardır onca işkence ve baskı yanında bir de bir çok kere mide kanamasına yolaçan ülserle de uğraşmaktadır. Bulunduğu koşullarda tedavi olanakları olmayan ülser yanında bir de lösemi teşhisi, 12 Eylül yıllarının devrimci tutuklara yaptığı işkence ve baskuların sonucudur. Hamdullah sadece bir örnektir. Üstelik, hükümlü olduğu gereğisile bu arkadaş, hastanede tutulmamakta, Adana E Tip'inde hastalığıyla başbaşa bırakılmış bulunmaktadır. Her geçen gün, onun gizli ölüm infazının gerçekleşmesi anmasına gelmektedir.

Daha önce yaşanan örneklerden bilinmektedir ki, tedavisi mümkün olmayan ya da en azından cezaevi koşullarında mümkün olmayanların erken tahliye ya da tedavi izni gibi yasal hakları vardır. Ancak devlet, özellikle de siyasi tutuklara bu hakkı kullanırmakta cimri davranışın, bu hakkın kullanımını ya çok geciktirerek pratik olarak geçersizleştirmeye ya da lösemi gibi geç kalınması koşullarında anlamsızlaşacak tavırlar sergilenmektedir. Bu durum karşısında sadece bir insanın, bir devrimcinin yaşaması için çaba gösterme sorumluluğu değil ama aynı zamanda bu sonuca yolaçan işkenceyi lanetlemek ve protesto anlamına da gelecek ve sorumlu yerlerin harekete geçmesine katkıda bulunacak girişimlerde bulunmak insanlık görevidir.

Biz sizimizi sizlere duyuruyoruz. Siz bizim duygularımızın yansıtıcıları olarak da çok şey yapabilirsiniz. Buna inanıyor, bunu umuyoruz.

Gaziantep Özel Tip Cezaevinden Devrimci Tutsaklar

1 MAYIS KUTLAMALARI BU YIL DAHA MİLTANCA

Başta 1. sayfada
lemleri gerçekleştirerek 1 Mayıs'ı
kutladalar.

Faşist-sömürgeci rejimin, Türkiye ve Kuzey Kürdistan'daki yasaklar çerçevesinde 1 Mayıs kutlamaları ile daha açık şekilde kırılmaya başlandı. TC'nin yasaklar çerçevesinin yarılması daha da hızlanacaktır.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadeleleri, yaygın ve başarılı eylemelerle hızlanarak gelişiyor. PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaş, yeni yıl değerlendirmesinde, "1989 yılı, her yıldan daha fazla halkımızın olacak" mesajını kamuoyuna duyuyordu. Ulusal kurtuluş mücadeleümüz bugünden bu mesajın gerçekliğini yaşıyor.

Türkiye işçi sınıfı, faşist rejimin egemen kıldıği sessizliği bozuyor. 1 Mayıs'ta ve öncesindeki gösteriler, bu yönlü adımların giderek daha da güçlendiğini gösteriyor.

Faşist sömürgeciliğin son durumu, karşısındaki devrimci-toplumsal muhalefetin güçlenmesi oranında kötüleşiyor. 1 Mayıs göstericilerine karşı, faşist kolluk kuvvetlerinin silah kullanması, tutuklamalara girişmesi, dünya kamuoyunda nefretle kınandı. 1 Mayıs'taki faşist saldırılardan, TC'nin demokrasi maskesi altındaki faşist yüzünü daha da belirginleştirirdi.

Batı Almanya'nın Der Spiegel dergisi, 1 Mayıs'ın, her ülkede bayram havasında geçerken, Türkiye'de kanlı geçtiğini yazdı. Aynı dergi, Türkiye'deki hareketlilik, "Türkiye, sosyal patlama esliğinde" şeklinde yorumladı.

Kürdistanlı ve Türkîyeli emekçilerin yoğunluğu Avrupa ülkelerinde sol güçler 1 Mayıs'ı bildirileri dağıtarak ve yürüyüşe katılarak kutladılar. Bu yılki 1 Mayıs yürüyüşlerine ERNK taraftarlarının —bulundukları alanlarda—, geniş ve militanca katılımları hemen herkesin dikkatini çekti. ERNK taraftarları Kürdistanlı yurtseverlerin bu güçlü katılımları, onların bulunduğu her yerde kendi davalarının daha bir güçlü temsiline ulaştıklarını gösteriyordu.

Batı Berlin, Frankfurt, Paris, Reims, Belçika, Stockholm, Atina BERXWEDAN muhabirleri bildiriyor.

BATI BERLIN

1 Mayıs birlik ve dayanışma gününde, Batı Berlin'de iki ayrı koldan yürüyüş yapıldı. Yürüyüş kollarından birini DGB, diğerini Anti-emperyalist gruplar organize etti.

ERNK taraftarları kendi birliklerinin pankartları altında her iki yürüyüş kolunda da geniş katılımlarla yer aldılar.

FRANKURT

Batı Almanya'nın Frankfurt şehrinde, 1 Mayıs-içi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü düzenlenen bir yürüyüş ve mitingle kutlandı. Sol grupların ve ulusal kurtuluş hareketlerinin taraftarlarının da yer aldığı 1 Mayıs kutlamasına yaklaşık 20.000 kişi katıldı. Mevcut sayı içerisinde ERNK taraftarlarının sayısı 500'ün üzerinde.

Paris 1 Mayıs yürüyüşü

Frankfurt 1 Mayıs yürüyüşü

Stockholm 1 Mayıs yürüyüşü

Belçika 1 Mayıs yürüyüşü

deydi.

Kürdistanlı yurtsever emekçilerin davul-zurna eşliğinde yürüyüşe katılmaları, çevrede izleyenlerin oldukça ilgisini çekti. Miting alanında ise Koma Serkeftin halk oyunlarını sergileyerek tüm kitlenin beğenisini kazandı.

1 Mayıs kutlaması esnasında Türkiye'de 1 Mayıs göstericilere ateş açılması sonucu bir göstericinin öldürülmesi üzerine, tüm örgütler yeni bir protesto eylemine karar verdiler. TC-Frankfurt Konsolosluğu'na kadar korsan yürüyüş düzenlenecekti. Almanlarında katılımlı sağlandı. Bu arada bazı Türk sol gruplar, ERNK taraftarlarının bayrak ve flama taşımamalarını istediler. Bunun üzerine tartışma çıktı. ERNK'li yurtseverler, gerekir-

se tek başlarına yürüyeceklerini, ama bayrak ve flamalarını da taşıyacaklarını söyledi. Sonunda tartışma, ERNK'li yurtseverlerin isteği doğrultusunda sonuçlanarak ortak yürüyüş gerçekleştirildi. Yürüyüşe yaklaşık 2000 kişi katıldı. Öldürülen göstericinin anısına saygı duruşu yapıldıktan sonra, TC protesto edilerek yürüyüş sona erdi.

(Stuttgart/Berxwedan) 1 Mayıs işçi bayramı, birçok Alman, Kurt, Türk ve başka yabancı örgütlerin katıldığı bir yürüyüşle kutlandı.

ERNK taraftarları, 1 Mayıs yürüyüşüne coşkulu ve disiplinli katılımlarıyla çevrenin büyük ilgisini çektiler. ERNK birlikleri (YKWK, YJWK, YKK) pankartı arkasında yürüyen Kü-

distanlı emekçilerin kortejinde davul-zurna eşliğinde folklor gösterileri yapılıyor ve Kurt kadınları zılgıt正在表演。Yine sık sık atılan sloganlar ve toplu alkışlar ilgiyle izleniyordu.

250'ye yakın ERNK taraftarının bulunduğu yürüyüş mitingi dönüştü. Miting alanında 1 Mayıs'a ilişkin konuşmalar yapıldı. Burada da Kürdistanlı emekçiler folklor gösterileri yaptı ve yayın sergisi açtılar. Miting alanında en sona kalan ERNK taraftarları, "APO Hate Hilvanê" halayını çekerek 1 Mayıs kutlamasını sonuçlandırdılar. Miting alanında 400'e yakın kişilik kitle ERNK'li yurtseverlerin gösterilerini soñuna kadar seyrederek alkışladı.

(Duisburg/Berxwedan) 1 Mayıs günü ERNK taraftarları, Duisburg-Pollman semtinde Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi birlikleri olan YKWK, YJWK ve YKK pankartları altında yürüyüş kortejinde yerlerini aldılar. ERNK taraftarlarının katılımı 300'e yakındı. Yürüyüş boyunca bildiri dağıtıldı, "Biji 1 Gulan!", "Kahrolsun sömürgecilik, yaşamın bağımsızlık!" ve "Selam selam APO'ya bin selam!" vb. sloganlar sık sık atıldı. ERNK korteji arkasında dost güç SVP taraftarları yürüyordu. "Yaşasın uluslararası dayanışma!" ve "Selam selam PKK'ya bin selam!" sloganları SVP'li dostların attıkları sloganlar arasında.

Yürüyüşün sonunda DGB (Alman Sendikalar Birliği), 1 Mayıs şenliği düzenledi. Bu şenlikte Kürdistanlı çocukların oluşan bir folklor ekibi, çeşitli oyuniyla gösteri yaptı.

Daha sonra "1 Mayıs'ın siyasal anlamı, güncel gelişme ve görevlerimiz" konulu bir toplantı yapıldı. Saat 14.00'de başlayan toplantıya 150'ye yakın kişi katıldı. Toplantıda YKWK'yi temsilen 2, YJWK'yi 1, YKK'yi 1 ve SVP'yi temsilen 1 arkadaş konuştular. Toplantının sonunda olumlu tartışmalar yapıldı. Kürdistanlı ve Türkîyeli işçilere ve Kürdistan'da savaşan gerillalara birer mesaj sunuldu.

PARİS

1 Mayıs yürüyüşü, biri Nation'dan ve diğeri Republique'den olmak üzere iki koldan başlatıldı.

ERNK taraftarları Republique kolunda yer aldılar. 1600 kişilik sayılarıyla yabancılar arasında en kalabalık grubu oluşturuyorlardı. Bastille alana doğru yürüyüşe başlamadan önce başlangıç alanında her grup gösterilerde bulundu. Tüm örgütler, İstanbul'da bir göstericinin ölümü üzerine saygı durusunda bulundular.

Başlangıç alanında ve yürüyüş sırasında tüm dikkatler ERNK'li Kürdistanlılar üzerinde. Kürdistan'dan eylem haberleri geliyor; bu haberler gösterileri daha da hareketlendirdi. Tüm kitlede büyük coşku, sevinç ve hareketlilik vardı. Özellikle Ozan Seyitxan'ın "Stalin digot silah ü silah" türküsünün eşliğinde Koma Serkeftin folklor gösterisi, alandaki hemen tüm insanları çevresinde topluyordu. Megafonlardan müzik, sloganlar, konuşmalar ve şiddetli alkışlar... Gerçek bir

bayram ve zaferle adım adım yaklaşmanın sevinci yaşanıyor.

ERNK, THKP-C (Acılıcilar), Sosyalist, TKP(B), Dev-Sol ve THKP-C/HDD "Kürdistanlı ve Türkîyeli devrimciler" pankartı arkasında yürüdüler.

Yürüyüş 10.000 kişilik bir mitinge sonuçlandı.

REIMS

Reims'teki 1 Mayıs yürüyüşüne 70'in üzerinde Kürdistanlı emekçi katıldı. ERNK taraftarlarının YKWK pankartı arkasındaki coşkulu ve disiplinli korteji ilgi topladı. Yürüyüş boyunca Fransızca Kürdistan Dosyası vb. yayın dağıtımları yapıldı, tutuklularla dayanışma için imza toplandı. Miting alanında açılan yayın sergisi yabancıların dikkatini çekti.

(Marsilya/Berxwedan) Fransa'nın Marsilya bölgesinde de Kürdistanlı yurtseverler 1 Mayıs yürüyüşe militanca katıldılar. ERNK taraftarlarının yürüyüş kortejindeki disiplin ve coşkuları, basının ve çevredekilerin büyük ilgisini topladı. 1 Mayıs yürüyüşündeki en coşkulu ve militan grubu ERNK taraftarlarının oluşturmaları bir çoklarına merak konusu oldu. Bu nedenle bir çokları gelip, "Hangi tilkedeniz?" vb. gibi sorular soruyordu ERNK taraftarlarına.

Ayrıca Fransa'nın Alsace-Lorrain ve Dreux alanlarında da Kürdistanlı yurtseverler 1 Mayıs yürüyüşüne katıldılar.

BRÜKSEL, LIEGE, ANVER

ERNK taraftarı Kürdistanlı yurtseverler, Belçika'nın Liege, Brüksel ve Anvers şehirlerinde toplam 1300 kişilik bir katılımla 1 Mayıs yürüyüşüne katıldılar. YKWK pankartı arkasında yürüyen Kürdistanlı emekçiler, yürüyüş boyunca yayın dağıtımları, bildiriler dağıttılar.

STOCKHOLM

Kürdistanlı emekçiler, bu yılki 1 Mayıs yürüyüşüne daha coşkulu katıldılar. Kürdistanlı kitleler, üzerinde oynanan tüm oyunlara ve engellemelere rağmen, bir önceki yıla oranla üç misli (300) daha fazla bir katılımla '89 1 Mayıs'ına katıldılar.

ATINA

Yunanistan'da 1 Mayıs işçi bayramı, dini bir bayram nedeniyle bir hafta gecikmeyle kutlandı.

PKK, SVP THKP-C (Acılıcilar) ve TKP(B) örgütleri, oluşturdukları Devrimci Birlik Platformu (DBP) kortejinde 1 Mayıs mitingine katıldılar. Mitingden sonra, Parlamento binasına kadar yürüyüş yapıldı. Buradan da Devrimci Birlik Platformu, Yunan İşçi Sendikası ve bazı Türk solu örgütleri TC elçiliğine kadar yürüyüşü sürdürdü. Elçilik önünde gösteriler yapıldı. Kitle dağılmak üzereyken DBP, polis kortejini gerileterek ilerledi ve bir Türk bayrağını yakarak basın, TV ve kitlelerin dikkatini üzerine topladı.

1989 Newroz kutlamaları coşkuyla sonuçlandı GELECEK NEWROZLARA...

Başteraftı 1. sayfada

Newroz kutlamasına davetli olarak katılan Torture Center (İşkence Tedavi Merkezi) Başkanı Inge Glenkiane de kısa bir konuşma yaparak, TC'nin Kürdistan halkı üzerindeki baskılardan dile getirdi. Danimarkalı Karin Hilselholm adlı dost, Abdullah ÖCALAN yoldaşının çizdiği portresini hediye etti. Gece programının sonunda çıkan Koma Berxwedan'ın türküler programı ardından söyledi "APO Hate Hilvanê" ile kitle halayı çekerek Newroz kutlaması sonuçlandı.

Newroz kutlamasına THKP-C/Dev Savaş Yurtdışı Temsilciliği, Kopenhag'dan Fıratspor, Stockholm-ERNK taraftarları, Toplumsal Kurtuluş-Danimarka Temsilciliği, Danimarka-Sol Sosyalist ve Danimarkalı demokrat bir dost Lisbet Nielsen dayanışma mesajlarını gönderdiler.

LONDRA: İngiltere'nin Başkenti Londra'da 23 Nisan 1989 günü kutlanan Newroz'a 250 civarında kitle katıldı.

Devrim şehitlerine bir dakkalik saygı duruşıyla başlayan gece programı kitleler tarafından ilgi ve coşkuyla izlendi. Ozan Seyitxan, Ozan Xemgin ve Koma Berxwedan programın müzik bölümünden coşkuyla alkışlandılar. 3 Kürt çocuğunun birlikte okuduğu şiir beşenyle dinlendi. Koro devrimci marşlar sundu. Gece kutlamasına ilişkin yapılan siyasi konuşma sloganlarla karşılandı. HUNERKOM'un folklor ekibi, programa iki kez çıkarak Kürdistan'ın değişik yörelerinden halk oyunlarını sergiledi. Sahnelenen tiyatronun konusu ilgiyle izlendi. Gece programı "APO Hate Hilvanê" halayı çekerek sonuçlandı.

Londra'daki Newroz kutlaması coşku içerisinde geçti. Kutlamada yaşanan bu coşku, yurtseverler üzerinde önemli olumlu etki bıraktı.

GRONOBL: 23 Nisan 1989 günü Güney Fransa'nın Gronobl alanında kutlanan Newroz'a 400 civarında kitle katıldı.

Kutlama programının kültürel bölümünde HUNERKOM merkezinin ozanları, folklor ekibi ve Paris'ten Koma Serhed katılarak gösterilerde bulundular. Gecede yapılan siyasi konuşmada Newroz'un önemi ve anlamı üzerinde duruldu. Tiyatronun da segileydi Newroz kutlaması "APO Hate Hilvanê" halayı ile sonuçlandı.

METZ: Fransa'nın Metz alanında Newroz, 29 Nisan 1989 tarihinde kutlandı. Coşkuyla geçen Newroz kutlamasına 600'ün üzerinde kitle katıldı.

Gece, Newroz'u temsilen özel bir programla başladı. Ozan Xelil Xemgin, Ozan Şemdin, Ozan Tirej, Ozan Seyitxan ve Montbeliard'dan yurtsever ozanlar devrimci direniş türküleriyle programın müzik bölümünden kitleye coşturup alkış topladılar. Montbeliard'dan folklor ekibi sergilediği oyunlarla alkış toplayarak beşenin kazandı. Gecede yapılan siyasi konuşma, "Selam selam APO'ya bin selam", "Biji PKK-ERNK-ARGK" vs. sloganları

karşalandı. Folklor ve müziğiyle kutlamaya katılan Koma Serhed, başarılı programıyla kitlenin ilgisini topladı. Tiyatro konusu da kitle tarafından dikkatle izlendi. Son olarak Koma Berxwedan sahneye çıkarak programını başarılı şekilde tamamlayarak alkışlandı. Newroz kutlaması davul-zurna eşliğinde "APO Hate Hilvanê" halayı çekerek sonuçlandı.

TRABLUS: 24 Nisan 1989 günü Libya'nın Trablus şehrinde gerçekleşen Newroz kutlaması güçlü katılımlı ve coşkuyla geçti. Kutlamaya 2500'e yakın Kürdistanlı katıldı. Yapılan Newroz gecesine, Kürdistanlılar dışında 200'ün üzerinde yabancı dost da katıldı. Bu dostlar arasında Sovyet, Bulgar, Filistin, Libya, Polisario vb. halklardan ilericieler vardı.

Gece programı şehitlere saygı duruşıyla başladı. Libya merkezi kültür grubu devrimci

den siyasi konuşma yapıldı. Kitlelerin coşkuyla izlediği programda ozanlar, müzik grupları ve koronun devrimci türk ve marşları alkışlar ve sloganlar arasında dinlendi. Çocuk ve büyüklerden oluşan folklor ekipleri Kürdistan'dan hareketli halk oyunlarıyla kitleyi coşturarak beşen kazandılar. Program akşamı içerisinde ARGK gerillalarının yaşamını dile getiren video filmi seyrettirildi. Ayrıca tiyatro da gece programında yer alıyordu. Newroz kutlaması "APO Hate Hilvanê" halayı çekerek sonuçlandı.

B. BERLIN: Berlin Newroz kutlamasına, B. Berlin-Sosyalist Parti taraftarları, TKP(B) taraftarları, Alman Demokratik İzciler Birliği, YWK, YWK ve YXK dayanışma mesajlarını sundular.

GÜNEY-BATI KÜRDİSTAN: Suriye egemenliğindedeki Güney-Batı Kürdistan parçasında da Newroz, her yıl olduğu gibi bu yıl

Güney-Batı Kürdistan'da Newroz kutlaması

Den Haag Newroz kutlaması

marşlar söyledi ve folklor oyunlarını sergiledi. Koma Karker, büyük coşkuyla devrimci halk türkülerini sundu. Ayrıca Binvelid müzik ve folklor grubu gösterilerini sundu. Koma Zaraya ise halk oyunlarını sergiledi. Gecede Kürtçe ve Arapça siyasi konuşma yapıldı. Tiyatronun da sahnelendiği gece, geleneksel "APO Hate Hilvanê" halayı ile sonuçlandı.

BATI BERLİN: 15 Nisan 1989 günü, Batı Berlin'de Newroz bir gece düzenlenerek kutlandı. Newroz kutlamasına 1100'ün üzerinde kitle katıldı. Gece disiplinli ve coşkuyla şekilde gerçekleşti.

Newroz kutlamasında üç dil-

da yüzbinlerce Kürdistanının katılımı ile coşku içinde kutlandı. Kuzey-Batı Kürdistan parçasındaki ulusal kurtuluş mücadeleümüzden en çok etkilenen bu parçada halkımız PKK-ERNK-ARGK üçlüsünün manevi önderliğinde her yıl daha da çok anlamına kavuşturarak kutladığı Newroz'u bu yıl da birlik ve direnişle bütünsel yolunda bir adım olarak kutladı. Kürdistanlılar Kamişli, Derik, Amude, Heseke, Kobani, Afrin vd. yerleşim alanlarında Newroz'u kitlesel katılımla ve halk kültürümüz en güzel örneklerini giymelerinden folklorlerine dek zengin biçimde yansitarak kutladılar.

NEWROZ KUTLAMALARININ ARDINDAN

1989 Newroz kutlamaları sonuçlandı. Batı Almanya, Fransa, İsviçre, İsviçre, Hollanda, Danimarka, Avusturya, İngiltere, Norveç, Belçika, Yunanistan, Lübnan, Avustralya, Suudi Arabistan ve Libya'da ERNK yurtdışı temsilcilikleri tarafından geceler düzenlenerek Newroz kutlandı. Batı Almanya'nın 11, Fransa'nın 3, Avusturya'nın 2, Norveç'in 3, İsviçre'in 2, İsviçre'nin 1, Hollanda'nın 1, Danimarka'nın 1, İngiltere'nin 1, Belçika'nın 1, Suudi Arabistan'ın birçok şehrinde, Libya'nın 1, Lübnan'ın 1, Yunanistan'ın 1, Avustralya'nın 1 yerleşim alanında Newroz gecelerine kitlesel katılım sağlandı. Avrupa, Asya, Afrika ve Avustralya kıtalarının toplam 31 yerleşim alanında Newroz coşkuyla kutlandı.

Çizelgede de görüldüğü gibi, 1989 Newroz'u Kürdistan'daki ulusal direnişin etkisiyle daha güçlü bir anlama ulaşarak halkın birlik, beraberlik ve dayanışmasını daha da güçlendirmiştir. Bir önceki yıla oranla, açık bir farkla daha da kitlesel olarak kutlanmıştır. '88 Newroz'una 20.000'e yakın katılım

patlıyor.

'89 Newroz'u, bu yıl yurt dışının çok daha fazla yerleşim alanlarında kutlandı ve katılımlar çok daha yüksek düzeyde oldu. "Her şey direnişle mümkün" deymi, gerçekliğini pratikte gösterdi. Direnişin adı olan Newroz, bu yıl daha fazla sayıda insanımızı bir araya getirerek, birlik ve dayanışmasını güçlendirdi.

Kürdistan halkın isyan ve direniş geleneği olan Newroz'a ancak direnenlerin ve direnenlerin yanında yer alanların sahip çıkışlığı açıktan görüldü. Çünkü Newroz, Kürdistan'ın yeni tarihinde yeni bir içeriğe kavuşmuştur. Newroz'da Çağdaş Kawa Mazlum Doğan yoldaşın kanı vardır. Bu nedenle Newroz, Kürdistan halkı için bayram değildir. Hem köle bir halkın hiçbir şeyleri yoktur ki, bir şeyler için bayram kutlasın. Onun yapacağı, kölelikten kurtuluş için her şeyini isyanaya dönüştürmektedir.

Bağımsızlık ve özgürlük yolunda yeni Newrozlara doğru...

sağlanırken, '89 Newroz'una katılım ise 33.000'i aşmıştır. Bu yılı Newroz kutlamalarının bu düzeyde güçlü katılımlı ve coşkuludur.

"Korku duvarı artık yıkılmıştır..."

Reims muhabirimiz, iznini Kürdistan'da geçen bir yurtseverle söyleşi yaptı. Kürdistanlı yurtsever emekçi, bu söyleşide kısaca izlenimlerini ve bazı olayları anlattı

- Kürdistan'a, yıllık izninizi kullanıp gittiniz. Bu süre içerisinde tanık olduğunuz olayları ve gelişmeleri aktarır mısınız?
- Evet. Ben köyüme varmadan üç gün önce, cezaevinden çıkışmış arkadaşlarla görüşmek üzere bir arkadaş köye geliyor. Kim olduğu belli olmayan bir köylü tarafından takip edilmiş. Arkadaş da bunu farkedince köyü terk etmek zorunda kalmış. Köyü terkederten bakkala da uğrayarak bazı gıda maddeleri satın almış. Bakkal dükkanının sahibi muhtar, arkadaşa kimliğini sormuş. Arkadaş söylemeyeince, muhtar israr etmiş. Arkadaş çıkıştıktan sonra, muhtar karakola bildirmiştir. Bunu üzerine köye askerler yığılıyor. Hava da yağmurlu. Ayak izleri kayalık bir dağa kadar takip ediliyor. Operasyon birliği komutanı üstteğmen birlikde dur emrini verdikten sonra, muhtar dönerek, "yaptığımı beğeniyor musun? Buradan gelip geçen yolcuya hemen karakola bildiriyorsun. Ben de sana uyup Diyarbakır'a bildirseydim burası ana-baba günne dönerdi. İyi bir muhtar olsaydın, yanına köy korucularını alır, takibe çıkardın. Bir daha böyle bir hata yapma" demiş.
- Yani üstteğmen, arkadaşlarla çatışmanın çıkmamasına sevinir mi?
- Tabii, evet. O an, üstteğmen için bir bayramdı.
- Cezaevinden çıkan arkadaşlardan bahsettiniz. Bu arkadaşların durumuna ilişkin bilgi verir misiniz?
- Ben bunlardan bir arkadaşın durumuna tanık oldum. Bir gün köye bir sürü asker geldi. Bizi köy meydanına topladılar. Arkadaşa yönelik olarak, "Sen o kadar yıl cezaevinde yattın, ne anladın?" denilince; arkadaş öne doğru çıkararak, "eğer konuşmak istiyorsanız, neden yalnız beni çağırıp konuşmuyorsunuz da, tüm insanları köy meydanına toplayorsunuz?" dedi. Bir şey demeden köyü terk ettiler.
- Bir arkadaş daha vardı. Zaten kolundan sakatlanmış. Bir gün onu da karakola çağrımlılar; "Sen sekiz yıl cezaevinde yattın ve sakat oldun. Boş bir dava için" demişler. Arkadaş buna sert tepki göstererek, "Aslında sizinki boş bir davadır, bizimki şereflidir" deyince, üzerine çullanılarak dövülmüş. Arkadaş topallaya topallaya karakoldan çıkarken, "Bunun hesabını katbekat soracağız" demiş büyük bir kinle.
- Peki, hiç köy korucularıyla karşılaşıp konuştuñuz mu?
- Evet. Uzaktan iki akrabam da köy korucusudur. Ben bunlarla konuştım. Ben, "Bu silahları almayın; bunun suçu büyütür" dedim. Ama beni dinlemediler. Fazla detaylı konuşmadım. Diğerleriyle hiç konuşmadım. Son dönemde köy korucuları Şemdinli'ye çağrılmıştı. Döndüklerinde, yüzlerinden derin bir pişmanlık okunuyordu.
- Bu sürede siz herhangi bir

baskı veya soruşturmayaya tabi tutuldunuz mu?

□ Evet. Beni bir gün karakola çağrırlılar. İçeri girer girmez karakol komutanı sigara ikram etti. Sigara içmediğimi söyleyince, "galiba çekiniyorsunuz" dedi. "Hayır" dedim. Daha sonra çay ikram etti. Bu arada bir iki arkadaşın ismini söyleyerek, onları tanıayıp tanımadığımı sordu. "Hayır" dedim. "Fransa'da Apocularla görüşüyor musun" diye sordu. Tekrar "hayır görüşmüyorum" dedim. Tüm sorularına "hayır veya bilmeyorum" cevaplarını verdim. En sonunda gülerek "ben şaka yapıyorum. Senin bir mahkemen var, onun için çağrırdım" dedi.

□ Başka belirtmek istedikleriniz ve yurtseverlere duyurmak istediginiz bir mesaj var mı?

□ Kürdistan halkına sunları duyurmak istiyorum: Eskiden düşman, 2 askerini bir köye gönderip her şeyi yaptırdı. Şimdi ise, yüzlerce gönderiliyor, halk bunlarla alay ediyor. Ben diyorum ki; **Artık korku duvarı yıkılmıştır**. Yani biz yurtseverler daha fedakar ve daha duyarlı olursak, düşmanın asker sürüleri ülkemden defolup gidecekler.

Benim güvenim artık sonuna kadar pekişmiştir. Bizim, artık dağ gibi sarsılmaz önderimiz APO var. Şahin gibi vuran ordumuz ARGK var. Her yerde düşmanı yenilgiye uğratın cephemiz ERNK var. Biz bu üç silahımızla düşmanı yeneceğiz.

BERN'DE BASIN TOPLANTISI

21 Nisan 1989 tarihinde, İsviçre'nin başkenti Bern'de Kürdistan Komitesi basın toplantısı düzenlendi.

Batı Almanya'da tutuklu bulunan Kürt politikacılar üzerindeki anti-demokratik uygulamaları İsviçre kamuoyuna duyurmak amacıyla düzenlenen basın toplantısına, basın muhabirleri, basın toplantısını desteklemek için AKAT'ın (İşkenceye Karşı Hıristiyanlar Hareketi) Başkanı Ian Haos ve Sekreteri Mario Opizzi ile ASK'ın (İsviçreli ve Kürdistanlılar Derneği) temsilcisi katıldı.

Basın toplantısında Kürdistan Komitesi temsilcisi, Batı Almanya'nın Türkiye ile ilişkileri, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadeleşine karşı tutumu ve devrimci Kürt politikacılar üzerinde uyguladığı anti-demokratik uygulamaları üzerinde durarak açıklamalarda bulundu.

İsviçre-AKAT Başkanı Ian Haos ise yaptığı konuşmada, PKK önderliğinde gelişen ulusal kurtuluş hareketinin desteklenmesinin bir insanlık görevi olduğunu, kendilerinin ise bu haklı mücadeleyi içten desteklediklerini belirtti. AKAT Başkanı, geçmişte Avrupalı anti-emperyalist güçlerin, Vietnam, Cezayir ve Nikaragua'daki mücadeleleri aktif biçimde destekledikleri gibi, Kürdistan'daki mücadeleyi de desteklemeleri ve TC'nin Kürdistan'da estirdiği teröre sessiz kalmamaları gerektiğini vurguladı.

Direniş şehitleri ve tutuklularla dayanışma gecesi

Nürnberg BERXWEDAN muhabiri

Kürt ve Türk Halklarıyla Dayanışma Birliği, Kürdistan ve Türkiye cezaevlerinde insanlık onurunu korumak için, sömürgeci-barbar işkencelere karşı direnerek şehit düşen ve hala direnmekte olan devrimci tutuklularla dayanışmak ve desteklemek amacıyla bir gece düzenledi.

Kürdistanlı yurtsever ve Türkçiyeli demokratların birkaç ay önce kurdukları KTHDB'nin organize ettiği geceye 400 civarında kitle katıldı.

Gece programı zengindi ve kitle coşkuyla izledi. Nihat Behram şairlerinden okudu ve cezaevlerindeki durumla ilgili bir konuşma yaptı. TAYAD'dan gelen temsilci de konuşarak, tutuklu-

luk koşullarına ilişkin açıklamalarda bulundu. Ozan Savaş devrimci türkülerle programa katıldı. Kitle sık sık "Kahrolsun teslimiyet, yaşasın direniş" vd. sloganları atıyordu. HUNERKOM sanatçısı Ozan Dilgeş'in söylediği türküler kitleyi oldukça coşturdu. Nürnberg'den folklor ekibinin sergilediği oyular canlı ve hareketliydi. Alman demokratlarından oluşan bir müzik grubu, "Binbaşı Ernesto'ya bin selam/APO'ya bin selam" marşını söyleyerek büyük alkış topladı. HUNERKOM'un korosu da direniş türkülerini söylediğinden sonra, gece, 'APO Hate Hilvané' halayı çekerek sona erdi.

KTHDB'nin düzenlediği gece, başarılı ve coşkulu geçerek olumlu bir sonuca ulaştı.

BERXWEDAN

ABONE FİSİ

Adı, Soyadı: .....
Adres: .....

6 Aylık	1 Yıllık
Almanya içi:	Almanya içi:
DM 30 ☐	DM 60 ☐
Almanya dışı:	Almanya dışı:
DM 35 ☐	DM 70 ☐

Abone Hesap Numarası:
BfG. - Bonn
Konto Nr: 1205242100
BLZ: 3801011

Yazışma Adresi:
Feyka-Kurdistan
Postfach 1531
5300 Bonn 1

Not: Bu fizi doldurarak ödeme makbuzu ile birlikte yazışma adresine postalayınız.

BERXWEDAN OKUYUCULARI VE DAĞITICILARINA;

Gazetemiz Berxwedan'a abone bulma kampanyasına güçlü katılımlam!

Gazetemizi en geniş çevrelere en erkenden ulaştırmak için gücümüzü seferber edelim!

Hamburg BERXWEDAN muhabiri

Hamburg Alevi-Bektaşî Kültür Grubu ve Hamburg Üniversitesi Alman Dili Bölümü 21 Nisan 1989 akşamı "Türkiye Toplumunda Alevilik-Bektaşılık" adlı bir konferans düzenledi. Konferansa konuşmacı olarak Rotterdam Üniversitesi'nden (Hollanda) Prof. Dr. Mehmet Fuat Bozkurt ve davetli olarak Durusun Akçam, Fikret Otyam gibi yazarlar katıldılar. İzleyici olarak katıldığımız bu özel toplantıda amacını konuşmacı söyleyordu:

"Türkiye'deki sayıları 15 milyonu aşan Alevilerin ve Bektaşilerin varlığını Almanlara tanıtmak; Almanya'da bulunan 35 bin kadar Alevinin azınlık haklarını savunmak; bu azınlık hakları çerçevesinde Almanlarla kaynaşmayı (integrasyonu) yürütmektir."

Konusmacı, konferansını Aleviliğin tarihsel kökenleri, Türkiye'de mezhepler ve azınlıklara tanınan haklar ve pratik uygulamalar üzerine çalışmalarla karışık sürdürmeye çalıştı. Güya Türkiye'de din eğitimi resmen Sunni mezhebi çerçevesinde yaptırılıyor ve Alevi-Bektaşılık böylece dışlanıyor! Şimdi TBMM'de en az 25 Alevi mebus varken, bunlar, Kurtçülük, işkence konularıyla çokça ilgilendi, ama Alevilerin haklarına alırdı etmiyor!

Alevilik tarihçesi anlatılırken, Altay Dağları'ndan Balkanlar'a uzanan Türk tarihi övünce savunulup, Yavuz Sul-

tan Selim döneminin Alevi-Sunni çatışmaları özenle anlatıldı. Öyle ya Yavuz Sultan Selim'in 40 bin Aleviyi kılıçtan geçirdiği biliniyor. Cumhuriyet ilanıyla, M. Kemal'in laikliği dayatması güya Alevi-Bektaşılara da anayasal demokratik azınlık haklarını garantilemiş, ama son yıllarda bu haklar kaldırılmıştır. Buna rağmen "Milli Birlik" etrafında, Türkiye cumhuriyeti menfaatine çağrılar dikkat çekiyordu. Tabii bu yonelik konferans-TC Konsolosluğu ilişkisini de ortaya çıkarıyordu. Sorular ve cevaplar bölümünde bu daha da belirginleşiyordu.

Özellikle Hamburg Kürt Kültür Merkezi'nden bir grubun "dini, kültürel azınlıklar" üzerine eleştirisel soruları konferansın akışını etkiledi, hatta bitişini hızlandırdı.

Kürdistan'da din ve mezhepçileri üzerinde de yoğunlaşan bir savaş ve bunun yurt dışına yansması, bu tür konferanslarla içe yürüttü. Helikopterler bir ara "Bakara Süreleri" ni yağıdırdı. Kürdistan'a ve Batman şehir merkezinde de imama zorla rakı içiriliyordu. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadeleleri bir halk hareketi olarak, Kars-Dersim-Diyarbakır farkı gözetmeden her aşiret ve mezhepten kaynaşmayı hızlandırdı ve savaşçı derinleştiriyordu. Alevi-Sunni çalışmaları, Alevistan hayallerini böylesi konferanslarla canlandırmak bir "özel savaş" yonetmemidir. Ramazan ayı olmasına

PKK ile bağlantılı "terörist birlik" nedeniyle 17 Kürdün davasına ve Federal Savcılığın iddianamesine ilişkin avukatların yaptığı basın açıklaması

—Karlsruhe, 19.04.1989—

“Federal Savcılık tarafından tüm Avrupa’da yürütülen takibat, PKK’ye ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadeleşine karşı Türk askeri rejimini destekleme eylemidir”

Bizler, 17 tutuklunun avukatları olarak (Düsseldorf Eyalet Üst Mahkemesine sunduğumuz) kapsamlı itiraz yazımızla ana davanın açılmasına karşı olduğumuzu belirttiğimiz. Gerçek bir dava ile bağdaşmayan bu davada önyargiya dayanarak müvekkillerimizi “terörist” olarak gösterme çabalarına ve bu yönlü özellikle de Federal Başsavcılık tarafından yürütülen yoğun propaganda kampanyasına karşı durulmasını kamuoyundan talep etmektediz. Yine, kamuoyundan, özel tutukluluk koşullarına ve savunma imkanlarının yoğun olarak engellenmesine karşı protestoda bulunmasını istiyor ve dikkatini tamamen haksız bir temele dayanan Federal Başsavcılığın iddianamesine çekiyoruz. Bu dava, hukuki ölçülerle vurulduğunda, açılmasının mümkün olmadığı görülmektedir. Federal Başsavcılık, PKK (Partiya Karkeren Kurdistan) üyesi veya destekleyicisi 17 Kürde karşı Düsseldorf Eyalet Üst Mahkemesi 5. Ceza Senatosunda dava açmış bulunmaktadır. Bilgilerimize göre, Ceza Kanununun 129a maddesi ilk kez bir yabancı örgütün “üye” veya “destekleyicisine” karşı uygulanmaktadır. 15 kişi (ki hepsi özel tutukluluk koşullarında tutuklu bulunmaktadır) “terörist birliğe üye oldukları”ndan dolayı, 2 kişi de “destekledikleri”nden dolayı Ceza Kanununun 129a maddesi gereğince yargılanmaktadır. Ana iddianamede hepsine karşı, 1983 yılından bu yana sözde “terörist örgüt” ile bağlantılı oldukları suçlamalarının yanısıra —bu örgütün kim ve ne olduğunu, iddianamede açıklık getirmemektedir— başka suçları da (sahte belge düzenlenmesinden tutalım sözde öldürme olayına kadar) işlediklerine dair ayrıca tek tek kişilere karşı da suçlamalar ileri sürülmektedir. Başka tutuklamalar da yapıldı, başka davaların açılması beklenmektedir. Federal Savcılığın açıklamalarına göre bu dava, şimdiden kadar Ceza Kanununun 129a maddesine göre Federal Almanya’da açılan davaların en büyüğünü oluşturacaktır. Henuz davanın görüleceğine dair bir kararın verilmesinden önce, Ceza Kanununun 129a maddesi gereğince yapılacak olan duruşmalar için şimdiden Düsseldorf Eyalet Üst Mahkemesi binasının özel olarak yeniden inşası için 7 Milyon DM masraf edilmiş; inşaata şimdiden başlanmıştır.

Yillardan beridir tüm Avrupa ülkelerinde, özellikle de şu anda Federal Almanya Cumhuriyeti’nde (FAC) Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi ve Kuzey Kurdistan’da Türkiye’ye karşı verilen silahlı mücadeleye yönelik, her seyden önce de bu mücadelede büyük rolü olan PKK’ye karşı bir propaganda yürütülmektedir. Şimdiden kadar diğer ülkelerde (İsviçre, Fransa, İsviçre) PKK’ye karşı yapılan karalama ve suçlamlarda çok az denenecek şekilde başarı elde edilebildi, hatta büyük oranda tamamen boş çıktı.

(İsveç’teki işlenen Palme cinayetinin PKK’ye yüklemek istenmesinde görüldüğü gibi.) Şimdi ise yapılan karalama ve suçlamlar Federal Savcılık tarafından FAC’de yoğunlaştırılmak istenmektedir. “Başarı” derecesi burada az görülmemeştir, zira;

— Diğer Avrupa ülkelerinde benzeri bulunmayan Ceza Kanununun 129a maddesi FAC’de bulunmakta ve bu maddeye dayanılarak özel yetkilere donatılmış Federal Kriminal Dairesi (BKA), Federal Savcılık ve bazı Eyalet Üst Mahkemeleri, hukuk devleti esaslarıyla çelişen, özel tutukluluk ve özel tutukluluk genelgesi çıkarma yetkisine, bunu politik oluşum ve gelişmelere uygulama imkanlarına sahip bulunmaktadır.

— Devletin politik çıkarlarını dile getiren, Türk hükümetinin politik çizgisini —Kürdistan kurtuluş mücadeleşini “terörist” olarak karalama— destekleyen devlet kurumlarının, bunu FAC’de daha yoğun bir şekilde işlemekte oldukları söylenebilir. Türkiye’deki yatırımların en büyüğünü FAC yapmaktadır. O, özellikle NATO’nun doğu kanadının sakin, sessiz olmasından kendini sorumlu hissetmektedir. Bundan başka, ayrıca çok geniş bir taraftar kitlesine sahip olan büyük bir Kürt örgütünün “terörist” olarak gösterilmesi, yabancılar ve sığınmacılar kanunuńu sertleştirmede hukümlük kanısına denk düşürmek istenmektedir.

1. Dava hukuksal olarak karışık ve tutarsız, hukuk politikası açısından tehlikelidir.

Federal Savcılık iki yıldan bu yana bir bütün olarak PKK’yi “terörist” olarak lanse etmeye genel genel ve yoğun bir basın politikası yürütmektedir. PKK’ye mal edilen cinayetler ve “Halk Mahkemeleri” gibi değişik iddiaların kısmı olarak yanlışlığı ortaya çıkmış bulunmaktadır. Soruşturmalardan başlangıcından kısa bir müddet sonra, bu iddialar temel gerçeklikler olarak kabul edildi ve yaygınlaştırıldı. Yaygın tutuklamalara, aramalara ve el kovalamalar da sebebiyet verildikten sonra, Federal Savcılık nihayet davayı iç politika ön çalışmasının geçici olarak “taçlandırılması” (zaferi ç.n.) olarak ileri sürdü.

20 Ekim 1988 tarihinde Federal Savcılık 249 sayfayı kapsayan iddianamesi ile bir taarruzu başlattı. Bu taarruzda, şimdiden kadar Ceza Kanununun 129a maddesinin kapsamını birçok noktada aştığını ve niyet bu üst yargı organının ciddiyetini ve hukuk devleti anlayışını açık bir şekilde aydınlatıcı olarak göstermektedir.

Hukuki açıdan iddianame öyle karışık ve temelsiz ki, “normal” bir savcının böyle bir iddianameyi ileri sürmesi mümkün değildir. Açıkçası, Federal Savcılık, güven içinde, Özel Senato ile (Ceza Senatosu ç.n.) birlikte garanti edilen çalışmaya bunu başaramaceği düşüncesindedir. Her seyden önce, karışıklık açısından çıkmaza dayanmak-

tadır: Açıkçası, bir taraftan Federal Savcılık iç politika ve propaganda alanında kendisine yarattığı durumların muhakkak olduğu gibi kalmasını istemektedir. Bunun için de, yargı islevleri kendilerince yürütülen yabancı örgütlerle karşı mücadelede sorumlu merkez olarak kendisini gören Federal Savcı Rebmann'a göre, Ceza Kanunun 129a maddesine göre bir “terörist birliğin” muhakkak ortada olması gereklidir. Diğer taraftan ise, yaptığı propaganda karşılık PKK’yi hem hukuki, hem de gerçek nedenlerden “terörist” olarak yargılamanın korkusu ve bu korkudan da öte, dış politik nedenlerden dolayı da içine gireceği çıkmaz korkusu vardır.

Davanın bir bütün olarak PKK’yi karşısına alması mümkün değil. —Çünkü, FAC’de geçerli olan hukuki çerçevede, Ceza Kanunun 129a maddesine göre, yabancı bir örgüt olan PKK’ye —Merkezi Şam’da bulunmaktadır— saldırılacak. Anayasa Mahkemesinin 3. (politik) Ceza Senatosunun son olarak 1982 yılında bir Neo-faşist örgüt olan “Hoffman Savunma Spor Grubu-Yurt Dışı” üyesi olan Alman vatandaşları davasında alımı olduğu karar gibi. (Dava Dosyası: BGHSt 30 328 ff) Bu da FAC’ın açıkça bir dünya polisi rolünü oynamaya küstahlığı manasına gelir ki, o zaman PKK’nın Kürdistan’da faaliyetleri ve oradaki silahlı ulusal kurtuluş mücadeleşini de burada yargılamak zorunluluğu doğar.

— Çünkü, Federal Savcı, PKK’ının cinayetleri ve özgürlükleri kısıtlamayı örgütlemeyi, tersine bir bütün olarak FAC’de Kürtler arasında yayınsal, kültür ve sendikal çalışmalar yürüttüğünü inkar edemeyecektir. Şimdiye kadar Federal Savcı ve BKA’ın karanlık kişilerin açıklamalarına, birçok kez canlısı noktalarda yanlışlığı ispatlanan tercümelerdeki yanlışlıklara dayanarak yapabildikleri tutarsız açıklamaları olayların PKK tarafından veya onun bir yan örgütü tarafından yapılmadığını göstermektedir. Tersine, odayan olaya değişiklik gösteren, bireysel kişilerin bireysel olaylarıdır. Federal Savcı kendisi bile, kendi açıklamalarını ispatlamak için, olanlardan hemen hemen partiden kimsenin haberini olmadığını belirtmektedir. Ancak böylece açıklamalarını belli bir tutarlılığı kavuşturabilir. Federal Savcı FAC’de gerçekleştirilen bireysel olayların (C.K. 129a maddesine göre. İddianame bunlara dayanmaktadır) Partiden “oldukça gizli” olarak organize edildiği iddiasına sıkıca sarılmaktadır.

Böylece iddianamede PKK’ının sözde herhangi bir alt örgütünün, FAC’de bireysel olaylardan sorumlu “alt örgüt” olarak ileri sürülmeli denenmektedir.

Keza; Anayasa ve Federal Üst Mahkemelerin kararlarında belirtilen özelliklere uygun bir örgütün varlığı dahi oldukça açık kalmaktadır; hele de söz konusu olan örgüt çerçevesi, yapısı ve özelliklerini olunca. İd-

dianame ve soruşturmalardan önenli kesimlerinde FAC’de olduğu ileri sürülen örgütün (mahkeme kararlarının öngördüğü şekilde) yapısı, bilesimi, örgütSEL yapısı asgari derecede de olsa, bırakalım bir kez tanımayı, tamen dahı edilememektedir. Federal Savcı tutukladığı insanların çoğunun “terörist örgütü” üye olmaları nedeniyle —ihtimalen bu durum bilinmeyen daha büyük sayıda insanlar için de geçerli olacaktır— yargılama istemektedir. O halde sormak lazımdır: “Terörist örgüt” olarak hangi örgüt kastediliyor?

İddianamenin hiçbir yerinde —toplami 430 sayfayı kapsayan iki dosyadan oluşmaktadır.— Savcılık “örgüt” olarak ileri sürüldüğü yapıya ilişkin herhangi bir işaret, somut faaliyetlerini ve bu yapıyı örgüt yapabilecek özelliklerini göstermemektedir. Uzun yıllardır sürdürülür soruşturmalara rağmen, Federal Savcının bunu yapacak güçte olmadığı görülmektedir. Görülmektedir ki, iç ilişkileri bilinmeden, daha birçok sözde örgüt, grup, grupçuk ve insan birlikleri, bireysel kişilikler kadar indirgenen, içinde gelişkiler taşıyan ve kesişen birlikler ortaya çıkarılarak, yan yana düzlecektir. Böylece hukuk diline sürekli olarak aşağıda görüldüğü gibi, PKK’ye mal edilen beklenmedik yeni terimler girmektedir: “Avrupa Önderliği”, “Önder Takımı”, “Önderlik”, “Önderlik düzeyi”, sözde bir “Avrupa Merkez Komitesi”, bir “Avrupa Çalışma Alanı, Parti Birliği, Kontrol ve İstihbarat”, keza FAC’de “Gruplar”, “Özel görevler için”, “Halk Mahkemeleri” veya “Devrim Mahkemeleri”, “Parti Araştırma Komisyonları”, “Bölgeler düzeyinde”, “Alt Komiteler”, “Cephe Komiteleri” vb... Bir kez Federal Savcının toplayıldığı tüm şeylerden suçlanan “örgütün” nasıl oluştuğunu iddianamede hukuki olarak açıklamadığı ve bu yönü bir tercihinin de olmadığı görülmektedir.

Evet dahası da var. Gerçi Federal Savcı bir ara başlıkta “FAC’de PKK’nın yan örgütü” deyimini kullanmaktadır. Ama hiçbir yerde, her ne olursa olsun sadece nispi de olsa, kendisi tarafından ileri sürülen gruplaşmaların —Anayasa Mahkemesinin geçerli kararına göre, merkezi yurt dışında olan ana örgütün bir yan örgütünün takibata uğramama dokunulmazlığı— vardır. FAC’deki, “örgüt” (ler?)’in bağımsızlığı iddia edilmeyen. Tam tersi, Federal Savcı kendisine tam da uygun olan, kendisince çizdiği PKK’nın Marksist-Leninist ve demokratik merkeziyetçiliğe ilişkin “korkunç” resmini—her üyenin ve yan örgütlerin MK emirlerine ve hatta Genel Sekreter A. Öcalan'a tamamen bağlı olduğunu sık sık vurgulamaktadır.

Geçerli hukuk ölçülerine göre, dava kendi içinde kararsız ve tutarsızdır. Dava hukuk politikası uyarınca planlanmıştır, bu da Ceza Kanununun 129a maddesinin daha da genişletilmesi tehditesi anlamına gelmektedir.

Eğer bu dava açılacak olursa şu ana kadar Ceza Kanunun 129a maddesinin uygulanması sonucu edinilen tecrübe göre, hukuki açıdan tutarsızlığına rağmen sonuçları doğuracaktır:

— İlk kez olarak bu paragrafin (129a ç.n.) 50’li ve 60’lı yıllarda (eski) KPD (Alman Komünist Partisi) FDJ vb. örgütlerin üyelerine karşı uygulandığı gibi, bir kitle işçi örgütünün tüm üyelerine karşı uygulanması söz konusu olacaktır.

— İlk kez olarak —cüzi de olsa— bir yapı oluşturulmuş olacaktır. Her ne şekilde olursa olsun, buna dayanılarak uydurma “yan örgütler” FAC’de takibata uğrayacaktır.

Ki, Cenevre Sözleşmesi ve 1977 tarihli ek protokolüne göre, bağımsızlık mücadeleşini destekleyen yurt dışı örgütleri cezai takibe uğrayamazlar. Böylece dava diğer 129a davaları için de, örneğin, IRA, PLO vb. örgütlerin üyelerine karşı bir öncü rol oynayabilir.

— Eğer örgüt maledilen suçlamaların net olarak ispatı istemi kesinlik kazanırsa, o zaman “terörist örgütü” sadece üye olmak veya desteklemek nedeniyle yapılacak olan takibatın keyfi bir hukuk zihniyeti olduğu tamamen ortaya çıkmış olacaktır.

— Özel takibat önlemleri (yöntemleri ç.n.) ve Federal Savcının basın kampanyası önyargı havasını yaratmaktadır.

Basının “FAC tarihinde görülen en büyük terörist davası” olarak gösterdiği dava, başlangıçtan beri alıslanmamış durumları karakterize etmektedir.

— Dava, yabancı örgütleri takibata uğratmayı mümkün kıyan Ceza Kanunu 129a ek maddesinin 1.1.1987 tarihinde yürürlüğe girmesinden hemen birkaç gün sonra, Federal Kriminal Müdürlüğü (BKA) geniş kapsamlı bir dosya açmasıyla başlatıldı.

— 1987 yazından bu yana Almanya çapında Kürt örgütlerine yönelik aramalar, operasyonlar ve tutuklamalar yürütülmektedir. 700.000 DM’ye elkonuldu. Ve altı aya yakın, hiçbir hukuki neden gösterilmeden ahlıklandı. Legal olarak yapılan birçok Kürt örgütlerin geceleri çeşitli bahaneler ileri sürülecek yasaklı veya katılan tüm kitlelerin üzeri aranarak, kayıtlara geçirildi. Daha 1988 Aralık ayında Feyka-Kurdistan’ın Bonn’da yapılan bir toplantı polis tarafından kesintiye uğradı.

— Sadece Federal Almanya çapında Kürtler çağrılarak PKK veya belirli yöneticileri hakkında sorulan makamlar kalınmadı, aynı zamanda İsveç ve Hollanda’da şahitlerin ifadesine başvuruldu. Federal Savcı İsveç, Fransa, Hollanda ve hatta Türkiye’den insanların buraya teslim edilmesi için resmi başvurularda bulundu.

— Kendilerine karşı hiçbir şey (suçlama ç.n.) bulunmayan Kürtlere karşı bazı toplantı ve gece esnasında ve Türk Cumhurbaşkanı Evren’in ziyareti esnasında, evlerini terketmemeye yasağı uygulandı.

— Federal Savcı, “Suçlu ba-

yan K'nın tutukluluk halinin kaldırılması halinde yurt dışı edilmesi durumunda tutuklama ihtimalinin olup olmadığı' şeklinde sormasından sonra, 1988 Haziran'ında sığınma başvurusunda bulunmuş bulunan bir tutukluya karşı yetkili Suh Mahkemesince yurt dışı kararı verildi. Suh Mahkemesi hukuki bir dayanak bulamamasına rağmen, ilginç bir neden ileyi sürdü: "Federal Almanya kendisi'nin yabancı terörist örgütlerin oyun sahası olarak kirletilmesine müsaade edemez. Politikacılar cesaretsiz kaldığı maddetçe, eğer böyle yurt dışı edilme olayı idari makamlara kılrsa, bu her şeyden önce mahkemelerin (yargı organlarının ç.n.) görevidir.

Her ne kadar sonradan bu karar bozulduysa da davaya yaklaşım tehlikelerini göstermektedir.

Avukatlara gönderilen dava dosyalarının fotokopisi bu arada 150 klasöre (30.000 sayfayı aşmaktadır) vardi. Bunların içinde, destekleyenler, ilişkiler ve sayısız insanların kişisel özellikleri ve adlarını kapsayan Kürt örgütlerine ait resmi ve gizli binlerce belge bulunmaktadır. 1988 Ekim tarihli dava iddianamesi 250 sayfayı kapsamaktadır. Buna ispat belgeleri ve bulundukları yerleri gösteren 300 sayfa daha eklenmeliidir.

Davanın görüleceği yer olan Düsseldorf Eyalet Üst Mahkemesinin devlet güvenliğiyle görevli Senato binası özel olarak bunun için ayırdan beridir 7 milyon DM harcanarak, bir nevi çok sağlam bir sığınak haline getirildi. Halbuki davanın açılıp açılmayacağına ancak şimdiden karrar verilebilmektedir.

Federal Savcılık şimdiden kadar konuya ilişkin yaptığı tüm açıklamalarında sözkonusu davanın çok önemli olduğunu vurguluyordu.

"Kürtlerin bu davası devlet güvenliğimizi ve yargı organlarını, hukuki alanda şimdiden kadar bilinmeyen boyutlarda sorunlarla karşı karşıya getirmektedir..." (Basın Açıklaması, 21.7.1988, sayfa 6)

Protesto eylemleri, hakim ve savcılara karşı sözde tehditlere —ki bunun ispatlanması için şimdiden kadar beş kez başvurulmasına karşın herhangi bir ispat delili gösterilemedi— ilişkin söyle denilmektedir:

"Federal Savcılığın soruşturmasının yürütülmesini etkilemek maksadıyla 1977 yılından bu yana böyle bir şey görülmemiştir ve hele yabancılar tarafından hiç bir zaman olmamıştır..." (aynı açıklama, sayfa 5)

Kulakları tırmalayan seslerden sonra Federal Savcısı kendisi tarafından takip edilen politik hedefleri açıklayıp, sonuç almak istemektedir:

"PKK'nın ileri düzeydeki elemanları bilmeliler ve aynı zamanda düşünmeli ki, bu tür eylem ve tehditlerle FAC'de belili bir oranda yabancı düşmanlığına kendileri zemin hazırlamaktadırlar. Bu bağlamda, ülkemizin güvenlik çıkarlarına zarar olmayan, geniş müsama-hakar bir sığınma-ve yabancılar politikasını bir faktör olarak ileri bir süreçte devletimizi istikrarsızlığa götürebileceğini, gözönüne almak zorunluluğu vardır." (aynı açıklama, sayfa 5)

Gerçeklerin aydınlatıcı kavuşması için, avukatlar olarak bugüne kadar giriştiğimiz tüm çabaların boş çıktıktı bir esna-

da, Federal Savcının bu ve diğer tüm açıklamalarına istisnásız tüm basın ve yayın kuruluşlarında az veya çok yer verildi.

Bu nedenle şu sonuca vardık: Federal Savcısı, basın ve yayın kampanyası ve buna paralel olarak yürütülen takibat ve baskın yönelerinin yarattığı önyargılar sonucu, artık gerçek bir davannın görülmesinin mümkün olmayacağı görülmektedir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine göre, suçluk ihtimalinin artık sadece partiye bağılı olayı olarak görülmemesi gereklidir. Açıkçası Yabancılar ve Sığınmacılar Kanununun daha da dardaltıldığı bir zamana, "PKK'nın davası" ile "Kürt terörü" korku ve yabancı düşmanlığını geliştirir düşünceleri gerçekle bağdaşmamaktadır.

3— Tutukluluk koşulları ve savunmaların kısıtlanması,

Suçlanan tutuklular çok sıkı koşullarda tek kişilik hücrelerde, özel emniyetli yerlerde tutulmaktadır; hücrelerde ek emniyet tedbirlerine başvurulmaktadır. Ziyaretçiler ve tutuklular hem ziyaretten önce ve hem de ziyaretten sonra aranmaktadır. Avukatların yazışmaları da kontrol edilmekte, avukatların telefon görüşmelerine dahi müsaade edilmemektedir.

Geçen yılın Mayıs ayına kadar diğer tutuklularla ilişki tamamen yasaklanmıştır, tutuklu-

ların sivil elbise giymelerine müsaade edilmemekte, hücre

penceleri ek olarak izgara telle veya delikli metal tabela ile kapatılarak, dışarıya karşı görüş engellenmekte vb... Avukatların çeşitli başvuruları, değişik önerileri ve tutukluların birçok kez açık grevine başvurularından sonra, "soruşturma esnasında tutukluların hal ve davranışları gözönüne alınarak" Mayıs 1988'den itibaren tutukluluk koşullarında kısmi bazı hafiflemelere gidildi: Cezaevlerindeki kitleSEL toplantılar katılma imkanı, sivil elbiselerin giyilmesine izin verilmesi, pencerelerden dışarıyı görmeyi engelleyen maddelerin kaldırılması gibi. Diğer kısıtlamalar ise, "davanın özelliği gözönüne alınarak" olduğu gibi kalıdır. Eğer soruşturma esnasındaki tutukluluk hali ve cezaevi düzeni gerektiriyorsa, Ceza Davaları Düzenleyen Kanunun (StPO) 119. mad. 2. fik. kısıtlamaların tutuklulara uygulanmasını öngörür. Tek tek durumların incelenmesi ve gerçekleştirmeler müvekkillerimize uygulanan kısıtlamaların haksızlığını göstermektedir. Kısıtlamalar haklı gösterecek herhangi bir nedenin varlığı ne iddia ve ne de ispat edilmektedir. Ne suçlananlar, ne de bir bütün olarak PKK, FAC'de devlet kurumlarına yönelik, hele cezaevinde, eylemleri nedeniyle suçlanmaktadır.

Davaya bakmakla sorumlu Düsseldorf Eyalet Üst Mahkemesi davanın kendisine devredilmesinden sonra, tutukluların önceden ifadesine, avukatların görüşüne ve tek tek oylarının gerçeklerini incelemesine başvurmadan, Kasım 1988 tarihinde 57 maddeden oluşan, tecriti daha da sıkılaştırın yeni bir tutukluluk genelgesi çıktı. Ayrıca şu hususlar da ileyi sürülmüş: Hücre kapılarına ek bir anahtar veya zincirin takılması, hücre pencelerinin ek olarak izgara tel veya delikli metalle kaplan-

ması, diğer tutuklularla kesin olarak teması kesme, aramalar, avukatların savunma yazılarının kontrolü, göze çarpmayacak şekilde tutukluya gece ve gündüz sürekli gözetleme vb. Buna karşı birçok açık grevleri ve protesto eylemleri yapıldı. Avukatlar olarak Federal Üst Mahkemesinin tutumuna karşı birlikte yaptığımız açıklamada tekellerimiz dile getirmiş ve tamamen nedensiz olarak oluşturulan tutukluluk koşullarının sertleştirilmesinin müvekkilerimizi —bir kısmı Alman dilini konuşamamaktadırlar— özellikle etkilediğini vurgulamıştık.

Başlangıçtan beri müvekkilerimize zoraki olarak uygulanan kısıtlı yazışma ve haberleşme olgusu yanında bir de tecrit dumunun varlığı, fiziki ve psikolojik olarak büyük etkiler yaratmaktadır. Özellikle tutuklular tehlikeli olarak görüldükleri için böyle hareket edilmekte; yanı tutukluluk koşulları sertleştirilerek sonuç alınmanın denendiği açıkça görülmektedir.

Yukarıdaki girişimler üzerinde Düsseldorf Eyalet Üst Mahkemesi Şubat 1989'da koşulları bazı noktalarda hafifletmek范围内 kaldı; hücrelerin ek emniyet tedbirleri kısmi olarak geri alındı; bazı cezaevi yönetmelerine cezaevinde yapılan kitle toplantılarına katılmama yasağının kaldırılma yetki verildi; gazete ve dergilerin alınması sınırlı biraz genişletildi.

Müvekkillerimizin tecrit dumuları tabi hiçbir zaman kaldırılmadı. Cezaevlerinin çoğu, mantığa uygun bir biçimde diğer hükümlülerle ilişki imkanlarının genişletmesini hiç düşünmedikleri gibi, hatta bazıları kovalylıkların uygulanmasına tamamen karşı çıkmaktadırlar!

Özellikle "Berxwebün", "Berxwedan" gazeteleri ile "Ağrı Yaynevi'nin diğer yayınlarını alma yasağı olduğu gibi kaldı; zira bunlar, "PKK'nın yayın organları"ymiş. Ziyaretlerin, Eyalet Kriminal Dairesinden bir görevlinin hazır bulunması şartıyla ve cam arkasında en fazla 30 dakika olmak üzere ayda iki kez yapılmasına izin verilmektedir. Telefon görüşmelerine ancak özel durumlarda cezaevi yönetiminin müsaadesiyle ve bir tercumanın hazır bulunması koşuluyla izin verilmektedir.

Gerek bizlerden müvekkilerimize ve gerekse de müvekkilerimizden bizlere postalanan mektuplar ancak 4 haftalık bir süreden sonra verilmektedir, kısmen daha da uzun bir süreyle kapsayan durumlar yaşanmaktadır. Tutukluların Kürt gazetelerine gönderdikleri birçok yazılarına Düsseldorf Eyalet Üst Mahkemesince, "suçlananlar mektupları PKK'nın lehine politik ajitasyon yapmaktadır" gerekçesiyle el konulmaktadır.

Bu nedenle şu sonuca vardık:

Bu gerekçe ile Düsseldorf Eyalet Üst Mahkemesi gerçekle PKK'yı bir bütün olarak takibata uğratmaktadır ve böylesi Federal Savcılığın politik çizgisini —Evet hukuki olarak sadece PKK'nın FAC'daki bir "Yan örgütü" yargılanır olması— takip etmektedir.

Kürt gazetelerinin okunmasına izin verilmemesi, savunma ve düşünce özgürlüğünne kurulmuş en büyük darbedir. Müvekkillerimiz PKK için veya PKK bünyesinde yürüttükleri faaliyetlerinden dolayı suçlanmaktadır. O halde, savunma

larını hazırlamak için mevcut kendi yayınlarından yararlanmalarına imkan verilmek zorunluluğu vardır.

Ceza Kanununun 129a maddesine göre açılan davalarda savunma oldukça sınırlıdır. Diğer ek engellemeler şunlardır:

— İddianameden başka ayrıca soruşturma dökümanlarının önemli yerlerinin Kürtçe veya Türkçe olarak tercüme edilmesine Federal Savcısı ve Federal Üst Mahkeme karşı çıkmaktadırlar. Bu, tutuklularla avukatları arasında davaya ilişkin yapılan görüşmeleri imkansız kılmak demektir.

— Senatonun verdiği bilgiye göre, ekonomik anlaşmazlıklarla ilgili davalarda mümkün iken, bu davanın oldukça geniş ve karışık olması nedeniyle, suçlananın isteyeceği ikinci bir avukatın tutulmasına müsaade edilmemektedir.

— Zaman zaman avukatlar ve tutukluların karşılıklı gönderdikleri yazılar kontrol hakimleri tarafından engellerle karşılaşmaktadır. Gerekçe olarak, "Bir avukatın gözaltında bulunan tutukluya gönderdiği yazının içeriğini incelemek mümkün değil, zira yazı —muhtemelen Türkçe— yetkili kontrol hakimince anlaşılmamaktadır. Bunun mümkün kılınması için, bir tercumanın vasıtasya yazının tercüme edilmesi gereki, bu da kontrol hakiminin susma (mesleki gizlilik ç.n.) görevine ters düşmektedir..." iddiası ileyi sürülmektedir.

4. Dava, Federal Savcılığın Türk askeri rejiminin Kürt halkına karşı yürüttüğü savaşa deskeleme deneyidir.

Suçlananlardan çoğu, Türk askeri rejimine karşı verilen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelede içinde verdikleri faaliyetlerinden dolayı —çoğu Fransa'da— politik olarak takibata uğrayanlar olarak tanınmaktadır. FAC'de ise şimdiden aynı faaliyetlerinden dolayı "terörist" olarak takibata uğradıklarını görmektedirler.

Federal Savcısı, "yetkili Türk makamlarına" başvurarak, suçlananlarla ve henüz tutuklanmayan diğer Kürtlerle ilgili geçmiş tüm sicillerinin (daha önceden ceza ve suçları vb. ç.n.) ve diğer bilgileri istemesi sonucu, Ankara-İnterpol'dan "bunların terörist faaliyetlerinden dolayı Türkiye'de tutuklandıkları" iddiası ve suçlananların ve diğer TC vatandaşlarının özgeçmişleri, kişisel bilgiler, faaliyetleri hakkında çok geniş yazılı bilgiler dosyalarda mevcut bulunmaktadır.

Yukarıda açıklanan ve Federal Savcılığın tarafından tüm Avrupa kapsamında yürütülen takibat önlemleri ve soruşturma dosyalarındaki durumlardan şu sonuç çıkmaktadır: Mevcut dava Türk askeri rejiminin karşısına olarak, "devletin bir numaralı düşmanı" PKK'ye karşı, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelene etkileşimiştir. Dava, "Avrupa'da açılan ikinci cephe" olarak Türkiye tarafından sevinçle karşılandı. Bundan bir yıl önce Türkiye İçişleri Bakanı Kalemli Federal Hükümet'e şu sözlerle teşekkür etti: "Alman makamları, bizim son zamanlardaki haklı şikayetlerimizi yerinde görmüş ve bu konuda gereken tedbirleri almıştır. Dostlarımızın bu şekilde hareketlerinin devamından da büyük memnuniyet duyduğum. Bölgücü terör örgütü

PKK'nın devletin bütünlüğe yöneliktilmiş olan saldırılara karşı hükümetlerimizin aldığı tedbirler başarılı olmuştur. Hepsinin hakkından geliriz! (Tercüman 26.03.1988)

Türk askeri rejiminin "haklı" şikayetlerinin Federal Savcılıktan yankı bulacağı beklenen bir şevidir, ama buna karşı terörist eylemlerden dolayı Türkiye'nin "bozkurtlarına" karşı hiçbir sey yapılmadığı gibi şefleri 1987 yılında Federal Almanya'yı gezebilmekte ve Franz Josef Strauss tarafından karşılanabilemektedir, ki bunların terörist eylemleri kısmi olarak mahkemeler tarafından ispatlanmıştır.

Az veya çok Türkiye askeri rejime verilen bu destek yardımını, PKK'yi bir bütün olarak "terörist" olarak damgalayıp, teröryzm kategorisini Kürdistan'da verilen silahlı ulusal kültür厮melesiyle söylemektedir.

Burada şu sonuca varmaktayız:

Ulusal bağımsız bir Kürdistan yaratmak için, halkın büyük bir kesimi tarafından desteklenen PKK tarafından Türk devlette karşı silahlı bir mücadele yürütülmektedir. Burada savaşlarda geçerli olan uluslararası hukuk kurallarına ve Savaş Esirlerine Karşı Muameleye ilişkin olarak 12.8.1948 tarihli Cenevre Antlaşmasına göre silahlı bir ihtilaf sözleşmestur. Önceleri 1960 yılında Birleşmiş Milletlerce alınan bir kararda, uluslararası silahlı ihtilaflar (ve bundan ayrı olarak BM Sözleşmesinde savunma savaşları) belirtilmektedir. 12.12.1977 tarihli Cenevre Sözleşmesine Ek-Protokol'e göre, uluslararası silahlı ihtilaflar, "halkların sömürgeci hakimiyete, yabancı işgale veırkçı rejimlere karşı kendi kaderlerini tayin hakkı için verdikleri mücadele... silahlı ihtilaflardır" (Ek-Protokol'ün 1. mad.4. pragraf)

Demek ki, PKK'nın silahlı eylemleri (Kürdistan'daki) uluslararası savaş olduğundan PKK'lılar ceza hukukuna göre takibata uğratılamazlar ve demek ki PKK bir bütün olarak "terörist karakterli" bir kuruluş olarak ifade edilemez.

Eğer Ortadoğu'daki savaş koşullarının ortaya çıkardığı uygulamalar —Lübnan'daki PKK kamplarında uygulanan bir disiplin cezası gibi— hiç koşulsuz burada Federal Savcılığa Ceza Hukukuna tabi tutulursa bu, Federal Savcılığın geçerli uluslararası Savaş Hukuk Kurallarını inkar ettiğini göstermektedir ve yabancı devletlerin iç işlerine müdahale etmenin ispatıdır.

Avukatlar:

Rainer Ahues, Dortmund
Elard Biskamp, Frankfurt/M
Joachim Bromer, Frankfurt/M
Jürgen Crummenerl, Köln
Ulrike Halm, Giessen
Franz Hess, Köln
Carl W. Heydenreich, Bonn
Albercht Scharmann, Frankfurt
Jens Janssen, Freiburg
F. Eckart Klawitter, Hannover
Thomas Klein, Osnabrück
Uli Kraft, Bielefeld
Edith Lunnebach, Köln
Dietmar Müller, Köln
Ernst Ronte, Frankfurt/M
Klaus Dütter, Osnabrück
Dirk Schönian, Hannover
Hans E. Schultz, Bremen
Michael Schubert, Freiburg
Reinhold Wendel, Wiesbaden

İddianame FAC savcısına mı, yoksa faşist Türk sömürgeciliğinin savcılara mı ait?

Bizler, bir kısım Kürdistanlı devrimci politikacı ve yurtseverler olarak ortalamaya bir yılı aşkın süredir tutukluyuz. Kamuoyu ve yurtseverlerce neden tutuklandığımız ve ne ile itham edildiğimiz az çok bilinmektedir. Davanın Türk sömürgeciliği adına açıldığını ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini tecrite yönelik olduğunu, bu karakteriyle davanın tümüyle siyasal bir komplon olduğunu da yurtseverler bilmektedir.

Sorulabilir; sözde demokratik olan burjuva hukuku bile olsa titizlikle uygulandığı, kamuoyunun hakları konusunda son derece duyarlı olduğu, kocaman bir faşist yönetim ve tahrifat deneyi yaşanmış bir ülkede, nasıl oluyor da başka bir devlet adına dava açılıyor, üstelik her türlü hukuk ve ahlak ilkeleri çiğnenerek.

Savcının iddianamesi her şeyi ortaya koymaktadır. Komplon boyutlarını, yurtseverlerin kavraması açısından iddia savcısının hazırladığı iddianameden bazı ana bölümleri aktaracağım.

1—İddianame PKK'yi suçlamakla başlamaktadır. PKK, üç dört cümleyle tanımlanmaktadır. PKK'nın ideolojisi, politikası nedir sorularına cevap mevcut değildir. PKK'nın varoluşuna yol açan tarihsel ve güncel zemin ile nedenler nedir; onlar da dava savcısı için bir sırdır.

Kürdistan neresidir, Kurt halkı kimdir, ne durumdadır? Kürdistan'da sömürgecilik; tarihi, güncel; katımlar, asimilasyon, insan hakları tanımayan zulüm, sürgünler, cezaevleri, işkenceler, kimyevi gazlar (bunların Alman firmaları ile ilişkisi) vb... Tüm bunlar savcı için önemli değildir. Ve tek kelimle bahsedilmemiştir.

Halbuki PKK bu gerçeklerin adıdır. Her gücü doğuran siyasal-sosyal zemin vardır. Bu gerçekler sıralanmadan PKK tanımlanabilir mi?

Sözde adaletin savcısı tüm bunlardan tek kelime ile söz etmiyor. Ama sözü PKK'yi tanımlamak ve suçlamakla açıyor.

Peki, bu savcının görevi değil miydi? Eğer PKK değerlendirecekse bunlar konmak zorundadır. Savcının bilgisi mi yok? PKK hakkında birkaç aydır suçlayıcı binlerce bulgu toplaymayı biceren savcının, Kürdistan ve sömürgecilik hakkında bilgi bulamaması düşünülemez. En azından bu bilgiler, FAC parlamentosunda, basınında ve bizat savcının kendisinde var.

Fakat savcı, Türk savcızı gibi hareket ediyor, Kürdistan adını ağızına alıyor, Kürdistan'ı reddediyor, PKK'yi uzaya, sosyal-siyasal bir temeli olmayan bir güç olarak ele alıyor...

Bu tarzda bir koyus savcının komplosunu ele veren temel anahtardır.

2—Okuyucu şaşracaktır, şu cümleleri okuyunca: "PKK'nın merkezi Şam'dadır. PKK'nın İran ve Irak'ta kampları var." Bu cümleler Diyarbakır sömürgeci Türk mahkemelerinin savcılara ait değil, FAC'ın en yetkili ve de en hünerli savcısına aittir!..

Her şeyden önce Alman savcısına sorulmaz mı: Sana ne?

Kurt halkı düşmanına karşı uzayda bile örgütlenme olanağı bulabilse değerlendirilecektir.

Yurtseverler bilir ki, bu alçakça çarpıtmaların tarihi çok eskidir. 1920-40 arası Kurt yakınlamları, İngiliz kaynaklı ve kıskırtmalı gösterildi. 1950'lerde İngilizlerin yerini bu defa SSCB aldı... Şimdi de Suriye, İran ya da Yunanistan...

Tüm bu yaklaşım, Kürdistan gerçeğini inkara yönelikti. Özellikle Kürdistan'ı, Kurt halkını ve özgürlük hakkını inkar eden, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadeleşini yadsıyan yaklaşımındır.

Evet, tarih boyunca Kürdistan sorununu sömürgeci ve emperyalist güçlere dayalı olarak çözümlemek isteyenler olmuştu. Bırakalım bunların herhangi bir çözüme varmalarını, bu politika Kürdistan sorununu bugüne kadar çözümsüz bırakın en önemli nedenlerden biri olmuştur.

Savcının PKK'yi ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadeleşini dış kaynaklı gösterme çabası; yalayı, çarpıtmayı, kını, tepkiyi ve kuyruk acısını içeriyor. Bonn, Paris, Londra ve Washington'a göre Kürdistanlı işbirlikçiler oluşturmada çok geç kalınmış ve PKK'ye oynanan tasfiyeci çabalar amacına ulaşamamıştır.

Bu çarpıtmada diğer önemli bir konu da içermektedir. PKK ve ERNK ile Kürdistan ulusal kurtuluş mücadeleşini bölgesel ve uluslararası alanda önemli bir dayanışma güçü olarak yükseltmiştir. TC sömürgeciligi tu tutum alan ve bu tutumları tarihsel ve güncel olan pek çok güç vardır. Bu tepkileri Kürdistan'a kanalize edebilmek ve bu yönlü bir çaba Kurt halkın lehinedir ve doğrudur. Bu dayanışmaların temel alınan ilkeler nettir; anti-emperyalist, anti-sömürgeci, anti-feodal; daha net olarak da anti-TC'ci ittifaklarından ve bu yelpazede stratejik-taktik ittifaklardan yana olmak gereklidir. Bunları inkar etmek politik çocukluk ve ciddi bir güç durumu gelmemektir. PKK'nın yapabildiği —az ya da çok dayanışma ilişkileriyle, tarihte ilk defa Kurt halkın çıkarları temelinde dayanışmalar sağlanması ve TC faşizmi ile emperyalizmi iyice korkutacak düzeyde gelse de şimdilik bu yoldan gitmeye sağlamasıdır.

Herhalde PKK'nın merkezi Bonn'da olsayıdı, dava savcısı çok sevinir ve her gün çiçek yollardı. Ama o zaman da ortada ne bağımsız tutum, ne direniş, ne de onur kalırdı... Örneği, Komkar'dır.

Savcının iddiası, Kürdistan'ın dört bir yanında yıllardır verilen mücadele, çarpışmalar, şehitler, cezaevleri, tutuklular ordusu ve Kürdistan'da konulan Türk ordu gücü ile yalanlanmaktadır...

3—İddianamede (s. 63) "PKK üyeleri Ebu Nidal terör grubu ve Necla Seyriye grubunun kamplarında özel eğitim görmektedirler..." denmektedir.

Neden özellikle "Ebu Nidal" seçilmektedir. Bilindiği üzere dünya kamuoyu bu gruba karşı koşullandırılmaktadır. Buradan PKK'ye darbe vurulmak isteniyor. Kaldı ki Ebu Nidal adlı bir örgütün ve kamplarının olduğunu da kim iddia edebilir

ki... Herkes biliyor ki böyle bir örgüt varsa dahı, karşı karşıya olduğu onca saldırının ardından açık kampı, ne de belli üyesi olacaktır.

Herhalde, savcının başka dünyada Necla Seyriye adlı örgütün adını duyan yoktur. Zira böyle bir örgüt yoktur.

Savcının iddiası, Kürdistan gerçeğini inkara yönelikti. Özellikle Kürdistan'ı, Kurt halkını ve özgürlük hakkını inkar eden, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadeleşini yadsıyan yaklaşımındır.

Evet, tarih boyunca Kürdistan sorununu sömürgeci ve emperyalist güçlere dayalı olarak çözümlemek isteyenler olmuştu. Bırakalım bunların herhangi bir çözüme varmalarını, bu politika Kürdistan sorununu bugüne kadar çözümsüz bırakın en önemli nedenlerden biri olmuştur.

Savcının komplocu yalanının başka bir amacı da var: Kürdistan ulusal kurtuluş mücadeleşini ile Filistin ulusal direnişi arasında kanla yaratılan dayanışmaya gölge düşürmek. Neden bu dayanışmadan söz edilmeli? PKK, Filistin direnişinde 11 şehit verdi. Bu şehitler Kürdistan'ın onuru, Filistin halkına kan bağışı... Bu kanı hiçbir düşkünlük lekeleyemez. Neden Filistin örgütleri içinden özellikle ikisi seçiliyor? Okuyan herkes için savcının niyeti açıkta.

Şu husus da nettir. PKK'nın bir tarihsel doğrusu da 1980 12 Eylül darbesiyle yurtdışına çıktığında toparlanmak için Filistin direnişi ve diğer Ortadoğu alanlarını seçmesidir. Öyle yapmadı, Avrupa'yı seçseydi, ne olurdu? Diğer Kurt örgütleri ve Türk örgütleri; yanı bir Komkar ve Dev-yol gibi olurdu... Bu amaçla PKK'yi Avrupa'ya çekmek için ne kadar uğraşıldı? Bırakalım örgütleri, tek başına olan sıradan Kürdistan insanlarını düşünelim. Kaçta kaçırıbireysel yokoluştan kendini kurtardı?

Savcısı, ERNK'ye saldırıyor. Çünkü ERNK'nın Lübnan, Avrupa ve Kürdistanlıların yoğun bulundukları diğer alanlardaki örgütlenmesini, buradaki Kurt yılınlarının politikleşmesini, yurda dönüş ruhunu hazırlamıyor. Dünyanın herhangi bir yerindeki —aslında— Almanlılarından bir şey kalmamış bireyi için her fedakarlığı yapan FAC savcısının, her türlü haktan yoksun bırakılmış Kürdistan bireyinin ülkesi için çalışmasına saldırmasının altında yatan neden izah gerektirmeyecek kadar açıkta.

4—Savcısı, Kocaman PKK programını şu birkaç cümleye indirmektedir (s. 62): "PKK Ortodoks bir komünist partisi durumdadır, yalnız kendi önderliği altında komünist bir milli Kurt devleti kurmayı hedeflemektedir. Parti, bu hedefine Türkiye'de ve Kurtlerin toplu olarak yaşadıkları diğer devletlerde devrim gerçekleştirerek

ulaşmaya çalışmaktadır..."

M. Doğan'ın savunması hatırlanırsa, Diyarbakır'da faşist Türk savcısının da aynı çarpmayı yaptığı görülecektir. M. Doğan, amaç-araç örneğini vererek, savcının alçakça çarpmasını gayet açık çürütmüştü.

Halbuki, PKK'nın programı çok açık. Azami, asgari programı var. PKK marksist-leninist ilkeleri rehber alıyor. Bu ilkeler bilimsel, toplumsal ve ulusal kurtuluş ilkeleridir. PKK, ulusal kurtuluş hareketidir ve bağımsız-demokratik bir Kürdistan'ı hedeflemektedir.. Bu hedef hiç de komünist bir ülke hedefi değildir. ERNK ve ARGK ile onlarda örgütlenen hiç de komünist olmayan çeşitli yurtsever sınıf ve katmanlardan kesimlerin varlığı bunun ispatıdır.

Savcının dili, bir türlü Kürdistan demeye varmıyor... Kurtlerin toplu yaşadıkları devletler ne demek... Kürdistan var. Zorla bölünmüş ve sömürgeci egemenlik altında Türk devletinin 80.000 insan için Kıbrıs'da devlet kurmasını meşru gören ve halen Demokratik Alman Cumhuriyetini tanımayan bay savcısı neden kendi kaderini tayin etme hakkını Kurt halkı için fazla görür...

Kaldı ki, PKK'nın diğer Kürdistan parçalarında devrimi kendi öncülüğüne bağlama ilkesi yoktur. Programında böyle bir ilke yoktur; savcısı komplocu hüneleri ile bunu eklemiştir. Komünist devrim tanımı da savcının, bilime ve PKK programına bir katkısıdır!

PKK, Türk sömürgeciliğinin egemenliğindeki Kuzey-Batı Kürdistan'da örgütleniyor. Burada ulusal-demokratik devrimi öngörüyor. Her Kürdistan parçasının kurtuluşu o parçadaki Kurt halkın özgürce ve örgütlenmesinin ürünüdür. Kürdistan'ın birliği, bu kurtuluşları izleyen uzun bir sürecin sonucudur...

Demekki savcısı, açık yalan söylüyor. Ayrıca PKK'nın kendisi dışında güç tanımadığı yalanına da sarılıyor. Bu iddianın sahibi bellidir. PKK'nın ulusal kurtuluş anlayışı, ulusal kurtuluş cephesi anlayışıdır. Bu anlayış örgütel olarak ERNK'de somutlaşmıştır. Yurtsever ve ulusal kurtuluşu tüm kişi, grup ve örgütlerle açıktır. Ki bu berberlik Kürdistan halkın %95'inin toplumsal ve ulusal konumuna denk düşüyor.

Dikkat edilirse, ERNK'nın kitleleselişliği ve Kürdistan çağında Ulusal Kongre'nin gündeme olduğu, bunun siyasal koşullarının olsun olduğu ve Kurt halkı için bu gelişmenin acil bir bekleni haline geldiği dönemde savcısı yalanları diziyor.

Savcısı Kürdistan adına, insana, kurtuluş mücadeleşine ve birlik çalışmalarına saldırıyor...

5—Ve nihayet savcısı asıl saldırısını yapıyor. Bu asıl niyeti de açığa çıkarıyor. PKK'nın örgütSEL işleyişi tanımlanıyor. Beylik "PKK, demokratik-merkeziyetçilik ilkesi üzerinde örgütlenir." ifadesi sıralandıktan sonra (iddianame s. 63-64), bu ilkenin açıklaması yapılıyor ve şu sonuca varılıyor: "PKK'de diktatörlük var, PKK içinde muhalefete izin vermiyor, ken-

dinden ayrılanları vuruyor."

Bunlar kimin cümleleri, neden ve ne zamandan yapılmıyor? Tümü, PKK'yi azok tanıyan yurtseverler tarafından gayet iyi bilinmektedir. Uzun açımlamıyorum. Sadece savcının niyetini koyuyorum.

Herkes biliyor ki, günümüzde tüm devletler ve kurtuluş örgütleri merkeziyetçilik üzerinde örgütlündür. Hele faşist Türk devlette karşı ulusal bağımsızlık savaşa veren bir güç en katı merkeziyetçilik ve disiplin olmadan bir gün dahi varlığını sürdürübilebilir mi? Kaldı ki PKK'yi yaşatan önemli bir özelliği de disiplini olmuştur. Merkeziyetçilik demokrasiyi dıştalar mı; elbette hayır.

Ama savcının niyeti belli. Benimsenmiş, 1980 sonrası Avrupa'da bir kısım dönük ve tasfiyecinin yadıldığı "demokratik birey" anlayışıdır. İlginç, adı bile inkar edilen Kürdistan bireyi hiçbir hakkı olmadan demokrasi ekseninde tartışılmak isteniyor. Kendi ülkesinde ve insan için bile demokrasının düşmanı bir savcı Kurt bireyinin demokratik haklarını savunuyor! Ne büyük özveri!

Kenditutukluluk deneyiminden şunu net gördüm: FAC'da bütün hukuki hiyerarşide rağmen, bir BKA ajansı ve emri savcısı ve hakimleri aşıyor ve kimse karışamıyor. Gestapo anlayışı hukuki ve demokratik örtü altında dört dörtlük yürüttülüyordur.

Hayret ki, Kenan Evren bile PKK'de demokrasi yok diyor. Savcının amacı nettir. Savcısı iddialarıyla, savaşan Kürdistanlılara, şehitlere, on yıldır sömürgeci zindanlarında inançlarından başka sermayeleri olmadan direnen savaş esirlerine ve nihayet Kürdistanlı yurtsever politik yığınlara hukaret ediyor.

Ama, aynı zamanda bunlar savcının iddialarını çürüten ve düşman maksadını açığa çıkarır net olgulardır.

6—İddianamede savcının büyük kozu yalancı şahitlerdir. Siyasal davalarda yalancı şahitliğin ne anlama geldiğini her Kürdistan insanı bilir. Ajanlaştırılmış, kişiliksizleştirilmiş, düşman tarafından tuzaga sürülmüş, neticede düşmanın piyonu olan bu kişiler, 12 Eylül '80 dönemi hukukunun temel ögesi oldular. Birlerce insan, bu yalan ifadeler yüzünden ağır cezalara çarptırıldılar. Özellikle PKK'ye karşı bu ahlaksız yasa işletildi... Kürdistan halkı halen bu aşağılık insanlardan büyük zarar görüyor.

Bunların sonunu da halk biliyor. Estetik ameliyat oluyorlar; bir kısmı pişmanlığın pişmanlığı oluyor, ama neticede işleri bitince düşman tarafından da atılıyor, toplum tarafından dıştalıyor ve çoğu da intihar ediyor.

Bu piyonların kaçınılmaz sonu. Bu uygulamanın hukuki geçerliliği var mıdır? Elbette yoktur. Ahlaki yönü ise hiç yoktur. Türkiye'de bile hukukcuların bir kısmı bunu reddettiler. Zira yalancı şahitlik, —burjuva hukuku bile olsa— hukukun reddidir.

Şimdi, FAC'ın dava savcısı Devamı 19. sayfada

GEL CİHADA
İMAM KARDEŞ

Vatan toprak namusumuz
Ezilenler kardeşimiz
Yoktur aslında farkımız
Gel cihada imam kardeş

Özgürliğe mutluluğa
Dostluğa kardeşliğe
Birlikte eşitlige
Cihada gel imam kardeş

Vatan paramparça olmuş
Anadilden alikonulmuş
Şeyh Sait ipe çekilmiş
Gel cihada imam kardeş

Cihad farzdır bilirsınız
Adaleti ister misiniz
Halka vaaz verirsınız
Gel cihada imam kardeş

Arau'dan bir yurtsever
imam hatip öğrencisi
3 Nisan 1989

"Kürdistan bizimdir, terkedilemez..."

Şirin ülkemizi, Kürdistan'ımızı terketmedik, terketmemeliyiz. Çünkü her karış toprağını oluk oluk akan kanla suladık. Çok şehit verdik onun uğruna; kurtuluşu için daha da vereceğiz. Tek bir insanımız kalana dek...

Nasıl savrulduk dörtbir yana; kentlimiz, köylümüz nasıl ulaştı Avrupa alanlarına ve Arap çöllerine?..

Kimler yeniden diritti, varlığımızı dünyaya duyurarak kabul ettirdi bizi?..

Kimiz biz; bilinmiyordu. Yıllar öncesine kadar nasıl anlıyorlardı? Dün varlığımız-yokluğumuz bir bilmeceyken, gülüp geçirilir ve ciddiye bile almazken, bugün dünya yoklar ordusundan varlar ordusuna geçti. Nasıl direndik, şirin ülkemiz Kürdistan toprağında?..

PKK öncülüğünde başlayan ve gelişen ulusal kurtuluş ve yeniden diriliş mücadelesi, bin yılın dolup taşan intikamıyla bir bomba gibi patladı. O gün gelip çatlığı: Ya bağımsızlık ve özgürlük, ya ölüm!..

Gün geçtikçe bağımsızlık ve özgürlük mücadeleleri gelişiyor. Sömürgecilik büyük bir korku ve panik içinde. Faşist devlet önce terör ile sindiriyor, sonra yurt-

ışına açılan kapıları gösteriyor; "Dogduğunuz yere değil, doyduğunuz yere bakın" diyor. Bunun için birçok yol ve yöntem deniyor; aracılık piyasaya sürüyor.

Önce köylerimizi satmaya ve yıkıp-yakmaya yöneldiler. Sonra insanlarını Avrupa pazarlarına sürdüler. İnsanlarımız gittiler; ama oralarda nasıl yaşıyorlar? Kesinlikle huzurlu değiller. "Vatan gibi yar olmaz" sözünü vatanlığı yaşıyanlar boşuna söylememiştir. Biz Avrupa'da yaşayanların neyi var, ne için yaşıyoruz? Gelecek kuşağa hangi mirası bırakıyoruz? Koskocaman bir hiç... Avrupa devletleri bizlere ne veriyor ki, yarınlarımıza kurtarıbilelim? Bunu çok iyi biliyoruz. Verilenlerin ne için verildiğini de biliyoruz. Fakat bilmeyenlerimiz de var. Bugün Avrupa'da bize verecekler, halkımızın kurtuluş mücadeleinden uzak tutmak içindir; ve de bu, "dogduğun yere değil, doyduğun yere bağlan" politikasıdır. Sömürgecilik ve emperyalizm bin almazsa, bir vermez. Bir söz vardır, "dirhem dirhem veren, okka okka alır" diye. İşte Avrupalıların Kürdistanlı emekçilere yönelik politikası böyle...

Berxwedan aracılığıyla Avru-

pa'da bulunan tüm yurtsever halkımıza seslenmek istiyorum:

Ülkemizden koparılmış Avrupa ve Arap çöllerine atıldı. Bu kopuştan hiçbir çıkarımız yoktur. Ama sömürgecilik ve onu destekleyen emperyalizm, kökünü topaktan koparıp çıkardığı bu ağacın meyvesini yiyemeyecek. Bunu biliyorlar. Sömürgecilik, topraklarımıza yabancı tohumlar ekmek istiyor. Dün Afgan gericilerini yerleştirdiği gibi, bugün de başkalarını yerleştirecek, bizlerin terkettiği köylerimize ve kentlerimize. Öyleyse şirin ülkemize, topraklarımıza yeniden dönelim. Kürdistan halkı, yalnız Avrupa'nın çeşitli alanlarına dağıtılanlar değil otuz milyonluk bir halkın birer parçası olarak, özkaynağımız Kürdistan'a geri dönemelim. Orada bağımsızlık ve özgürlük mücadelelerini daha da alevlendirelim. Ve ülkem toprağınından bir daha hiç ama hiç kopmamak üzere kök salalım. Çünkü Kürdistan bizimdir, terkedilemez; o şirin vatanımızdır.

Yaşasın özkaynağımızın temsilcisi PKK!

Berxwedan okuyucusu
Suna

Araya araya bulsam seni

Araya araya bulsam seni
İzinin tozunu sürsem yüzüme
Allah nasip etse de görsem yüzünü
Serok APO canım fedadır sana

Şanlı bir savaştır bizim yolumuz
Kürdistan yolunda canım versem
Bir gün nasip olsa da yüzünü görsem
Serok APO canım fedadır sana

Cihan kalmadı gönlümde hile
Mazlum'un direnişiyle girmişsem bu yola
Haki, Kemal, Hayri'nin şanlı yoluna
Serok APO canım fedadır sana

Haki, Mazlum, Kemal, Hayri yolunda
Sevgisi gönlüm, PKK yolunda
Herkes gelsin savaşalım ARGK saflarında
Serok APO canım fedadır sana

Gabar, Cudi'dir bizim dağımız
Orda şehit oldu Agit yoldaşımız
Kürdistan'da yatar bizim şehitlerimiz
Serok APO canım fedadır sana

Bonn'dan
ERNK taraftarı Turgut

Kürdistanlı analara ve babalara

Yeter artık yeter. Bizim yerimiz ARGK saflarıdır. Biz gidiyoruz analar-babalar, vatan görevimizi yapmaya gidiyoruz. Siz de bunu isteyin bizden. Artık ağlamayacaksınız. Ağlamak halkımıza mı kalmış?

Avrupa bizim kurtuluşumuz değil. Onun lüks yaşamına ulaşmak bile, geçicidir, kurtuluş değildir. Kaybeden bı oluruz. Bizim savaşa gitmemiz gereklidir. Dersim, Maraş ve Halepçe katliamlarının intikamını almaya gideceğiz. Yolumuz şehitlerimizin yoludur analar-babalar...

Tüm halkımızı, önerimizin işıklı yolunda görev başına çağrıyoruz. Her Kürdistanlı bir görev üstlenmeli, boş kalmamalı. Şirin ülkem Kürdistan'ın kurtuluşu için ordumuz ARGK'ye daha fazla destek vermelidir.

Duisburg'dan 6 kişilik
ARGK taraftarı bir grup

Başlıksız bir yazı olmaz mı?

Bir defasına...

Öyle ya başlıksız yazı

Eksik de olabilir...

Çünkü gördüklerime söyleyecek kelime bulamıyorum

Ama kelime bulamıyorum anlamına gelmez...

Bende derin iz bırakan görünüm: SESSİZLİK.

Bu da bir başlık olabilir.

Bir cümle ne yazı, ne dizi.

Bir beyaz sayfa ve bir dakikalık saygı duruşu.

Size bir görünüm hatırlatıyorum sadece

Televizyonlarda da gösterdiler.

Tüm bir sivil halk

Yerlerde, yollarda, caddelerin kenarında.

İnsanlar yan üstü, sırt üstü, ağız üstü

Uyuyorlardı sanki güleyüzlü...

Ama öldürülmüşler... kimyasal gazla.

Iraq faşist rejimi Halepçe'de...

Burası Hiroshima'yı, Sabra'yı, Şatila'yı hatırlatıyor

Ama kansız...

Yaralı da çok...

Gözleri görmüyor, dilleri dönmemiyor anlatınlar

İnanılamaz, düşünülemez vahseti...

İsviçre'den Ali / 23.04.1989

YURTSEVER KÜRDİSTAN GENÇLİĞİNE

Dağlarda, zindanlarda bir parça özgür vatan toprağı yaratma uğruna her türlü zorluğa göğüs gererek "ölümde yaşamı yaratın" direniş şehitlerimiz bizlere bırakıldığı değerlere sahip çıkmak Kurt gençliğinin görevidir.

Bundan dolayı ki, Kürt gençliğine sesleniyoruz. Bir parça özgür vatan toprağını görmek ve halkımızı insanlık arenasında çağdaş konuma yükseltmek için zaman kaybetmeden kurtuluşumuzun umudu olan ordumuz ARGK saflarında yerimizi alalım!

Nuri Dersimi'nin gençliğe çağrısını gerçekleştirelim!

Savaşanlara yoldaş olmak için ileri!
Yaşasın PKK, ERNK, ARGK!

Öğrendim Kürdistan'ın karanlık günlerini!

Daha küçük çocukum düşे kalka yürüyen
Hep kucaktan kucaka atılarak sevilen

Zaman gelir güllerdim, zaman olur ağlardırım

Fakat büyüklerimin sözlerini dinlerdim

Gün geçtikçe büyündüm perişanlık içinde

Kızım diyordu babam, anne olacaksın

Sen büyüğün zaman söyle ne olacaksın

İnankı anneciğim sözünü tutacağım

Okuyup yükselerek ATATÜRK olacağım

Annem hayret içinde donup kaldı yerinde

Ağabeyime dönüp baktım, yaşlar dolu gözünde

Koştum ona sarıldım, dedim neden ağlarsın

Üzülme dedi, büyütüne anılsın

ATATÜRK ne demektir?

Bu duygular içinde geçti aylar seneler

Okudum birçok, öğrendim neler neler

Öğrendim güzel Kürdistan'ın karanlık günlerini

Daha iyi anladım ağabeyimin gözyaşlarını

Rahat ol Kürdistan korurum eserini

Inkar etmem sakın bir an özümü

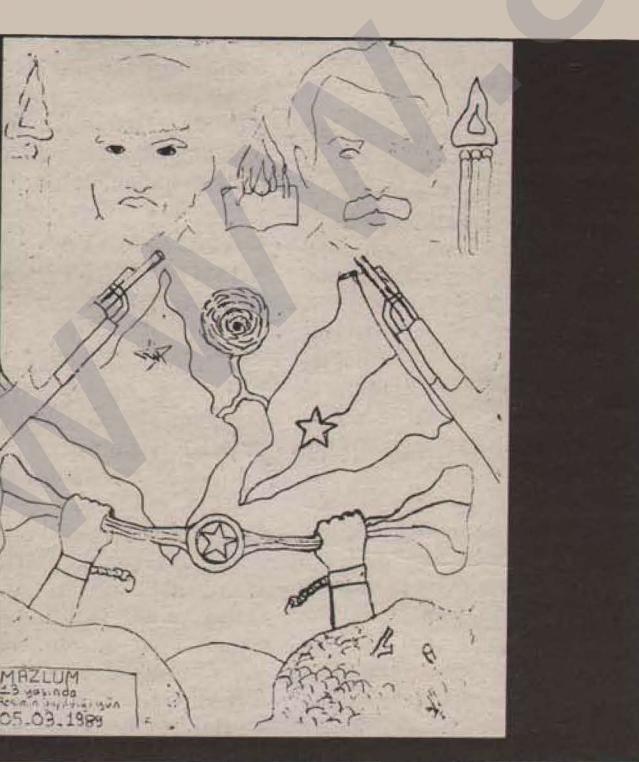
Ilk şikayet eden ben miyim

Aldırma sen kardeşim sen de bizdensin

Üzerine bastığım toprak toprağım değil

Göklerde dalgalanan bayrak bayrağım değil.

Danimarka'dan N. Heval

Yaşasın Newroz bayramı!

Yaşasın Çağdaş Kawa Mazlum DOĞAN!

Yaşasın önerimiz Abdullah ÖCALAN!

Kahrolsun emperyalizm ve Türk sömürgecileri!

Devrimci selamlarımla
Mazlum

Kassel'den C.E.

8.4.1989

GERÇEKLER VE BURJUVA BASININ ARTAN HEZEYANLARI

Başteraftı 1. sayfada
muş! Kaybettiklerini yeniden
kazanma umuduyla yalan üzere
yılan üreterek diğer burjuva
gazetelerine fark atmaya
çalışıyor.

Türk basını, bunalımlı rejime uşaklığını devam ettirdikçe, inkarçı mantığı üzerinden atmadıkça ve yalan-düzmeye haberlerle okuruna saygısızlığını sürdürdükle tiraj kaybinin önune geçmeye güç yetiremeyecektir. Bu birkaç nokta üzerinde kısaca durduktan sonra, Nisan ayında Türk basınının ulusal kurtuluş mücadelesini karalamak amacıyla işlediği haberlerden bazılarını ele almak istiyoruz.

TARIHE KARIŞACAK GÜC AÇIKLANMIŞTIR: TC

Tescilli MİT ajansı Tokay Gözütok'un 14 Nisan '89 tarihli Tercüman'daki haberinin büyük püntolu başlığı: "PKK çocuk savaşçılarının eline kaldı." 200'ün üzerinde çocuğun —onlara göre— kaçırılıp eğitildiği ve fakat yarısının geri kaçtığı belirtiliyor.

ARGK saflarına, kendilerinin çocuk dedikleri gençlerin katılım sayısı belirtilenin birkaç mislidir. Çoğu alanda gençler, gönüllü olarak tercih yapmaktadır; TC ordusuna değil, Kürt ordusuna asker olmak istiyorlar. Kurtuluş ordusuna katılan gençler, aksi durumda TC tarafından "mehmetçik"-leştirileceklerdi. Evet bu durumda kazanan kim, kaybeden kim? Bunun telaşlıdır TC'yi sahtekarlığa iten...

Aynı gazeteci taslağı, haberinin kaynağını dayandırdığı fâsih Vali H. Kozakçıoğlu'ndan şu gülünç sözleri almıştır:

"Yaptığımız son operasyonlar ve aldığımız tedbirlerle PKK örgütü, değil fetih planlarını uygulamak, kendilerini bile toparlayamaz duruma geldiler. Şu anda örgütün attığı her adım dan haberimiz var. Çok yakın bir zamanda PKK tarihe karışacak. Örgüt diye bir şey kalmayacaktır."

Bu sözlerin ardından bir hafıza geçmeden PKK "fetih planını" Silopi'de uyguladı. Bunun dışında birçok başarılı eylem de kabası. Operasyonlara, tedbirlere, istihbaratlara vb. tüm uygulamalara heften inkar mantığı yön verdi ve vermeye devam ediyor. İşte bu mantık PKK'yi anlayamadı, anlayamayacak da.

Fasist-sömürgeci vali ne zaman keskin konuşmuşsa "çok yakın bir zamanda" tükürdüğünü yalamıştır.

Tarihe karışacak bir güç vardır: TC. PKK, bunu tüm dünyaya ilan etmiştir.

EMPERYALİZM KÜRDİSTAN'I KAYBETMİŞTİR

Birkaç ay öncesinde Türk basını "Hayret" diyordu, "ABD, PKK'yi terörist saymadı..." Başında birlikte, sömürgeci rejim de ABD'ye yalvar-yakar oldu. Susturuldular. Gözden kaçtı, belirtildi, bir sonraki raporda PKK'nın "terörist"liğinin işleceği söylendi.

14 Nisan tarihli gazeteler, "PKK'nın teröristliğinin" niha-yet ABD tarafından da kabul edildiğini yazdılar. ABD Dışişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan "uluslararası terörizm raporu"nu, "Çark raporu" olarak yorumladılar. Tercüman, Milliyet ve Hürriyet de aynı mantıkla haberini yorumlayarak, ABD tarafından, PKK'nın ilk defa 'Marksist-Leninist terör grubu' olarak değerlendirildiği konusunu islediler.

ABD Dışişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan raporda, PKK'nın "terörist" gösterilmeyenin anlamı, bağımsızlık çizgisinin zaferidir. Aynı şekilde bu, ABD'nin bağımlı-otonom Kür-distan umudunu yitirmesi ve Kür-distan'ı kaybetmesidir. Onun Kür-distan politikasının iflas etmesidir. Kısacası bu, PKK'nın hiçbir güç tarafından hızaya getirilemeyeceği ve onun Kür-distan'ı sahiplerine kazandıracığı yönündeki kararlılığının ispatlanıp kabul edilmek zorunda kalmasıdır.

Açık ki, ABD bir sonuca ulaşarak PKK değerlendirmesini yapmıştır. 1988 yılına ilişkin bu rapor, '88 trafığının sonuçlarını temel almıştır. Hattırarda tazelliğini henüz koruyor; C. Talabani'nın ABD'ye uçuşması, İran-Irak savaşının sonuçlandırılması, Irak'ın kimyasal gaz kullanması, TC'nin "mehmetçik Kürtlere sahip çıkması", PKK'ye provokasyonun dayatılması, Batı Alman emperyalizminin PKK'ye yönelik tutuklamalara girişmesi, ilkel milliyetçilerin TC ile ilişkilerini daha da sıkılaştırması, Fransa'nın teslimiyeti Kürt reformistlerini bir araya getirerek otonomiye hazırlaması vb. vb...

Evet, emperyalizmin Kür-distan'ı PKK'den koparıp almak için yürüttüğü çabalar, PKK'nın bağımsızlığı ve direnişi çizgisinin duvarında parçalandı. Sonuç olarak emperyalizm Kür-distan'ı kaybetti. Kazanan yine PKK oldu.

PKK'YE HAYALİ "BÜYÜK DARBE"

Mardin'in Silopi ilçesi, kala-balık bir ARGK birligi tarafından tüm giriş-çıkışları kontrol altına alınarak basıldı. İlçe merkezindeki jandarma Alay Bölüğü ve polis lojmanları da seri ateşlerle taranacaktı. Eylem alanında TC ordusundan ölüler ve kayıplar bırakarak başıyla tamamlanıyordu. Uluslararası haber ajansları ise eylemi, "PKK'nın şimdiye kadar en büyük eylemi" şeklinde dün-yaya duyuracaklardı.

Silopi'nin basılması eyleminin yanıkları sıcakı sıcakına devam ediyorken, Özel Harp Dairesi, Tercüman gazetesine dağarcığındaki hayali haberlerden birini yetiştiyor: "PKK'ya büyük darbe..." Habere göre sözkonusu çatışma 10 gün önce akşam saatlerine kadar devam etmiş ve "7 terörist öldürülüdü!" "7 teröristin öldürülüğü" bir çatışma, 10 gün sonra duyurulsun! Ancak türmen boş olan bir mantığa sağabilen. Silopi eylemi haberini bir sonraki güne ertelenerek, bu hatalı haber araya sıkıştırılıyor. Kimbilir, Silopi eylemi, ger-

çekteği tarihten 10 gün sonra yapılsayıdı, Nasreddin Hoca gibi hayali haber sahipleri de sözlerinden dönmeyecek ve yine 20 değil de, 10 gün önce "7 teröristin öldürülüğü" duyuracakları. Bunca sahtekarlığa ve yalancılığa rağmen hala ustalaşmama ve bunu yüze-göze bulmuştur.

HALK BİRLİĞİMİZE YÖNELİK BİTMEN OYUNLAR

"PKK şimdi de Yezidiler'e çengel attı." 28 Nisan 1989 tarihli Tercüman, bu başlıklı haberi, birinci sayfasının en üst sağ köşesine yerleştirerek duyuruyordu.

Bu haberde, Türk sömürgeciligi ve Batı Alman emperyalizmin ortaklaşa halkımızın Yezidi kesimine yönelik bilinen oyunlarını işliyor. Amaç, Yezidiler'e sahip çıktılığı imajını yaratmaktadır. Ve onları Partimize karşı çıkarmaktır.

Sözkonusu haberde, Alman hükümetinin, Yezidiler'e Türk makamlarıyla irtibata geçmeleri halinde oturma izni verdiği belirtiliyor. Bunun karşılığı alınmak istenen bir oyun olduğunu belirtmek bile gereksiz. Gazetemize, bu oyuna dikkat çekmek ve oynamak istenen oyular teşhir etmek için açıklamaların yayınlanmasını isteyen çok sayıda okuyucu mektubu ulaşmaktadır.

Evet, halkın bu kesimine yönelik oyuların son dönemlerde daha da artmıştır. Özellikle belirli bazi ajanlar çevresinde bu oyular dini toplantılar aracılıyla gerçekleştirilmek istenmektedir. Türk basını da bu oyuların başarısı için destek vermektedir. Yezidi dinine mensup insanların büyük çoğunu bu oyuların farkına varmış durumda ve bu yurtsever kesim, kendileri üzerinde oynamak isteyen unsurlara karşı cephe alarak ulusal kurtuluş mücadelelerinden yana tavır almaktadır. Böylelikle bu sinsi

şetinin gerekçesi olarak "Kürt tahriki"ni görmesi ve bununla da şovenizmi körüklemesi onun suçlarına, suç ekliyor.

Halkımıza karşı bu şekilde düşmanlıkta sınır tanımayan bir rejim, "mehmetçik Kürtlere sahip çıktı" imajına inanan ve onuna dostluk ilişkilerini geliştirme çabasında olan Barzaniler ve Talabani'lere ne demeli?..

CEZALANDIRMAK SUÇLARIN BEDELİDİR

5 Mayıs 89' tarihli Tercüman'ın bir diğer haberi, "PKK'nın 1 Mayıs katliamı 5 evde ağıt yaktırdı..." başlıklıydı. Haberde, cezalandırılmış "mehmetçik" oğlu için gözyaşı döklen bir ailenin fotoğrafını da yerlestiren bu ırkçı gazete, suç işlemiş 5 halk düşmanı için "kalleşçe öldürdürlüler" diyor. Bundaki amaç çok açık.

Bütün Kürt anaları az mı gözyaşı döktü? Oğullarını, kızlarını ve bebelelerini kaybeden Kürt analarının ağıtları, feryatları az mı kulakları sağır etti? Kürt analarının tarihi gözyaşı, ağıt ve feryatlardan ibaret değil mi?

Tabii ki halkımıza sıra geldiğinde her şey tersine işaretiliyor.

Eruh'ta 5 halk düşmanı, sa-dece hakkettikleri için ölümle cezalandırıldılar. Halkımıza karşı suç işleyerek ve bunun mükafatını alarak 2 ay öncesinden terhis olacaklar!

Geçmişte Kür-distan'da halkımıza karşı işlenen suçların hesabı verilmeden, hep sahiberin yanına kår kaldı. Bu büyük haksızlık tespit edilmiş ve suç sahipleri açığa çıkarılmıştır. Halkımıza karşı suç işleyenler, suçlarının hesabını veriyorlar ve vereceklerdir.

Türk ordusu, halkımıza karşı suç işlemekte başarılı olan "mehmetçikleri", izine ayıratırak, erken terhis ederek ödüllendiriyor. Halkımızın kurtuluş ordusunun da ödülü var: Ölüm. ARGK ödüldünün daha geçerli olduğu, buyleme pratikte bir kez daha görüldü. Halkımıza karşı suç işleyenlerin affedilmemesinden daha doğal ne olabilir...

DAYANAMAYAN SÖMÜRGEÇİ TÜRK REJİMİDİR

"APO'ya adam dayanı" 2 Mayıs 89 tarihli Tercüman'ın diğer bir şaibeli haberidir. Sözde, PKK Genel Sekreteri Abdül-lah ÖCALAN yoldaş, PKK'de sivrilen militanları çeşitli yöntemlerle tasfiye ediyormuş!

Bu gerçekle ilgisi bulunmayan iddia, halkımızın bircümle düşmanları tarafından yıllardan beri ileri sürülmektedir. Bu iddia üzerinde kafa yormak bile yersiz.

Her şeyden önce, emperyalizmin ve her türlü gericiliğin dize kapandıramadığı bir PKK hızla gelişiyor. Onun liderliğini yapan Apo'dur. Tereddüsüz ve gün gibi gerçek olan budur.

O halde, "APO'ya dayanamayan", PKK'nın gelişen kadroları değil; Türk sömürgeciliği, emperyalizm ve provokatörlerdir.

Bereketli ovanın ortasında bir şirin beldemiz

M U Ş

— III —

YERLEŞİM ALANLARI VE NÜFUS DAĞILIMI

Muş beldemiz, "Türk Cumhuriyeti'nin ilanıyla birlikte yapılmıştır. Ancak Kuzey-Batı Kürdistan'da yer yer patlak veren isyanlar ve politik çalkantılar nedeniyle TC yeni düzenlemelere gitmek zorunda kalır. 1925'lerde Seyh Sait isyanının gündeme gelmesi Muş'un idari şeklinde değişiklik yaratır. Muş beldemiz, 1926'da TC yönetimince Bitlis'e bağlanır. Seyh Sait isyanı sonrasında yapılan bu düzenleme, Kürdistan'daki isyanların zorlanmadan bastırılması ve bir bütün olarak Kürdistan'ın teslim alınarak susturulması amacına yönelikti. Zaten TC, Kürdistan'daki idari bölünme ve yönetimi bu şekilde yapmıştır.

Muş, 1929 yılına kadar Bitlis'e bağlı bir ilçe olarak kaldıktan sonra il yapılmıştır. Bu yıllarda Muş'a, Bitlis dışında Mutki, Sason, Genç, Bingöl, Solhan, Varto, Bulanık ve Malazgirt ilçeleri de bağlıdır. Bir süre bu idari bölümeyle yönetildikten sonra, 1936'da yeni bir düzenleme yapılarak, Muş şimdiki durumuna getirilir.

Muş beldemize, —1980 istatistiklerine göre — 3 ilçe, 11 bucak ve merkezi olan 372 köy bağlı bulunuyor.

MERKEZ İLÇE: Muş Ovası'nda kurulan Merkez, beldenin güneyinde yer alır. Kuzeyinde Varto ve Bulanık ilçeleri, doğusunda Bitlis, güneyinde yine Bitlis, Siirt ve Diyarbakır, batısında ise Bingöl'le çevrilidir.

Merkez'in nüfusu 146.527, yüzölçümü 3.538 kilometrekaredir. Denizden yüksekliği ise 1260 ile 1520 metre arasında değişir. Beldenin hem nüfus bakımından, hem de alan bakımından en büyük yerleşim alanıdır. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 41 kişidir. Nüfusun %72'si (105.550) kırsal kesimde yaşamaktadır. Merkez İlçe'nin topraklarının büyük bölümünü Muş Ovası kaplar. Yerleşim, bitkisel üretimin ve daha çok da hayvancılığın yapıldığı bu ovada yoğunlaşır.

Merkez İlçe'ye 4 bucak ve merkezi olan 150 köy bağlıdır.

Muş merkezinin nüfusu, 1955'te demiryolu ulaşımı ile birlikte artmaya başlamıştır. Merkez İlçe'nin 2 belediyesi vardır. Bunlardan biri Merkez Belediyesi, diğeri ise, beldedeki tek köy belediyesi olan Hasköy Belediyesi'dir.

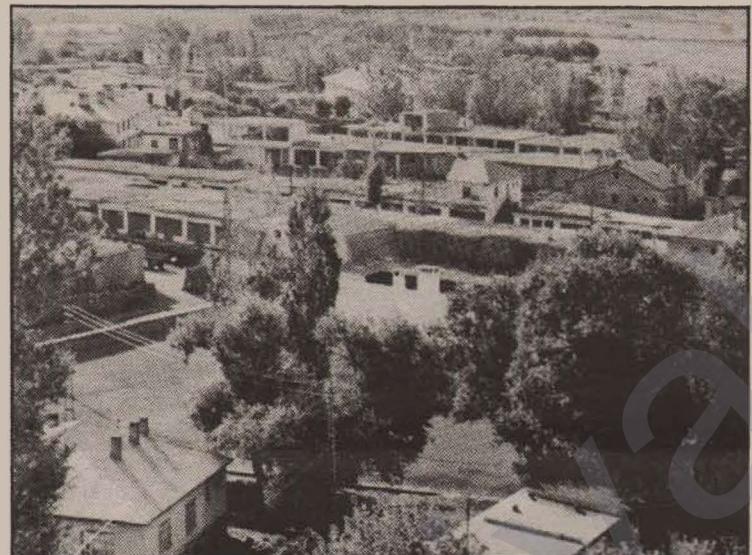
BULANIK: Beldenin kuzeydoğusunda yer alır. Kuzeyinde Erzurum ve Malazgirt, doğusunda yine Malazgirt, güneyinde Bitlis, batısında ise Merkez ve Varto ile çevrilidir. 1924'te Muş'a bağlanan Bulanık, beldede Merkez İlçeden sonra ikinci büyük yerleşim alanıdır.

Denizden yüksekliği 1.480 metre olan Bulanık, kendi adıyla anılan (Bulanık Ovası) ovada kurulmuştur. Bu ova, beldede bitkisel üretimin en ağırlıkta olduğu yerdir. Bitkisel üretimin içinde de tahıl ekimi ağırlıktadır.

Bulanık'ın nüfusu 63.420'dir. Bu nüfusun %85,6'sı (54.280) kırsal kesimde, %14,4'ü (9.140) ise ilçe merkezinde yaşamaktadır. Yüzölçümü 1706 kilometreka-

Nüfusu:	364.000
Yüzölçümü:	8.713
Kilometrekare başına düşen nüfus yoğunluğu:	41,8
İlçe sayısı:	3
Bucak sayısı:	11
Köy sayısı:	372

redir. Kilometrekare başına düşen nüfus yoğunluğu 37 kişidir. Bu oran belde ortalamasıyla aynıdır. 2 bucak ve merkezi olan toplam 64 köy vardır. Bu köylerden 3'ünün nüfusu 2000'in üzerinde.

Malazgirt

MALAZGIRT: Kuzeyinde Erzurum ve Ağrı, doğusunda yine Ağrı, güneyinde Bitlis, batısında Bulanık ve Erzurum'la çevrili olan Malazgirt, beldenin kuzeydoğu ucunda yer alır. 1924'ten sonra Muş'a bağlanmadan önce, Osmanlı dönemi süresince Erzurum'un bir sancayıydı. Topraklarının %60'ı ovalık, diğer kalanı ise dağlıktır. Üzerinde kurulduğu topraklar, daha çok hayvancılığa elverişlidir.

Malazgirt'in denizden yüksekliği 1550 metre yüksekliğinde ve yüzölçümü ise 1534 kilometrekaredir. İlçenin 49.711 olan toplam nüfusunun %71,7'si (35.643) kırsal kesimde, %28,3'ü (14.068) ise ilçe merkezinde yaşamaktadır. İlçenin kırsal kesimi 3 bucak ve merkezi olan 70 köyden oluşur. Malazgirt'e bağlı köylerin nüfusları genellikle azdır.

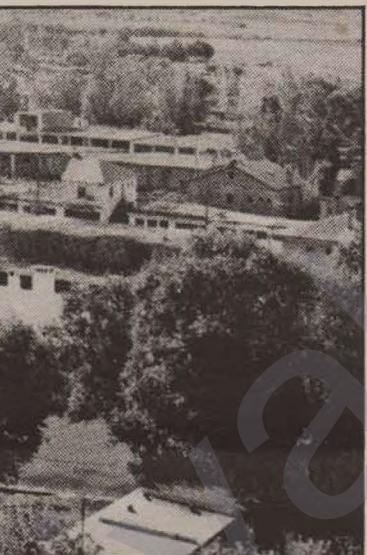
Malazgirt'te nüfus yoğunluğu, belde ortalamasının altındadır. Kilometrekare başına düşen nüfus yoğunluğu 32 kişidir. Beldenin, Merkez'den sonra nüfusu 10.000'i aşan ikinci bir yerleşim alanıdır. Düzenli bir kent görünümünde olan Malazgirt, Türk askeri birliklerinin üs olarak kullandığı bir yoredir de.

VARTO: Belde topraklarının kuzeyinde kurulmuştur. Varto, kuzeyinde Erzurum, doğusunda Bulanık, güneyinde Merkez İlçe, batısında ise Bingöl'le çevrilidir. Hem nüfus ve hem de toprak bütünlüğü olarak beldenin en küçük ilçesidir.

1418 kilometrekarelük yüzölçümü sahip olan Varto'da, kilometre başına düşen nüfus yoğunluğu 30 kişidir. Nüfusu 42.748'dir. Bu toplam nüfusun %83,9'u kırsal kesimde, %16,1'i ise ilçe merkezinde yaşamaktadır. 2'si bucak

merkezi olan 80 köyü vardır. Varto'ya bağlı köyler, beldenin en az nüfuslu yerleşim birimleridir.

Varto'nun yerleşim alanı dağlıktır. Merkezi ve birçok köyü deprem hattında yer alır. 1946 ve 1966 yılında iki büyük depremi yaşadı. Bu depremlerde Varto'da azımsanmayacak sayıda yapı yıkıldı ve çok sayıda insan öldü. Bu depremler sonucu, Varto, nüfus kaybına uğradığı gibi, nüfusunun bir bölümü de göç etti. Kimi yerleşim birimleri tümde yerle bir olarak oturulamaz hale geldiler. İlçe merkezi yaşadığı depremler

Bulanık

sonucu hemen hemen tümde yıkıldı için, yeniden inşalara geçildi. Varto'nun yıkılıp viraneye dönmesi üzerine birçok türk ve ağıtlar yıkıldı. Varto ve çevreşinin birinci derece deprem kuşağına girmesi ve birçok depremi yaşamasına rağmen; TC'nin bırakalım depremlere karşı tedbir geliştirmesi, tersine o bu depremlerde büyük vurgunlar vurmuştur. Depremlerin açtığı yarıaların sarılması için çeşitli miktarda yapılan iç ve dış yardımlar gaspedilerek depremden zarar gören halka ulaştırılmıştır. Sadece gasp ve talancılığını gizlemek için çadır ve gıda madde-

ADIM ADIM KÜRDİSTAN

ekonominin yetersizliği, beraberinde işsizliği de arttırmıştır. Bu sonucu olarak nüfusun bir kısmı başka alanlara göç etmiştir. Beldedeki göç hareketi 1950'lerden sonra başlamıştır. Ancak bu oran o kadar yoğun değil. 1955'te beldeye uzanan demiryolu, Türk kapitalizminin sömürgü amaçlı girişi göç hareketinde rol oynamıştır.

MUŞ'UN ÇEVRE İLLERE UZAKLIĞI

Muş-Bitlis	85 km
Muş-Bingöl	118 km
Muş-Siirt	185 km
Muş-Elazığ	275 km
Muş-Diyarbakır	272 km
Muş-Erzurum	257 km

MUŞ MERKEZİNİN İLÇE MERKEZLERİNE UZAKLIĞI

Muş-Bulanık	113 km
Muş-Malazgirt	140 km
Muş-Varto	53 km

gelisme düzeyi sınırlıdır. Fakat buna rağmen Kemalizmin Türkleştirme özellikleri özellikle şehirsel alanlara yoğunca taşırılmıştır. Muş şehir merkezinde, Varto'da, Malazgirt'te ve başka birkaç alanda asimilasyonun en yoğun olarak geliştirildiği kurumlar olan yataklı okullar açılmıştır. Ulusal değerlere yabancılama politikası hızla geliştirilerek yaygınlaştırılmaktadır. Özellikle Varto'da kendisini Türk sanan ve ulusal kurtuluş mücadeleşine karşı alet edilen önemli bir kesim vardır. Hormek aşıretinin ileri gelenlerinden M. Şerif Fırat'ın konumu açık bir örnektir. Bu gönüllü usak unsur, geçmişte kendi aşıretini Şeyh Sait isyanı'na karşı kullanmış ve bölgeli etkileyen isyanın bastırılması için kemalistlere yardım etmiştir. Bununla da kalmayarak, yazardı "Doğu İlleri ve Varto Tarihi" adlı kitapta, Alevi kesiminin kökenini ve tüm aşıretlerin geçmişini Orta Asya'dan gelen Türklerle bağlayacak kadar ileri gitmiştir. Günümüzde bu aşıretin başları Kemalizme usaklılarını sürdürmektedir.

Beldede Türk kapitalizminin sömürgüsü daha çok tarımsal ve hayvansal ürünlerde dayanır. TEKEL, Türkiye Şeker Fabrikası A.O., Süt Endüstri Kurumu, Devlet Malzeme Ofisi ve Et-Balık Kurumu başlıca sömürgeci işletmeleridir.

Tarımsal alanda en çok pınar, tütün ve hububat yetişir. Muş tütünü meşhur; sarı, ince ve yüksek kapasitesiyle aranan bir tütündür. Muş merkezinde Pınar Değerlendirme İşletmesi ve Süt Endüstri Kurumu vardır. Bu her iki işletmenin de işçi çalıştırma kapasitesi oldukça düşüktür. Bölgede daha önemli düzeyde canlı hayvan üretimi için Yem Sanayi Fabrikası kurulmaya çalışılmaktadır. Her yıl Erzurum Et Kombinasi'na binlerce küçük ve büyükbaş hayvan sevk edilmektedir. Tüccar, tefeci ve aracılıar bu sömürüden önemli pay almaktadırlar. Alpaslan Devlet Üretme Çiftliği bu amacıyla kurulmuştur.

Halkın geçim kaynağı tarımcılık ve hayvancılıktır. Halkın birbir emekle elde ettiği ürünler TEKEL tarafından çok ucuza alınanı gibi, bir de tüccar ve aracılıarın vurguları vurması halkın geçimini daha da zorlaştırmaktadır.

Orta köylülük giderek yükseliyor, yoksul köylülüğün yaşadığı sorunlarla karşılaşarak geçim sıkıntısına düşmektedir. İşçi kesimi ise yok denenecek kadar azdır.

Belde nüfusunun ezici coğulugu köylülüktür; onun da ezici coğulugu ise yoksul köylülüktür. Artan hayat pahalılığı, ve yoğunlaşan sömürü ile düşük taban fiyatları, mevcut sınıfal ve ulusal çelişkileri derinleştirmektedir.

taşlar ve Sakıklar, bu kesimlerin belli başlı ileri gelenleridir.

Bölgедe aşıretlerarası kavgalar ve kan davaları yaygınça görülür. Bu durum öyle ileri düzeydedir ki, Bulanık ve Malazgirt'in kimi köyleri boşalmak durumunda kalmıştır. Mezhepsel çelişkiler de mevcuttur. Bu, en çok Varto İlçesi ve çevresinde görülür. Buradaki Alevi ve Sünni kesim bu yönlü çelişkisiyle yaşıyor.

Beldedeki hızlı nüfus artışı ve

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaş değerlendiriyor

“Örgütsel bağlarımız ve anlayışımız güçlü olmalıdır”

Gizlilik sağlanmış mıdır? Sorumlusu iyi seçilmiş mi? Hep bakacağınız, deneyeceğiz ve denetleyeceğiz. Ve işin yürürlükte olduğuna emin olacağız.

Önümüzdeki dönem, bu özellik konutularak kazanılacaktır. Militan, görevler üstlenirken bu özelliğimizi esas alarak dönemin üzerine yürüse, başarı imkanını daha şimdiden hazırlamış olacaktır ve daha birçok eksikliğini şimdiden ilk

rek yaklaşanlar kaya gibi sağlam adamlardır. Böyle adam olmak istemez misiniz? Böyle adam olmak, güçlü adam olmak demektir; sınıf savaşımında zaferin güvence altına alınması demektir. Şüphesiz somut koşullara uygun olarak bu özellik konuturulur. Somut koşullara göre; silahlı savasında ayırdır, cephe çalışmasında ayırdır,şehirde ayırdır, kırsalda ayırdır, yurt dışında ayırdır, yurt içinde ayırdır, dağ faaliyetleri için ayırdır, geniş faaliyetler için ayırdır. Örgütsel ilişki, alanın özelliklerine göre biçimlenir. Bu da örgütsel ustalıktır; örgütçe biçim kazandırmaktır. Aynı zamanda somut koşullara göre renk almasını bilmektir. Bu, aynı zamanda üstün bir politikanın içeriği içinde olmaktadır. Güçlü örgütsel özelliği olanlar, güçlü politik uygulayıcılardır. Çünkü, güçlerini ancak örgütsel çalışmalarıyla ölçebilir, ölçüp-bücebilebilirler; örgütün gücünü avucunda tutarlar. Örgüt ilişkileriyle güçlü olduğunu bilirler. Dolayısıyla bu konuda en az yanılıklıdırlar; gerçek güçlerini bilirler.

Güçünü bilen ise, düşmana gücü oranında yaklaşır, halkın gücü oranında yaklaşır. Haklı temelde güçlü olduğunda, halk sana müthiş bağlanır. Düşmanın, örgütüne olduğunu sezdi mi, senden çekinir, yine dost senin ne kadar örgütüne olduğunu gördüğünde saygı duyar. Bütün bunalı, sınırsız gelişme imkanına sahip olmak demektir. Çizgimizin muhtevası, zengin bir ör-

nelmek, irade birliğini sağlamak, en zor koşullarda Parti bağlarını oluşturmak tamamen örgüt olayına verdigimiz önemden ileri gelmiştir. Örgütsel ilişkiye ele alış, bütün dayanışma faaliyetimizde insana değer verme ve insanı örgütsel ilişkiye çekmenin gereğine inandırma temelinde olmuştur...

sözcüklerinden başlayarak, ilgisini yoğunlaştırarak girecektir. Büyük eksiklikler içinde bulunulmaktadır. Birçok çabamızın bu nedenle boşça çıktıığını da iyi biliyoruz. Çabamızın boş gitmemesinin tedbirini bu özellikle geliştirmekle alınabilir. Bu, defalarca uygulanmıştır. Militanın aldığı her görevinde başarısının esas ölçüsü, islelere örgütü yaklaşımları ve örgütlenmeyi doğru dayatması olacaktır. Başka hiçbir ölçü aranmayacaktır. Bir çalışmaya örgütel özellik verildiğinde bu mutlaka başarıyı getirecektir; ancak, bütün ilişkilere bu özellik kazandırıldığından bu mümkünür. İlişki bir emir biçiminde ya da resmi örgüt toplantıları biçiminde ele alınmamalıdır.

“... Örgütsel yaşamda kararlı olanlar, örgütel yaşamı her şeye dayatanlar büyük direniş abidesidirler. Bütün umutlarını, hayallerini örgütel potada yoğunlaştıranlar; bütün ilişkilerine; eş-dost, akraba, hatta düşmana yönelikmesine bile örgüt ilişkilerine ne kazandırıp ve kaybettireceğini ölçüp bicekerek yaklaşanlar kaya gibi sağlam adamlardır...”

Örgüt yaşamı, tamamen örgütel yaşamadır. Bütün hal, hareket ve mimiklerden tutalı, en resmi otoriter tavra kadar; yemek başındaki sohbetlerden tutalı, hayatı bir söylev vermeye kadar; hepsi örgütel yaşamadır. Düşman, bugün en çok bu özelliğimize öfkeleniyor: “Hepsi birbirine benzıyor, sanki bir makinadan çıkmış gibiler” diyor. Bu, bizim için iyi bir şemdir. Birbirine benzemek, bir makinadan çıkmış gibi olmanın intizamı içinde olmak örgütel özelliğin gelişmesinin ifadesidir. Düşmanın korkusu bu nedenle boşuna değildir.

Eğer bugün PKK'lilik bir özellik olarak uluslararası ifadeye bile kavuşmuşsa, yine bu özellik sayesindedir. Örgütsel yaşamda kararlı olanlar, örgütel yaşamı her şeye dayatanlar büyük direniş abidesidirler. Bütün umutlarını, hayallerini örgütel potada yoğunlaştıranlar; bütün ilişkilerine; eş-dost, akraba, hatta düşmana yönelikmesine bile örgüt ilişkilerine ne kazandırıp ve kaybettireceğini ölçüp bice-

gülülükle yaşamaya imkan sunuyor. Her türlü örgütlenmeye imkan sunuyor. Ulusal kurtuluş çizgisi; gerilla ordusunu oluşturmaktan tutalı kültür cephesini oluşturmaya, her türlü örgütünlüğü geliştirmekten tutalı en katı gizlilik koşullarında çalışacak birim çalışmasına kadar;

“... Ulusal kurtuluş çizgisi; gerilla ordusunu oluşturmaktan tutalı kültür cephesini oluşturmaya, her türlü örgütünlüğünü geliştirmekten tutalı en katı gizlilik koşullarında çalışacak birim çalışmasına kadar; diplomatik faaliyetten aşiretler arasındaki çalışmaya kadar; hepsine uygun biçimlerle karşılık vermemizi mümkün kılacak bir muhteva zenginliği sunmaktadır...”

“... Bütün Partililerimizin, şüphesiz, böylesine çözümleyici, sonuç alıcı bir örgütsel çalışmaya, onun bütün gelişkin özelliklerine ulaşmaya bütün güçlerini verecekleri, canı gönülden buna katılacakları açıklar...”

kimse yenemez; başarısını da önleyemez.

Demek ki, önümüzdeki dönemde en üstün üzerine yürüken en çok konuşurmamız gereken, örgütel özelliğimizdir. Partinin, en başta ilk çekirdek örgütlenmesinden ve onun yönetiminden tutalı, dalga dalga ulusal kurtuluşun bütün düzeylerine azami örgütünlüğünü vermektedir. Bileceğiz ki, yeme-içme ihtiyacının karşılanması bir örgüt işidir. Bileceğiz ki, canalıcı bir eylemin düzenlenmesi de, bir örgüt işidir. Hiç birisine örgütü yaklaşılmayacağınız. Sen herhangi birini yeme-içmeye gönderdiğinde bille, bunu, örgütüne yaptığı anda düşmana çok ciddi açığı verdin demektir. Bir eylemin içinde yer alacak adamların sayısını bile az veya çok tayin etmemişsen, bir de eylemin gereklerine göre kişi seçimi yapamamışsan, başarısızlığı peşinen kabul eder bir durumda demektir. O halde kendini örgütünlüğe vereceksin. Sıradan bir ilişkiye yönelikde; bu dosttur, bu fazla ayağa kalkacak veya örgüt meşale olacak birisi degildir sonucuna varsan bile, örgütü yaklaşılmayacaksın, ciddiye alamazlık etmeyeceksin. Yine buraya da örgüt özelliğini dayatacaksın. Bu eğer yeni bir genç adayımızsa, örgütümüzün büyük özelliklerini buna hemen açmayı gerek yok ne de olsa kendine alısh deyip yaklaşmayacaksın, onu ciddiye alacaksın. Örgüt kuralını, ona en iyi bir şekilde özümsetecek bir biçimde dayatacaksın; onu, bu temelde eğitime katacaksın; hele hele temel hayatı toplantılarında kararlar mı alınıyor, buna en üst düzeyde bir yoğunlukla gireceksin. Kimlerle yapılmalı, nasıl yapılmalı, baştan sona kadar kendini etkili ve sorumlu tutacaksın. Sonuç almak için yapacaksın. Buna yine azami örgütünlüğünü vereceksin. Biz, bütün bu hususlarda örgütelliği konuşmaya, sonuç alabilirmiz.

Gerçekten bütün gelişim ta-

“... Dolayısıyla, bütün sorumlu militanların soruna böylesine yüksek bir çözüm gücü vererek, kendilerinde bu çözümü sağlayarak, bütün görevlerine bu temelde yaklaşarak sorunları çözümleri halinde, özlenen militan ölçülere ulaşacakları kesindir. Ve böyle militanlar vasıtasiyla yürütülen çalışmaların da başarısı kesindir...”

ışmaya kadar; hepsine uygun biçimlerle karşılık vermemizi mümkün kılacak bir muhteva zenginliği sunmaktadır. Bir silahlı hizmete vardır; bu zenginliğe göre biz kendimizi biçimlendirirsek, her yönyle yaşanacak olan halk savaşımızdır ve böyle bir örgüt savaşımızı hiç

rihimiz boyunca ve aynı zamanda halkımızın tarihinde, Partimiz tarihinde tekrar, ama bu sefer onurlu özgürlük temelinde yenilenerek, karşımıza çıkan bu büyük sorunu hayatı tüm gelişmeleri kendisine bağlayan ve şimdide önümüzdeki dönemin büyük hamlesinin tamamen kendisine

bağlı olduğu örgüt sorununu bu temellerde çözüme kavuşturursak döneme hakkını vermiş olacağız. Bütün çabalaramıza, laylık olduğu değeri o zaman vermiş olacağız. Çok büyük bir faaliyetlilik içinde bulunan Parti çalışanlarımızın emeklerini en iyice bir biçimde değerlendirmiş olacağız. Çok acısını çektiğimiz kayıpları —özellikle anlamsız kayıpları— bertaraf etmiş olacağız. Ve yine ulaşabilecek, kurtarılabilen çok sayıda değerimizi zamanında ulaşarak kurtarabileceğiz. Bütün bunları yaptığımızda göreceğiz ki, en hayatı çözümleme pratik uygulamada da sağlanmış olacaktır. Bunu yaşayan, kendini pratikte de tamamen böyle çözümleyen ve uygulanan Partimiz, sağlam adımlarla zaferde yürümektedir. İşte örgütel çalışma, örgütel çalışmanın Parti muhtevasına uygun biçimleniği bütün yönlemeyle böyle sağlanıldığından, Partimizin böylesine bir yürüyüşü gerçekleşecektir.

Dolayısıyla, bütün sorumlu militanların soruna böylesine yüksek bir çözüm gücü vererek, kendilerinde bu çözümü sağlayarak, bütün görevlerine bu temelde yaklaşarak sorunları çözümleri halinde, özlenen militan ölçülere ulaşacakları kesindir. Ve böyle militanlar vasıtasiyla yürütülen çalışmaların da başarısı kesindir. Açık ki, böyle militanlar olmak için Partimizin bütün geçmiş deneyiminden çıkışımızda bizi zorluyor, güncel somut koşullar zorluyor ve bu, sorunun canalıcı halkası olarak çözüm bekliyor. Geleceğin daha şimdiden birçok bakımından belirtileri ortaya çıkması olan devrimci gelişmeyi hızlandıracak olaylar, savaşımızda bizi zorluyor. Özellikle geçmiş pratigin en yakıcı dersi olan yanılılı ve eksik yaklaşımların acısını bertaraf etmenin, ancak, önümüzdeki dönemde pratiğine böyle yürümekle mümkün olacağı ortaya çıkmıyor. Bütün Partililerimizin, şüphesiz, böylesine çözümleyici, sonuç alıcı bir örgütel çalışmaya, onun bütün gelişkin özelliklerine ulaşmaya bütün güçlerini verecekleri, canı gönülden buna katılacakları açıklar.

Bayan Mitterrand'ın gezisi ve Fransa'nın Kürt sorununa yaklaşımı

Fransa Cumhurbaşkanı François Mitterrand'ın eşi Danielle Mitterrand, Nisan sonunda Türkiye ve Kürdistan'a bir gezi düzenledi. Gezinin esas amacı, Irak faşist Saddam rejiminin saldırganlarından kaçarak Kuzey-Kürdistan'a sığınan halkımızın yerleştirildiği kampları yerinde görmekti. Bayan Mitterrand, Diyarbakır, Muş ve Kızıltepe'deki kampları ziyaret etti.

Fransa Özgürlükler Vakfı Başkanı olan Bayan Mitterrand, geziye bu vakıf adına geldiğini söyledi. Türkiye'nin içişlerine karmaşa gibi bir niyeti olmadığını belirten Bayan Mitterrand, insanı nedenlerle gezi düzenlediğini açıkladı. Hatırlanacağı gibi, faşist Türk devleti de sırf insanı nedenler dolayısıyla(!), Güney Kürdistan'daki halkımıza sınır açtığını söylemişti. Daha sonra bu insanı nedenlerin neler olduğunu gördük, yaşadık.

Evet, şimdi de bir başkası halkımıza sırf "insani nedenlerle" yaklaşır, yardım elini uzatıyor! Bu insanı yaklaşımın altından nelerin çıkacağını da yakın bir zamanda hep birlikte göreceğiz.

Fransa devletinin öteden beri Kürdistan sorunu karşısında belli bir politika izlediği bilinmektedir. Özellikle de son dönemlerde Fransa, bilinen bu yaklaşımını daha da açığa vuruyor. Fransa, koşulları kendi yaklaşımını hayatı geçirirmek için uygun görüyor ve buna göre de girişimlerde bulunuyor.

Fransa'nın benzer bir rolü, I. Dünya Savaşı yıllarında ve hemen sonrasında oynamak istedigini de biliyoruz. I. Dünya Savaşı sonrasında Antep, Maras ve Urfa gibi Kürdistan bölgelerini işgal eden Fransa, burada egemenlik kurmaya çalıştı. Yine aynı dönemlerde Fransa'nın mimarlığında Sevr antlaşmasının da imzalanması, bu devletin Kürt sorununa yaklaşımının temelini ele vermektedir.

Sevr antlaşmasıyla Kürdistan'a tanınan statü, kültürel-özerklikti. Bugün de Fransa yeniden Sevr günlerini getirmek ve sorunu kültürel-özerklikle çözmek istiyor. Fransa'nın bu yönlü çabaları yeni olmuş değil. Bunun hazırlığının daha uzun bir süreye dayandığını söyleyebiliriz. 12 Eylül askeri faşist darbesi ardından PKK'nın hazırlıklarını ülkeye taşıarak devrimci mücadeleyi yükseltmeyi başarması, bu hazırlıkların su yüzüne çıkmasına yol açtı. Bugünse bu hazırlıkları uygulamak için açık girişimlerde bulunuluyor.

Fransa'nın Kürdistan sorununa yaklaşımını ele alırken, bunu emperyalizmin genel tavşından ayırmamak gereklidir. Esasında Fransa da, İsviçre ve Almanya gibi, Kürdistan sorununu karşısında özel görevler yüklenmiş bir devlet durumunda. Bunun bir sonucu olarak, Paris Kürt Enstitüsü'nü kurdu, başına işbirlikçilerini geçirtmiştir. Kürt Enstitüsü'ne maddi ve manevi olarak yaptığı destekle, ayakta kalmamasını sağlamıştır. Bu nedenle, Fransa'nın tutumunu değerlendirdikten, bu gerçekleri göz önünde bulundurmak zorundadır. Aksi durumda "insani nedenlerin" altında ne tür insanı nedenlerin bulunduğu anlaşılamaz.

Yine, Fransa Cumhurbaşkanının eşinin ziyaretini de, bu kapsamda ele almak gereklidir. Her ne kadar, Bayan Mitterrand Fransa Özgürlükler Vakfı adına gezi yaptığına açıklamışsa da az çok politikayı bilenler, bunun Fransa devletinin tutumundan ayrılamayacağını da bilirler. Yani, bu gezi de Fransa'nın girişimlerinin bir parçasıdır. Fransa'nın Kürdistan politikasının ayrılmaz bir parçasıdır.

Bu ziyareti ve ardından gerekleri kavramak bakımından, güncel politikalara da kısaca degejmekte yarar var. Emperyalizmin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadeleşine karşı son dönemlerde yoğun karşı saldırılar geliştirdiği bilinmektedir. İsviçre, Almanya ve şimdi de Fransa ve ABD aşıktan oyunlarını oynamaktalar. Bu planlara İngiltere ve diğer emperyalist ülkeleri de dahil etmek gereklidir.

Son yıllarda ağırlıklı olarak geliştirilmeye çalışılsa da söz konusu güçlerin Kürdistan sorununa yaklaşımının temelleri eskiye dayanmaktadır. I. Dünya Savaşı sırasında Fransa'nın yanısıra İngiltere de Kürt sorununu kültürel-özerklik temelinde çözümlemek için yoğun çaba sarfetti. İngiltere'nin, özellikle de Güney Kürdistan'daki ilkel-milliyetçi güçlerle daha sonraki yıllarda geliştirdiği ilişkiler de, bu çözüme ulaşmayı hedeflemiştir. ABD'ye, 1975 yenilgisi öncesinde Güney Kürdistan'daki ilkel-milliyetçi KDP önderliğiyle ilişkilerini geliştirmiş ve yenilginin hazırlayıcısı olmuştur.

Emperyalist çevrelerin Kürt sorununu tarihten silme çabalaları beklenen sonucu vermeyince, meseleye yaklaşımı da inkarcılıktan öte, kültürel-özerklikle kapatmaya yöneldi. İlkel-milliyetçi önderlikle birlikte Kürdistan meselesini de hallettikleri yönünde umutlanan emperyalistler ve sömürgeciler, Kuzey Kürdistan'da PKK önderliğinde ulusal kurtuluş mücadeleşinin gelişmesiyle birlikte tüm planlarının bozulduğunu gördükçe, büyük bir komplot ve saldırı içerisinde girmektedirler. PKK'nın bugün ülke içinde ve ülke dışında önemli gelişmeleri sağlaması, bu güçleri zaman geçirmeden komplot ve saldırılarını uygulamaya yöneltti.

Başlangıçta İsviçre eliyle uygulamaya konulan saldırılar, Almanya ve diğer emperyalist ülkelerin ortaklııyla daha geniş boyutlara vardırıldı. ABD PKK'yi terörist ilan ederek, "PKK'ye hayır, Kürt sorununa evet" yaklaşımını geliştirmeye başladı. Bu yaklaşımın temelindeyse PKK dışında Kürt sorununu ulusal-kültür özerkliğiyle çözme yatkınlığıdır.

ABD emperyalizminin söz konusu yaklaşımını, başta İngiltere olmak üzere Almanya, Fransa ve İsviçre emperyalistleri de kabulmeye başladılar. Bu güçler eliyle, halkımıza, emperyalist metropollerin tezgahlarında dokunan elbise, kültür özerliği oluyor. Dünə kadar tarih sahnesinden silmek için büyük bir çaba harcadıkları Kürt sorununa, bu emperyalist güçlerin böylesi bir yaklaşım geliştirmeleri, halkımızın bağımsızlığı ve özgürlüğü doğrul-

tusunda büyük gelişme sağladığını bir döneme denk düşüyor. Bu güçler, Kürt meselesini tarihin müzesine havale edemeyeceklerini görünce bu kez kendi çikarları temelinde bir çözümü sağlamak için olağanüstü çaba sarf ediyorlar.

Yillardır emperyalist metropollerde hazırladıkları usaklarını pespeşe piyasaya sürerek, bunları Kürt temsilcileri olarak lanse ediyorlar. Bunlara toplantılar düzenliyor, konferanslar tertip ettiriyor, imza kampanyaları açıyorlar. Yine, işbirlikçi usaklarına yeni örgütler kurdu, birliliklere yöneltiyorlar, Tevger'in emperyalist metropollerde alelacele kurulması, emperyalizmin işbirlikçilerini hazırlama çabasının bir parçasıdır. Bunların yanı sıra, Paris'te, Stockholm'de ve Bremen'de "Kürt konferansı" adıyla toplantılar düzenlilikler, işbirlikçi-usaklar etrafında kurdukları özerklik planını uygulama hazırlıklarını yürütüyorlar.

Yoruz. Ama, emperyalizmin kölelik zincirlerini sırf "insani nedenlerle" halkımızın boynuna geçirerek isteyen girişimlere canı gönülden katılmıyor. Bu tür girişimler, bizim, büyük nefretimizi toplar.

Bize Halepçe'yi ve suçularını kim unutturabilir? Birkaç işbirlikçisinin, usaklıklarını sürdürmek için yaptıkları girişimler bunu başarabilir mi? Elbette hayır! Kimlerdir Halepçe'nin suçuları? Kimlerdir halkımıza karşı öldürücü silahları sömürgecilere veren? Kimlerdir kimyasal gazın sorumluları? Evet, kimlerdir halkımıza bu vahşeti, katliamı, zulmü reva görenler?

Bazıları, bunları öyle kolay unutacağımızı, her zaman olduğu gibi halkımız kendi çıkarlarına yeniden alet edebileceklerini sanıyorlar! Halkımızın eskisi gibi, emperyalizmin birkaç usağı tarafından ulusal çıkarlarına karşı çıkarılması mümkün değildir. Bu gerçegin

Bugün aynı Fransa'nın halkımıza kendisini şirin göstermek için, "insani" nedenlerle harekete geçtiğini görüyoruz! Arkadan halkımıza hançer saplayan Fransa, karşısına geçip, kuzu postuna gizlediği kanlı elini halkımıza, yeni katliamlara yol açmak için uzatıyor. Halkımızın boynuna emperyalizmin kölelik zincirlerini geçirerek, beyaz katliamı gerçekleştirmek istiyor.

Bayan Mitterrand'ın yaptığı gezi ve sonuçlarına baktığımızda da bu gerçeği görüyoruz. Türk Devletinin içişlerine karmaşa niyeti olmadığını söyleyen bayan, kamplardaki insanlarımızın sorunlarına ilgi gösterir gibi davranışın, Kuzey Kürdistan'daki halkımıza görmezden geldi. Kuzey Kürdistan'da uygulanan insanlık dışı uygulamalarla karşı da Bayan Mitterrand'ın insanı nedenlerle tavır alması gerekmeydi? TC'ye "içişlerine karışmıyoruz" dierek, Kuzey Kürdistan'daki halkımız üzerindeki uygulamalarla onay vermiyor mu? Peki "insani nedenler" nerede kaldı? İnsan olmak, insan soyu üzerinde uygulanan her türlü katliama, işkenceye ve uygulamaya karşı çıkmayı gerektiriyor mu?

Bayan Mitterrand, Diyarbakır, Muş ve Kızıltepe kamplarını gezince, halkımızın hem kamplarda ve hem de dışarıda yaşadığı zulme tanık oldu; zulmün izlerini gözleriyle gördü. O halde, halkımıza hiçbir ardiyet taşımadan yardım etmek, bütün bu zulme karşı çıkmayı gerektirir. Ama, Bayan Mitterand, gözlerini kapatarak zulmü görmediğini, TC'ye onay verdiği içişlerine karışmayaagini söyleyerek dile getirdi.

Halkımız böylesi ikiyüzli tavrıla yeni karşılaşmıyor. Bunu tarihte yaşadığı acı tecrübelerden de biliyor. İlkel-milliyetçiliğin ve işbirlikçi Kürt küçükburjuvazisinin halkımızı emperyalizme peşkeş çekmesini kabul etmeyecektir. Bu usakların, kamplarda esaret altında tutulan halkımızı TC'ye peşkeş çekmek için ancak onlara "yasasin Türkiye, yaşasın Evren" sloganlarını attırdıklarını da halkımız unutmayacaktır. Aynı usakların, bugün de kendi usak yaşımları uğruna, halkımızı Fransız emperyalizmine peşkeş çekmek için, halkımıza attırdıkları "yasasin Fransa, yaşasın Mitterrand" sloganlarını da halkımız lanetle anacaktır. Halkımızın katillerine ellerindeki, dişlerindeki kanlar daha kurmadan "yasasın" naraları atanları, halkımız ihanete duyduğu öfkeyle hak ettiği sona uğratacaktır. Bu usakların emperyalist metropollerde hazırlanarak halkımızın başına musallat olmalarına müsade edilmeyecek ve gereken karşılık verecektir.

Emperyalizmin ve işbirlikçi çevrelerin kültürel-özerklik oyununu halkımız PKK önderliğinde aşmasını bileyeciktir. Bu usakların, halkımızın bağımsızlığı ve özgürlüğünden yana olan gerçek demokratları halkımızın ulusal kurtuluş mücadeleyle dayanışmaya çağırıyor.

Emperyalist güçlerin son dönemlerde yürüttükleri hazırlıkların önemli bir odağını da Fransa oluşturuyor. Esasında Fransa daha 12 Eylül askeri faşist darbesi ardından belli bir rol yüklenmiştir. Ancak çeşitli nedenlerden dolayı politikasını açıktan oynamamış, daha sinsi bir yol izlemiştir. Kürt Enstitüsü adı altında bir oluşuma gittiği halde, bunun faaliyetlerini belirli bir süre kendi dışında oluşturan gelişmeler olarak yansımaya çalışmıştır. Ancak her akıl başında kişi de çok iyi biliyor ki, Fransa bu adımı atmakla tarihsel Kürt oyununa yeniden başvurmayı hedeflemiştir. Geçtiğimiz yıl Fransa kartlarını açık oynamaya başladı. Enstitüsü'ye yüksek meblağda bir maddi yardım yaparak yeniden canlandırmaya çalıştı. Yine, bu Kürt Enstitüsü eliyle, çeşitli toplantıların yanısıra bir de konferans düzenletti. Benzer bir konferansı da Paris'te Fransa Devriminin 200. yılını kutlama etkinlikleri çerçevesinde gerçekleştirmek istiyor.

Fransa'nın bütün bu girişimlerinin altında yatan nedir? Herkes de biliyor ki, bu nedenler Bayan Mitterrand'ın açıkladığı gibi, "insani" nedenler değildir. Yillardır zulüm altında olan ve ulusal kurtuluş için mücadelede geçen bir halka herhangi bir insanı yardım yapmayan Fransa, nasıl oluyor da bugünkü nedeni ileri sürerek, harekete geçiriyor? Bu yanıt oldukça açık olan bir soru. Halkımıza gerçek yardım etmek isteyenlere biz de canı gönülden katılı-

mayı bilinmesi ve kavranması gereklidir. Bu gerçegin yeterince idrak etmeyen satılmış birkaç usak, eskisi gibi ihanetlerini kolayca yürütüp, örtbas edeceklerini sanıyorlar. Halkına ihanet etme gafleti içerisinde düşüyorlar.

Bu gerçekleri gözünde bulunduran her dürüst-yurtsever Kürtistanlı ve demokratik kampları Kürd dostu kesilen kuzu postundaki emperyalizmin gerçek niyetlerini kavramakta geçikmeyecektir. Birkaç iflah olmaz usak dışında, ihanet gafleti içerisinde halkımızın hiçbir neferinin düşmeyeceği de açık olan bir durumdur.

Bu açık gerçeklere rağmen, emperyalistler yüzlerini maskelemek için büyük bir çaba içerisinde giriyorlar. İşte, en son Bayan Mitterrand'ın gezi de bu çabanın bir ürünüdür. Fransa emperyalizmi halkımızın katledilmesine onay verdienen unutmak istervesine, Bayan Mitterrand'ı kuzu postunda Diyarbakır'a, Muş'a ve Kızıltepe'ye gönderdi.

Fransa devleti, Irak faşist rejimine uçak, kimyasal gaz ve benzeri savaş silahları satarak, halkımızın katliamına katıldı. Halepçe'ye atılan kimyasal silahların büyük bölümün Fransa'dan gittiği gibi, bombaları atan uçaklar da Mirage'lardı. 5000 insanımızın katliamına, Fransa'dan ciddi tepkiyi bırakalım, kayda değer bir kinama bile gelmedi.

—Ya bağımsız Kürdistan ya ölüm!

—Kahrolsun emperyalizm ve her türden usakları!

LTTE (Tamil Kurtuluş Kaplanları) Merkez Komite Üyesi Lawrence THILAKAR:

“Halkımızın özgürlüğünü ve saygınlığını kazanmak işin savaşı veriyoruz”

Tamillerin kendi kaderlerini tayin etme ve devletlerini kurma mücadeleleri, Sri Lanka hükümetlerince yaklaşık 40 yıldır sürdürülün ve bugün Hindistan Hükümetinin de içinde yerıldığı, Tamil halkını imhayı hedefleyen şiddet ve kanlı baskınların bir sonucu olarak doğdu. Tamil halkın on yllarca süren barışçıl ve demokratik politik mücadelesi vahşi askeri baskınlarla karşılandı. Tamil ülkesi üzerindeki yoğun askeri hükümlilik, silahlı güçlerin dayanılmaz terörizmi, insanlık dışı katliamlar, toplu tutuklamalar ve zenginliklerin yoğunca tahrip edilmesi; bütün bu baskıcı metodlar Tamil halkın özgür yaşama arzusunu bastırmak, ona boyun eğdirmek ve adalet için meşru mücadeleşini yoketmek için uygulamaya kondu. Devlet terörü ve soykırımın bu şekilde yaygınlaştırılması, birlikte yaşamayı dayanılmaz hale getirdi ve sonunda ezilen Tamil halkının ayrılmaya talebini doğurdu.

Bilinmektedir ki, çağımızda ulusal kurtuluş mücadeleleri tarihi önemde addedilmektedir. Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı, bugün uğruna birçok ulusal özgürlük mücadeleleri verilen en temel ilkedir. Bu, bir halkın zedelenmiş olan kendi politik kaderini belirleme hakkını koruma ilkesi, BM sözleşmesinde de yer alan, bir halkın politik bağımsızlık hakkını garantili altına alan uluslararası bir ilkedir. Tamil ulusal bağımsızlık mücadeleleri, Tamil halkın kendi kaderini belirleme hakkı temeline dayanmaktadır.

Hindistan hükümetinin adak etnik çatışmaya bir son vermek için Jayawardene rejimi ile imzaladığı sözümona “barış” anlaşmasının üzerinden bir yılı aşkın süre geçti.

Hem Hindistan ve hem de Sri Lanka'nın anlaşmanın barış ve etnik uzlaşmayı getireceğine dair yaptıkları açıklamaya karşın, savaş Tamil anayurdunda hala şiddetlenerek sürüyor.

Tarihsel geçmiş

Seylan (şimdiki adı Sri Lanka) adasındaki Tamiller, kendi öztarihleri, gelenekleri, dilleri ve ekonomik yaşamlarıyla kaynaşmış sosyal bir bütünlük oluşturarak kendilerini bir ulus olarak şekillendirmişlerdir. Ulusun yaygın adı Tamil Elam'dır. Tamiller, M.S. 6. yüzyılda Kuzey Hindistan'dan Sinhallerin gelisinden önceye dayanan Milattan önceki dönemlerden beri adada yaşamaktadırlar. On milyonluk nüfuslarıyla egemen ulus durumunda olan Sinhaller'in ayrı bir dili, kültürü ve kendi tarihi vardır. Tarihi belgeler, adanın hem Tamil ve hem de Sinhal krallarınca yönetildiğini ortaya koyuyor. 13. yüzyıldan yabancı sömürgeciliğin yerleşmesine kadar Tamil Elam halkı kendi devlet yapısı olan yerleşik bir ulus olarak yaşadı ve kendi kralları tarafından yönetildi. Portekiziler 1619 yılında bölgeyi ilhak ettiler; ancak yine de Tamillerin geleneksel yurdu ayrı bir halkın varlığı temelinde yönettiler. Ardından gelen Hollanda sömürgeciliği bölgesel ve ulusal otonomiye dokunmadı; ancak 1833'te alana giren İngiliz emperyalizmi, Tamil ve Sinhal krallarını birleşik bir devlet yapısına kavuşturarak bugünkü ulusal çelişkilerin temelini döşedi. İngiliz emperyalist yönetimindeki bir diğer önemli olay da, Güney Hindistan'dan bir milyon Tamillinin işçi olarak getirilip adaya yerleştirilmesi ile uygunlara konan sömürgeci plan-

tasyon ekonomisinin yaratılmıştı. Tamil Elam ulusal yapısının dev işçi kitlesi, adanın zenginliklerini üreten kesim olmasına karşılık hala ırkçı baskının en kötü biçimine maruz bırakılmaktadır.

Ulusal baskının boyutları

Tamil ulusuna karşı Sinhallerin şoven baskısı 1948'de İngilizlerin devlet yönetiminin Sinhalleri yönetici azınlığa bırakmasından sonraki ulusal bağımsızlığın hemen ardından en çirkin biçimlerde kendisini ortaya koymaya başladı. Bu baskı ırkçı önyargının basit bir ifadesi değildi; fakat ulusal topluluğun gerekliliğinin aşamalı ve sistematik imhasını hedefleyen iyi planlanmış bir soykırım planydı. Bu nedenle, baskı, ulusal oluşumun değişik yapısal yönlerine; bir ulusun varoluş koşullarına, onun diline, eğitimine, kültürüne, ekonomisine ve topraklarına sürekli saldırarak çok yönlü bir hamleyi geliştirmiştir. Bu soykırım programının bir parçası olarak, devlet, Tamillerin yaşamı ve zenginliklerinin toplu yıkımına neden olan toplumsal saldırıları teşvik etti.

Bu soykırıcı baskının ilk büyük saldırısı, Sinhal yönetici sınıfının cezalandırmak istediği ve sınırsız politik gücü sahip bulunan tek örgülü proletarya olan Tamilli plantasyon işçilerine yöneltildi. Kötü bir üne sahip vatandaşlık yasalarını (1948 ve 1949 vatandaşlık kanunları) karara bağlamakla, Sri Lanka Hükümeti, bir milyon Tamilli plantasyon işçisini seçme ve seçilme hakkından yoksun bıraktı. Bu baskıcı yaptırmıştı, bu insanları herhangi bir medeni ve temel insanı hakkı olmayan, insanlıkta çıkarılmış ve vatansızlaştırılmış bir konuma düşürdü.

Tamillerin ulusal kimliğini ortadan kaldırmayı hedefleyen en kötü baskı biçimi, hemen “bağımsızlık”tan sonra başlayan ve 3 bin kilometrekarelik

Lanka Anlaşmasından bu yana, mülteci yerleştirme maskesi altında Sri Lanka Hükümeti aktif bir şekilde Tamil anayurdunda Sinhallerin yerleştirilmesiyle hızlı ve yoğun bir koloni oluşturma harekatına girişmişdir.

Sinhal şovenizmi, Tamillerin dili, eğitimi ve görevleri alanlarına derinliğine nüfuz etti. Asırı milliyetçilik ideolojisini had safhaya vardıarak, Bandaranayake adada Sinhal dilini tek resmi dil ve Buda dinini devlet dini yapma vaadleriyle 1956 yılında iktidara geldi. Parlamentodaki ilk işi, bir yasaya (the Sinhala Only Act) Tamil dilinin eşitlik durumuna son vererek Sinhal dilini tek devlet dili haline getirmek oldu. Bu gayrimeşru yasanın felaket getiren sonuçları vardı. Tamilli memurları ya Sinhalee öğrencimeye ya da işi bırakmaya zorlandı. Bundan sonraki onlarca yıllık sürede kamu kuruluşlarında iş bulma imkanları pratikte Tamillere kapatılmış oldu. Tamiller, kamu sektöründe olduğu gibi, askeri kuruluşlarda da yetkili görevlerden adım adım uzaklaştırıldılar.

Eğitim, ırkçı saldırıların geniş Tamil gençlik nüfusunu yüksek öğrenim yapmaktan alıkoyduğu katı bir alandı. 1970 yılında, “standartlaştırma” adı verilen ve üniversite kayıtları için Tamillerden daha yüksek, Sinhallerden ise daha düşük puanlar isteyen ayrımcı bir seçme sistemi getirildi. Mevcut rejim, daha öncekilerden daha ayrımcı olan ve binlerce Tamilli öğrencinin kazanılmış yüksek öğrenim haklarını inkar ederek büyük bir işsiz genç ordusu yaratın yeni bir planı uygulamaya teşvik etti.

Dil, eğitim ve iş alanlarına derinliğine işleyen ulusal baskı hamleleri Tamillere konuşan halkın ekonomik yaşamı üzerinde büyük etkiler yaptı. Otuz yıldan fazla bir süre tüm başarılı Sri Lanka hükümetleri Tamillere kampanyalarını ulusal kalkınma projelerinin dışında tutmak için bilinci

Tamil karşıtı saldırılar ve Tamil katliamı

Adada sürekli yaşanan Tamil karşıtı saldırılar, iki toplum arasındaki nefret duygularının kendiliğinden patlak vermesi şeklinde görülmemelidir. Tamillere konuşan halka karşı yönelik bütün büyük ırkçı saldırılar Sinhal rejimince büyük soykırımların bir parçası olarak planlanmakta ve teşvik edilmektedir. Bu ırkçı saldırılar, 1956, 1958, 1961, 1974, 1977, 1979, 1981 ve Temmuz 1983'te adada şiddetli anti-ırkçı isyanlar patlak verdi.

Bu katliamlarda aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu binlerce Tamillere acımasızca katledildi, milyonlarca lira değerindeki Tamil zenginliği imha edildi ve yüzbinlerce Tamilli mülteci durumuna getirildi. Temmuz 1983'ten bu yana Tamillere yönelik soykırımlar, silahlı güçlerin halkın fiziki imhasına direkt katıldığı ürkütücü boyutlara ulaşmıştır. Ordu, bir dizi planlı katliamla çok sayıda sivil öldürerek guerrilla mücadeleşine karşı bu toplu cezalandırma yöntemiyle karşılık vermektedir. Temmuz 1983'ten bu yana, yaklaşık 10 bin masum Tamilli sivil bu barbar askeri vahşet sonucu ortadan kaldırıldı.

Bu çok yönlü soykırımcı baskı Tamillerin varlığını tehdit etmektedir. Ulusal çelişkiyi kızmıştır ve kendi kaderini tayin etme, politik bağımsızlık ve devlet olma mücadeleşini tek seçenek olarak bırakmaktadır.

Federal otonomi için barışçıl kampanyalar

1956'daki “Yalnızca Sinhal Yasası” (The Sinhala Only Act)’nın uygulanması ardından Tamilli parlamentenin önerlik Tamillere için federal bir otonomi talebiyle kitle sel ajitasyon kampanyaları örgütlenmiştir. 1961'deki Satyagraha (barışçıl sabotaj) kampanyası Tamil özgürlük mücadeleşinin tarihinde büyük bir olaydı.

Bu kurallara uymama kampanyası, bütün bir halkın Sinhalleri yöneticilerin baskıcı politikalarına karşı ortak küskünlüğünü sembolize eden ve yüzbinlerce Tamillenin katıldığı ulusal bir ayaklanması dönüştü. Birkaç ay içinde bu başarılı kurallara uymama kampanyası hükümetin Tamil Elam'daki idari mekanizmasını felce uğrattı. Kurallara uymama kampanyasının başarısı üzerine alarma geçen baskıcı devlet mekanizması, hızla tepki göstererek olağanüstü hal ilanına ve sokağa çıkma yasağına başvurdu ve askeri terörizmle barışçıl sabotajları (satyagraha) geçersiz kıldı. Bu saldırgan olmayan protestocuların yüzlercesi ciddi yaralar aldı ve liderleri tutuklandı. Böylece, devlet terörizmi ezilenlerin barışçıl kampanyasını ezmeyi sonunda başardı; silahlı terör Tamillerin taleplerini bastırdı. Bu şiddetli baskının başarısı Sri Lanka devletini Tamillerin bütün demokratik-politik kampanyalarına karşı askeri terör uygulama konusunda cesaretlendirdi. Büyük

Tamil halkı kadın-erkek hep birlikte ulusal kurtuluş savaşında yerini alıyor.

Tamil Elam toprağını şimdiden yutmuş bulunan saldırgan sömürgeciliktir. Tamil topraklarının yüzbinlerce Sinhaller tarafından bu planlı işgali, Tamil ulusunun coğrafik varlığını yoketmemi amaçlayan devlet tarafından desteklenmekte ve imkan sunulmaktadır. Hint-Sri

bir politika uyguladılar. Devlet tüm ekonomik yardımları Güney'e döker ve Sinhal ulusun yoğun kalkınma programlarından sevinç duyarken, Tamil ulusu istenmeyen bir sömürge gibi dışalandı ve en kötü biçimde ekonomik mahrumiyetten muzdarip olmaya terkedildi.

sayıda silahlı güç Tamil topraklarına aktarıldı ve sonunda Tamil halkı askeri kuşatma altına alındı.

Tamil halkın ulusal kurtuluş mücadelesi

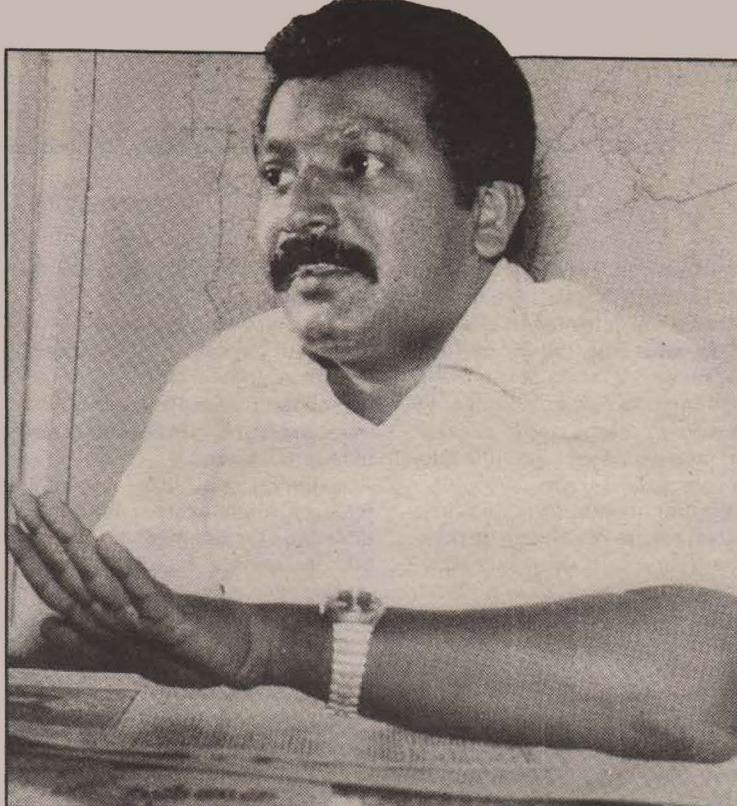
1972 yılında Sri Lanka Hükümetince kabul edilen yeni anayasa ulusal azınlıklara tanınmış olan temel hak ve ayrıcalıkları ortadan kaldırıldı. Bu kara namlı anayasa Tamillilerin siyasal yabancılışmasının koşullarını hazırlayarak iki halk arasındaki derin bağı kopardı. Sürekli bir biçimde artan ulusal baskı ile karşılaşan, en temel demokratik ve politik insan haklarından bile yoksun kılınan Tamil milliyetçi partileri tek bir hareket yaratmaya yöneldiler (Tamil Birleşik Kurtuluş Cephesi) ve ulusal bağımsızlık sorununu uluslararası kaderlerini kendilerinin belirlemesi ilkesi temelinde çözümlemeye karar verdiler. 1977 genel seçimlerinde cephe halktan kendisine ulusal mücadeleyi Tamil ana yurdunda ulusal egenlik kurma aşamasına sıçratmak için açıkça yetki vermesini istedi. Bu seçimler bir referandum karakterini aldı ve Tamilce konuşanlar ezici çoğulukla ayrılma lehine oy verdiler. Böylece Tamil siyasal yaşamında yeni bir çağ başladı ve devrimci mücadele ulusal bağımsızlığın rehberi oldu.

Silahlı direniş ve Kaplanlar Hareketi

Ulusal bağımsızlık mücadele demokratik yılın ajitasyonunda başarısızlığa uğrayıp, barışçıl kampanyalar ile yılınları seferber etme gücünü tüketicice silahlı direniş hareketi erken bir dönemde gündeme geldi. Silahlı direniş hareketi, halkımız için devrimci direniş mücadeleinden başka hiçbir seçenek kalmadığı ve vahsi devlet teröristmeye karşı başka hiçbir direniş olasılığı kalmadığı zaman, savaşım biçimini olarak ortaya çıktı ve gelişti. Silahlı mücadele, bu açıdan dayanılmaz ulusal baskının bir tarihsel ürünü, ezilen halkımızın siyasal mücadeleisinin genişlik kazanması, devamlı ilerleyişi dir. Ulusal kurtuluş hareketimiz Tamil Elam'daki silahlı devrimci mücadelenin öncü gücü, ulusal mücadelenin silahlı öncüsüdür. Bize kendi belirlememize göre, mücadelemin özgül ve somut koşullarında silahlı devrimci mücadele stratejimiz yılınların yurtsever devrimci duyguları ile işçi sınıfının bilinci arasında bağ kurmakta ve böylece de sosyalist devrim ve ulusal bağımsızlık sürecini hızlandırmaktadır.

Kurtuluş hareketimizin silahlı mücadele en geniş Tamil halk yılınlarının destegine dayanıkta ve bu yılınların Sri Lanka devletinin ağır baskısı ve egemenliğinden kurtulma yönündeki derin özlemlerini, siyasal bağımsızlık özlemlerini dile getirmektedir. 10 yıl önce başlayıp düzenli olarak gelişen gerilla savaşımıza artık halkın uluslararası kurtuluş mücadele sine döñüşmüştür.

Özgürlük mücadeleme meşruluk kazanmıştır. Kurtuluş mücadeleme bir adalet mücadeledir. Halkımızın özgürlüğünü ve saygılığını kazanmak için savaşım veriyoruz. Bu mücadelenin barışı getirmesi için savaşım veriyoruz.

LTTE örgütü lideri V. Pirabakaran

Hindistan'ın işgalini Hindistan-Sri Lanka anlaşması

Trajik çelişki şuradadır ki, barış ve adalet getirmeyi vaadeden anlaşma sonucunda, eziilen Tamil halkı korkunç biçimde açıçkmeye devam etmektedir. Hindistan Barış Gücü (IPKF) Tamil Elam'ın öncü hareketi olan Tamil Elam Kurtuluş Kaplanları (LTTE)'nın kanına susamışcasına hareket edip bir işgal ordusu rolünü oynamaktadır.

Hindistan hükümeti uluslararası diplomatik kuruluşlara gönderdiği açıklamalarda, bu anlaşmayı, bağımsız bir Tamil devleti hariç diğer tüm siyasal istemeler için gerçekleştirdiğini belirtmektedir. Oysa, şuna hemen dikkat çekmek isteriz ki, Hindistan tarafından öne sürülen bu yorum, gerçeği biliçli olarak tersyüz etmektedir.

Devrimci bir kurtuluş hareketi olarak anti-emperyalist bir politika güdüyor ve en önemlisi de dış politikada Hint Okyanusunun bir barış bölgesi ve her türlü dış müdahalelerden arınmış bir bölge olmasını istiyoruz. İşte bu bağlamda LTTE savaşçıları bu yabancı işgal ordusuna karşı kahramanca ve amansız bir savaş vermektedirler.

LTTE Elam Tamilleri'nin özlemlerini simgelemektedir ve bu özgürlük hareketi bu soylu ülkeleri feda etmeye hazır değildir. Hindistan, Tamillerin birleşik bir Sri Lanka yaratılması temelinde sınırlı birtakım ayrıcalıklar elde etmesinden yanadır. Hindistan bunun böyle olmasını kendi jeno-politik güvenliği ve bölgesel üstünlüğü için istemektedir. Bu politika ise, Hindistan hükümeti ile LTTE arasındaki anlaşmazlığın temelini oluşturmaktadır.

Hindistan bu felaketli savaşın sonucu alıcı stratejik hedefi olarak direniş hareketini tümüyle silahsızlandırmayı görüyordu için yüzeyel propaganda takrirleri ile uluslararası kamuoyunda Tamil bölgesinde seçimler gibi siyasal süreçlerin artık yerleşmeye başladığı imajını yaratmaya çalışmaktadır.

İste bu koşullarda, bizim uluslararası kamuoyunu Tamil halkın yılın savaşımı ile dayanışma ve destek olmaya çağrımızın başka bir seçene-

ğimiz yoktur. Bizim mücadeleümüz, ulusal baskıya karşı savasımız, devrimci güçlerin gericiliğe karşı; emperyalist güçlere, yeni-sömürgecilige, siyonizme ve ırkçılığa karşı uluslararası mücadelenin bütünlücyi bir parçasıdır. Her ulusal kurtuluş hareketinin kendi tarihî özelliklerini ve kendine has koşulları olmakla birlikte, bu savaşlar, insanlığın her türlü baskı ve sömürümden kurtulma mücadeleşinin bir parçasını oluştururlar. Bu bağlamda, Ta-

cavuz etmiş, Tamil ülkesinde milyonlarca rupi (Hint para birimi) değerinde zarara yol açmıştır.

Hindistan, Tamil ulusal sorununu Hindistan'daki ulusal azınlıklar sorununda olduğu gibi, "Özgür olmamak"tan daha kötü bir biçimde çözmeye çalışmaktadır. Hindistan'ın planlarına göre, "eyaletler meclisi" Tamil halkın Sinhal egemenliğine bağımlılığının temel taşı olarak ortaya çıkmaktadır. Bu planın mimarlarına göre, eyaletler güçlerini gerçek iktidarı elinde tutan Sinhal Yönetim Başkanına devredeklerdir. Şu andaki Kuzey-Doğu eyaletinin yönetici, emekli ordu yönetici Nalin Seneviratne'dir. Sri Lanka hükümeti Hindistan işgali altındaki doğu eyaletindeki referandumu açıkça sahkarlığa ve hileye başvurarak yürütmüştür. Gerçek iktidar, Sinhal yönetimi tarafından atanın eyalet yöneticisinin elindedir. Başbakanın ve halk tarafından seçilen yürütme konseyinin yetkileri eyalet yöneticiinin yönetimine bağlıdır. Eyalet meclisinin yetkileri son derece sınırlı olup, ancak pazar etkinlikleri, kooperatifler, hayvan yetiştirciliği ve rehin komisyonuluğu gibi konularda yetkiye sahiptir. Oysa tüm bu yetkiler dahi Sinhal çögünlük merkezi parlamento tarafından yürürlükten kaldırılabilecektir. Eyalet meclisi, gerçekten Tamil bölgesinde devlet sömürgecilliğini devam ettirmekten ve bunu meşrulaştırmaktan başka bir işe yaramamaktadır. Üniversitelere kabul ve iş bulma-

Sömürgeci Sri Lanka devletinin Tamil halkına yönelik soykırımla politikası kadın-çocuk ayrimı yapılmaksızın tüm halkı hedeflemektedir.

mil Elam'ın ulusal mücadelede dünya arenasındaki tüm özgürlük mücadeleleri ile aynı içeriği taşımaktadır.

LTTE, Elam halkın kutsal çırakları için, heybetli Hindistan savaş aygıtına karşı savaş vermektedir ve bu gücü silip süpürmeye kararlıdır. Hindistan ordusu 10.10.1987'den beri 6000'den fazla Tamili sivili öldürmüştür, 800 Tamili kadına te-

yayılmacı politikası, Silkim, Butan, Nepal, Sri Lanka ve Maldiv adası gibi küçük devletler karşısında takındığı tavır ile çok açıktır. Güney Asya'da hiçbir devlet Hindistan'ın bu politikası karşısında özgürlüğün, saygınlığı ve güvenliği açısından tehlikenin dışında değildir. Bu bağlamda, Tamil Elam Kaplanları'nın savaşı Hindistan güçleri tümüyle geri çekilinceye ve Sri Lanka egemenliği sona erinceye kadar sürdürmekten başka bir seçenekleri yoktur. Hindistan yayılmacılığı ve Sri Lanka şovizmi her ne pahasına olursa olsun mağlup edilmelidir. Hindistan'ın, LTTE'yi imhay ve Tamil halkına boyun eğdirmeyi amaçlayan, askeri stratejisi bozguna uğrayacaktır. LTTE askeri örgütü, bu heybetli orduyu, dünyanın dördüncü en büyük ordusu olan Hindistan ordusunu şiddetli ve gereklilik yollarca sürecek bir savaşla bozguna uğratacaktır. Kurtuluş hareketinin bir dizi başarıları Hindistan hükümetine kararlılığını ve askeri güç boyun eğmeyeceğimizi göstermiştir. LTTE kadrolarının moral gücü ve disiplini ulusal kurtuluş ordusunun yenilmezliğinin güvenceleridir. Bu yüksek düzeydeki gerilla hareketi ve bu hareketin dayandığı halk gücü LTTE'yi yenmez kılmaktadır.

Hindistan, Kurtuluş Kaplanları'nı silip süpürmeye ve Tamil halkın başına işbirlikçileri geçirmemi ummaktadır. Hindistan'ın gerçek amacı Tamil halkın ulusal bağımsızlık mücadeleini baskı altında ezmektedir. Hindistan, Tamil halkını, terör kampanyaları ve iktidardaki işbirlikçi gruplar ve toplum karışı unsurlar eliyle zinsiz köle durumuna getirmeyi amaçlamaktadır. Bu amacıyla Kuzey-Doğu eyaletlerinde askeri işgal altında seçim oyunları sahneye koymaktadır. Hindistan, eyalet meclislerinin gerçek bir güç sahib olmasını dahi istememektedir. Hindistan bu demokrasi ve seçimler maskesi ile gerçekte Tamil bölgesinde kendi egemenliğini kurmak istemektedir.

Sri Lanka hükümeti Hindistan'ın bu Tamil meclis kuruluş hamlesini ezme politikasına yardım ederek Hindistan'ın egemenliğini kurmada onunla suç ortağı olmaktadır. Sri Lanka hükümeti acıacak güçsüzlüğün bilincinde olduğundan Ada üzerindeki kontrolünü Hindistan'ın hegemonyası altında kurmak istemektedir. LTTE büyük güçlüklerle rağmen ve gelecek konusunda açık bir görüşe sahip olarak Hindistan egemenliğine karşı Adadaki kahramanca direnen tek güçtür. Uluslararası dayanışma ve destek LTTE'nin Hindistan egemenliğine karşı bu mücadele için gereklidir.

Sinhala şovenizminin olağanüstü boyutlanışı ve Janatha Vimukti Peremura (JVP)'nın aşırı milliyetçiliği açıkça bir kez daha göstermektedir ki, Adadada iki halkın birlikte tek bir devlet olarak yaşaması mümkün değildir ve Tamil ulusunun bağımsızlığı soruna tek çözümdür.

Tamil Elam Kaplanları, ulusal ve anti-emperyalist savaşın veren Kurt halk yılınlarını da dahil olmak üzere tüm ilerici güçlerin zaferine kadar emperyalizm ve ajanlarına karşı savaşını sürdürmektektir.

Metelokén Kurdi

Bü çiroka ezimandina quling ü rovi!

ÇAND • PİŞE • TORE — KÜLTÜR • SANAT • EDEBİYAT

SANAT ÜZERİNE

Materyalistler, insan iradeyle gerçekleşen olay ve olguları ele alırken doğal olarak toplumsal ve sınıfısal yönleriyle birlikte ele alıp bu temelde gerçeklerle yola çıkarlar.

Toplumsal yapının maddi koşulları, toplumun sınıfısal şekilleniği ve sınıflar arası iletişimi ve çatışmaların yaptığı etki ve yaptığı gelişmeleri gözönüne alırlar.

Yine, toplumsal yaşamda yer alan ve yaşam üzerinde önemli bir etki yapan SANATI ele alırken, sanat niçin yapılır; neden ihtiyaç duyulur; kime hizmet eder; sınıfı ilişkisi nedir vb. soruların izahı yapılmadan anlaşlamaz.

Bu temel perspektiflerden hareket ederek ben de, sanata ilişkin önceden edindiğim bilgileri, son olarak yaptığım kısa bir araştırmaya birleştirip, Berxwedan'ın Kültür-Sanat-Edebiyat sayfasında yayınlanan "Devrimci Mücadelede Sanat ve Edebiyat Etkinliği Üzerine" başlıklı konuya paralel olarak görüş ve düşüncelerimi kaleme aldım.

Kuşkusuz eksiklerim çok ve yanlışlarım olabilir. Buna rağmen konuyu ele alan değerli arkadaşların soyluocabalarına birazcık da olsa katkıda bulunabilmissem mutlu olurum.

Kendim için söyleyeyim; şu ana kadar sanat ve edebiyat konusunu neredeysse unutmuş ve bir kenara bırakmıştım. Değerli arkadaşların bu konuya açmaları ilgi ve dikkatimi çekip, konu üzerinde araştırma yapmama ve konuya tanışmama neden oldu.

Arkadaşların çalışmalarında başarılar dileyerek konuya geçmek istiyorum.

Bilindiği gibi, insan düşünün, üretim yapan sosyal bir varlıktır. Ancak insan düşününebildiği halde onbinlerce yıl doğanın verdikleri yetinerek yaşamını idame etirmekle karşı karşıya kalmıştır. Uzun süren bu doğaya bağımlılık koşulları, giderek el ve beyinin yetkinleşmesinden sonra rıki, insanlar, üretim faaliyetlerine biliçli olarak katılır. Artık insanlar doğanın kölesi olmaktan çıksam, doğanın efendisi olmaya başlarlar. Yani artık doğanın kendilere hazır verdikleriyle yetinmez, doğayı değiştirir. Ve kendi hizmetine sokabilmeye sürecine girerler.

Üretim faaliyetlerine biliçli olarak katılan insanlar, üretimde tecrübe kazanıp, belli bir bilgi birikimine kavuşurlar. Bütün bunlar toplumsal olup, yapılan ortak üretim sonucu gerçekleşmiştir. Üretim ve sosyal ilişkiler sonucunda ortaya çıkan bilgi birikimi, insanın kültürünü oluşturur. Kültür, üretim güçlerinin gelişmişlik düzeyi ve bunun üzerinde sekilinen sosyal yaşama paralel olarak gelişir. Üretim güçleri gelişikçe kültürde gelişme olmuş ve kuşaktan kuşaga aktarılarak günümüzde kadar gelmiştir.

Sanat olayı bir üretim ve kültür olayıdır. Tarihsel materyalizm bakış açısından toplumların gelişmeye bakıldığından (ki bu bilimseldir), sanatın toplumsal yaşamın bir parçası olduğu görülür. O halde, sanatın insanlık tarihi kadar eski olduğu gerçeki karşımıza çıkar.

İlkel komünal toplumda ailelik, hayvancılık ve tarım alanında çok ilkel tarzda da olsa üretim yapılır. Burada her ne kadar doğanın ağır baskılara ve üretim güçlerinde gerilik varsa da, sınıflar, sınıf baskıları ve üretim güçlerinin önünü tıskayıp (iradi) bir

etken yoktur. Üretim ve paylaşım ortak olup, yaratılan her değer tüm topluluğa hizmet içindir.

Geri ve ilkel maddi yaşamını iyileştirmek, daha yaşanılır kılmak için, insan, pratik faaliyetlerine çeşitli biçimler verecek maddi ve ruhsal duygularını, görsel ve duygusal yönden güzelleştirerek yansıtmıştır. Örneğin, ava gitmeden önce, totemleri etrafında yaptıkları dans ve ayinler, bir tempoda çıkartıkları seslerle, avını hazırladıkları tuzağın üzere sinevmeleri ve bütün bunları resim olarak kaya duvarlarına çizmeleri bir sanat veya sanatın ilk çekirdeği olarak görülebilir.

İnsanlar maddi yaşamın olanaqları içinde gelişir, güçlenir ve yoğunlaşırlar. Yani hiçbir insan, toplumsal yaşamın ne gerisinde üretim yapıp düşünebilir, ne de ilerisinde. Ancak insan düşünün bir varlık olarak her zaman kötüyü, çırkıni ve geriyi reddetmiş; iyiye güzeli ve ileriye arzulamıştır. İnsan, haksızlıklardan tiksinir, özgürlükten hoşlanır. Sanata yansyan aslında, bu arzulanan yaşamın estetiğidir. Demek ki estetik, son çözümlemeye, insanın dünyayı dönüştürme sürecinin yasalarını saptar. Estetigin düşünsel yanı, maddi yanından ayrılamaz. Bunun bileşimi sonucu sanat olayı ortaya çıkar. Böylece sanat toplumsal yaşamla içe içe girip, yaşamın kopmaz bir parçası haline gelir. Toplumun yaşamı anlamlılaşır ve daha çekici bir tarza bürünür.

Sanatın gelişimi, toplumsal gelişmişliğine veya toplumsal gelişmenin önünü açmasına bağlı olarak olur. Önü tıkanan hiçbir olayın da geliştiği görülmemiştir. Ki hiçbir olumsuz koşul toplumsal ilerlemenin önünü kesip durduramaz. Ancak önüne ket virüllebilir, gelişmesini geciktirebilir. Ama sonuca mutlaka tıkanmadı bir gedik açılır ve ilerleme başını alır gider. Örneğin, önüne baraj dikilen bir akarsuyu düşünelim; baraj akan suyu durdurur. Ama aynı zamanda da suyun birikimini sağlar. Biriken su bir gün ya aşar, ya barajı yıkar, ya da mutlaka bir yerdən sızar ve giderek yatağını genişletir. İstediği kadar barajın duvarı güçlendirilsin ve duvar yükseltilsin bu böyledir. Tipki toplumsal olaylar gibi...

Toplumsal olaylarda da, istenildiği kadar gelişmenin önü kapatılsın, vahşetin dozu artırılsın, mutlaka yeni ve ileri olan eski ve geriye galebe gelecektir.

İyiye, güzele ulaşmak isteniyorsa (ki hiçbir insan isteyerek kötü yaşamı arzulamaz) tıkanan toplumsal gelişmenin önünü açmak için bilincili bir mücadele vermelii ve iradi bir birliği sağlamalıdır. Yani nasıl olsa gelişme olacak deyip, yerinde oturarak evrime bir anlayışa girilemez.

Gerçek olan sudur; amaca varılmak isteniyorsa pratik mücadeleye girilmelidir. Aksi takdirde "kıyamet kopar." "Kıyametin koptuğu" yerde kişi, sınıf ve toplum batar. Tarihte böylesi durumlara düşen, veya yurtlarından edilen birçok halka rastlanır.

Sınıflı toplumlarda ileriye yönelik her türlü mücadele biçimini sınıfaldır ve amaç, en iyi bir şekilde yaşamaktır. Ezilen sınıf için olduğu gibi, ezen sınıf açısından da böyledir. Sömürücü egemen sınıfın ne kadar obur olduğunu biliyor. Kazancı ne kadar çok olursa yine az bulur. Ortalıkta ne varsa hepsini ister. Her şey benimdir, herkes ba-

na çalışın der. Türklerdeki; "Rab bana hep bana" deyimi burdan gelir. Herkesin ona çalışmasına gözü halen doymaz, Rab (allah) da bana çalışın der. Yine de mutlu değildir, dünya da bana olsun der. Ve dünyayı kazanmak için savaşır. Konunun dışına çıktıığım için okuyucudan özür dilerim.

Sınıflar ortaya çıktıktan sonra, sınıfısal iletişimi ve çatışma da meydana gelir. Varolan iletişimi ilk etapta cılız, zayıf gözükse de kendi içinde çok yönlü iletişimi barındırmaktadır. Ekonomiden siyasete, kültürden sanata kadar çok yönlü kavgaya başlar.

İlk sınıfı toplum olan köleci toplumda, köleci servetlerini çoğaltmak için olmadık yol ve yöntemlere başvururlar. Ki bu toplumda kölenin kendisi bir üretim aracıdır, ve aynı zamanda sahibi için bir servettir.

Toplumun coğullugunu oluşturan köleler kendileri için ne bir ideoloji, ne bir politika, ne bir sanat ve ne de herhangi bir şey üreticek durumda değildir. Tüm direniş görenekleri tıkanmış, bağımsız gelişmesinin önü engellenmiştir.

Atomuna kadar parçalanma

ve sömürünün olduğu bir topluma, üretim değerleri üzerinde, adil bir paylaşımından sözedilemez.

Hakça paylaşım olmayınca insanlar gönüllü ve severek üretim yapmaz.

Ve giderek her türlü üretimde (sanat da buna dahildir) bir durgunluk baş gösterir.

Gelişmenin olmadığı bir ortamda da

kaos, bunalım ve her türden kişiliksiz insan tipleri şekillerin.

Böylesi bir ortamda yaşamaya mahkum edilen bir halktan, halk sanatı diye bir şey beklenemez.

Cünkü bunalımın yaşandığı dönenler hakim sınıf (sömürücü) ideolojisinin egemen olduğu dönenlerdir ve bu arada bireycilik, ailecilik, kişisel düşmanlık, davranış vb. durumlar söz konusudur.

Diger yandan, sanat olayını toplumsal değerlerin estetik formasyona kavuşturulması olarak değerlendirilecektir.

bireyci düşüncenin hakim olduğu, bunalımlı bir ortamda, bıralımlı topum için sanatla uğraşmayı, onun için düşünmek bile pek nadir olur.

Burada birey daha çok beslenme, giyinme vs. günlük yaşamını sürdürmekle meşguldür. Yani sanatla uğraşacak ne zamanı var, ne imkani var, ne de buna ortam müsaittir. Her seyden önce sanatın gelişip serpilmesi için, asgari de olsa bir zeminin olması ve önünün açılmış olması gereklidir. Bu konuda Parti Önderliğimizden yapacağımız bir alıntıyla konuya aydındık getireceğiz.

"... Bize devrimci faaliyet aynı zamanda devrimci sanatın da yaratılmasının zeminidir. Devrimci faaliyetin gelişimi, devrimci sanatın doğusunu garantileye alır... Onun ortamını oluşturur. Ve ortamı biraz da koruduğu için sanat türleri gelişir. Yani sanatla devrimci görevler arasındaki ilişki çok sıkıdır.

Halk sanatı halkın dile gelmemidir. Halkın duyarlılığı etkinliklerinin tekrar duyarlı hale getirilmesidir. Göze-kulağa-düşünceye-ruha kavuşmasıdır da diyebiliriz..."

Göründüğü gibi, maddi olarak, ruhsal olarak ve düşünsel olarak halkın tutunabileceğini bir dali, bağlanabileceğini bir yerinin olması şarttır. Bu nedir? Bu vatandır. Bu onun vatanını sevmesi, bağlı olmasıdır. Gelişmeye açık bir yolun olmasına istem. İşte ne zamanki ki-

şı veya halk, bu oglulara inanıp bağlıdıysa, onu ruhta ve düşündede yaşıttıysa, o zaman atılacak her adım ve söylemeyecek her söz toplumsal olur. Dolayısıyla güzel ve sanatsal olur. Halk sanatında yurt sevgisi, toplum sevgisi kesinlikle temel alınır.

Bilindiği gibi, ilkel komünal toplumun sonlarında barbarlık dönemine girilir. Bu dönemde kabile, aşiret vb. topluluklar arasında yoğun çatışmalar, kavgalar ve birbirlerini köleleştirme dönemi yaşanır. Üretim güçlerinde durgunluk, toplumda kaos ve bunalım vardır.

Ne zaman ki bu bunalımlı dönemin aşıldıysa, halkın yaşamasına, (yerlesik yaşama, köleci de olsa) gelir.

Topluma egemen olan sömürücü güç, köle sahipleri iktidarınu güçlendirip pekiştirmiştir ve önemli oranda bir rahatlığa kavuşmuştur.

İşte sanat denen olay, gerçek anlamda bu dönemde itibaren başlar ve anlama kavuşur.

Sınıflı olan köleci toplumun ilk

evrelerinde üretim güçlerinden gelişip serpilme durumu vardır. Ama her türlü gelişmeye, egemen gücün denetiminde ve ona hizmet temelinde gelişir.

Bu gelişmelerin bir parçası olan sanatta da gelişmeye olur. Sanat olayına yönelik düşüncesi tamanen köle sahiplerinin ürettiği düşüncelerdir. Buradaki amaç; iktidarlarını güçlendirmek, sınıf çıkarlarını uzun vadeli kılmaktır. Ve böylelikle emekçi kesimlerin hayallerinde başka dünyalar yaratıp, kendilerini güvenceye almaktır.

Kral tanrılar, çok tanrılı din ideolojileri halkın yaşamına damgasını vurur. Gelişirken sanat ve sanatsal çalışmalar bunlar tarafından kendi çıkarları için yapılır.

"Köleci toplumda bir avuç köle sahibi arasından da çıkışalar, bireyler son derece önemli gelişmeler sağlarlar. Kendilerinden sonraki toplumun gelişiminde önemli roller oynayacak olan üretim güçleri, devlet aygıtı, bilimler ve sanatlar geliştirilir. Egemen sınıfın gelen bir avuç azınlık tüm bu işlerle uğraşır. Ancak toplumun maddi ve entellektüel üretiminin egemenlik altına alan köle sahipleri sınıfı, ezilen sınıf ve tabakaların entellektüel gelişmelerine ket vurdu.

Köleci toplum özellikle Yunanistan ve Roma'da doruğa çıkan görkemli sanat eserleri, astronomi, matematik, felsefe, hukuk vb.

alanlarda üstün bir uygarlık yaratmasına rağmen, yine de başta köleler olmak üzere, ezilen sınıf ve tabakaların yeteneklerinin mezarlığıydı."

(Kürdistan'da Küçük Sorunu Devrimci Militanın Özelilikleri ve Parti Yaşamı, sayı: 30)

Halkın maddi ve ruhsal durumu ise, hayal ettikleri, arzuladıkları dünyaya ulaşmak ve orada rahata kavuşturmak istemi biçimindedir. Tanrı krala, heykel tanrılarına tapmış; her türlü hizmeti ve ibadeti, saygı törenleri ve merasimleri yaparken aslında hayal ettiği ortama kavuşturmak için yapmıştır. Hatta, hayal ettiği yaşamı sık folklor, müzik, resim gibi sanatsal nitelikli çalışmalarla dileyerek ruhsal dünyasını renklendirmiştir.

Bütün bunlar ruhen de olsa, mevcut yaşamalarını biraz daha yaşınlırmak istemeyi sağlamak içindir. Fakat bir türlü hayal ettikleri cenneti bulamazlar. Hele hele ü-

retim ilişkilerinin giderek gericiliği, insanların aslanlara parçalatıldığı, yaşamın çekilmek olduğu bir dönemde, her alanda olduğu gibi sanat alanında da bir duraklama yaşanır. Ne zaman ki daha iletiri ortaya çıksam, gelişmenin öünü açma ve bu yönlü mücadeleye koyulduysa, iste o zaman sanatta da bir gelişmenin olduğunu görüyoruz.

Feodal beylerin öncülüğünde oluşan yeni düzen, feodal devlet biçiminde şekillenir. Burada da sanat ve her türlü üretim, devlet erkini ellerinde bulunduran, padışah, kral ve derebeylere hizmet temelinde gelişir. Mimari yenden mükemmel birer sanat eseri olan saraylar, şatolar, kilise ve camiler, sanat yönünden bugün bile göz kamaştıracak güzelliktedir.

Bütün bunların kimler için ve hangi amaçla kullanıldığı bilinir. Edebiyat, müzik ve folklorada önemli gelişmeler sağlanır. Örneğin; İslamiyet ilk ortaya çıktığında, edebiyata ağırlık verilir. Köleciğe karşı toplumsal birliği sağlamak için sanatsal çalışmalar yoğun bir ihtiyaç vardır. Mimari yenden mükemmel birer sanat eseri olan saraylar, şatolar, kilise ve camiler, sanat yönünden bugün bile göz kamaştıracak güzelliktedir.

Sınıflı olan köleci toplumın ilk evrelerinde üretim güçlerinden gelişip serpilme durumu vardır. Ama her türlü gelişmeye, egemen gücün denetiminde ve ona hizmet temelinde gelişir.

Gelişirilen müzik ve folklor yine feodalmeye hizmet temelinde gelişir. Örneğin; tarlada çalışırken koro halinde söyleyen müzik, emeğin verimini artırmada önemli bir rol oynamıştır. Yine müzikte dile gelen tüm sözler, hep ağızı methodi ve onun güçlü olduğunu gösteren anımlarla doludur. Ama her seye rağmen tüm bunlar her ne kadar emekçilerin maddi yaşamında köklü bir değişiklik yaratmıyorsa da, manevi yönünden yaşamaları renklendirmiş ruhen de olsa onların yaşamaya başlamalarını sağlamıştır.

Daha sonra üretim ilişkilerinin gericileşip üretim güçlerinin ilerlemesinin engellendiği feodal toplumun sonlarına doğru toplumda kaos ve bunalım doruğa çıkar. Avrupa feudalizminin koyu bir şekilde yaşadığı, halk adına söylenen tek bir sözün, atılan ufak bir adımın engizisyon mahkemelerinde acımasızca yargılanıldığı bilinir.

Artık üretim ilişkilerindeki gerililik, sanat vb. toplumsal dinamiklerde tıkanmalara yol açar. Ta ki toplumun bağlarından yeni üretim ilişkileri filizlenene kadar bu böyle devam eder.

Yeni filizlenen üretim ilişkilerinin içinde sanatın tohumları ekilir. Ve ilk dönemlerde bilinen rönesans dönemi yaşanır.

Bu dönemde sanatta önemli gelişmeler katedilmiştir. Özellikle edebiyat, müzik ve folklorun yanında tiyatro sanatı da bu dönemde sistemleştirilerek ileri düzeye vardırılmıştır.

Bütün bunlar yapılrken, yeni güçlenmeye olan burjuva sınıfının denetimi ve eliyle yapılmaktaydı. Feodalizmin ağır baskısı koşullarından, koyu karantık ortamından kurtulup, biraz daha özgür ve daha aydınlatır bir ortama kavuşturmak için yapılmıştır. Hatta, hayal ettiği yaşamı sık folklor, müzik, resim gibi sanatsal nitelikli çalışmalarla dileyerek ruhsal dünyasını renklendirmiştir.

Bütün bunlar ruhen de olsa, mevcut yaşamalarını biraz daha yaşınlırmak istemeyi sağlamak içindir. Fakat bir türlü hayal ettikleri cenneti bulamazlar. Hele hele ü-

Kapitalizmin ilerici olduğu dö-
Devamı 19. sayfada

Sanat üzerine...

Başteraftı 18. sayfada nemde birçok ünlü ressam, müzick ustaları; Viktor HUGO ve Balzac gibi ünlü edebiyatçıların ve sanatçıların yaşamadığı bilinir.

Sınıflı toplumların sonuncusu olan kapitalist toplumda giderek sermaye birikimi sağlanır ve egenmen sınıfı olan burjuvazi, ilk dönemde ulusların yaratıcısı ve önderi durumundayken bu sefer halkların yok edilmesinde önder rolü üstlenir. Ve gerici, çağdaşı bir konuma düşer. Ancak buna karşı oluşan ilericileri çağdaş işçi sınıfı, kendi sınıf bilincine varmış, kendisi için mücadele ve kurtuluş yolunu bulmuştur.

İşçi sınıfının savaşımı, nihai olarak sınıfsız, sömürgeci, her türlü kötülükten ve her türlü çirkinliklerden arınmış, tertemiz, güzel bir dünya yaratmak içindir. Onun için, yaptığı her hareket, verdiği her türlü mücadelenin özü ve biçimini böyle güzel bir dünyaya ulaşmak içindir. Dolayısıyla, özü böyle olan bir mücadelenin, sanatsal yönü de çok ileri düzeyde olur. Artık halkın tarihten beri arzuladığı ama bir türlü ulaşamayıp, hep hayalinde yaştığı dünyaya varmanın yolu ve ortamı doğmuştur.

Bu dönemlerde işçi sınıfı önderliğinde dünyadan birçok yerinde halk savaşı verilmiş ve halk savaşının teorisini ve pratiğini bir sanat haline getirilmiştir. Öyle bir sanat ki, her yanı özenle işlenir ve yaşamın kendisi sanatsal olur.

Üretim güçlerinin önünün sınırsız olarak açık olduğu, insan unsuruna verilen önemin had safhada olduğu ve her şeyin insanın mutluluğu için olduğu komünist toplumu, konunun fazla uzamaması içini yazmaya gerek görmedim.

Biraz da Kürdistan toplumunda sanatın gelişimine bakmakta yarar vardır.

KÜRDİSTAN TOPLUMU

Köleci Asur İmparatorluğunun

yıkılmasından sonra, Medler 60-70 yıl kadar bağımsız kaldığında, yaşamın çeşitli alanlarında nice bir takım gelişmeler katetmişler. —Toplular tarihinde 60-70 yıl çok kısa bir zaman sürecidir.—

Perslerle girişilen savaşta yenilgiye uğrayan Medler ve daha sonra devamı olan Kürüler o zaman bu yana sürekli yabancı güçlerin işgal ve istilasına maruz kalmışlardır.

Sırasıyla ele alacak olursak, Persler, Ermeniler, Helenler, Romanlılar ve Bizanslılar gibi köleci devletler, daha sonra da Araplar ve Osmanlıların istila ve işgal olayları olmuştur. Adı geçen işgalci güçler Kürdistan zeminini kendileri için bir savaş alanı haline getirmiştir. Kürdistan'da onylarca aralıksız süren yabancı devletlerin birbirleriyle savaşları olmuş. Kürülerin yarattığı tüm değerler talan ve yağma edilmiştir. Kürler, düşmana köle olmaktadır ve düşman çizmeleri altında çiğnenmektense dağlara çekiliş doğa koşullarının her türlü zorluğuna rağmen yaşam kavgası ve rirler.

Arapların gelişen her ne kadar köleciliği tasfiye ediyorsa da, Kürlerin 200 yıl kadar kopkoyu, karanlık bir ortamda yaşammasını da beraberinde getirmiştir.

Görülüyorki, yaşamın çekilmek olduğu, yaratılacak herhangi bir değerin her an viran olacağı kaoslu bir ortamda, Kürlerin sanat yönünden bir gelişme sağlamaları mümkün değil.

Ancak 11. ve 16. yüzyıllar arasında Kürdistan'a yönelik dışarıdan gelecek herhangi bir tehlke yoktur. Ve bu dönemde Kürler için bir rahatlama, bir gelişme dönemi olur. İşte bu dönemde üretimdeki gelişmeden tutalı da devlet örgütlenmesine kadar birçok alanında gelişmelere rastlanır. Sanatsal çalışmalarla ağırlık verilir, egenmen olan feodal beylerin çıkarına hizmet temelinde de olsa bu yönlü

bir faaliyetliliğe girilir.

Toplumsal gerçekliğimize baklığımızda, Kürlerde yazı dilinin gelişmediği bilinir. Onun için Kürlerde Kür diliyle yazılmış yazılı edebiyata ve herhangi bir esere rastlamaz. Daha çok sözlü edebiyata ağırlık verilmiştir. Sözlü edebiyatla dile getirilen hikaye, masal ve halk türküleri, baştan başa feodal beyleri methedici temalarla doludur. Bugün bile klasik müziğini dinlediğimizde, söylenen her parça, "Aga otu ağayı, Tu miré miray, tu meziné heft gündayı..." (Ağam sen ağasin, sen beylerin beyisin, sen yedi köyün büyüğüsün) türünden sözleri duymak mümkündür. Açık ki, işlenen, ağanın güçlüğü ve büyülüdür. Yine, anlatılan her masalda, bir yandan bir ağa kötü gösterilir, diğeriye iyi gösterilir.

Maddi olarak egemen gücün çıkışları doğrultusunda kullanılıyorsa da, köylü de bundan hazzıduymuş; ruhsal olarak yaşama bağlanıp, ağanın himayesinde kendisini nispeten mutlu hissetmiştir.

Kür toplumunun gelişme gösterdiği bu dönemde Feqiyé Teyrani gibi halk ozanlarının, Ahmed Xane gibi edebiyat alanında sanatsal değerler yaratıcı ozan ve edebiyatçıların yetiştiği bilinir. Bugünkü zengin folklorumuzun tarihi, Kürlerin gelişme gösterdiği 11.-16. yüzyıllar arasındaki dönemde dayanır. O günden buyana Kürler, müzik ve folklor sanatsal bir tarzda birleştirerek, estetik bir güzellik verip yaşamını renklendirmiştir.

Daha sonra Kürdistan'a yönelik Osmanlı saldıruları ve TC'nin sömürgeciligi, Kürleri yine karanlığa boğmuştur. Yaratılan tüm değerler tahrip ve talan edilip; kalanları asimile edilerek, toplumsal birleşmede rol alan tüm direnme öğelerini boğma ve yoketme başarılmıştır. Bilindiği gibi, kültür-sanat gibi halkın toplumsal

Antep'te, Urfa'da eşlik etmek için ülkeye yoldaşlığından nihayet mücadele alanlarına ulaşmışlardır. Ancak ihanet bir kez daha pusadayı. Sömürgecilerin madalyalı övgüsüne mazhar olmuş, alçaklıktan sınır tanımayan faşist bir köyün sakinleri tarafından ihbar edildiler. 25 Mayıs 1987 günü sömürgeci güçlerle girişikleri büyük bir çatışmadı son mermilerine kadar savaşıp saatlerce direndikten sonra şehit düşüller. Son nefeslerinde yine direniş çağrı, yine Partiye ve halka bağlılık vardı. Mustafa yoldaş, beraberinde bulunan dört yoldaş ile birlikte Adiyaman topraklarını bir kez daha kanla sularken; geride kalanlara çağrısını tekrarıyor: "Düşmanın oyularını boş bırakın; ulusal kurtuluş ve bağımsızlık mücadele saflarında yerinizi alın; şehitlerin kanını yerde bırakmayın!"

Bu çağrı bize, size, hepimizdir! Şehitlerimizin çağrısına kulak verelim! Onları intikam yeminim yapalım! Düşmandan binlerce yıllık kölelik tarihimiz intikamını alalım! Onların dillerinde yarınlık kalan türküyü biz tamamlayalım; hep bir ağızdan haykıralım: Kanınız yerde kalmayacak! Adınız Bağımsız, Birleşik, Demokratik Kürdistan'ın semalarında sonsuza dek yankılanacak!

değerlerinin birleştiği oğular, direnişin önemli bir halkasını oluşturur.

1970'lerin ortalarına gelindiğinde, Kürdistan ve Kürtlik adına hemen hemen hiçbir şeyin kalmadığını görürüz.

Butarıthen itibaren Partimizin tohumlarının atıldığı ve her türlü tahrifkarlığı karşı giderek gelişip yükselttiğini biliyoruz. Mücadelemin gelişmesiyle birlikte sanatsal alanındaki çalışmaların gelişliğini ve giderek önlüğün açılağı bir ortam ve dönenme hızla gireceğimizi şimdiden görmek, kahin olmayı gerektirmez.

Artık geleneksel halk kültür ile çağdaş sosyalist kültür giderek birleştirilip kaynaştırılmaktadır. Mücadele gelişmişce sanat ürünlerinin (muzik, folklor, edebiyat vb.) önü açılamaktadır. Toplumsal birleştirici özelliği olan sanat ögesi, halkın benliğine-ruhuna kazandıkça ve özenle işlendiği zaman, ulusal bütünlük sağlanır. Ve ulusal kurtuluş için —devrim için— düşmana karşı önemli bir silah olur. Devrimci mücadele sanatının önü açar, ortamını hazırlar. Ortam hazırladıkça, sanat gelişir ve mücadeleyi besler. Çünkü halk her alanda maddi zorluklardan kurtulmak, arzuladığı güzel yaşama kavuşmak için, tüm direnme öğelerini harekete geçirir. Yeteneklerini yoldaşın. Parti Önderliğinin: "... Sanat, halkın dile gelmesidir..." sözü konumuzu aydınlatmaktadır.

Bugün ülkemde halk toplumunun ayağa kalkmıştır. Ama, ayağa kalkıp tüm yeteneklerini harekete geçirmesinin önü açılmıştır. Ve bu süreçte, sanat alanında büyük gelişmelerin olacağı açıklıdır. Tarih ve toplumbilim, bize bunu kanıtlamıştır. Daha şimdiden mücadeleümüz sanat alanında hatırlısayılır derecede bir aşamaya varlığını kabul etmek lazımdır. Diyarbakır zindan direnişçiliği, en iyi bir şekilde nakşedilen bir sanattır. Zindanda edebiyat alanında da öneşimi ilerlemenin olduğunu bilinir.

Yine Partimizin mücadele döneminde, folklor, müzik ve edebiyatta meydana gelen sanatsal etkinlikler önemli boyutlara varmıştır. Ayrıca yaratılan çağdaş halk sanatının yanında, birçok devrimci halk sanatçısı da yetişmiştir. Halk sanatını kendi vatanında, mücadelemin özgür ortamında ve daha güzel bir şekilde geliştirmek için yola çıkan; bu uğurda hayatını feda edecek kadar kararlı ve inançlı davranışın ulusal kahraman ve gerçek halk sanatçısı SEFKAN yoldaşın mücadele ortamında yetiştüğü bilinir.

Hasan

Komutan Mustafa ÖMÜRCAN...

Başteraftı 2. sayfada ce kararlı giderken, yanlışlıkla düşen yoldaşlarını eğitip aydınlatmadı ise büyük bir duyarlılık ve çaba sergiliyor.

Mustafa yoldaş, Antep, Maraş, Urfa, Adiyaman alanlarını kapsayacak mücadele alanına yönelikmeden önce, bu alanları tüm yönleriyle bilince çıkarıp devrimci hedefler programına ulaşmak için grubuya birlikte yoğun bir çaba içinde bulunuyordu. Bir yandan grubunun eğitimle uğraşıyor, diğer yanından da gidecekleri alanın özelliklerini araştırıp tartıyor; mücadeleye nereden ve nasıl başlayacaklarının planlarını yapıyor ve ulaşacakları örgütSEL hedefleri çizip eylem hedeflerini saptıyordu. Bu faaliyete bütün grubu katıyor, alanı tanıyan grup dışından arkadaşlarını da fikirlerini alarak en zengin sonuçlara ulaşma çabası içinde bulunuyordu.

Mustafa ÖMÜRCAN yoldaş özellikle Pazarcık insanların mücadeleye çekilmesi üzerinde kafa yoruyor; düşmanın özel politikalarla yönelik bu alandaki politikalarının boş çıkarılıp bu alanın ulusal kurtuluşun sağlam bir kaleşi haline getirilmesi gerektiğini derinden hissediyor. Şöyle konuşuyordu Mustafa yoldaş: "Geçmişte yurtseverlige önemli oranda yabancılığın yaşandığı bu alanda 1981 yılında Besey A-

NUŞ, Battal EVSAN, Ahmet ATLAN, Abbas DOLDUR, İsmet ÖMÜRCAN gibi devrimcilerin sergilediği direniş bir direniş geleneği yaratı. Bu geleneğin gelişirmeli, yaşatmalıyız. Bu alana hakim kılınan edilgen, pasif, sunlu, zayıf kişiliği parçalamalı; militant PKK'lı tipi mutlaka yaratmalıyız. Bunun için ise, her şeyleden önce kendimizden başlayıp güçlü bir örnek olmalıyız. Ancak böylesi olumsuz, zayıftıplerin bu alan kitlesi üzerinde yaratıldığı tahribatlar bertaraf edilebilir ve kitleler direniş çizgisini etrafında örgütlenirler. Ayağa kaldırılabilir. Ancak böylece düşmanın bu alanı Türkleştirme, ulusal kurtuluş mücadelede koparma planları boşça çıkarılabilir."

İste Mustafa ÖMÜRCAN yoldaş mücadeleye böylesine yüce bir ruhla yaklaşıyor ve sahip çıkyordu. Kürdistan'ın bağımsızlığı ve özgürlüğü için oynaması gereken rol çok iyi bilince çıkarılmış bulunuyor; buna layık olmanın kavgasını veriyor. Biliyor ki, O sadece bir şahıs değildir; şehitlerin direniş bayrağını taşıyıcısıdır. Ve bu bayrağı düşürmeden yükseltmenin yeni ellere ulaşmanın sorumluluğunu taşımaktadır. Mustafa yoldaş 1987 Mayıs'ında, sorumluluğunu üstlendiği bir grup yoldaşla birlikte, Botan'ın türküsüne Maraş'ta, Adiyaman'da,

İddianame FAC savcılığına...

Başteraftı 10. sayfa aynı ahlaksız araca sarılıyor. Türk faşizminden yalancı şahit alıyor. Aslında bu uygulama Gestapo yöntemi. Dimitrov (1933) davası bilinir. Gestapo bu konuda o kadar uzman ki, Yahudi kıymında bile Yahudi alacaklar kullanılıyor...

Bir Nusret Aslan, bir Hasan Dogan kimdir? Hangisi PKK üyesi? Savcı ilkini PKK-MK yedeği yapıyor. Anlaşan bunalı yetmiyor, yalanlar ortaya çıkıyor, SAPO'dan yenilerini devralıyor... Hem de yargılama gürvencesi vererek.

Bunlar da yetmiyor, piyonlu siyasal maske altında yapanlar bulunuyor. Komkarlılar gibi... Hangi PKK'lı ya daaklı başında Kürdistan yurtseveri, Alman emperyalizminin mahkemesinde kendini halkın özgürlüğüne adayan insanlaraleyhine ifade —hem de yalan— verir. Ölüm pahasına da olsa asla. Ama bu alacaklar veriyor.

7— Bireysel suçlamalar bölgüsü. Bu bölüm açmayı birakıyorum. Zira sayfa olarak sizmaz. Tüm iddialara da malik değilim. Fakat çerçeve şu; ilk altı başlık altında sergilediğim mantık doruğa çıkarılıyor. Bir çok örgüt kuruluyor; tümü

Partimizin insana kazandırdığı kişilik sanatsaldır. Kişinin düşünmesi ve ruhunun temiz olmasıdır. Zaten sanat, bir şeyin kabusa-sabaşylarından arındırılıp, özünün biçimlendirilip güzelleştirilmesi olayıdır. Şehitlerimizin son nefeslerine kadar, Partiye ve Parti Önderliğine ne kadar bağlı olduklarını, bu konuda ruhlarının temiz katıksız olduğunu biliyoruz. İşte bu ruhun yaratılması ve bu düşüncenin yaşamda maddeleşmesi, sanatın da kendisidir.

Bütün bunlar halkın yaşamını yaşanır hale getirmesi içindir. Yani düşman halkın hangi değerini, halk da o sahada ona karşı savaşır geliştirir. Bütün bunlar bir savaştır. Halkın tüm yeteneklerinin bir noktada birleştirilip, en iyi, en güzel bir şekilde konuturulmasının kendisi, gerçek anlamda sanat kendisidir. Parti Önderliğinin: "... Sanat, halkın dile gelmesidir..." sözü konumuzu aydınlatmaktadır.

Bugün ülkemde halk toplumunun ayağa kalkmıştır. Ama, ayağa kalkıp tüm yeteneklerini harekete geçirmesinin önü açılmıştır. Ve bu süreçte, sanat alanında büyük gelişmelerin olacağı açıklıdır. Tarih ve toplumbilim, bize bunu kanıtlamıştır. Daha şimdiden mücadeleümüz sanat alanında hatırlısayılır derecede bir aşamaya varlığını kabul etmek lazımdır. Diyarbakır zindan direnişçiliği, en iyi bir şekilde nakşedilen bir sanattır. Zindanda edebiyat alanında da öneşimi ilerlemenin olduğunu bilinir.

Yine Partimizin mücadele döneminde, folklor, müzik ve edebiyatta meydana gelen sanatsal etkinlikler önemli boyutlara varmıştır. Ayrıca yaratılan çağdaş halk sanatının yanında, birçok devrimci halk sanatçısı da yetişmiştir. Halk sanatını kendi vatanında, mücadelemin özgür ortamında ve daha güzel bir şekilde geliştirmek için yola çıkan; bu uğurda hayatını feda edecek kadar kararlı ve inançlı davranışın ulusal kahraman ve gerçek halk sanatçısı SEFKAN yoldaşın mücadele ortamında yetiştüğü bilinir.

Hasan

PKK-Avrupa Merkezi sayılıyor, güvenlik örgütü yapılmıyor ve tutuklanan herkes bu örgütlerin yönetici yapılıyor. Birbiriyle ilişkisi olmayan olaylar ve bitmiş davalar birleştiriliyor, binlerce yasal dernek kağıdı, normal gazete yazısı, şahsi bir fotoğraf bile suçlayıcı bir belge olarak sunuluyor... Alman yasaları Alman sınırları içinde geçerli. Fakat bize karşı böyle değil. Savcı, FAC dahilinde bir eylemimize rastlamamış ki, Lübnan'a, İran'a, Irak'a, Türkiye'ye ve Kürdistan'a atılıyor. Buralarda eylem yaratıyor ve suç unsuru yapıyor.

Bunlar FAC savcısının iddianamesinin çerçevesi. Yalan, kin ve kompli. Ahlakidegeri var mı? Elbette yok. Hukuki geçerliliği var mı? Elbette yok. Eğer, savcının mantığında hukuki geçerlilik aranacaksa, Hitler'in ve Gestapo'sunun dat katliamlarının bir hukukuvardır.

Şimdi sormanın sırasıdır: Dava kimin adına ve kimler tarafından hazırlanmıştır? İddianameyi FAC savcısı mı, yoksa faşist Türk sömürgeciliğinin savcısı mı hazırladı?

Selahattin Çelik

18 Nisan 1989

Hilpişkîna me ya Biharê li bilindahîyan YEKÊ GULANÊ BI LIVBAZIYAN PÎROZ BÛ

*Destpêk di riçela dawi de
bo niximandina pêşveçûnan ji tev di avê
de cûn û nekarin tişteki bikin.*

Hilpişkîna me ya Biharê berdewam
dike, ku li welat û derveyi welat posi-
deyên mezîn dabigirine. Lîdanênu ku li
yekîtiyên artêşa dagirker, endamên hê-
zén taybeti û jêmâyên parêzkarên gun-
dan dikevin, dibin bingehêke xurt ji bo
civandina gelê Kurdistanê li dora téko-
şîna me ya rizgariya netewi. Têkoşîna
me ya bi xurti pêşvedice, bê bingehîya
wan iddiyêñ mêtîngîrani ji yêne weke,
"Me wan xilas kir, tune kir" datine
pêşîya çavan. Nexasim di vê dema
dawiyê de kargêriya şerê taybeti çirokê
mina, "Me wan xilas kir, tune kir,
neman" li kélékekê hiştiye. Kargêriya
şerê taybeti édi gelek baş dizane, ku
zarok ji bi van çirokan xweş dikenin û
derbas dibin. Baş dizane, ku édi tu kes
baweri bi van gotinan naynin. Lewma
niha dev jê berdane, ku van çirokan
mina benîşte di devêñ xwe de bicun.
Gihana koçbera vê pêşveçûnî ji, buye-
reke gelek pêwist e, ku him û xurtiya
tékoşîna me şanî dike.

Li Dêrsimê derdorêñ Çîçeklî erîşek cû ser karakolekê

Ji bona ku kargêriya şerê taybeti
bikaribe pêşveçûna tékoşîna me ya riz-
gariya netewi rawestine, seri dide çare û
azîneyêñ her cureyi. Érdimeke welatê
me, ku mêtîngîr bi dijwari li wir ji
amadekariyên xwe birêve dibin, érdima
Dêrsimê ye. Kargêriya şerê taybeti hi-
meke leşkeri ya herî mezîn û têkûzbuyi,
li vê érdimê bi cih kiriye. Lé ji ber roja
Yekê Gulanê, amadekariyên xwe dijwar
û tundetir kir û seri da her çareyekê.

Kargêriya şerê taybeti, ku dizane
hêzén me yêñ rizgariya netewi ji ber
piroziyên Yekê Gulanê wê dest bi
livbaziyan bikin, li dora saziyên taybeti,
karakolan û baregehîn leşkeri hejmara
hêzén parastinê zêde kir. Bi vi awahi
kargêriya şerê taybeti dixwest pêşîya
livbaziyan bigire û hemû haziriyen xwe
li ser bingeha rawestandina bizava hê-
zén me yêñ rizgariya netewi birêve
bir.

Lé bili amadekariyên dijmin ên tund,
yekîtiyeye ARGK li gora naveroka
cejîna Yekê Gulanê lîdanêne mezîn li
dijmin xist. Lîdana li dijmin keti, li
érdimeke ku dijmin amadekariyên xwe
kiribû, xwe şanî kir. Roja Yekê Gulanê
yekîtiyeye ARGK avêt ser karakola Çîçek-
lî ya li érdima Dêrsimê. Dijmin rasti
hundabûnen mezîn bû. Di vê erîşê de
heft serbaz hatin kuştin û 10 ji bi xedarı
birindar ketin. Di encama erîşê de
yekîtiyeye ARGK bê hundabûn vegevîya
baregeha xwe.

Di demekê de ku dijmin tedbirin
mezîn ji xwe re birêve biribû, bi livba-
ziyeke çalak û jêhatî, erîşâ li diji kara-
kolê pêkhat. Ev rasti disa bû ispatek, ku
himâ leşkeri ya ARGK xweş xurt buye
û pêşîye ketiye.

Li Dêrsimê navçeya Zerenik du xaniyêñ gilikaran hatin şewitandin

Wekê tê zanîn avahiya sixur, guhbel
û gilikaran li pêşîya tékoşîna me ya
rizgariya netewi çeper û diwarêñ mezîn
dirisene. Livbaziyan ku li diji vê avahiye

tén pékanin, ji bo ji holê rakirina van
çeper û diwaran, pêşveçûnan pêwist bi
destê me ve anine.

Dijmin bi şeweyeke berfireh giraniya
xwe dide avahiya sixur û gilikaran,
pêşemin ji li érdima Dêrsimê kargêriya
şerê taybeti ku nikare parêzkarîya gun-
dan pêşîye bibe, seri da rêkxistinkirina
avahiya sixur û gilikaran. Dijmin, li
hinde deran ji xwe re hinde gilikaran
peyda kirîye û destpêkîriye, ku van
gilikaran li diji tékoşîna me ya rizgariya
netewi bikarbîne.

Gerillayê ARGK ji, ji bo püçkîrina
vê leyistoka dijmin, dest bi xebatên
bangeşî, razikirin û tirsandînê yêñ
dorfireh kirin. Xebatên pêşmergeyên
ARGK hikari û posideyên berfireh
derxistin û leyistokên dijmin ji xweş
hatin şikandin. Di vê dawiyê de li
navçeya Zerenikê pêşmergeyên ARGK
du xaniyêñ sixur û gilikaran şewitandin
û bi vi awahi bang li gilikar û sixuran
kirin. Herweha yekîtiyeye ARGK bi vê
livbaziya xwe careke din şanî kir, ku
bêbexti û welatfiroşî tu caran bê tewan
naminin.

Pêtêñ livbaziyên rêz bi rêz li Dihê

Ji roja Yekê Gulanê pêve, li derdorêñ
navçeya Dihê (Eruh) gelek livbazi li
dûv hev hatin pékanin. Roja Yekê
Gulanê pênc serbazên endamên hêzén
taybeti û "üstegmen" ek, roja didoyê
Gulanê serbazek, roja sisîyê Gulanê
serbazek, roja çarê Gulanê serbazek,
roja heşte Gulanê serbazek, roja nehê
Gulanê gelek serbaz hatin kuştin û
gelek ji birindar ketin. Hejmara birindar
gelek bilind e. Di domana van
livbaziyên berfireh de, du tékoşerên
ARGK ên qehreman ji şehid ketin.

Roja Yekê Gulanê gerillayê ARGK
riya Dih ú Beroni (Findikê) ji bo çuyin
û hatina tomo filan girtin. Hemû meki-
nên dihatin û diçün rawestandin, li wan
geriyan û seh kirin. Kontrola kesbûnê ji
birêve birin. Hejmara yekîtiyeye ARGK li
ser pênci kesi bû. Gava yekîtiyeye ARGK
barikatan li ser rê danî, heft minibüs û
gelek mekinayen din ji rawestand.

Piştî kontrola kesbûnê pêşmergeyeyan
pênc endamên hêzén taybeti ji réviyan
cuda kirin. Pêsi wan girtin û tevli xwe
birin. Di encama danîna barikatan û
sekinandina mekinayen de, komeke
xilbe ji réviyan kom bûbû. Yekîtiyeye
ARGK axistîneke dorfireh ji bo réviyan
çekir û agir berda çar minibusan. Piştî
qedandina livbaziyê pêşmergeyeyan, her
pênc endamên hêzén taybeti tevli xwe
birin. Ev pênc kes bi şeweyeke berfireh
hatin pîrsîyâ kirin. Di dawiyê de der-
kete holê, ku tewanbar û gunehkarên
mezîn in. Lewma ji toleya (cezaya) ku
maf kiribû, girtin. Her pênc endamên
hêzén taybeti, bi ber û gulleyan bi
mirinê hatin ceza kirin.

Yekîtiyeye artêşa mêtîngîr, ku bi liv-
baziye paşê agahdar bûn, operasyoneke
dorfireh anîn ser érdima ku livbazi li wir
pêkhatibû. Hêzén ARGK, li gelek da-
ran mayîn vegirtibûn. Gelek serbazên
dijmin, ku li cihê operasyonê pêl mayîn-
an kirin, mirin an ji birindar ketin.
"Üstegmen" Omer Mavi, ku pêl mayîn-
kiribû û bi xedarı birindar ketibû, paşê
mir. Bi vi awahi di yek rojê de dijmin
rasti lîdan û hundabûnen rêt bi rêt
bu.

Roja didoyê Gulanê yekîtiyeye artêşa
dagirkarêneke Tirk operasyonê xwe ber-
dewam kirin. Yekîtiyeye taybeti yêñ bi
hezaran serbaz anîn derdorêñ Dih ú
Beroni. Li kéléka van ji, hinde hêzén
taybeti yêñ din ji tevli balafir û helikop-
teran dest bi operasyonê dijwar kirin.
Komutanê parastina érdimê yê li bajarê

Sêrtê Erdinç Tûre û Komutanê Alaya
Cendirman Albay Temel Cingoç, sero-
katîya operasyonan kirin. Bili hemû
keftülestan, mêtîngîr nekarin xwe jê
xilas bikin, ku lîdanênu nuh negîrin û
nexwun.

Yekîtiyeye ARGK xef û kemin danîn
pêşîya yekîtiyeye artêşa dijmin ên derke-
tibûn operasyonan. Hêzén dijmin ketin
bin barana reşandina ber û gulleyen ji
aliyê hêzén ARGK. Di encama şerê
dijwar de serbazek hat kuştin û gelek ji
birindar ketin.

Roja sisîyê Gulanê şereki duwemin
derket. Di vi şeri de leşkerek mir gelek ji
birindar ketin. Roja çarê Gulanê serbazek
din ji ber mayînan mir û roja heşte
Gulanê serbazek din ji hêzén mêtîngîr
pêl mayînan kir. Herweha çendek ji
bi xedarı birindar ketin. Di navbera
gundûn Donerdever û Dadaklı li nav-
çeya Dihê gelek mayîn hatibûn vedan. Ji
ber ku serbazên artêşa mêtîngîr dûv hev
pêl mayînan kirin û gelek hatin kuştin,
artêşa dagirkar kete nava xof û tirsê.
Her di wê rojê de, roja heşte Gulanê
şerek ji derket. Di şer de serbazek din
hat kuştin. Ev şer li nêzîkî gundûn
Tûnekpinar navçeya Dihê çebû û lîdanênu
mezîn li hêzén dijmin hatin xis-
tin.

Li derdorêñ navçeya Dihê şereki
mezin ji roja nehê Gulanê çebû. Li
gundûn Akdzigzin qopaniya Beroni nav-
çeya Dihê ev şer derket. Bili hima
dijmin a mezin, di şerî derketi de,
yekîtiyeye ARGK xweş zanî ku lîdanênu
mezîn li dijmin bixe. Lé heyâ niha nûçe
û saloxen roni li ser vê pozberiyê hin
negihane me. Tê gotin ku hejmara kuştin
û birindarêñ ji dijmin gelek bilind e. Di
vi şeri de du şervanen ARGK ên bi nirx
û hêja ji şehid ketin.

Li derdorêñ navçeya Dihê şereki
mezin ji roja nehê Gulanê çebû. Li
gundûn Akdzigzin qopaniya Beroni nav-
çeya Dihê ev şer derket. Bili hima
dijmin a mezin, di şerî derketi de,
yekîtiyeye ARGK xweş zanî ku lîdanênu
mezîn li dijmin bixe. Lé heyâ niha nûçe
û saloxen roni li ser vê pozberiyê hin
negihane me. Tê gotin ku hejmara kuştin
û birindarêñ ji dijmin gelek bilind e. Di
vi şeri de du şervanen ARGK ên bi nirx
û hêja ji şehid ketin.

Li Çelê şes cerdevan hatin bê çek kirin

Li derdorêñ Pinianış-Sêvî li navçeya
Çelê şes cerdevan (çete) hatin bê çek
kirin. Yek ji cerdevan, ku gunehêni wi
roni derketin holê, bi mirinê hat ceza
kirin. Ev cerdevan, tevli gelek opera-
syonan leşkeri bûbû û rê şanî mêtîngîr
dikir.

Cezakirina vi çeteyê ku li derdorê
xebat ji bo pêşvebirina cerdevanîye
pêşîye dikir, şahîyek li ba gelê me ji
birêve bir. Gelê me disa bi çavê xwe dit,
ku ew kesen çek li diji birayen xwe
hildigirin, tu caran nayin efu kirin û
herdemê wê bersiya xwe bigirin. Ev
buyer ji, ji bo vê rastiyê bû nimûneyeke
zelal û ronak.

Yekîtiyeye ARGK dest danî ser çekên
cerdevanen din. Herweha bala van cer-
devanen ji kişand, ku li kéléka dijmin
çek li diji birayen xwe ranekin û dev ji
karê xwe berdin. Piştî ku van kesan
sozdan, ku disa nema alikariya dijmin
dikir, yekîtiyeye ARGK ji wan disa
berda.

Li Berwarî û Şîrnexê gelek kes Xwe gihandin ARGK

Roja 26'ê Nisanê li gundûn İkizce
navçeya Şîrnexê bêbexteki ku cerdevanî
dikir, bi mirinê hat ceza kirin. Ev

cerdevanî ku ji demeke dirêj bû, bang li
wi dihat kirin, ji ber ku dev ji kirinê
xwe berneda, di dawiyê de giha bersiva
xwe ya ku maf kiribû.

Li derdorêñ Şîrnex û Berwari, bi
şeweyeke dorfireh, xorten Kurd xwe
digihinin nav rezén ARGK. Ev tevlibû-
nên nav rezén ARGK li Şîrnex û
Berwari, encameke roni ne ji bo pêş-
veçûnan Hilpişkîna me ya Biharê.

Li Şîrnex biqası 10 xorten Kurd
xwe gihandin ARGK. Di van rojên
dawiyê de ji, ji gundû Erkent navçeya
Berwari sê xorten Kurd xwe gihandin
hêzén şoresê.

Ji érdimêne welatê me yêñ din ji,
tevlibûnên nav rezén ARGK berdewam
dikin. Ciwanê Kurdistanê bi lez dihe-
rikin nav rezén artêşa xwe ya netewi û
cihêñ xwe di nava rezén tékoşîna rizga-
riya netewi de digirin.

Roja pênc Gulanê yekîtiyeye ARGK
çu gundû Saridalli navçeya Şîrnex. Li
vi gundi xortekî tevli rezén xwe kir.
Yekîtiyeye ARGK her di vê livbaziye de
civîneke ji bi armansa bangeşîye ji bo
gundiyan çekir. Gundiyen gundû Saridalli
piştîri û dilxweşîyeke geleki mezin
li hêzén dijmin hatin xis-

Erîşek li Cizîra Botan pêkhat

Roja nehê Gulanê erîşek cû ser
malbatake sixur li navenda bajarê Ci-
zîra Botan. Pêşmergeyeyan avêt ser xâ-
niyê malbata nandoz û sixur. Ev mal-
bata sixur, xebatên dorfireh kirina ge-
mari û bê chlaqiyê ji birêve dibir.
Lewma ev erîşâ li diji vê malbata sixur,
posideyên mezîn dagerand û dilê gelé
meji xweş kir. Di encama vê erîş de, sê
kesen ku di xêni de bûn, bi xedarı
birindar ketin.

Li Hezexê cerdevanek bi xedarı birîndar ket

Li gundû Barimê navçeya Hezexê
livbaziyeke çile cerdevanek hat bikaran-
in. Livbazi li derveyi gund çebû û
cerdevan tevli birayê xwe bi xedarı
birîndar ketin.

Bili hemû bangen ARGK, ev cerde-
van karê xwe mina kareki berdewami
pêşîye dibir û dev ji welatfiroşiyê, bêbex-
tiyê û ixanetê bernedida. Niha ji cezaya
mirinê ku maf kirîye xilas bû, lê heke vi
karê xwe berdewam bike û dev ji
serhişkiye xwe berneda, careke din wê
bersiva xwe bi mirina xwe bigire. Ji ber
ku di rewşekê wilo de, tu kes nikare wi ji
mirinê xilas bike.

Li Qilaban mayinek li ser rê hat vedan

Li seriya gundû Ortabax navçeya
Qilaban yekîtiyeye ARGK mayin veda.
Bi vê livbaziya vedana mayinan yekîtiyeye
ARGK, lîdanênu mezîn li dijmin xist.
Yekîtiyeye dijmin ji ser mayînen ku
yekîtiyeye ARGK vedabû, derbas bû û
mayînek peqi. Gelek miri û birîndarêñ ji
yekîtiyeye dijmin hene. Weke nûçeyen
gihan me, eşkere dibe, ku hejmara
hundabûnen dijmin pir bilind e.

Livbaziye li navenda Şîrnexê

Hêzén ARGK li navenda navçeya
Şîrnexê narîçokekê (bombeyekê) avê-
tin mala sixurê bi navê İsmail Kur'an, ku
parêzkarîye dikir. Beri niha hêzén
ARGK gelek caran bang li vi sixuri
kiribûn, lê wi di karê cerdevanî xwe
de serhişkiyeke geleki mezin.

Ev livbazi bi armansa banga dawi
hate birêve birin. Lé vi xayini û hemû
parêzkarîne gundan xiste nava tirs û
xofeke geleki mezin. Ev bêbext bawer
dikir, ku destê hêzén ARGK nagihine
wi, ji ber ku ew di navenda bajarê de
rûdîniş. Lé bi livbaziyeke pêkhati carek
din xweş hatin hişyar kirin, bi şeweya
ku hêzén ARGK dikarin ci bikin. Weke
nûçeyen gihan me, eşkere dibe, ku piştî
vê livbaziye tîrsa parêzkarîne gundan
gelek mezintir û kûrtir buye.

Erîşek cû ser gundû Ayvalik navçeya Elkê

PİROZIYÊN NEWROZÊ BI GIYANA BERXWEDÊ TIJÎ ŞAHÎ Û DILXWEŞÎ NE

Destpêk di rüpelâ dawi de

beşdaran gihadin baniyan. Axiftinê rezani û konevani bi zimanen Tirkî û Almani hatin çekirin. Komeka govendê ya ku ji Almanya Rojava bajarê Frankfurtê hatibû û du komên govendê ji Avusturya, yek a zarokan û yek a mezinan, leyistokên rengâ-reng leyistin. Naveroka şanoya pêşkêş buyi, li ser "Beri dirokê Newroz û bikaraninê Komara Tirk ên niha" bû. Beşdar bi bal şano temasê kirin û gelektişt jê hin bûn. Helbest, dirûşûm u axiftinê ajitasyon yê ji aliye Hozan Şiyar û zaroka heş sali Sebahat, birê bernameyê yên xwes bûn. Şeva cejna Newrozê bi kilam û govena "APO hate Hilwanê" dawi bû.

Stuttgart-Almanya Rojava: Şeva berxwedanê ya cejna Newrozê roja 25'ê Adarê li bajarê Stuttgartê piroz bû. Bi beşdarbûna bêhtiri 1500 kesan, pirozi gelektişt bi şahi derbas bû.

Bernameya piroziyê bi silava ji bo şehidan destpêkir. Bi bernameyeke taybeti maneya Newrozê hat hilimandin. Koma stranen a ji 30 kesan, xoşxaneyen şoresseri xwendin. **Hozan Seyid-xan, Koma Jiyan, Hozan Şiyar, Koma Serkevtin û Koma Berxwedan** tevli birê müzikê yê bernameyê bûn û gelektişt stranen xweş xwendin. Stran, şahiya beşdaran bilindir kirin. Komeke goveni ji, ji bajarê Bonnê hatibû û govenênden geleri pêşkêş kir. Li ser maneya Newrozê bi sê zimanen axiftin çebûn. Bili mesajen hatibûn şevê, du mesajen ji girtigehan ji hatin xwendin, ku **Dursun Ali Küçük û İrfan Güler** ji girtigehan li Tirkîyê û Kurdistanê şiyandibûn. Mesajen herdu diliyên şer bi bal hatin guhdari kirin û mesaja wan bo piroz kirina cejna Newrozê, bûn bingehêk ji bo şahi û dilxweşîya hemû beşdaran. Şadimaniya piroz kirina cejna Newrozê bi govena "APO hate Hilwanê" giha dawîya xwe.

Den Haag-Hollanda: Roja 1'ê Nisanê cejna Newrozê li bajarê Den Haag piroz bû. Bêhtiri 1600 kes beşdar bûbûn. Hinde derdoran gili li ser piroz kirina cejna Newrozê kiribûn û polisen Hollandi ji, bi hiceta vê gilyeş welatperweren Kurdistanê aciz kirin û seri dan pikoliyên babeti. Polisen, bi hiceta "parastinê" demeke dirêj nehiştin, ku girsêne gel derbasi eywana piroz kirine bibin. Girsêne gel ji li hemberê liva polisen dest bi dirûşman kirin û wan protesto kirin. Bili hemû xebatê derxistina zehmetian, cejna Newrozê bi şahi hate piroz kirin.

Bernameya şevê bi silava biranina şehidan destpêkir. Wekê té zanin roja 1'ê Gulanê, herweha sersaliya **Berxwenda Bagokê** ye. Li Den Haagê Newroz, di vê roja sersaliyê de hate piroz kirin. Bi vi awahi naveroka şadimaniya cejna Newrozê bêhtir dewlêmend bûbû. Di şevê de röhaleveki, ku tevli Berxwenda Bagokê bûbû axiftinek çekir. Axiftina wi bersiva xwe bi cepikan û dirûşmaya "Biji berxwedana me ya li Bagokê" girt.

Di birê çandı yê bernameyê de pêsi koma stranen, xoşxaneyen şoresseri xwendin. Paşê **Hozan Şiyar, Hozan Zinar, Hozan Seyid-xan, Hozana Zolan, Hozan Xemgin, Koma Zilan û Koma Berxwedan** stranen berxwedanê xwendin. Bi şanoyekê ji Newroz û têkoşina şoresseri hatin zimê.

Ali Haydar Kaytan, Dursun Ali Küçük, İrfan Güler, Yekitiya Rewşenbirên Welatparêzén Kurdistan-YXWK, Yekitiya Xwendevanê Welatparêzén Kurdistan-YXWK ji bajarê Bochumê Almanya Rojava û rôkistina bi navê EKİM, mesajen xwe gihadin şeva cejna Newrozê.

Şadimaniya Newrozê li Den Haagê ji destpêk heyâ dawîye bi şahi derbas bû û bi govena "APO hate Hilwanê" dawi bû.

Hannover-Almanya Rojava: Şadi-maniyeke piroz kirina cejna Newrozê ji li bajarê Hannoverê hatibû dirust kirin. Nêziki 2000 welatperwer û demokrat beşdarî şeva Newrozê bûbûn.

Şadimani gelektişt û bi bizmiti çebû. Ji sala par bêhtir, şadiyeke gelektişt mezin di şeva Newrozê de hebû. Bi vi awahi û xurti piroz kirina cejna Newrozê, bû lêdaneku li derdorên dijini ketti.

Komên govendê ji gelektişt û demokrat Kurdistanê leyistokên folklori pêşkêş kirin. Hozan û gruben müzikê stranen geleri yên şoresseri xwendin. Axiftinêneke ramyari bi sê zimanen çebû û mane û pêwistiya Newrozê, pêşveçünê politiki yên vê dawîye di axiftinê de hatin nixandin.

Dilxazan Toplumsal Kurtuluş, Av. Dev-Genç û TKP-B mesajen piştigiriye gihadin cejna Newrozê.

Cejna berxwedanê Newroz, tevli govena "APO hate Hilwanê" bi şahi û serbilindi dawi bû.

Braunschweig-Almanya Rojava: Li vi bajarê Almanya Rojava yê piçük ku nêziki bajarê Hannoverê ye, roja 7'ê Adarê cejna Newrozê bi şadimaniyeke hat piroz kirin û bêhtiri 400 welatperweren Kurdistanê û demokraten ji gelendin beşdar bûbûn. Gelek xwendevanen Filistini û bêhtiri 50 demokraten Alman bi armanca hevkari û piştigiriye hatibûn cejna Newrozê. Newroz bi şanoyekê ji jiyanma malbateke welatperwer hate şani kirin. Huner-mendeka ji welatê Şili bi stranen xwe hevkariya xwe danî holê. **Koma Berxwedan** ji bi stranen berxwedanê şahiya beşdaran geşkir.

A. Haydar Kaytan, Av. Dev-Genç, TKP-B, EKİM, Hozan Zamani û gelektişt rôkistinê pêşverû yên ji gelektişt welatperweren mesajen xwe yên hevkariye gihadin cejna Newrozê. Hinde berpirsiyaren rôkistinê pêşverû tevli cejnê bûbûn.

Sal 1923; ji vê eywana şadimaniya me kilometreyek dûr, di navenda Lozanê de, welatê me Kurdistan razandin ser maseya kuştin û tune kirin. Hêzên imperialist welatê me di nava xwe de kirin çar perç. Kurdistanê ji nexşeya cihanê rakirin. Peymana Lozanê baza-reke qirkirin bû, zincereke koletiyê bû ku avetin mejjîye gele me û gele me pê girêdan, şurek bû ku kirin dilê gele me de. Lozan vê peymana dirokê ya bi lanet uş res, mina bareki ev bû 66 sal in li ser pişt xwe hildigire.

Hêzên imperialist, ji bona ku sucen xwe yên li Lozanê yên li diji gele me veşerin, seri didin her babêt komplio, provokasyon û erişan li diji hêza pêşengi ya gele Kurdistanê. Partiya Kar-keren Kurdistanê. Daku dirûşmeyen me yên serxwebûn û azadiyê li vir-neyn hildan, seri didin hemû leystokan.

Belê, weke ku ew navenda fermâna qirkirina gele me dayi ne ev der be, weke ku kesen alikariya diktatoriyeñ faşist û metinger ên dijiminê gele me dikin ne ew bin, weke ku piştigirê diktatoriyeñ faşist ên ku li welatê me Kurdistan çavên ciwan, kal, jin û zarokên me kor dikin û wan bi saxi didin ber agiri ne ew bin, dixwazin niha ji têkoşina gele me ya masdar û bi heq terorist şanî bikin.

Em dipirsin; kine yên welatê me dihilweisîn, talan dikin û mirovên me qir dikin? Kine yên gele me yê ji 20 milyon mirovan inkar dikin? Kine yên ku welatê me yê ji sedhezaran km² ji dirokê û ji nexşeya cihanê radikin?

Ew navendê terorizmê yên ku jin û zarokan bê cudahi bi girseyî qir dikin, ji hêla ki alikari û piştigiri distinin, ji aliye ki têş şixulandin?

Pir eşkereye, ku ev navendê imperialist bi xwe ne...»

Atina-Yewnanistan: Roja 5'ê Adarê cejna Newrozê li paytextê Yewnanistanê bajarê Atina piroz bû. Nêziki 300 kesan, beşdarî şadimaniya cejna Newrozê bûbûn.

Bername bi koma stranen destpêkir, ku endamên komê tev bi cilên leskeri bûn. Paşê **Koma Munzur** stranen berxwedanê xwendin û şahi di nava beşdaran de gerand. Koma folklori ji bi mumran, ku agirê Newrozê tanin zimê, dest bi bernameya xwe kir û govenênden babeti pêşkêş kir. Stranen **Hozan Armanc** şahiya piroziyê mezintir û zedetir kirin. Axiftina konevani û helbesta "Mer-heba Çiyayê Gabarê!" bersivên xwe bi şanoyekê ji dirokê û ji nexşeya cihanê radikin?

Dilxazan SVP, THKP-C (Acilciler), TKP-B û Devrimci Kurtuluş ji, bi armanca hevkariye hatibûn şadimaniya cejna Newrozê. Mesajen ji, ji Partiya Komunista Yewnanistan a Hunduri giha cejna Newrozê, ku 20 endamên komiteya navendi yên vê partiyê imze kiribûn. Piştigiriya xwe ji bo Têkoşina Rizgariya Netewa Kurdistanê anibûn zimê. Bili van rôkistinê dost, ku hevkariya xwe danin holê, herweha gelektişt, serleskeren teqawut bûne, mamhosta û mihendisên Yewnanî û gelek demokraten Yewnanî yên din ji tevli şadimaniya cejna Newrozê bûn. Bili këmasiyen tekniki, piroziya cejna Newrozê gelektişt bi şahi derbas bû.

Lozan-Svis: Di şadimaniya cejna Newrozê ya li bajarê Lozan welatê Svis de Peymana Lozanê hat pirsyar kirin û mehkum kirin.

Cejna Newrozê li vi bajarê roja 8'ê Nisanî piroz bû û nêziki 4000 kes beşdarî şevê bûbûn. 4000 mirov bi yek dengi bangin, ku **Peymana Lozanê** nafejirin, ku di sala 1923'an de bûbû

bingeha bêhtir perç kirina Kurdistanê. Di sala 1923'an de bi vê peymane Kurdistan li ser maseyeke ameliyatê hatibû razandin û perç-perç hatibû leva kirin. 4000 mirov bi bangina xwe eşkere kirin, ku ev peyman ne masdar û meşruye. Ji ber vê yekê cejna berxwedanê, şadimaniya Newrozê ya li bajarê Lozanê xwendiyê pêwistiyeke mezin û buha bû. Nexusim bili hemû keftûlaftan polisan, ev livbaziya girseyî nekari bê rawestandin.

Şadimaniya piroz kirina cejna Newrozê, bi şewyeke gelektişt, bi leyistina govena "APO hate Hilwanê" ji aliye bi hezaran mirovan dawi bû. Govend bêhtiri niv-saetê berdewam kir.

Bielefeld-Almanya Rojava: Roja 9'ê Adarê cejna Newrozê li bajarê Bielefeldê hat piroz kirin. Dora 1200 welatperwer beşdar bûbûn.

Bernameya şeva Newrozê bi silava biranina şehidan destpêkir. Komên govenê yên ji bajarê Hannover, Celle û Frankfurtê leyistokên ji gelektişt û demokraten Kurdistanê yên babeti pêşkêş kirin. Ji aliye koma stranen ji xoşxaneyen şoresseri hatin xwendin. Komên müzikê yên ji bajarê Münster, Frankfurt û Bielefeld stranen şoresseri yên geleri xwendin.

Bi şanoyekê ji jiyanma malbateke welatperwer hate şani kirin. Huner-mendeka ji welatê Şili bi stranen xwe hevkariya xwe danî holê. **Koma Berxwedan** ji bi stranen berxwedanê şahiya beşdaran geşkir.

A. Haydar Kaytan, Av. Dev-Genç, TKP-B, EKİM, Hozan Zamani û gelektişt rôkistinê pêşverû yên ji gelektişt welatperweren mesajen xwe yên hevkariye gihadin cejna Newrozê. Hinde berpirsiyaren rôkistinê pêşverû tevli cejnê bûbûn.

Piroziya Newrozê bi goven û kılama "APO hate Hilwanê" dawi bû.

Bili şadimaniyê li welatê li jorê me rêz kirine; li welatê **Saudi Erebistanê** ji li gelektişt, bi hezaran welatperweren Kurdistanê cejna Newrozê, sembola yekiti û berxwedanê bi amade kirina şev û civitan piroz kirin. Bi piroz kirina cejna Newrozê giredana xwe ya maddi û manevi bi têkoşina rizgariya netewi re anin zimê.

Herweha li welatê Avustralya bajarê Sidney ji bi dirust kirina şadimaniyê cejna Newrozê hat piroz kirin. Di şeva şadimaniyê de bi çend zimanen axiftinê ramyari hatin çekirin, li ser mane û pêwistiya Newrozê hat rawestandin. Di şadimaniyê de bireki çandı ji hebû. Piroz kirina cejna Newrozê li Sidney, bi şahi bi ser ket.

Li Yugoslavya cejna Newrozê piroz bû

Di vê salê de xwendevanen Kurd li Yugoslavya disa şadimaniyê cejna Newrozê amade kirin û cejna xwe ya netewi bi dileki germ û bi şahi piroz kirin. Şeva cejna Newrozê roja 29'ê Adarê çebû. Xwendevanen Kurd bi axiftin, helbest û stranen şoresseri bernameya xwe xemilandibûn. Bi dirûşmân berxwedanê yên ku mina narinçokan di serê dijiminan de dipeqin, şadimaniya xwe zin û dewlêmedin kiribûn.

Gelek dilxazan ERNK, xwendevanen Kurd û niştimanperwer û mîhvânîn biyani beşdarî şadimaniya cejna Newrozê bûbûn.

Şeva Newrozê bi silava ji bo şehidin Kurdistanê destpêkir. Dûv re bi zimanen Kurdi axiftineke Newrozê hat pêşkêş kirin. Di axiftin de bi kurti wusa hat gotin: Cejna Newrozê li ba gelê Kurdistanê simbola berxwedanê ye, ku agirê wê di her salê de ji nuh ve tê pêxistin; bi destê Kawayê hemdemî rîheval Mazlum DOGAN cejna Newrozê gihaye manea xwe ya nüjen û serdemî; xebata gelê Kurdistanê bi taybeti li bakura rojavayê Kurdistanê di bin ala PKK, ERNK û ARGK de bi lez pêş ve dije û gelê me li diji mîtingerên Tirkêna faşist xwe li dora rîberen xwe kom dike.

Di şeva Newrozê de gelektişt poster û wîneyen şehidin Kurdistanê hatin da-leqandin û belav kirin. Helbest û stranen şoresseri li ser têkoşina Partiyê û şehidin hatin xwendin. Hinek weşanen Partiyê hatin belav kirin.

Herweha belavokeke bi sê zimanen ji, Yugoslavi, Kurdi û Erebî, hate belav kirin. Rojekê pişt şeva Newrozê ji civinek hate çekirin. Di civinê de li ser pêwistiya damezirandina şaxeki YXWK (Yekitiya Xwendevanen Welatparêzén Kurdistan) hat axiftin.

Gelek mîhvânîn ji gelên Sovyeti, welatperwer û hunermendên Kurd hatibûn vewxwirin. Ji bo şevê xwarinê Kurdistanê hejandin. Di şadimaniyê de bi kurti wusa hat gotin: Cejna Newrozê li ba gelê Kurdistanê simbola berxwedanê ye, ku agirê wê di her salê de ji nuh ve tê pêxistin; bi destê Kawayê hemdemî rîheval Mazlum DOGAN cejna Newrozê gihaye manea xwe ya nüjen û serdemî; xebata gelê Kurdistanê bi taybeti li bakura rojavayê Kurdistanê di bin ala PKK, ERNK û ARGK de bi lez pêş ve dije û gelê me li diji mîtingerên Tirkêna faşist xwe li dora rîberen xwe kom dike.

Di şeva Newrozê de gelektişt poster û wîneyen şehidin Kurdistanê hatin da-leqandin û belav kirin. Helbest û stranen şoresseri li ser têkoşina Partiyê û şehidin hatin xwendin. Hinek weşanen Partiyê hatin belav kirin.

Gelek mîhvânîn ji gelên Sovyeti, welatperwer û hunermendên Kurd hatibûn vewxwirin. Ji bo şevê xwarinê Kurdistanê hejandin. Di şadimaniyê de bi kurti wusa hat gotin: Cejna Newrozê li ba gelê Kurdistanê simbola berxwedanê ye, ku agirê wê di her salê de ji nuh ve tê pêxistin; bi destê Kawayê hemdemî rîheval Mazlum DOGAN cejna Newrozê gihaye manea xwe ya nüjen û serdemî; xebata gelê Kurdistanê bi taybeti li bakura rojavayê Kurdistanê di bin ala PKK, ERNK û ARGK de bi lez pêş ve dije û gelê me li diji mîtingerên Tirkêna faşist xwe li dora rîberen xwe kom dike.

Di şeva Newrozê de gelektişt poster û wîneyen şehidin Kurdistanê hatin da-leqandin û belav kirin. Helbest û stranen şoresseri li ser têkoşina Partiyê û şehidin hatin xwendin. Hinek weşanen Partiyê hatin belav kirin.

Gelek mîhvânîn ji gelên Sovyeti, welatperwer û hunermendên Kurd hatibûn vewxwirin. Ji bo şevê xwarinê Kurdistanê hejandin. Di şadimaniyê de bi kurti wusa hat gotin: Cejna Newrozê li ba gelê Kurdistanê simbola berxwedanê ye, ku agirê wê di her salê de ji nuh ve tê pêxistin; bi destê Kawayê hemdemî rîheval Mazlum DOGAN cejna Newrozê gihaye manea xwe ya nüjen û serdemî; xebata gelê Kurdistanê bi taybeti li bakura rojavayê Kurdistanê di bin ala PKK, ERNK û ARGK de bi lez pêş ve dije û gelê me li diji mîtingerên Tirkêna faşist xwe li dora rîberen xwe kom dike.

Di şeva Newrozê de gelektişt poster û wîneyen şehidin Kurdistanê hatin da-leqandin û belav kirin. Helbest û stranen şoresseri li ser têkoşina Partiyê û şehidin hatin xwendin. Hinek weşanen Partiyê hatin belav kirin.

BERXWEDANA DI GIRTİGEHÊN ALMANYA ROJAVA DE Û LIVBAZIYÊN HEVKARIYÊ LI EWRUPA

Destpêk di riabela dawi de

İmperyalizma Ewrupi ji, mîna dagirkeriya Tîrkan ketiyê nava gevzîna hunda kirina Kurdistanê û derxistina wê ji destê xwe û wê roj bi roj bêhtir bigewize ji. Di koletiya hezar salan de, gelê Kurdistanê tehnî serxwebûn û azadiya xwe buye û lewma niha digihe welatê xwe û wê bigîhe ji.

Gelê Kurdistanê xwediyê wê biryareye, ku bigîhe serfiraziya xwe. Li Kurdistanê û li hemû deverên cihanê bê tirs dengê xwe bilind dike dibêje:

An welateki serbixwê û azad an ji mirin!..

Piştî ku Kurdên politiki yêni Almanya Rojava girtine dest bi greva xwebirçîhiştinê kirin, karker û xebatkarên li Ewrupa ji dest bi liv û bizavekê kirin. Her vê dirûşmê hildan û seri dan livbaziyan. Livbaziyê hevkariyê yêni karker û xebatkarên welatparêz, ku li gelek bajarê Ewrupa pêkanine, li jér in:

Frankfurt-Almanya Rojava: Roja 4'ê Nisanê 30 welatperweren Kurd li pêşîya parlametoya Hessenê xwepêşdanek çekirin. Berpirsiyaren parlamentoye sozdan, ku wê di civina xwe ya 13'ê Nisanê de, daxwazan binin zimêni. Ji aliye din şiyandin pey polisan û polisan kotrola kesbûnê kirin. Paşê welatperweren ji pêşîya avahiya parlamentoye dûr kirin.

Rojnameyê bi navê Rhein-Main Zeitung, Wiesbadener Tageblatt û Mainz Kurier hatin cihê buyerê û agahi ji welatperweren standin.

Her bi vê armancê, roja 19'ê Nisanê ji nêziki 40 welatperweren Kurd avahiya DGB (Yekitiya Sandikatén Almani) vegirtin. Berpirsiyar daxwazan pejirandin û daxweyaniyekê amade kîrin û ji bo weşanan şiyandin. Daxweyaniyekê duwemin ji, ji bo saziya serekweziriyê, sawciyê federal û parlamentoya Hessenê ya êrdimi hat şiyandin. Bili van, serokê DGB Hessen Karl-Heinz Jungman soz da, ku wê di mitinga l'ê Gülanê de li ser pîrsê raweste.

Nürnberg-Almanya Rojava: Roja 4'ê Nisanê 30 welatperweren Kurd radyoya Nürnberg vegirtin. Nêziki 10 Alman ji, ji bo piştigiriyê tevîl livbaziyê bûn. Livbazi du saetan berdewam kir. Belavokeka ku welatperweren amade kîribû, ji radyoyê hate xwendin. Herweha ev belavok, bi telefaksê ji bo balyozxaneya Nikaragua, hemû weşan û televizyonê Almani re ji hat şiyandin.

Roja 19'ê Nisanê ji 30 welatperweren Kurd buroya rojnameya Nachrichten Zeitung vegirtin. Daxwazan welatperweren hatin bi cih anin. Lé di dawîye de 40 polisan êris anin ser welatperweren û 12 welatperwer ji bo demekê di bin çavan de girtin.

Hamburg-Almanya Rojava: Roja 4'ê Nisanê 60 dilxwazan ERNK avahiya Serokatiya Piskoposiya Almanya Bakur vegirtin. Li ser daxwaza welatperweren, armancê livbaziyê ji bo DPA (Ajansa Nûçeyen Almanya) hatin şiyandin. Telefondi bo girtigeha Stammheim li bajarê Stuttgartê hat kîrin û haydarî li ser rewşa Ali Haydar Kaytan hatin standin. Livbazi bêhtiri 4 saetan berdewam kir û giha armancê xwe.

Rojnameya TAZ, livbaziyê nola nûçeyekê belav kir.

Roja 8'ê Nisanê ji rêveçünê li Hamburgê hat çekirin. Gelek belavok hatin belav kîrin û di domana rêveçünê de axîftineke ramyari ji hat çekirin. Rêveçün ji aliye Feyka Kurdistan-Hamburg û Dostê Gelê Kurd hatibû amade kîrin.

Her bi vê armancê roja 19'ê Nisanê ji 46 welatperweren Kurd avahiya DGB-Hamburg vegirtin. Daxwazan welatperweren hatin pejirandin. Bi telefaksê ji bo hemû weşanan armancê hatin şiyandin. Herweha berpirsiyaren DGB sozdan,

dan, ku wê ji nêzik ve xwe bi rewşa Kurdên politiki mijûl bikin û bikaranînê dij-demokrati bi dijwari protesto bikin. Her di wê keliyê de komeka welatperweren ji avahiya SPD (Partiya Sosyal Demokrat) vegirtin.

Ajansa DPA û rojnameya Bild hatin cihê buyerê û haydarî standin.

Berlîna Rojava - Almanya Rojava: Roja 4'ê Nisanê 20 piştigirîn ERNK buroya AL (Listeya Alternatif) vegirtin. Berpirsiyaren AL liveka nebaş şani kîrin. Lé disa ji daxwazanê welatperweren gîhandin van sazi û rojnameyan: Balyozxaneya Nikaragua, DPA, AP, Tagesspiegel, Radio 100, SFB, Springer, TAZ, Volksblatt, Der Spiegel, Tip, ZDF, Rias, Freizeit, Frankfurter Allgemeine, Frankfurter Rundschau, Süd-Deutsche Zeitung, Stern, Milliyet, Hürriyet û Tercüman. Livbazi 4 saetan doma.

Celle-Almanya Rojava: Roja 4'ê Nisanê 50 dilxwazan ERNK avahiya DGB vegirtin. Livbazi giha armancê xwe. Rojnameyeke bajarê Celle li ser livbaziyê nûçê belav kir.

ditina girtiyan wê desturê ji berpirsiyaren bixwazin. Livbazi 2 saetan berdewam kir û bi ser ket.

Abukatan di civina xwe de hinde daxweyani li ser pîrsê çekirin. Der Spiegel, Stern, Baseler Zeitung û pênc nûçegihandkarên rojnameyan hatibûn civina abukatan.

Bonn-Almanya Rojava: Roja 4'ê Nisanê 60 welatparêzên Kurdistanê buroya AI (Amnesty International) vegirtin. Berpirsiyaren AI liveka nebaş şani kîrin. Lé disa ji daxwazanê welatperweren gîhandin van sazi û rojnameyan: Balyozxaneya Nikaragua, DPA, AP, Tagesspiegel, Radio 100, SFB, Springer, TAZ, Volksblatt, Der Spiegel, Tip, ZDF, Rias, Freizeit, Frankfurter Allgemeine, Frankfurter Rundschau, Süd-Deutsche Zeitung, Stern, Milliyet, Hürriyet û Tercüman. Livbazi 4 saetan doma.

Roja 19'ê Nisanê 30 welatperweren buroya Yekîtiya Abukatan vegirtin. Berpirsiyar liveka nebaş li hemberê daxwazanê welatperweren danin. Ji bo pejirandina daxwazan gotin, ku nikarin berpirsiyari bigirin ser xwe. Gava welatperwer li ber xwe dan, vêca şiyandin düpolisan. Polisan pîkoli û tehdîten xwe eşkere kîrin. Di dawîye de welatperwer ji avahiyê derketin û bi riyên din, daxwazan xwe gîhandin weşanan.

Hannover-Almanya Rojava: 50 piştigirîn ERNK avahiya DGB ji bo sê saetan vegirtin. Li cihê livbaziyê belavok hatin belav kîrin. Panqart hatin vekirin û xoşxaneyen şoreşeri hatin xwendin. Serokê DGB-Hannover Heinz H. Witte hevdîneke bi welatperweren re çekir. Di encama hevdîne de armancê hatin pejirandin. Ev livbazi roja 19'ê Nisanê hatibû çekirin.

Koln-Almanya Rojava: Roja 4'ê Nisanê 70 dilxwazan ERNK buroya CDU (Partiya Fillehîn Demokrat) vegirtin. Li ser daxwaza welatperweren ajansa DPA û rojnameya Kölner Stadtanzeiger hatin cihê livbaziyê û haydarî girtin. Birê Tirkî yê radyoya WDR di nûçeyen êvari de cih da livbaziyê.

Roja 19'ê Nisanê 60 dilxwazan ERNK buroya Yekîtiya Abukatan vegirtin. Berpirsiyar di destpêk de rewşeka nebaş danin holê û tehdîten xwe eşkere kîrin. Hinde welatperwer zincir avetiñ dest û lingêñ xwe. Ji ber lîva bi biryâr a welatperweren, berpirsiyar neçar man, ku daxwazan bi cih binin. Di encamê de hemû weşanen li bajarê Kolnê hatin cihê buyerê û daxweyaniyekê birin. Ji bo weşanen li derveyi bajêr ji bi telefaksê daxweyani hatin şiyandin. Livbazi bi şewyeke baş bi ser ket.

Li kéléka hemû weşanen bajêr radyoya WDR-Birê Tirkî, radyoya Holland-Birê Tirkî livbazi weşandin.

Karlsruhe-Almanya Rojava: Roja 19'ê Nisanê abukatên Kurdistanê politiki yên li Almanya rojava girti ne, civinekê bo rojnameyan çekirin. Di domana civinê de 40 dilxwazan ERNK buroya Weşanen BNN vegirtin. Du berpirsiyaren welatperweren bi berpirsiyaren buroye re peyivin û armancan ji wan re eşkere kîrin. Daxwazan jînîn welatperwer pejirandin.

Augsburg-Almanya Rojava: Roja 19'ê Nisanê 40 jînîn Kurd avahiya radyoya RT-1 vegirtin. Berpirsiyaren radyo daxwazan jînîn welatperwer pejirandin. Armancê livbaziyê bi daxweyaniyekê ji bo BNN sozdan, ku ji bo

ji bo 20 saziyên weşanî hatin şiyandin. 4 rojname hatin cihê livbaziyê û wêne kişandin.

Paris-Frense: Roja 3'ê Nisanê 60 dilxwazan ERNK xwestin buroya ajanasa DPA vebigirin. Berpirsiyaren DPA deriyan venekirin. Welatperwer, li pêşîya avahiyê panqart vekirin û daxwazan xwe û bihîstandin. Levbaziyê, paşê qilibandin rêveçünê û deng li awira giştî kîrin. Di domana rêveçünê de bi hezaran belavokên bi Frensi hatin belavkirin.

Her bi vê armancê roja 19'ê Nisanê 70 dilxwazan ERNK li pêşîya buroya na-vendi ya AFP (Ajansa Nûçeyen Frensi), rî ji bo trafik (çuyin û hatina tomofilan) ji bo sê saetan girtin. Ré bi zinciran hat girtin û trafik bi tevayı rawesti. Hinde welatperwer ji xwe bi zinciran girêdabûn. Di domana livbaziyê de panqart hatin vekirin û belavok hatin belav kîrin. Livbazi, bala bi hezaran mirovan kişand ser xwe. Gelek saziyên weşanen û endamên televizyonan livbazi şopandin. Gava polis xwest bi zorê dawi bi livbaziyê bine, mirovan Frensi yên li derdorê "yuh" ji bo polisan bangin. Ji ber érişa polisan şer ji derket. Polisek û welatperwerek bi siviki birindar ketin. Pênc welatperwer ji ji aliye polisan hatin girtin. Rojek paşê disa hatin berdan.

Ajansa AFP livbaziyê bi hemû saziyên weşanî yên cihanê û bihîstandin.

Strasbourg-Frense: Roja 11'ê Nisanê 15 dilxwazan ERNK avahiya buroya Lufthansa vegirtin. Daxwazan welatperweren hatin pejirandin. Bi teleksê ji bo hikumeta Almanya Rojava re hatin şiyandin. Welatperwer bi hinde endamên weşanen re hevdîtin ji çekirin û bi belavkirina belavokên bi Kurdi û Swedi armancê xwe û bihîstandin.

Stockholm-Swed: Roja 4'ê Nisanê 30 dilxwazan ERNK buroya Lufthansa (Riyen Asmani yên Almanya Rojava) vegirtin. Daxwazan welatperweren hatin pejirandin. Bi teleksê ji bo hikumeta Almanya Rojava re hatin şiyandin. Welatperwer bi hinde endamên weşanen re hevdîtin ji çekirin û bi belavkirina belavokên bi Kurdi û Swedi armancê xwe û bihîstandin.

Liege-Belika: Roja 4'ê Nisanê 30 dilxwazan ERNK avahiya balyozxaneye (konsolosya) Almanya Rojava vegirtin. Daxwazan welatperweren hatin bi cih anin.

Mannheim-Almanya Rojava: Roja 4'ê Nisanê 20 welatparêzên Kurdistanê buroya rojnameya Rheinpfalz vegirtin. Berpirsiyaren rojnameye sozdan, ku wê li ser armancan di rojnameya xwe de binivisinin. Daxwazan ji bo weşanen din ji hatin şiyandin. Bi radyoyeke li Mannheimê re ji hevpeyînek (roportaj) hat çekirin.

Aachen-Almanya Rojava: Roja 4'ê Nisanê 25 welatparêzên Kurdistanê avahiya Die Grünen (Partiya Keskan) vegirtin. Daxwazan welatperweren hatin pejirandin. Armancê livbaziyê bi teleksê ji bo serekwezire Almanya Rojava Helmut Kohl hatin şiyandin. Di domana livbaziyê de belavok ji hatin belav kîrin.

Wien (Viyan)-Avusturya: Roja 4'ê Nisanê 18 dilxwazan ERNK buroya Lufthansa vegirtin. Daxwazan welatperweren hatin pejirandin. Armancê livbaziyê bi teleksê ji bo serekwezire Almanya Rojava Helmut Kohl hatin şiyandin. Di domana livbaziyê de belavok ji hatin belav kîrin.

Endamên weşanen û nûçegihandkarên televizyonan hatin cihê buyerê û haydarî standin. Televizyon Avusturya

filmekâ livbaziyê kişand. Rojnameyên Vokssstimme û Krone nuçê li ser libaziyê belav kîrin.

Her bi vê armancê roja 13'ê Nisanê ji 23 zarokên Kurdish ORF (Radyo û televizyon Avusturya) vegirtin. Livbazi bi şâhi û nizami derbas bû û bala gelek mirovan kişand ser xwe.

Livbazi saetek û niv doma. Televizyon Avusturya livbazi kişand filmê. Dora saet 17.00'an di bermameya "Minizib" de livbaziyê weşand. Livbazi bi çalaki bi ser ket.

Den Haag-Hollanda: Roja 4'ê Nisanê 40 welatparêzên Kurdistanê li pêşîya avahiya balyozxaneya Almanya Rojava xwepêşdanek çekirin. Welatperwer komiteyeke berpirsiyar ji xwe re saz kîrin û hevdîtinek bi berpirsiyaren balyozxaneyê re çekirin. Di nava daxwazan welatperweren de avakirina komiteyeke ji hebû, ku ev komite here Almanya Rojava û rewşa girtiyan ji nêzik ve bisopine. Welatperwer derfetên vê yekê ji berpirsiyaren xwestin. Hemû daxwazan hatin pejirandin û ji bo hikumeta Almanya Rojava re hatin şiyandin. Piştî du rojan konsolosê Almani telefoni welatperweren kir û wusa got, "Ez bi berpirsiyaren re peyîvîm. Ez hin bûm, ku rewşa girtiyan baş e. Lé niha delive nin e, ku komite di demeka kin de bikaribe here Almanya Rojava."

Livbazi bi şewyeke jehati bi ser ket.

Strasbourg-Frense: Roja 11'ê Nisanê 15 dilxwazan ERNK avahiya buroya Lufthansa vegirtin. Daxwazan welatperweren hatin şiyandin. Di domana livbaziyê de gelek handkar hatin cihê buyerê û haydarî li ser armancê livbaziyê standin.

Karker û xebatkarên Kurd û welatperwer, di eyni rojan de, bi vi awahi xwe li gelek bajarê Ewrupi tevgerandin û livbaziyê protestoyê hildan.

Di encamê de, bala awira gelemperi xweş li ser pîrsê hat kişandin û gelek hevkari û şewyeke piştigirtin xwe şani kîrin. Welatperweren Kurd li Ewrupa dengê xwe bi xurti hildan û deng li saziyên weşanen kîrin. Bi riya weşanen dan xweya kîrin, ku tu kes û tu hêz nikarin têkoşina serxwebûn û azadiya Kurdistanê rawestin, ji ber ku ev doz, dozeke heri mafdar û dadiye. Herweha bangin, ku pêşengê gelê Kurdistanê PKK, hêzeke mafdar û dadiye. Ev livbaziyê dorfireh û welatparêzên Kurdistanê li Ewrupi, şani kîrin, ku hêzên imperialist ne xwediye wê hime û quđretê ne, ku karibin têkoşina rizgariya netewi ya mafdar û dadi pîrsyar bikin û gunehkar şani bikin.

Endamên weşanen û nûçegihandkarên televizyonan hatin cihê buyerê û haydarî standin. Televizyon Avusturya

Li Almanya Rojava bajarê Stuttgartê operasyona polisan

Li bajarê Stuttgartê polisên Almanya Rojava şeva 18'ê Nisanê êrisê komeleya demokratik a girseyi ya welatparêzên Kurdistanê kîrin û hemû deriyan şikêndan. Ketin hundurê komelê û buri her deran seh kîrin. Dest danin ser materiyalên komelê yên nîvisi. Hiceta şani kîrin ji ev bû: Di komelê de çek, esrar, heroyin ühw. hene!

Bili komelê, xaniyên hinde welatparêzan ji li Stuttgartê bûn hedefen operasyonen bê destur û polisan. Deriyan xaniyên ji hatin şikêndan. Polisan di domana gerina xwe de, tişten malan û gelek tişten şexsi ji hevûdî belavkirin û giştan pekandin derdorê xwe, avetiñ rast. Bili van bikaraninê dij-demokratik yên li dij-welatperweren, herweha polisan welatperweren tehdit ji kîrin. Polisen Almanya Rojava di dema

operasyonen xwe digotin, "Hun piştigiriya Ali Haydar Kaytan dikin, hun hevpeyî wi dikin" û bi vi awahi dixwestin, welatparêzan bitirsinin. Ji welatperweren dixwestin, ku tevgera piştigiriye bilind nekin.

Ev lîva dewleta Almanya Rojava ya li dij-welatparêzên Kurdistanê, wan iddiay

BIJÎ YEK GULAN, CEJNA KARKER Û XEBATKARAN

Destpêk di riçela dawi de dixwaze vê cejnê qedexe bike. Li hemberê vê daxwazê ji karker naxwazin mina berê bê deng biminin. Girsên gel dixwazén maşen xwe yên dadi û zagoni di karvaniyê de bibinin û bijin.

Baş tê zanin, ku polisên faşist beri Yekê Gulane bi gelek rojan, amade kariyeke ji bo qirkirinê birêve dibiran. Polisan bi armanca kuştinê reşandin ser livbazikaran, ev ji rüçikê polisan e rast ronahi dike. Polisên faşist ji seri heya binî, ji bo qirkirinekê xwe amade kiribûn. Ji ber ku livbazikar hişyar xwe tevgirandin û li hemberê polisan xwe parastin, qirkirineke mezintir rawestandin.

Piroz kirina Yekê Gulane di qadan de hoyen pêşveçuna tevgera şoreşger ü demokrat a Tirkiyê, mezintir dike. Bili hemû tehditan karker, xwendevan û mirovên pêşveçuyi ji bo maşen demokratikî û sendikati, xebata xwe ya xurt dilezinin. Roja Yekê Gulane derdikevin qadan û vê xebata xwe berdewam dikin. Ev giş şani me dikin, ku ew tırsa gırsan hedi-hedi xweş dişike û perçe

dibe. Girsên gel edi wê rewşa pasifikasiyonê naejirinin, ku cuntaya faşist ji salan vir ve bi qirkirinan, pikoliyan û hingavtinan serdest kiribû. Karker û xwendevan bi tékoşina xwe, berdewam-kirina vê rewşê radiwestinin.

Pêşveçuna tevgera girseyi bi vê nolê, cesareta ji bo piroz kirina cejna Yekê Gulane ku ji salan vir ve qedexe bû, pêşveçünê heri pêwist in. Di pêşveçünê de posideyên serrast (direkt) ên tékoşina rizgariya netewi hene, ku li Kurdistanê di bin pêşengiya PKK de tê bilind kirin. Herweha karkeren Kurd ên ku tevli çına karkeren Tirkiyê derdikevin qadêن Yekê Gulane, ji bo pêşveçuna tevgera şoreşgeri li Tirkiyê, hevkari û alikariya karvani datinin holê. Bi vi awahi tékoşina, ku PKK bilind dike, di pêşveçuna tevgera şoreşgeri li Tirkiyê de, rist û roleka bingehin dileyize. Panqartén di rêveçuna Yekê Gulane de hatin hildan û dirüşmeyen hatin bangin, nimûneyen berçavi ne ji bo vê alikarı hevkariyê.

Bangki Marks û Lenin heye dibêje,

Karkeren hemû welatan û gelên bindest xwe bikin yek! Roja Yekê Gulane proletaryayen Tirkiyê û Kurdistanê bi bersiveka xwedî-naverok, bi dirüşmeyen hevpare bersiva vê bangê di qadan de dan. Roja yekiti, hevkari û tékoşina çına karkeren bi şeweyeke li vê giyanê lihevhati, carek din hat piroz kirin. Ev serpêhatin di birtyariya şoreşgeran de, ku meşyan qada Yekê Gulane û sohriya xwina hati rijandin de, hat berdewam kirin.

Çına karkeren Kurdistanê û Tirkiyê, ku xwe gihadina yekitiya tékoşineke vê nolê, wê li hemberê faşizme 12'ê Elûnê tékoşina xwe bilind bikin û wê rojê Yekê Gulane yên azad biafirinîn.

LI TIRKIYÊ YEKÊ GULANÊ

Piştî ku Yekê Gulane ji hêla Înternasionalizma Duwemin nola rojekî navnetewan hat pejirandin pêve, roja Yekê Gulane xwe xist rojenina çına karkeren Tirkiyê ji. Weke çına karkeren hemû cihanê, çına karkeren Tirkiyê ji dest bi xebatê kir, ku Yekê Gulane piroz bike.

Cejna Yekê Gulane pêşemîn car li Tirkiyê, di dema İmparatoriya Osmani de hat piroz kirin. Civînê Yekê Gulane pêşemîn car li bajarê Selanik (niha li Yewnanistanê) hatin amade kirin. Lê ev pirozi, ji komên teng derbas nedibûn û nedigihan piroziyeke girseyi. Herçiqasi hingê bajarê Selanik tevli axa İmparatoriya Osmani ji bû, di rastinîyê de tevli tixübên Balkanê bû. Ji ber vê yekê piroziyece cejna Yekê Gulane di wê demê de, bi tékiliya komên piçük tenê diman.

Piroziyece Yekê Gulane yêne pêşemîn, ku mirov bîbêji bi şeweyeke baş derbas bûn û bo çına karkeren Tirkiyê pêwîtiyek mezin danin holê, di sala 1920'an de li bajarê Stambolê çêbûn. Di salen 1921, 1922 û 1923'an de cejna Yekê Gulane, bi xebatê Firkaya Sosyalist a Tirkiyê hat piroz kirin. Karkeren Tirkiyê tevli xoşxaneya (marş) Înternasional cejna Yekê Gulane piroz kirin. Rêxistinê bi navên İttihada Beynel-

milel a Karkeren, Firkaya Sosyal Demokrat, Firkaya Sosyal Demokrat a Ermeniyan û Firkaya Karkeren û Sosyalist a Tirkiyê û hinde yekityîn destkaran (esnafan) ji tevli piroziyece Yekê Gulane bûn.

Di sala 1924'ê de bi hiceta, ku berpîrsiyarê Firkaya Sosyalist a Karkeren û Gundiyân, belavokeka Yekê Gulane belav kiribûn, hatin girtin. Cejna Yekê Gulane bi xebatê Yekitiya Ummi ya Ameleyan hat piroz kirin. Ji vê salê pêve gelek zehmeti û diwar li pêşîya piroz kirina cejna Yekê Gulane hatin avakirin û risandin. Cemiyeta Teali ya Ameleyan, ku di sala 1924'ê de hatibû damezirandin, ji bo piroz kirina Yekê Gulane, di sala 1925'än de hinde xwe-pêşdan amade kir. Miduriyeta polisan şiyand pey berpîrsiyarê komelê û ji wan re gotin, ku destur bo piroziye nin e. Di salen paşê de pikoli bi dijwari berdewam kirin. Piroziyece cejna Yekê Gulane li Tirkiyê ya dawi, di sala 1927'ê de çêbû.

Di vê salê de, di meha cotmehê de, dewlet dest dani ser defter û dokumânen Cemiyeta Teali ya Ameleyan. Ji wê mêmüyê pêve edi gelek kêm mirov dibine, ku cejna Yekê Gulane li Tirkiyê hatiye piroz kirin. Herçiqasi hinde pi-

rozi paşê ji çêbûne, ev ne hevqası giring derbas bûne. Piştî gelek salan piroziya girseyi ya mezintir, di sala 1976'ê de çêbû. Yanê piştî 49 salan cara yekemin di sala 1976'ê de cejna Yekê Gulane bi şeweyeke girseyi piroz bû.

Piroziyece Yekê Gulane di sala 1977'ê de, nola Yekê Gulane Xwini derbasi dirokê bû. Di sala 1977'ê de karkeren xwe di qada Yekê Gulane de kom kirin. Polisan erişke çekdarî anin ser karkevan. Di encama eriş de nêziki 40 karker hatin kuştin. Bi sedan karker birindar ketin û bi sedan ji hatin girtin. Yekê Gulane 1978'ê ji bi girseyi hat piroz kirin.

Di sala 1979'ê de piroziyece Yekê Gulane ji aliye girêdana awarte (idareya orfi) hatin qedexe kirin. Lê disa ji li geleker deran xwe-pêşdan û livbazi çêbûn. Piştî ku cuntaya 12'ê Elûnê ya faşist dest dani ser rejimê, piroziyece Yekê Gulane ji bi tevayı hatin qedexe kirin. Ji roja 12'ê Elûnê heya niha cara yekemin vê salê, cejna Yekê Gulane hat piroz kirin. Vê salê ji cejna Yekê Gulane hatibû qedexe kirin. Lê disa ji roja Yekê Gulane cejbi girseyi hat piroz kirin. Pêşemîn li bajarê Stambolê bi hezaran karker û xwendevan derketin qadên bajaran, ji bo piroz kirina cejna Yekê Gulane.

LI KURDISTANÊ YEKÊ GULANÊ

Destpêka piroziyece Yekê Gulane bi naveroka xwe li Kurdistanê û destpêka xwe-pêşdanen Yekê Gulane li Kurdistanê, xwe direjî rojê avêtina bingehêne damezirandina Partiya me PKK dikin. Piroziyece Yekê Gulane li Kurdistanê yêne pêşemîn bi civin û xwe-pêşdanen ciwanen xwendevan û birên karkeren çêbûn.

Piştî 12'ê Elûnê Partiya me PKK Yekê Gulane, bi şeweyeke derveyi welat vegerina ser axa welat, bilindkirina hilpişkina vergerina welat, piroz kir. Di sala 1982'ê de roja Yekê Gulane. Sekreterê Gelemerperiya PKK rêheval Abdullah OCALAN konferansekê çekir. Di konferansê de hedefen ji bo ji nuh ve bilindkirina berxwedanê li Kurdistanê, carek din ronahi kir. Konferans, carek din perspektifîn berê xwe daniya welat,

ronahi û zelal kir.

Bi destpêka Hilpişkina 15'ê Tebaxê di sala 1984'ê de li Kurdistanê Yekê Gulane, bi şeweyeke bilindkirina tékoşina rizgariya netewi li diji dagirkeriya Tirk a faşist, tê piroz kirin. Livbaziye dorfîreh en roja Yekê Gulane di sala 1989'ê de, ku li Kurdistanê birêve ketin, bo giyana tékoşina Yekê Gulane û şexsiyete çına karkeren Kurdistanê de, bûn nûneriyeka rind û pêşeti. Di tékoşina asirandin û avakirina Kurdistanê serbixwe û azad de cejna Yekê Gulane ji, bi hilpişkînên domanênuh wê bi berdewami bê piroz kirin.

ÇIYE YEKÊ GULANÊ?

"Heke em bêne darvekirin ne ji ber ku em kuştar in, ji ber ku em sosyalist in emê bêne darvekirin." Ev gotin ji devê pêşengên karkeren derketine, ku ji ber roja Yekê Gulane li bajarê Şikago li Emerika hatine darvekirin. Albert Parsons, August Spies, Adolf Fischer u George Engel roja 11'ê Mijdarê 1887'ê hatin darvekirin. Beri ku cellad beni derbasê seriyê wan bike, van gotinê li jor ji devê xwe derxistin.

Roja Yekê Gulane sala 1886'ê karkeren bajarê Şikago ji bo daxwaza "di rojê de heş saet kar" derketin qadan. Karker dixwestin, ku hoyen jiyanê bêne baş kirin. Di wan salan de ger li Emerika û ger ji li Ewrupa, hoyen jiyanâ karkeren gelek ne baş bûn. Karker di rojê de 15 saetan dixebeitin. Ji bo vi karê xwe ji gelek hindik dirav (pere) digirtin. Hoyen xebatê pir ne baş bûn. Birçibûn jiyanâ karkeren kiribû nava rewşekê, ku édi nedikari bê debar kirin. Karker, ji bo kinkirina saetên xebatê, başkırina hoyen xebatê û daxwaza zêdekirina diravan dest bi livbaziye tund û berfireh kirin.

Xwe-pêşdan û livbaziye karkeren, ku li Emerika bi daxwaza "di rojê de heş saet kar" destpêkiribûn, pêşveçuneke mezin derxistin holê. Roja Yekê Gulane bi hezaran karker xwe-pêşdanekê dirust kirin. Polisan eriş anin ser xwe-pêşdanen. Polisan bi çek û narinçakan (bombeyan) eriş karkeren kirin. Ber û gulleyan barandin ser karkeren. Bi yek carê hemû kolan û zikakên bajarê Şikago rasti liv û tevgereke mezin bûn. Karker, jin û zarok man di bin barana ber û gulleyan de. Kolanen Şikago bi xwina karkeren sor û rengin bûn.

Ev buyer di sala 1886'ê de çêbû. Ev buyer erişke xwintirin û dîjwartir bû, ku burjuwazi biribû ser karkeren. Burjuwazi ji bo rawestandina tevgera karkeren, ku roj bi roj bilindtir dibû, seri dida erişen vê nolê. Erişâ bi xwini, ku roja Yekê Gulane li bajarê Şikago bikarhatibû, erişke heri hovtirin û dîjwartirin bû.

Burjuwazi tenê bi reşandina ser karkeren di kolanan de têr nebû. Pêşengên karkeren ji da girtin. Pênc pêşengên karkeren Albert Parsons, August Spies, Adolf Fischer, George Engel u Louis Lingg her di wê rojê de hatin girtin. Cezaya darvekirinê ya li diji çar pêşengên karkeren roja 11'ê Mijdarê sala 1887'ê hat bi cih anin. Louis Lingg di hucré de hat kuştin. Ruyê wi bi dinamitan perçe kirin û wusa kuştin.

Burjuwazi Emerika ji aliki xwina karkeren da rijandin, ji aliyê din ji pêşengên karkeren da kuştin û bi vî awahi karkeren bê pêşeng hişt. Piştî Yekê Gulane Xwini, terora li diji karkeren nesekini. Teror gihiş koçberen xwe yêne bilindtir û gelek bi hovi. Lê tevîya proletaryayê cihanê xwedî li daxwaza çına karkeren Emerika ya ji bo "di rojê de heş saet kar" derket û hevkariya xwe bi xurti bilind kir. Li hemberê erişen burjuwazi him li Emerika û him ji di navnetewan de hevkariya tevgera karkeren bilind bû.

Federasyona Karkeren li Emerika di sala 1888'ê de civinek çekir. Biryar girt, ku heya "di rojê de heş saet kar" neyê pejirandin, di roja Yekê Gulane her salê de greveke karberdane ya gelemerperi (gişteyi) bê çekirin. Rêxistinê karkeren ên li Almanya, Belçika, Fransê û Ingiltere ji xwe tevli vê bîryare kirin. Di Kongreya Yekemin a Înternasionala Duwemin de, ku xwe li bajarê Parisê welatê Frense civandibû, bîryar hat dayin, ku mîjuya Yekê Gulane ya sala 1890'ê bibe rojeke xwe-pêşdanen navnetewan. Ev Bîryar hat pejirandin. Bi vê bîryara Înternasionala Duwemin xwe-pêşdanen gelek mezin û bi şahi hatin dirust kirin. Ji ber gelek xurt derbasbûna Yekê Gulane, Înternasionala Duwemin di Konreya xwe ya Duwemin de, di sala 1891'ê de bîryar girt, ku Yekê Gulane hersalê nola cejnekê bê piroz kirin. Piştî vê bîryar Yekê Gulane, hersalê mina roja yekiti, hevkari û tékoşinê hat piroz kirin û bû serpêhatinek ji bo çına karkeren.

Hersalê gelek zehmeti hatin birêve birin û ketin pêşîya piroziyece Yekê Gulane. Tevgera çına karkeren cihanê di encama tékoşina li hemberê burjuwazi de giha derfeta piroz kirina Yekê Gulane bi şeweyeke berfireh. Niha li 116 welatê cihanê Yekê Gulane bi şeweyeke fermi tê piroz kirin. Lê li Tirkiyê û Kurdistanê, ku di bin hikmê cuntaya faşist a 12'ê Elûnê de ne, piroz kirina Yekê Gulane qedexeye. Kesên xwestin Yekê Gulane piroz bikin, rasti erişen polisan bûn. Polisan eriş anin ser karkeren û qirkirinekê bikaranin. Piroz kirina Yekê Gulane bi azadi, tenê bi serfiraziya tékoşina şoreşgeri bi derfet û mimkin e.

Êrîş çûn ser şoreşgerên dîli yên ku di girtigeha Nazîllî de greva xwebirçîhiştinê bilind kiribûn

- Polis, cendirme û gardiyanan êrîş birin ser koxusen girtiyan. Diliyên şer dan ber lêdanê. Girtiyen şoreşger jî bersiva êrîşê dan. Di encamê de 27 şoreşgerên dili birîndar ketin.

Métingerên Tirk ên faşist, xwestin di girtigeha Nazilli de, disa "Fermana Yekê Tebaxê" bikarbinin. Ji ber vê yekê tevlî girtiyen endamên PKK, hemû girtiyen şoreşger dest bi greveka xwebirçîhiştinê kirin. Greva xwebirçîhiştinê ji hêla 33 diliyên şoreşger hat rakirin. Berpirsiyaren girtigehê rast û rast bi fermana weziriyetê, êrîş birin ser şoreşgerên di berxwedana xwebirçîhiştinê de bûn.

Girtiyen şoreşger ji bo van daxwazên li jér dest bi berxwedanê kiribûn:

- Serbestkirina rojnameyan, kovaran û weşanen din, ku ji aliye mehkemê hatine qedexe kirin.
- Dayina destura anina xwarinê ji derveyi girtigehê.
- Dayina desturê ji bo hevditinên di nava koxusen de.
- Serbestkirina radyo û teypan di hemû koxusen de.
- Rakirina politikaya izolasyonê (tecritê) ya li ser koxusa jinan.
- Dayina desturê ji bo pijandina xwarinê di mitbexê de.
- Dayina desturê ji bo girtiyan, daku di hemû demen hevditinan de bikaribin bi merivén xwe yên ji réza sêwemin ji biaxfîn.
- Dayina desturê ji bo girtiyan, daku karîbin ihtiyaçen xwe ji kantinê bikirin.
- Vegerandina hemû tişten girtiyan ên ku beri niha dest li ser wan hatibû

danin.

- Serbestkirina oçaxen pijandinê di nava koxusen de.

- Dawi anina bi cezayen ji ber greva xwebirçîhiştinê têن dayin.

Piştî ku greva xwebirçîhiştinê destpêkîri, berpirsiyaren girtigehê ji dest bi haziriyen xwe kirin, da êrîş bibin ser girtiyan. Heya roja 26'ê Nisanê, girti hevditin bi berpirsiyaren girtigehê re çekirin, daku daxwaz bêñ pejirandin. Lê berpirsiyaren girtigehê hin di destpêkî de bingeha lihevhatinekê ji holê rakirin. Ji aliki amadekariyên xwe kirin, da êrîş bibin ser koxusen, ji aliye din ji xebitin ku girtiyen şoreşger bitirsinin.

Ji ber ku girtiyen şoreşger ketibûn bin tehdita êrişike tazi, di koxusen xwe de barikatan ji bo parastina xwe danin. Deriyan ji pişte ve bi ranzayen xwe asê kirin û xwestin êrişan bi vi rengi rawestin. Berpirsiyaren xwinxwar û çavşor, cendirman û polisan êrîş girtiyen şoreşger kirin. Bombeyen hêstirên çavan, jop û dar hatin bikarinan. 27 girti birîndar ketin. Diliyên şoreşger ji bi armâna parastina xwe, li hemberê wan rabun. Di encama vê berxwedanê de 18 polis û cendirmeyen métingeran ji birîndar ketin. Berpirsiyaren girtigehê paşê, bê ku girtiyan şanî bijîkjan (doxtoran) bikin, wan xistin hucreyan.

Rejima faşist bi polis û cendirmen xwe êrîş girtiyan dike û bersiva da-

xwazên mirovi yên diliyên şoreşger bi vi awahi dide. Eşkereye ku rejima faşist, wusa dixwaze bikarinanen xwe yên deri-mirovahî maşdar şanî bike. Sawciyê Nazilli Ünal Şeref Mollaölu, da-xwanyiyecek çekir û xwest vê êrîşa nizm weke ku maşf wan be, şanî bike. Wusa got: "Tişten ku girti dixwazin, bi Fermana Yekê Tebaxê hatine qedexe kirin. Ev der ne cihê bazarê ye. Em ne saziya weziriyeta adaletê ne. Cî di fermanê de hatibe nivisandin, em wê bi cih tinin." Bi van gotinên xwe Mollaölu eşkere dike, ku dixwazin bikarinanen xwe bi şeweyeke berdewami serdest bikin.

Berpirsiyaren girtigehê, bi êrîşa xwe ya li diji diliyan ji têr nebün. Weke ku şoreşger ji buyeran berpirsiyari bin, daweyek li diji wan vekirin. Berpirsiyaren girtigehê 27 girtiyan kirin di hucran de, ji ber "rabuna li hemberê memurên berpirsiyâr" daweyeke nuh li diji girtiyan dan destpêkîrin. Herweha maşf hevditinê ji hat rakirin. Destur nedan, ku girti merivén xwe bibin. Biryar hatiye girtin, ku roja cejnê ji destur nebe ji bo hevditin. Ev buyeren vê dawiyê nimûneyen wusa ne, ku ruçikê rast e rejima faşist xweş ronahi diken. Bangeli û qir-qirên demokrasiyê yên têñ hildan, disa derkete holê, ku tenê bi dev in. Pir eskere zelal bû, ka demokrasiyeke çawa dixwazin bikin taybeti xwe.

Di daweya PKK a koma Cizîra Botan de 14 kes hatin berdan

Roja 20. Nisanê 1989'ê daweya PKK a koma Cizîra Botan li bajarê Amedê destpêkîr. Giştî bi hev re 23 welatperwer ji vê daweyê têñ pirsyar kirin.

Ji ber sedema xwendina şaxen weşanî yê PKK, alikariya û piştigiriya PKK, métînger van welatperweran dervîstîn pêşîya dagehê xwe. Pirsyari roja 20'ê Nisanê li pêşîya dagehê destpêkîr. Di roja yekemin de birara berdana 13 kesan hat dayin. Piştî vê bîrŷarê, hejmara welatperweran ku di koma Cizîra Botan de têñ pirsyar kirin, dakte 7 kesan.

Bi destpêkî sala nuh, tékoşina me ya rizgariya netewi li Cizîra Botan û derdorê Cizîra Botan pêşveçûneke mezin şanî kiribû. Ji bo rawestandina vê pêşveçûne dagirker, berê xwe dabûn gîrsen gel û dest bi girtinê dorfireh kiribûn. Bi sedan mirovén me ji lêdan û havigtanîn hatin derbas kirin. Piştî tîrsandinê,

piraniya mirovén hatibûn girtin, disa hatibûn berdan. Kesên mabûn, ji ber tewanen nola xwendina weşanî PKK û belavkirina wan, alikari û hevkariya PKK wan dabûn nehkemê. Bi vi awahi métînger dixwestin rawestin, da tékoşina me ya rizgariya netewi xwe negihîne gîrsen gel û nebe tevgereke girseyi.

Li hemberê van êrisen métîngeran, welatparêzîn Kurdistan liveka bi bîryarı danin holê û êrisen wan di avê de birin. Di vê daweya dawiyê de ji, welatparêz bîryara xwe bi ronahi danin holê û doza xwe ya bi rümet bi mérani parastin.

Navê welatperweren ku roja 20'ê Nisanê hatine berdan, ev in: Nurettin Bingol, M. Selim Manak, Sehime Seyhan, Mustafa Çetin, Şükûr Demirtaş, İsmail Aslan, Abdullah Aydin, Abdülâh Tekes, Süleyman Tekes, Şêxmus Aydoxan, Sabri Oner, Tahir Aktürk, Halil Akgûl û Bedrettin Akgûl.

RÊVEÇÜNEK LI STANBOLË

Biqasî 200 xwendevanen Zanineha Stanbolê, ji bo protestokirina politikaya pikoli û mişextekirin ya li diji gelê Kurdistanê û bikarinan faşist, rêveçûnekê dirust kirin. Ev livbazi roja 21'ê Nisanê çebû. Xwendevanen ku panqartên piştigiriya tékoşina serxwebûn û azadiye Kurdistanê hildabûn, di domana rêveçûna xwe de dirûşme bangin û li ser diwaran gelek dirûşme nivisandin. Hevkariya tékoşina gelê Kurdistanê bili hemû êrisen faşist bi xurti bilind dibe.

Bireke Geliya (Kehniya) Kasaban hat vekirin HOVİTİYA MÊTINGERÊN TIRK RONAHÎ BÛ

Roja 23'ê Nisanê hinde kolandin di Geliya Kasaban de çebûn, ku ev der, weke zibîlxane ya belediya bajarê Sertê té bikarinan. Di encamê de çar cesed hatin peyda kirin. Hoya niha nehatiye daxweyani kirin, ku ev cesedên ki ne. Lé li şuna vê, sawciyê bajarê Sertê daxweyankir, ku édi xebata kolandinê we bê sekinandin.

Piştî ku di rojnameyan de hat belavkirin, cesedên militan û tékoşerên PKK ên di şer de û bi işkene têñ kuştin, diavejin Geliya Kasaban, dagirkeren hov neçar man, ku destur bidin xebatên kolancı û gerina li pey cesedên di vir de. Dagirkeren hov pêşî daxweyani kirin, ku tu cesed li vir nehatine avetiñ. Xwestin rastiyan bin av bikin û iddiyan derew şanî bikin. Paşê waliye érdimê pejirand, ku çar cesedan avetiñ Geliya Kasaban û cesedên çar şervanan di zibîlxane ya belediya bajarê Sertê de ne.

Di encama protestoyen awira gelemperi yên dijwar de, dagirkeren Tirk ên faşist neçar man, ku Geliya Kasaban vekin û kolandin bidin destpêkîrin.

Lé ji aliye din ji gelek keferat dikiran ji bo veşartin û niximandina suc û gunehên xwe. Beri xebatên kolandin destpêkî, waliye érdimê mecur ma, ku daxweyan bike, sé cesed ji Geliya Kasaban beri hingê hatine dervîstîn. Lé métînger bi van kîrinên xwe ji neman, xwestin xebatên kolandin dereng bi-hêlin, da buyer di deme de bê ji birkirin.

Bili hemû keftulaftên ji bo veşartin û niximandina buyer û bili ku roja cejna 23'ê Nisanê destur dan xebatên kolandin ji, disa ji dagirkeren Tirk ê faşist nekarin hovîtiya xwe biniximin û dizi bihêlin. Di kolandin pêşemin de çar cesed hatin dervîstîn. Sawciyê Sertê nekari vesêre, ku cesed hatine peyda kirin. Bi fernameke ku ji bani ve ji wi re hati, daxweyan kir, ku kolandin û gerin nema berdewam diken. Bi vi avahi métînger dixwazin rawestin, da bêhîr cesed ji Geliya Kasaban kifş û eşkere nebin.

Li bireki piçük ji Geliya Kasaban kolandin çebûn û çar cesed hatin peyda

kirin. Tenê ev buyer hovîtiya métîngeran ispat dike û zêdeye ji. Ji ber ku métînger baş dizanin, heke kolandin berdewam bikin gelek cesedên din ji wê bênen peyda kirin, destur nedan ku li teviya Geliya Kasaban kolandin çebîbin.

Ronahibûna vê hovîtiya deri-mirovahî rast û rast bi destê métîngeran faşist bi xwe, nimûneyeke zelal e, ji bo hovîtiya dijminen me. Xwe-rizgar-kirina ji van dijminen hov û barbar, ku pisîya mirovan bi mirovan didin xwarinê, ku şehidên şoreşî Kurdistane diavejin zibîlxaneyan, iro buye delamet û vatiyîneke bi lez û bez. Dirok tu caran nebuye şahid ji bo bê ceza mayina û hîştina bikarinanen wusa hov. Pirsina hisaba ji réjimeke mina ya métîngeran Tirk ên faşist, ku xwedîyê bikarinanen deri-serdiye, tenê bi bilindkirina tékoşîne bi derfet û mimkin e. Kesên ku cesedên me diavêjin zibîlxanen, kesen ku pisîya mirovan bi mirovén me didin xwarinê, wê nekaribin xwe ji hêrs û gîra me ya şoreşeri xilas bikin. Bila ev wusa bê zanin.

Hevkariya ERNK ji bo Serokê Dewleta Nikaragua Daniel Ortega li Parîsê

Serokê Dewleta Nikaragua Daniel Ortega li bajare Parîsê welatê Frense, bû vewwendiyê Komela Hevkariya Nikaragua.

D. Ortega di eywanekî li Parîsê de, ji bo girseki mirovan a xilbe, axîtinekê çekir. Ev civin roja 23'ê Nisanê çebû. Piştî axistina xwe Serokê Dewleta Nikaragua Daniel Ortega ji guhdañan xwest, ku bi devki pirsên xwe pêşkêş bikin.

Di nava kesen pirs ji D. Ortega kirin de, welatparêzî Kurdistanê ji hebû. Kurdê welatperwer pêsi manifestoya PKK - Riya Şoreşî Kurdistanê ya bi Frensi û kovara bi navê Dosier du Kurdistan a Frensi da D. Ortega û paşê van pirsan ji D. Ortega kir:

"Serokê birêz rêheval Daniel Ortega,

ez dixwazim du pirsan ji te bikim.

Pirsâ yekemin; Kurdistan di nava çar dewletén dagirker û hêzén impreyalist de vê rojê hatiye perçê kirin, ku welateki xwedîyê 25 milyon mirovan e. Gelê Kurdistanê, di bin reberiya rékxistinê xwe PKK, ERNK û ARGK de li diji faşizm, impreyalizm û dagirkeriyê ji bo serxwebûn û azadiye tékoşîneke çekdari bilind dike. Serê xwe yê ji bo rizgariya netewi bi vi awahi bilind dike. Hinde derdor dixwazin bi gelemperi hemû tékoşînen serxwebûn û bi taybeti ji tékoşîna Rizgariya Netewa Kurdistanê bi terorizmî bi nav bikin. Li ser vê yekê tî dibêji?

Pirsâ duwemin; sala par hêzén faşist û dagirker, bi alikariya dewletén impreyalist çekên kimi li diji gelê Kurdistanê bikarinan. Di koçbera pêşketitir ya şoreşîn welatén Amerika Latinî de, guman heye ku hêzén impreyalist çekên kimi bikarbinin? Heke hebe, tu çawa li tevgera hevkariya navnetewan li diji vê yekê dinêri û vê tevgerê dinrixini?"

Nüçeyen ku bi derengi gîhane rojnameya me

Xwendevanen Kurd li Moskow bi mîtingekê yek-saliya qirkirina li Helepçe protesto kirin

Roja 16'ê Adarê welatparêzîn Kurdistan li bajarê Moskow xwe civandin. Li pêşîya malbendekê (instituyekê) dest bi mîtingekê kirin. Hinde xwendevanen biyani ji tevlî mîtingê bûn. Axistinik li ser Helepçe û rewşa Kurdistanê bi navê xwendevanen Kurd çebû. Paşê bi navê partiyen komunist li Rojhilat Navin, endameki Partiya Komunista Libnanê axistinik pêşkêş kir û piştigiri bo xebata gelê Kurdistanê diyar kir. Bi navê xwendevanen Afrika ji axistinik çebû. Di vê axistin de wusa hat gotin, "...Diktator û faşist li vê cihanê pir in, le tişte bi ser gelê Kurd hatiye yek cariye. Di vê sedsalâ bistan de faşistên hov, çekên kimi li diji zarok, pir û kalen Kurdan bikartîn."

Paşê helbestek li ser biranîna şehîden Helepçe hat xwendin. Gava axîftin çedibûn, herweha filmeki video ji li ser qirkirina Helepçe dihat şanî kirin. Welatpererek ji, ji bo kesen film temaş dikirin, bi Rusi qise dikir.

Gelek wêneyen şehîdan û dirûşme ji

Di yek-saliya qirkirina Helepçe de livbaziye protestoyê

Wien (Viyana)-Avusturya: Li bajarê Wien 400 dilxwazên ERNK rêveçûne çekirin û qirkirina Helepçe protesto kirin.

Lindau-Almanya Rojava: Li bajarê Lindau dora 50 dilxwazên ERNK rêveçûne protesto dijrust kirin. Piştî rêveçûne greveka xwebirçîhiştinê hat çekirin. 14 welatperer tevlî greveka xwebirçîhiştinê bûn. Cara yekemin bû, ku li derdorê bajarê Lindau livbaziye protostoye

nolê çebûn. Levbazi bala gelek mirovan kişandin ser xwe.

Frankfurt-Almanya Rojava: Li bajarê Frankfurt rêveçûne û mitingek hatin dirust kirin. Dora 300 kesan besdari rêveçûne û mitingê bûn. Qirkirina li Helepçe hat protesto kirin. Dilxwazên ERNK, TKP-B, Toplumsal Kurultuș, TKP/ML-Hareketi û TSK besdari rêveçûne û mitingê bûn.

Li Almanya Rojava bajarê Bremenê civinek li ser “PERSPEKTÎFÊN BERXWEDANA KURDAN”

Roja 16.3.1989'ê li bajarê Bremen Almanya Rojava di bin navê “Perspektifîfê Berxwedana Kurdan” de civineke agahdariyê çebû. Civin, li ser merhela Têkoşina Rizgariya Netewa Kurdistanê û érişen Almanya Rojava li diji vê têkoşinê bû.

Ji SPD (Partiya Sosyal Demokrat) A. Stole, mebusé Die Grünen (Partiya Keskan) Paul Tiefenbach, Dr. Jochen Zenker, keşe Hans-Günter Sanders û berpirsiyâr Komiteya Penahberan Thomas Pörschke bang ji bo vê civinê kiribûn û hemû rôkxistin û saziyên Kurdistan dawet kiribûn.

Beri niha hinde Alman bi çaveki ne baş li PKK dînihîrin, lê paşê tevli heyetekê di meha Çîlê 1989'ê de cün Kurdistanê û gava vegeryan baweriya xwe ji guhartîn. Pişti ku ji Kurdistanê vegeryan, li bajarê Bremenê civinekê çekirin û ditinê xwe bi vê nolê anin zimên: “Me heya niha PKK xelet û şas fahmkiribû. Lî niha em baş dizanin, ku li Kurdistanê gel piştgiriya PKK dike. Ji niha û pêve em dixwazin bi şeweyleka baş xwe li pêşberê PKK tevgerin.”

Bili Komiteya Kurdistanê û Feyka Kurdistan, rôkxistinê bi navê KKDK û Hêviya Gel ji tevli civina “Perspektifîfê Berxwedana Kurdan” bajarê Bremenê civinekê çekirin û ditinê xwe bi vê nolê anin zimên: “Me heya niha PKK xelet û şas fahmkiribû. Lî niha em baş dizanin, ku li Kurdistanê gel piştgiriya PKK dike. Ji niha û pêve em dixwazin bi şeweyleka baş xwe li pêşberê PKK tevgerin.”

“Berxwedana Kurdan” bûbûn. KOMKAR ji hatibû dawet kirin, lê van gotinan nola hicetekê şani kir û nehat civinê: “Dem ji bo civinê vê nolê hin zû ye.” Rôkxistina bi navê EKİM ji tevli civinê bû û ditinê xwe da xweya kirin.

Tev bi hev re nêziki 60 kesan beşdarı civinê bûbûn, ku di nava wan de gelek profesor, doxtor, mebus û rojnamevan ji hebûn. Berpirsiyâr Komiteya Kurdistanê û Feyka Kurdistan li ser pirsên jérin rawestin: Diroka û rewşa niha ya hêzên burjuwaziya piçük û reformist ku bi navê Kurdistanê derketinê rî, dijminahiya van hêzan li diji têkoşina rizgariya netewi û PKK rexne kirin. Herweha piştgiriya xwe ji bo têkoşina rizgariya netewi anin zimên.

Di civinê de li ser pirsâ “otonomiya çandi” ji hat rawestandin, ku ji aliye imperializmê li diji serxwebûnê tê pêşniyar kirin û dixwazin bidin pejirandin. Di encamê de biryariya gelê Kurdistanê li ser rîya serxwebûnê û piştgiriya gelê Kurdistanê ya kurt ji bo PKK, hatin zimên û ev ditin bûn serdestê axiftinan.

Soreşgeri, bi dileki nîve-nîv nabe. Mirovê, ku hemû hebûnên xwe nede kar ú xebatê, nikare bibe xwediye roleki diroki. Mayina di navbera şoreşê ú berjwendên taybeti de, mirovi di bin barên giran de dihêle ú dîke xwediye gunehêن giran. Karê ku iroj tê xwestin, ji bo bi milyonan mirovan e. Lewra, mirovê ku xwe şoresger bibine, biqasi muyekê, nikare jiyana xwe ya şexsi li ber çavan bigire. Beri her tiştî, giringe herdemê di rezén pêşemin ên gelê xwe de goridaniyê, dilêri û dilsoziya xwe şanî bike.

Gotinêne me li jorê kirine, di hemû deman de têr bilind kirin, lê belê di nava karvaniyê de, mirovên renga-reng der têr. Eşkere nabin xwediye soza xwe. Mirovên nividil ú tîrsonek ji, di dawiyê de dikevin nava gola geniyê de. Di nava heri ú qirêjiya "ez" itiyê de noqi dibin ú hêdi-hêdi, di peyvajokê de, di navbera wan ú dijmin de pirek ava dibe. Rêzani ú felsefeyâ dagirkeran dipejirinîn.

Dema rejima faşist a 12'ê Êlûnê dest dani ser dewletê, hina Cano li Almanya Rojava bajarê Bonnê, xwendina lise ne qedandibû. Pir bi germi digot:

"Faşizm bi xwin, kuştin ú talanê hatiye. Tenê bi xebateka xurt ú yekbuji dikare ji ortê bê rakirin. Gerek mirov li peydakirina zoreki şoresger bigere, ku karibe vê koteke kevneperest li erdê bixe."

Bi ramaneka weha germ, Cano, hemû nivisê şoresê dixwend. Hêrsa dili wi bilind dibû. Car-caran mina brûskan agir ji çavêni wi dibari. Dema diroka welat dixwend, qirkirinê bi top ú balasîran. Şex Seid, İhsan Nur, Seyid Riza dihatin ber çavêni wi, digot:

"Tolehildan, tolehildan, tolehildan!.."

Qêrinê zindana Amedê ú bizmarênen (mixen) di binê lingan de dikutan, mina tirêjîn roja sivik, bi lez ú bez ji diwarênen serzemin derbas dibûn ú ferman didan hemû kesan:

"...Bese ev bê dengi, niv-nevoki ú tîrsoneki. Hemû delîven xwe bi aktifi bixin kar, şer bikin, şer bikin ú şer bikin!.."

Çavêni Cano, li ser jiyana Ewrupayî hêdi-hêdi vedi. Temenê wi ji sala bistan derbas dibû. Diploma lise stand. Xwe nivisand zaninehê (üniversité) ú di nav birê abukatan de cih girt. Lê welatê Cano tim di bala wî de bû. Belê dema rewş dida ber çavêni xwe, gêj dibû. Welat perçê-perçê, di bin destê dijmnan de bû. Gelek hêz ú tever xwe ji welat dûr kiribûn. Mina hêzên Ewrupayî dihatin xweya kirin. Komiteya rôkristina karê penahberan a li Bonnê, baş dizanî konevanya dewletê bixe kar. Rêzaniya împerializmê dihat birêve birin. Mirovên welatparêz û şoresger dikişandin nava xwe, xwedî li wan derdiketin ú dûv re di karxanan û saziyên xwe de, mejiyên wan sar dikiran ú bi nanê ziki wan teslim digitirin. Ma ne bi sedan sekretêri giştî, endamên komiteyên navendi ú hunermend niha bûbûn xwediyên çayxanan? Diçün barr ú diskotekan. Be tevayi sinç ú rewane Ewrupayî wergirtibûn. Gotinêne weke, "Malbat me berê Kurd bû" dikiran. Ji keçen Almanî yên çav hişin ú bejin bilind bûbûn xwediyên çend zarakan. Bi pasporten di berikên xwe de, xwe gelek payebilind diditan, mina tîralen Musilê li ber piyên împperializmê hestiyen dialisan

Peyayêne dewleta Almanya bi Cano re ketübûn têkiliyê. Nêrina wi reş ú tari dikirin. Bi ramanêne mina, "Her tiştî ji bo welat nabe, gerek mirov hineki li mala xwe ji binêre. Xwarin ú vexwarin, këf ú şahi bi serê xwe ne, doza welat ji bi serê xwe ye." Herçiqasi ku Cano li ber xwe dida ji, lê tim di hundurê wi de, rengê du mirovan hebû. Bi vi rengi jiyana xwe berdewam dikir. Di mejiyê wi de, her carê ramanek dadiket ú yek radibû:

- Bi rasti doza welat gelek zehmet e. Kûrdêñ belengaz, bê kes ú xwedî, wê çawa li hemberê balasîren NATO yên F-15, F-16 şer bikin? Kes nabije, ha ji we re vê çekel! Ha ji we re vê alikariyê! Xweyaye, dinya tunekirina Kurdan da-ye ber çavê xwe.

- Ji ber ci ev welatên Ewrupaye, vê jiyane bo me pêktinîn? Bi rasti, dixwa-

"Man ji Cano re namîne"

Hewêl Fêngî

zin rayê di hundurê me de, ku dixwaze vegere welat, qut bikin. Iroj bi hemû şewyan bangeşî dikin, daku Ewrupa mina bihuştê şanî bikin. Armanca wan eve, ku mirovên me li vir girê bidin ú keda wan arzan bimijin. Gotinêne mina parti, şer, şores, enî ú artêşê ji serê mirovên me derxinin. Li şuna van, jehra xwe belav bikin:

"Porzera minê lewendê
Awir berda dil kederê
Aşiti, evin ú seyranê
Dilana me li vé biharê
Paris, London, Stockholmê
Ma té heri ku derê..."

Başê!.. Ma gotinêka pêşiyen ne heye, dibeje. "Siwârên xelkê tim pêye ne." Lewra, ez dibêjim xelasiya me tenê bi xurtkirina yekitiya konevani ú leşkeri ya gel ve girêdayi ye.

- Eger ez biryara çuyina welat bi xurti bidim, dibe ku heya saleka din jiyana min biqede. Ax, ax!.. Ez hin bi xortaniya xwe şa ne bûme!..

- Ev ci jiyana bê şeref e, ku mirov xwedi li xwina hevalên xwe dernekeve.

Derdorêne min vala bûne. Gelek hevalên min şehid bûne. Gelek niha li serê çiyan, di nava rezên artêşê de ne. Şerê serxwebûn ú azadiyê dikin. Gerek ezez biryara xwe xurt bikim ú pêş ve herim.

- Ez dikarim xwe mina miroveki siyasi bidim xweya kirin, an ji ez bibim welatparêzek bes e. Mirov hevqasi serhiş bi je, ne baş e.

- Dirokê lanet ú nîfrin li vi rihe han barandiye. Siyaset, pratik ú şer ji hev kuda nabin. Ji bo miroveki mina min, keliyeke vehesandinê ji nabe. Ez dikarim bi sed rengan li hemberê dijimin şer bikim.

- Yaho mesela welat, hemû girêdânê civaki qut dike. Mal, malbat, sohbet ú şewqa çavêni dilevinan, dîlxwaza min Maria wê bi ku derê ve herin? Ez dikarim bi dev xwe şoresger diyar bikim, lê belê gotin ú kar divê bi hev re bimeşin. Ax, ax!..

- Başê! Sibê ezê çawa li çavêni bav ú dayika xwe binêrim? Ezê çawa bikevin rubarên dayiken şehidan? Gunehê zarokan çiye, ku bi hezaran kilometre ji welatê bav ú kalan bêne hebûn? Ji bo ci li dora Banê Xanê ú Kevirê Duçîlokê zarân me dilan ú bazdanê nekin?

- Na, erê! Ne, erê, erê! Ne, ne nerê!..

Herçiqasi Cano di xwendina abukatiyê de pêş ve diçû, bêhtir diket nava tevli-heviyeke ramani ya mezin. Carcaran çavêni xwe didan hev, diket nava baxê jiyana malbatê de:

"Başê! Em pişti dawetê bi çend rojan derkevin mottelekê li ser ava Rheinê, çend rojan li wir derbas bikin, paşê emê herin beravên Danimarka, hefteyek xwes bibuhurin... Gerek ezi xaniyê xwe biguhurinim, bikevim xaniyekê ku park ú gola avê (sauna) têde hebe. Bi rasti, wîlê Mercedes ji derbas nabe!.."

Demeka kin derbas dibû, bawişkên xewê dihatin Cano. Serê xwe radikir, gurmêni ji diwar tani. Heyho Canoyê me li ku ye?.. Çend-sed Mark'ën ji dewletê digire ci dikin. Bi zorê zikê xwe têr nan dike. Porzera wi Maria Timreş li ku ye? Pire-daya wi ya bi şorba-nîskê ü mîhîr mezin buye, wê çawa silav bike "Fräulein" Timreş? Hemû bircen di xewnen xwe de çedikirin, sibê zû ji hev diketin. Kelehen xewnê dihatin xwar.

Sal derbas bûn, hevalên Cano yên berê Ahmed, Hesen ú Weysi di şoreşa Kur-

distanê de şehid bûn. Vê carê agirê dilê wi xurt dibû. Nikaribû çavêni xwe veke, li pêşiyâ wan xwe guneh-bareki mezin didit. Lê belê bi tevayi, ew sistiya di hundurê xwe de, ne dizivirand hêzeka xurt. Hemû hebûnên xwe nedida welat. Gavêk li pêş ú yek li paş, tim dem derbas dikir. Her demê xwe nêziki cihêن sohet, mijili ú xwesiye dikir. Ji pêşketinê mina ji pencen şeran bireve, direviya.

Şerê li Kurdistanê, ji gelek asteng ú keleman derbas dibû. Gel ji hişyar bûbû. Be can û dil li hemberê dijimin radibû. Cano ji vi şeri, dilêri ú mérani girt. Tîrsa dilê xwe ya berê derbas kir. Jiyana berê, bi nîfrineka mezin da ber çavêni xwe. Her xalekê, bi gelek rexneyen kür derbas kir. Di vê dawiyê de, li komelê weha got:

"Çiye xilasiya şexsi? Mirov tenê, li welatê xwe ú ji bo welatê xwe mezin dibe. Her keliyeke me li vir, ziyaneka gelek mezin e. Em hin kort in. Cihê me yê rast, çiyayen Kurdistanê ne. Ez niha hazırlıya xwe dikim, ezê vegekim kehniyi jiyana gelê me. Welatê bav ú kalan... Qirêji ú gemariya Ewrupayê, piroz be ji wan kesan re, ku vê jiyane ji xwe re rizgari dîbinin..."

Ji welat niha nûcê têr. Cano, her rojê kulmén giran li dijimin dixe. Buye şervanekî diloz ú bi biryareka xurt. Ji vi çiyayı derbas dibe wî çiyayê Kurdistanê... Lêdan li ser lêdanê, li dijiminê dagirker dixe...

"Welatparêziya" hinde kesan li Ewrupa

Gotina "welatparêzi", gotinêka pir bi nîrx ú rûmet e. Lê disa ji em li Ewrupa ji bo gelek kesan, di cih de an ne di cih de, dibêjin "welatparêzen", "niştimanperweven" Kurd.

Misto ji welatparêzeke û li bâjareki Almanya Rojava niha dijmine. Bangeşî ji bo Kurd ú Kurdistanê dike. Lê Mistoyê me pir bi tifir ú fort e. Ji xwe bawer e, ku militaneke, zilameki navendi yê bilind e di rékxistinê de.

Ev bû deh sal in, Misto hatiye Almanya ú penahber e. Jina wi ú zarokên wi ji li ba wi ne. Misto ji li gora xwe dixwaze, ku Kurdistan rizgar bibe ú rojekê bi dilxwesi vegere gundê xwe ú li Kurdistanê kar ú xebata xwe bike. Misto, di dilê xwe de, kesi li ser xwe napejirine. Ne heval ú ne ji ci parti...

Roj bi roj Misto digere. Bangeşî bo Kurd ú Kurdistanê dike. Pir kîfa Misto tê, ji ber ku malen Kurdistan ên ku diçe ba wan, hirmeta wî dikin. Carnan Misto ji xwe re dibêje:

"Binêre li van kesan lo, pir ji min ditirsin, ez goriyê..."

Misto di bangeşîya xwe de, tîne zimên, ku şerê çekdari li Kurdistanê pêş ve diçê. Ji ber vê yekê ji dibêje, ku "xorten Kurdistan" diye, ji Kurdistanê bimîn, nerevin dewletên Ewrupa." Lê belê Misto bi xwe, nêziki panzdeh merîvîn xwe yên xort, anîye Ewrupa. Lê disa ji heyâ niha Misto tiştek ji xwe fahmnekiriye. Xwe ji aliye konavani ve, negîştîandiye. Baş nîzane çiye pîrsa Kurdistanê.

Lê hema Misto bi karkeran, xorstan, xwendekaran ú rewşenbiran re radibe ú rûdine. Bi wan re xwes diaxife. Rasti Misto, bi axafen xwe yên li ser Kurdistanê gelekswendevan ú rewşenbir ji li sun xwe dihêle. Lê ji aliye din ji, gelek kes hene Misto rind nasdikin, tînázan xwe li wî dikin, Misto ji, ji bini li ber xwe nakeve.

Gava Misto tê mala xwe, rûdine, qêrinê li jina xwe dike, daku nan, xwarin an çay amade bike. Wusa dibêje jina xwe:

"Zû, zû nan çêke! Ez mirim, min pir xebat kiriye!"

Jina wi Dilistan ji bersiva wi dide:

"Heyla stuyê te şikesti! Ma tu ji serê çiyan hati, ma te çend dijimin kuştine?"

Carnan Misto zarokên xwe, dost û hevalên xwe li dora xwe komdike ú dibêje:

"Min iroj xwendekareki Kurd ú doxtoreki Almani ruswa kiriye. Min wan dit, ku li çayxanek rûnişti ne ú nola bê şerman dikenin. Ez çum ser maseya wan. Min ne got wan, roj baş ji! Min got wan, aferi hunê wusa Kurdistanê bîstînin. Ma fedî ú şerm li ba we nine! Hun tev rezil in, bê şeref in! Heqê we, her yek fişikeke, lê belê ew fişek ji ji we re heye."

Gelek heval diçin ba Misto. Bi wi re diaxîfîn ú kêmasyîn wi dibêjin wi. Lî disa ji rexna mezin ji jina wi tê. Jina wi Dilistan buye bela serê wi. Weke dikatatorekê ye ú bistûçar seestan diaxife. Bi pirani, her rojê wusa dibêje Misto:

"Te xweli li serê xwe kiro! Milyonên gundiyyen te tevan çêbûne. Erebeylewan hene. Her tiştî wan heye, Mistokê min ji buye Kurd!"

Weke goti, heke Dilistan dest bi axifînne bike, rawestin ú westan tuneye. Dilisitan dibêje:

"Xwedê bike, ku tomofilek pêl te bike! Ev Kurd bûne bela serê me. Her roj têr Misto, bi her kesi re nadê ú nastinê. Yek, heke ne militaneki mezin be an ji berpirsiyarek be, dibêje hevalên din, "belê wusaye!", lî disa weke xwe dike.

Misto dibêje xwe:

"Yaho, li van hevalên xort ên ku nuh ji welat hatine binêre. Hin rojek e, ji dayika xwe çêbûne, têr ba min. Min li Kurdistanê mü ji maran dikir. Ez ci mîrî ser xwe re nabinim. Dê vêca li van hevalan binêre lo! Sê meh çûne fîrbûnê, belki ji nîzânîn navê xwe binivisinin, têr ba min ú şiretan li min dikin. Bi Xwedê, heke ew wusa bikin, ez wê raporekê binivisinim ú bişeyinim, daku duayan ji dayika xwe re bikin."

Eşira Misto ji pir mezin e.

Misto rojnameyan dibe malan ú bangeşîyê dike. Lî belê Misto zû xwe ji bir dike ú carnâni li ser pîrsen gunîyan ên feodalî dipeyive. Gava Misto li ser eşiran diaxife, dem ú zeman ji bir dike. Mala lê rûnişti ji, şas ú gêj dike. Misto, carnâni li xwe dikene ú ji xwe re dibêje. "ez profesorê eşiran bi xwe me".

Rojekê Misto çû maleki Kurd, ku endamên malê tev xwendevan in. Misto ji wan pîrsir, ka ci dikin. Yeki got ez muhendis im, yeki got ez diçim zaninehê... Wan ji ji Misto pîrsir, ku ci dike. Misto ji got, ez ji dixwinim. Got, ez

fakülteya "nanxwarê cil qetin" dixwînim. Ji ber ku endamên malê rînd Kurdi nedizanîn, gotin wi pir baş e ku tu dixwîni. Dûv re Misto ji wê malê derket. Keneki wusa dikir, nediti. Simbelên xwe badida ú di dilê xwe de digot; "min derbeyeka wusa li wan da, ji kuştiné mezintir..."

Misto ci keseki Kurd bidita navek li wan dikir. Ji yên Mêrdinê re digot, "tori-mori", yên Sîrte re, "xalti-malti komirci", yên Efrîn re, "suri-muri" úhû...

Di xwina Misto de şoresgeri, feodalî, koleti ú kapitalisti tevlihev bûne. Lî disa ji rexna mezin ji jina wi tê. Jina wi Dilistan buye bela serê wi. Weke dikatatorekê ye ú bistûçar seestan diaxife: Bi pirani, her rojê wusa dibêje:

"Te xweli li serê xwe kiro! Milyonên gundiyyen te tevan çêbûne. Erebeylewan hene. Her tiştî wan heye, Mistokê min ji buye Kurd!" Weke goti, heke Dilistan dest bi axifînne bike, rawestin ú westan tuneye. Dilisitan dibêje:

Misto pir hêrs dike, radibin hev. Misto bi lez ji malê derdikeve, ku hebeki bêhna xwe derine. Disa dike civata Kurdistan. Disa Misto dest bi axifînne dike ú dibêje:

"Kesê ku mala xwe neyne rî, mala xwe neke welatparêz, ew ne rast e. Binêre min, ez bi dil ú can bi welatê xwe re me. Zarokên xwe tevan goriyê Kurdistanê dikim..."

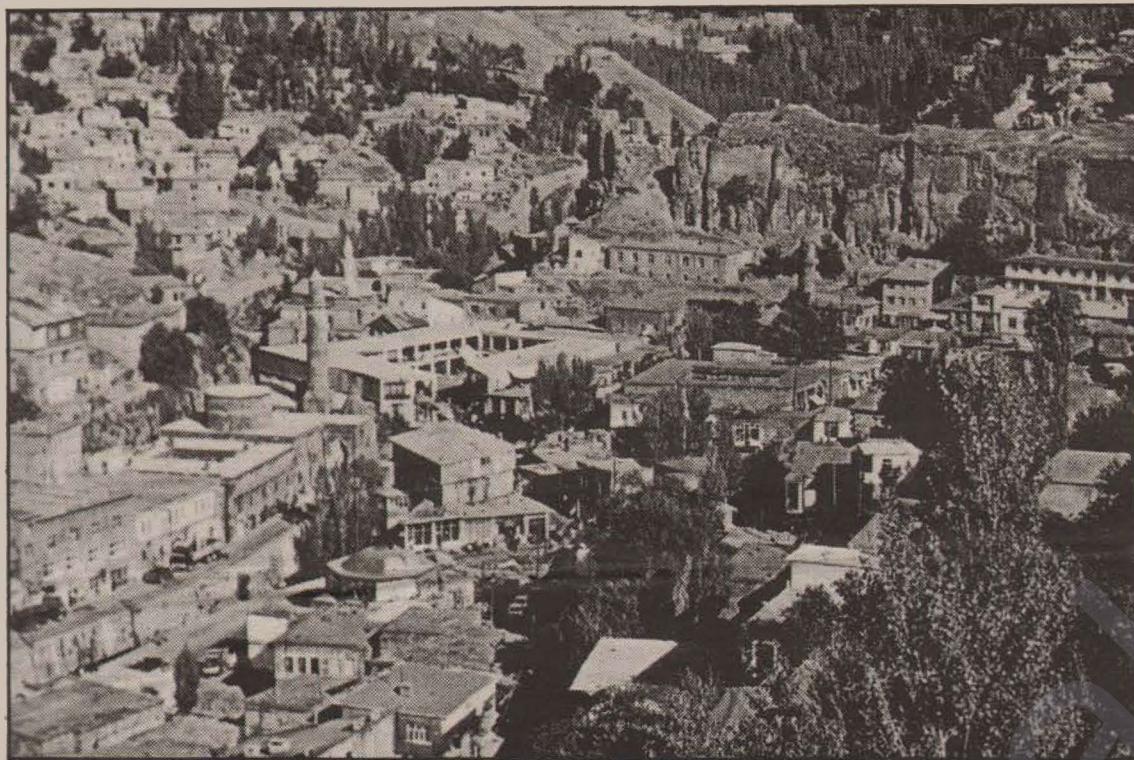
Lê belê, gava ku heval têr mala Misto, gotinêne xwe yên di civata Kurdistan. Disa Misto dest bi axifî

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeka niştîman ku gelek împaratorî nekarîne vebigirin

BÊDLÎS

- II -

Navenda bajarê Bêdlisê

AVAHİYA SIRUŞTİ YA ÊRDIMA BÊDLISÊ

Êrdima Bêdlisê dimine li ser riya transit, ku kéşorêni Asya û Ewrupa bi hev girê dide. **Ciyayê Torosê** yêni ku bireka wan ji êrdima Bêdlisê derbas dibe, li vê êrdimê tenê ji ciheki rê didin. Ev ji newaleka gelek kür e. 1452 metran bilind ji vê newalê, bajarê Bêdlisê li ser platojeka bilind hatiye ava kirin. Ev derdor, li bakurê rojavayê Kurdistanê, derdoreki xwedîye gelek çiyayen asê ye û hawidor çiyager e; bi çiyan kemiliye. Ji ber vê rewşa erdnigari, ev derdor di dirokê de ji bo gelek imparatoriyan buye êrdimeka leşkeri, nola baregehêne leşkeri hatiye bikaranin. Ji ber ve yekê ji me sernivis dani, "Êrdimeka niştîman ku gelek împaratoriyan nekarîne vebigirin." Rasti ji gelek imparatori, wusa bi hesani nekarine vê êrdima me zept bikin.

Weke me goti, bajarê Bêdlisê li raseri newalekê hatiye avakirin. Ev newal navê xwe ji bajêr girtiye û bi navê **Newala Bêdlisê** té nasin. Rubarê ku ji nivê newêl diherike, şaxekî **Çemê Botanê** ye. **Keleha Bêdlisê** ji li ser gireki hatiye avakirin, ku li jorê newalê dimine û ev gir ji hakimê newalê ye ji aliye ditina kûraniyê newalê ji vê derê.

Êrdima Bêdlisê ji aliye rojhilat bi Zireya Wanê, ji aliye başûr bi êrdima Sérte, ji aliye rojava bi êrdima Muşê û ji aliye bakur bi êrdima Agiri (Ararat) hatiye zivirandin. Bireki Zireya Wanê, girêdayîye êrdima Bêdlisê ye. Rewşa erdnigari wusaye: Ji axa Bêdlisê ji sedi 71 çiyayı ye, ji sedi 16 platoyi ye, ji sedi 10 deşti ye û ji sedi 3 ji zozanî ye.

lisê ne. Ev herdu çem, ava xwe ji kehniyên li néziki Zireya Wanê digirin. Ji banyên çiyan ber bi jêr ve diherikin, ji newalan derbas dibin û derdikevin derveyi tixübén êrdima Bêdlisê. Bili van Çemê Gozel, Rubarê Axqiz, Rubarê Oranzi û Rubarê Avareş hene. Rubarê Avareşji bakurê bajarê Bêdlisê ve té.

Gola pêwistirin li ser axa êrdima Bêdlisê Zireya Wanê ye, ku birê wê yê mezin li ser axa êrdima Wanê dimine. Aliyê rojava yê Zireya Wanê, ku di salé de bi hezaran turist tén wir, dimine li ser axa êrdima Bêdlisê. Lé ev gola mezin, tenê bi navê Zireya Wanê tê nas kirin. Li aliye bakurê rojavayê êrdima Bêdlisê **Gola Nazik** hene, ku biqası 30 km² fireh e. Gola Nazik, 1870 metran ji deryayê bilind e. Aliyên başûr û başûre rojhilat ên Gola Nazik raste-ax in. Aliyên din tev dik in û bi gelek teht û latan hatine niximandin. Gola Nazik bi ava berfê û kehniyên li derdorê tiji dibe.

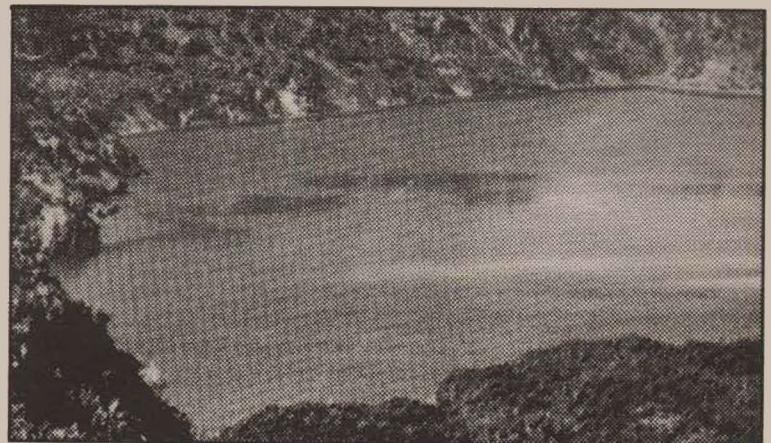
Biqası 50 metran kür e. Di vê golê de gelek masi hene û masivani tê kirin. Li bakurê bajarê Bêdlisê û li gelek néziki Zireya Wanê goleke bi navê **Gola Arin** hene. Firehiya Gola Arin biqası 13,5 km² mezin e. Ava Gola Arin pênc metran ji ava Zireya Wanê bilind e. Ava vê golê bi soda ye. Li ser êrdima Bêdlisê, li başûrê Çiyayê Sipanê ji, **Gola Aygir** hene. Firehiya vê golê biqası 3,5 km² ye. Ava vê golê, ji binî ve dikele

dewlemendiyên bin erdi, ne gelek zengin e. Reszervên madena pêwistirin di navbera navçeyen Elcewaz û Tûxê (Tatwan) de diminin. Li vê derdorê Perlit tê derxistin. Li navçeya Xizanê ji kehniyeka madena Kilê heye, lê ev kehni piçük e. Li ser axa bajarê Bêdlisê, ji nava tixübén navendê bajêr, **Krom**, **Fosfat** û **Kükürt** tê derxistin. Herweha kehniyên **Ava madenê** û **Germ-avanji** li vir hene. Li navçeya Xelatê Kevirê **Sunger** û li navçeyen Xizan û Mirtaxê (Motki) ji **Hesin** hene. Ji ber pirbüna xweliya volkaniki li êrdima Bêdlisê, li hemû navçe û derdorê êrdimê kehniyên **Ava Madenê** hene.

Li êrdima Bêdlisê, bi nézikahî 500 mirov di rojê de, feyde ji ava madenê, ava vexwarinê û germavan ên li êrdimê digirin. Kehni û germ-avêne pêwistirin ev in: Goroymak, Germav, Elemdar, Komûralti, Dexirmen, Küçür, Ava Tehlîli Yam, Germava Çiyayê Nemrud û **Ava Madenê** ya bi navê Mar-Vejin. Bili van, hinde germav û avêne vexwarinê yê din ji hene. Germiya van giştan ne weke hev e. Ji bo derxistina van avan gelek sazi ji hatine damezirandin.

Klima êrdima Bêdlisê beji û erdi ye. Weke li gelek êrdimên Kurdistanê, zivistan sar, havin ji germ û zuwa derbas dibin. Li navenda êrdima Bêdlisê, piveka germiyê di salé de néziki 10 derecan e. Bi gelemeperi di mehén zivistan û bîharan de dibare, mehén havinê ji germ û zuwa derbas dibin. Li navenda bajarê Bêdlisê piveka baranê biqası 975,7 e. Lé li derdorê din ev hejmar bilindir e. Di navenda êrdimê de bi piranî ba ji aliye bakurê rojava lêdide. Disa bi piranî du cure ba lêdide. Lé ji aliye bakur û bakurê rojava ji du cure ba, ji aliye başûr û başûre rojava ji du cure ba lêdide.

Rewşa hişinahiya li êrdima Bêdlisê, li gora taybetiyen demsalan diguhure. Li hinde deran bi şeveyeke kêm daristan û dewi hene. Piraniya daran van daristanan, da-

Gola Nemrud li ser Çiyayê Nemrudê

û şerîn e. Li derdorê golê gelek çit û çitik (qamış) hene. Li vir masivani ji té kirin. Li êrdima Bêdlisê herweha **Gola Nemrudê** ji hene. Gola Nemrudê, gola krateri ya mezzintirin e, ji hemû golên krateri yên li bakurê Kurdistanê û yên li Tirkîye. Biqası 10 km² mezin e. 2400 metran ji deryayê bilind e. Li ser Çiyayê Nemrudê yê di nava çalaki biqası 40 km² de dimine. Gola Nemrudê di bireki vê çalê de, mina niv-heyvekê (niv-mangayekê) ye. Bi ava berfê û kehniyân tiji dibe. Ava Gola Nemrudê ji şerîn e.

Êrdima Bêdlisê ji aliye kehni û bujenen (resorsen) bin erdi, yanê

rêb beru (mazi) ne. Bili van hinde daran din û hinde daran fekiyan ji hene. Li cihen avi û keviyên newalîn kür babêtîn daran zedetir in. Daran pêwist daran zergûzan, çinar, spindar û güzân in.

Ji bo nécirê, êrdima Bêdlisê, êrdimeka dewlemend û baş e. Nêçira gelek heywan, çük û civikan tê kirin. Nêçira kevroşan (kerguh), guran, hirçan, xinziran (beraz), kewan, werdekan, qijakan û çuka toy tê kirin. Li derdorê Sarikonak û Reşadiye ji car-caran nêçira pezkuvî û bizinê kuvi tê kirin. Li hinde golan ji masivaniya masiyen ava şerîn tê kirin.

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Hilpişkîna me ya Biharê li bilindahiyan YEKÊ GULANÊ BI LIVBAZIYAN PÎROZ BÛ

- Li êrdima Dêrsimê navçeyên Çiçekli û Zerenik (Ovacik), li êrdima Sertê navçeyên Dih û Şirnexê, li erdima Çolamerê navçeyên Çel, Qilaban û Elkê, li êrdima Mêrdinê navçeya Hezexê livbaziyên dorfireh birêve ketin.

Şerî me yê rizgariya netewi, domana biharê bi livbaziyên berfireh li paş dihêle. Li welatê me, ku niha rojê domana biharê yên dawi têni jîyan kirin, zêdebüna hejmara livbaziyan xwe gi-hand bandevê bilind. Heriqasî dewleta Tirk a dagirker sunsurreke jidandî bikartine û naxwaze ku awira gelemperi haydari pêşveçûnan bibe ji, disa ji hinde livbazi ketin nava rüpelên weşanan û

belav bûn. Tenê livbaziyên ku xwe hilimandine rüpelên weşanan, bi şe-weyeke ronak û zelai hilweşina dagirkeran, radixin pêşîya çavan û rewşa wan bi me didin nasin. Tenê ev livbazi ji me re bes in, ku em bizanibin rewşê mêtîngaran buye rewşeki çawan. Nûçe û agahiyên gihane ber desten me, teviya livbaziyan nahiliminin. Lé disa ji bes in, da ku em xweş bizanibin, bi kijan

mezinahi û dijwariyê Hilpişkîna me ya Biharê li welatê me pêşve dikeve û çi dibe.

Ber bi bilindahiyan ve çuyina livbaziyên domana biharê, dagirkeren Tirk xistîye nava panik û tirseke gelek kür. Rojnameyên mêtîngaran ji, bi çend nimûneyan vê tirsê eşkere kirin, lew ji ber bê neçariyê edi nizanîn çawa bikin. Rojnameya Hürriyet a roja 12'ê Gulânê, bilançoyeke 12 rojin weşand û careke din bala dewletê kişand ser pêşveçûnan li Kurdistanê. Rojnameyên burjuwazi yên din ji, ji ber tengzeyariya li hemberê pêşveçûnan, li diji tékoşina me ya rizgariya netewi dest bi qampanyeke reşkînê û derewan kirine.

Dagirker, ji bo veşarti hiştina pêşveçûnan Hilpişkîna me ya Biharê, ketin nava keferateke mezin. Li kéléka weşan û rojnameyan, yekîtiyên şerî taybeti ji tevergerandin û xwestin wusa pêşveçûnan domana biharê rawestinîn. Lé gava ditin, ku nikarin biserkevin, seri dan bikaranina sansureke hişk û dijwar. Bi vê ji armanci dikin, ku koçbera pêşveçûnan ronahi nebe û neyê zanîn ci niha li Kurdistanê dibe. Lé belê ev keferatén ji Dümahik di rüpelâ 20'an de

PÎROZIYÊN NEWROZÊ BI GIYANA BERXWEDÊ TIJÎ ŞAHÎ Û DILXWEŞÎ NE

Şadimanîyên berxwedanê yên cejna Newrozê bi şahi û dilxweşî berdewam dîkin. Bi hejmareke gelek bilind, bi hezaran welatparêzên Kurdistanê û besdarîn din, tevli şadimanîyên Newrozê, şevê yekiti, serhildan û berxwedanê bûn û dibin. Weke ku nûçegîhandkarên rojnameya me Berxwedan dan bîhistandin, pîroziyên cejna Newrozê berdewam dîkin û bi şahi û dilevinîya girseyî derbas dibin. Nûçeyen li ser şadimanîyên cejna Newrozê yên ku gihane rojnameya me li jér in:

Wien (Viyana)-Avusturya: Newroz roja 12'ê Adarê 1989'ê li bajarê Wien hat piroz kirin. Dora 600 kesi beşdarî şeva piroz kirina cejna Newrozê bûn. Şadimanî biqası heft saetan berdewam kir.

Bernameya şevê bi silava biranîna şehidîn Kurdistanê û şoreşen cihanê destpêkir. Programa yekemin ji govendên xortan hatîb amade kirin. Govend tevli skêcan hat pêşkêş kirin, ku maneya Newrozê tanîn zîmîn. Bername bi folklorâ zarokan berdewam kir. **Hozan Cuma ú Hozana Suzan** stranîn netewi û şoreşeri xwendin. Di axîstîneke ramyari de li ser maneya Newrozê ya rojenin (aktuel) hat sekinandin. Bi filmeke video hinde bir ji qırkırina Helebce hatin şanî kirin. Bi armance hevkariyê du hunermendîn Avusturyayî û hermendîkî Filistini tevli programê bûn û stranîn pêşverû xwendin. Zarokeki heft sali bi navê Yusuf, helbest di şevê de xwend û bi yekeçare tofanî çepikan eywan dagirt. Yusuf helbesta xwe bi Kurdi xwend û beşdarî tev, geleki dilxweş bûn. **Koma Jîyan**, ku ji welatê Almanya Rojava bajarê Stuttgartê hatîb, bi stranîn xwe yên berxwedanî, rengini tevli şadimanîyê kir. Naveroka şanoya hati pêşkêş kirin, li ser buyeren li gundê Cinibrê bajarê Cizira Botan bû. Şano gelek bi dîle beşdaran bû. Di dawîyê de ji bajarê Wien **Koma Şoreş** stran û kilamîn xwe xwend. Koma Şoreş, herwâra müzika govenda "APO hate Hilwanê" ji lêxist.

Nêziki 40 mîhvânîn Avusturyayî ji beşdarî şadimanîyê bûbûn. Televizyonâ Avusturya ORF teviya şadimanîyê kişand filmê û programêk amade kir.

Roja 15'ê Nisanî ji şeveke piroz kirina cejna Newrozê li Avusturya çebû. Nêziki 700 kesan, beşdarî vê şeva duwemin bûn. Li kéléka hinde aségirekên tekniki, şadimanî disa ji gelek bi şahi û bizmiti derbas bû.

Ev şev ji bi silava biranîna şehidîn destpêkir. **Koma Şoreş, Hozan Xemîgin, Hozana Zozan ú Hozan Yusuf** bi stranîn xwe yên berxwedanî, şahiya Dümahik di rüpelâ 21'an de

BERXWEDANA DI GIRTîGEHÊN ALMANYA ROJAVA DE Û LIVBAZIYÊN HEVKARIYÊ LI EWRUPA

- Greva xwebirçîhiştinê ya Kurdên politîkî yên şoreşger berdewam dike.
- Ali Haydar Kaytan, ku roja 20'ê Adarê dest bi greva xwebirçîhiştinê kîribû, nexweş ket û wî rakirin nexweşxaneyê.

Gelê Kurdistanê destur nade tu héz û kesi, ku dengê wê bibirrin. Li derveyi welatê xwe ji, li gelek welatan ku li wir welatparêzên Kurdistan hene. ji bo armancên serxwebûn û azadiya xwe li ber xwe dide. Li pêşîya tu pikoliyan û daxwazên xwesparîyê serê xwe naçemine. Li ser bingeha dirûşmeya, "An niştimaneka serbixwe û azad an ji mirin" dengê xwe bilind dike û perdeyên bêdengiyê dicirine. Şanî teviya cihanê dike, ku bindesti û bendewariyê napejirine. Bang û qerînên xwe yên bi vê armancê digihine hemû deveren cihanê. Qehreman û lehengên ku ji bo Kurdistanê serbixwe seri hildane û li ber xwe didin, him û quwwet didin gelê me. Têkoşerên ku li çiyan, deştan, bajaran û di zîndanên dagirker û imperyalistan de ji bo jîyanaka azad serîyen xwe ji mirinê re datinîn, rê şanî gelê me dikin. Gelê me, li dora pêşeng û berpîsiyarek xwe yê mafdar PKK, xwe dici-vine û rîzîn xwe dijjîne. Li ser riya rizgariyê ya vegerin jê re nin e, dibêje, "An Kurdistan bi seranseri wê bigîhe serxwebûn û azadiyê an ji bila di nava xwelliya dirokê de hunda bibe û biçe."

Li diji xebatên imperyalistan, pêşmin ji imperyalizma Almanya Rojava, ku dixwazîn riya dije serxwebûna Kurdistanê bervajî bikin, li diji komplô, provokasyon û bikaranînê wan û dij-demokrati, roja 20'ê Adarê, Ali Haydar Kaytan dest bi greveka xwebirçîhiştinê ya demdirêj kir. Pişti wî, roja 10'ê Nisanê Hasan Hayri Güler, Selahattin Çelik, İbrahim Kadah, Selman Aslan û di vê dawiyê de ji Selahattin Erdem, Yasemin Gedik û Erol Kedik dest bi greva xwebirçîhiştinê kirin.

Feyka Kurdistan li ser vê buyeren belavokek ani der û bi firehi da belav kirin. Li ser banga Feyka Kurdistan li

gelek bajaran Ewrupa bi hezaran welatperweren Kurdistanê xwe tevergerandin û bi armance hevkari û piştgiriya greva xwebirçîhiştinê, bi armance protesto kirina bikaranînê dij-demokrati û deri huquqi yên impêrializma Almanya Rojava, dest bi livbaziyên nola vîrgirtin, xwepêşdan ûhw. kirin.

Di hejmara rojnameya Berxwedanê ya 15'ê Nisanê de, me daxwazîn greva xwebirçîhiştinê belav kiribûn. Nûçe gihan rojnameya me, ku bili wan, ev daxwazîn li jér ji bûne armancê berxwedanê.

- Hevditînê li kéléka hevûdu û ne ji pişta caman,
- Dayîna hemû pîrtük û materîyalîn li ser huquqê,
- Ji bo amadekirina parastîneke hevpare, dayîna derfeta pêwendîyan û hevditina di nava girtiyan de,
- Rakirina bikaranînê izalasyonê (tecrît),
- Li gora benda 129a ne-pîrsyarkirina girtiyan.

İmpêrializma Almanya Rojava ji bo

pîrsyarkirina Têkoşina, Rizgariya Netewa Kurdistanê di şexsiyeta PKK de, dest bi daweyeka deri-huquqi û dij-demokrati kîriye. Di vê daweyê de, dikeve nava zehmetîn dijwar û nizane çawa xwe bîlivine. Armanca impêrializma Almanya Rojava ji bo teslim girtina Kurdistan politiki yên di girtigehan de hebû. Lé, rasti berxwedana wan a dijwar bû. Li derveyi girtigehan ji, bi xebatên babeti dengê welatperweran bi xurti rabû û bi vi awahi awira gelemperi ji hat hişyar kirin. Niha ji ber van buyeran impêrializma Almanya Rojava ketiye nava tengzeyariyê de û kîli bi kîli bêhtir tê pişange (teşhir) kirin. Sedema ku-heya niha nekariye dest bi mehkeman bike û daweyê her dereng dihêle ji, ji ber vê tengzeyariya dijwar e. Bi vê awahi impêrializma Almanya Rojava ji mina dewleta Swêd li hemberê PKK dikeve nava heriya pişange bûn de û dike û nake nikare biserkeve. Kîli bi kîli nûziki wê gola heriyê dibe û di dawiyê de wê di nava wê heriyê de, ew ji wê bixeniqe.

Dümahik di rüpelâ 22'an de

BIJÎ YEK GULAN CEJNA KARKER Û XEBATKARAN

- Roja Yekê Gulânê li bajarê Stanbolê bi hezaran şoreşger, welatperwer û mîrovên pêşverû meşyan Meydana Yekê Gulânê. Polisan ber û gulle reşandin ser wan. Yek hat kuştin, 15 bi xedarı birindar ketin. Di rîveçûnê de bi rengên ala netewi ya Kurdan panqartek hatîb hildan, ku li ser "Biji Yek Gulan" hatîb nivisandin. Bi Kurdi dirûşmeyen piştgiriya têkoşina rizgariya netewi, ku li Kurdistanê pêşve dije, hatin bangin.

Roja Yekê Gulânê gelek xwepêşdan çebûn û bi hezaran şoreşger, pêşverû û welatparêz beşdarî van xwepêşdan bûn. Polisan reşand ser kesen dimeşin; ber û gulle barandin ser wan. Miroveki pêşverû hat kuştin û 50 kes ji birindar bûn. Rejîma leşkeri ya faşist beri Yekê Gulânê da xweya kirin, ku piroz kirina Yekê Gulânê qedexeye û heke hinek bixwazîn piroz bikin, wê bîn rawestandin. Bi vi awahi xwest ji devê berpîrsiyarekîn rejîma leşkeri yên bilindir, tîrs û xofê belav bike û armancê xwe serdest bike. Beri Yekê Gulânê bi gelek rojan baş dihat zanîn, ku wê érişke wele ya xinîz birêve bikeve. Serdesten Tirk di sala 1977'ê de ji roja Yekê Gulânê 40 karkeran kuştibûn û ku wê qırkîrinên nûh birêve bîbirîn tişteki zelal bû. Bili hemû tehdîten rejîma faşist şoreşgeran bîrîyariya xwe qulibandin piroz kirina Yekê Gulânê.

Roja Yekê Gulânê bi hezaran mîrov xwestin biherikin Meydana Yekê Gulânê. Bi hezaran polis érişî wan kirin. Gava polisan dit, ku livbazîkar bi bîrîyari dixwazîn bîmeşin, érişen xwe dijwartir kirin. Polisan dest avetin çekan û mîrovan kirin hedefen beren xwe. Polisan rast û rast nişan digit. Miroveki pêşverû hat kuştin. Polisîn Tirk ên faşist heriqasî baş dîzanîn, ku ev mîrov giş bê çek bûn ji, beren xwe barandin ser wan. Rojname û weşanen Tîrkan ji zû xwe gîhandin hewara polisan. Rojnameya Tercüman sernîvisa "Zixtkirina Kurdan" bîkarani. Bi vi awahi xwest armanca polisan a rast bide veşartin û livbazîkaran mina gûnhekárîn resen bin, bide şanî kirin. Cejna Yekê Gulânê li 116 welatên cihanê bi şêweyeke fermi (resmi) tê piroz kirin. Lé rejîma Tirk a faşist Dümahik di rüpelâ 23'an de